

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας & Πληροφορικής

Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Διαχείριση και Ανάδειξη Πολιτιστικής Πληροφορίας**

Διπλωματική Εργασία

**«Η ξιφασκία στη νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα: Ιστορικές και κοινωνιολογικές
προσεγγίσεις. Το παράδειγμα της Κέρκυρας»**

Μαρία Χ. Βερονίκη

**Επιβλέπων Καθηγητής:
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΔΡΑΚΑΚΗΣ**

Κέρκυρα, Ιούνιος 2020

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

«Η ξιφασκία στη νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα: Ιστορικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις. Το παράδειγμα της Κέρκυρας»

Μαρία Χ. Βερονίκη

Α.Μ.: ΜΑΒΜ 201813

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Εμμανουήλ Δρακάκης

Συν- Επιβλέποντες Επιτροπής:

Θεόδωρος Παππάς, Καθηγητής

Ονούφριος Παυλογιάννης, μέλος Ε.ΔΙ.Π.

Κέρκυρα, Ιούνιος 2020

Στην φωτογραφία του εξωφύλλου εικονίζονται Κερκυραίοι ξιφομάχοι, αθλητές του Κερκυραϊκού Αθλητικού Συλλόγου, υπό την επίβλεψη του γυμναστή Γεώργιου Νικολαΐδη. Η φωτογραφία είναι του έτους 1932 και προέρχεται από το προσωπικό αρχείο της Ελισάβετ Αγάθου. Διαθέσιμη στο: <http://www.kerkyraikos.gr/1930-1939.html>

Ευχαριστίες

Η επιλογή του θέματος της διπλωματικής μου εργασίας *«Η ξιφασκία στη νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα: Ιστορικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις. Το παράδειγμα της Κέρκυρας»*, πραγματοποιήθηκε με δύο βασικά κριτήρια: Τόσο λόγω της ιδιαίτερης, προσωπικής μου ενασχόλησης με το άθλημα της ξιφασκίας, για περισσότερο από τριανταπέντε έτη, ως αθλήτριας, πτυχιούχου φυσικής αγωγής και αθλητισμού με ειδικότητα στο άθλημα και προπονήτριας ξιφασκίας, όσο και από ερευνητικό ενδιαφέρον για τα αθλητικά αρχεία με θέμα την ξιφασκία, την ιστορία και την εξέλιξή της στη νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα.

Με την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον επιβλέποντά μου, Επίκουρο καθηγητή κ. Εμμανουήλ Δρακάκη, για την βοήθεια και την στήριξή του σε όλη την διαδικασία εκπόνησης της διατριβής. Πολλές ευχαριστίες οφείλω και στους συν επιβλέποντες καθηγητές κ. Θεόδωρο Παππά και κ. Ονούφριο Παυλογιάννη, για τις πολύτιμες συμβουλές τους και την αμέριστη συμπαράστασή τους.

Στην προσπάθειά μου αυτή, οφείλω να ευχαριστήσω και όλους όσους συνέδραμαν κατά τη διάρκεια της έρευνάς μου και με στήριξαν. Ευχαριστώ ιδιαίτερα τον φίλο Κωνσταντίνο Βλάχο, Πλωτάρχη Π.Ν., που μου εμπιστεύθηκε δίχως κανέναν ενδοιασμό τα σπάνια συλλεκτικά του βιβλία, τον Γιώργο Γεωργά και τον Δημήτρη Κάζαγλη, εξαιρετικούς συνάδελφους, προπονητές ξιφασκίας, την Αθηναϊκή Λέσχη και ιδιαίτερα τον Παναγιώτη Ντουράκο, το εξαίρετο προσωπικό της βιβλιοθήκης της Διεύθυνσης Ιστορίας Στρατού, την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας, καθώς και τον Αντιπλοίαρχο Π.Ν. Γιώργο Μαργιολάκη και το Ανώτατο Συμβούλιο Αθλητισμού του ΓΕΕΘΑ.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, για την υπομονή και την κατανόησή της. Αυτό το ταξίδι θα ήταν αδύνατο να ολοκληρωθεί χωρίς αυτήν.

Την εργασία αφιερώνω
στον αδελφό μου Κώστα, γιατί με μύησε στον υπέροχο κόσμο του σπαθιού.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την εμφάνιση και την διάδοση της ξιφασκίας στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελλάδα. Μέσα από το ιστορικό γίνεσθαι και τις ζυμώσεις που συντελούν στη διαμόρφωση του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους, επιχειρείται μια, τόσο συνολική όσο και επί μέρους, «θεματική» παρουσίαση του φαινομένου της ενασχόλησης με την ξιφασκία. Ως μέσο στρατιωτικής προετοιμασίας, ως μέσο για την απόδοση δικαιοσύνης και την ικανοποίηση σε προσωπικές μονομαχίες, ως ψυχαγωγία- προνόμιο ανδρικής αστικής κοινωνικότητας και, τέλος, ως σπορ που κατακτά όλο και περισσότερους θαυμαστές με το πέρασμα του χρόνου. Έτσι, παρουσιάζεται και εξετάζεται η εμφάνιση και εξέλιξη της στην Εκπαίδευση, όλων των βαθμίδων, στις Ένοπλες Δυνάμεις, καθώς και σε αθλητικό σωματειακό επίπεδο, σε όλη την Ελλάδα, από την διοργάνωση των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 1896, μέχρι τις μέρες μας.

Η περίπτωση της Κέρκυρας δεν είναι τίποτε άλλο παρά η απόπειρα για την καταγραφή της πορείας του αθλήματος της ξιφασκίας στο νησί, μέσα από όσες πηγές έχουν διασωθεί από την δραστηριότητα που παρατηρείται, από τις αρχές του 20^{ου} αι. μέχρι την έναρξη του Β' παγκοσμίου πολέμου, οπότε και σταματά για τέσσερις δεκαετίες, όσο και με βάση τις ζωντανές, προφορικές μαρτυρίες ανθρώπων που την έζησαν και που δραστηριοποιούνται στον χώρο της, από τις αρχές της δεκαετίας του ογδόντα έως σήμερα. Η έρευνα, μέσα από προφορικές συνεντεύξεις, προσφέρει όχι μόνον πληροφορίες για το αθλητικό και αγωνιστικό γίνεσθαι του αθλήματος σε τοπικό επίπεδο και την εξάρτησή του από τις Αθηνοκεντρικές αποφάσεις, αλλά και τον ανάλογο προβληματισμό για τον βαθμό αλληλεπίδρασης των κοινωνικο-οικονομικών συνιστωσών, σε σχέση με την καλλιέργεια, εξέλιξη και, εν τέλει, επιβίωση του αθλήματος, σε αυτή την μικρή, αλλά πλούσια σε ιστορικό παρελθόν, γωνιά της Ελλάδας.

Λέξεις κλειδιά: Ξίφος, Ξιφασκία, Οπλομαχητική, Μονομαχία, Νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα, Κέρκυρα.

Abstract

The current paper aims to detail the emergence and spread of fencing in Modern Greece. Through the historical events that led to the formation of the Modern Greek State, an attempt is made to thematically present, both as a whole and in part, the phenomenon of people's engagement with fencing. A means of martial preparedness, serving justice and settling matters by combat, an entertainment privilege of male urban sociability and ultimately a sport with an ever-growing number of fans as time goes on. The paper presents the first appearance and the evolution of fencing in all levels of education, in the Armed Forces, as well as at an athletic organizational level throughout Greece – from the first modern Olympics to modern times.

In the case of Corfu, this is nothing more than an attempt to record the progression of the sport on the island, using all surviving resources of its recorded activity from the dawn of the 20th century up to the start of the Second World War, when all fencing activity ceases for four decades, as well as live personal accounts of those who experienced and are – in some way – actively engaged in the sport, from the early eighties to this day. The research, which has been conducted through one-on-one interviews, offers not only information about the sporting and competitive history of fencing at a local level and its dependence on Athens-centric decisions, but also a reflection on the degree of interaction of socio-economic variables in relation to the evolution and, in essence, the survival of the sport in this small, yet historically rich corner of Greece.

Key words: Sword, Fencing, Sword Fighting, Dueling, Modern Greece, Corfu.

Περιεχόμενα

Ευρετήριο Εικόνων	10
Ευρετήριο Πινάκων:	12
Εισαγωγή	14
Α΄ ΜΕΡΟΣ.....	17
Η Ξιφασκία. Βασικές έννοιες και η ιστορική εξέλιξη του ξίφους	17
Ορισμός της ξιφασκίας.....	18
Ιστορική εξέλιξη	18
Εμφάνιση και εξέλιξη του σπαθιού/ξίφους	18
Όπλα της σύγχρονης ξιφασκίας και Βασικοί Κανονισμοί.....	35
Γενικές πληροφορίες.....	35
Μηχάνημα καταγραφής των χτυπημάτων	36
Η ένδυση και η εξάρτυση των αθλητών, συνοπτικά	36
Τα όπλα	37
Β΄ ΜΕΡΟΣ.....	41
Η ξιφασκία στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελλάδα: Ιστορικές και Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις.....	41
Η δημιουργία του σύγχρονου ελληνικού κράτους και η σχέση της Νεωτερικότητας με τη Γυμναστική.....	41
Τα πρώτα χρόνια. Η περίοδος Καποδίστρια (1828-1831):	43
Η Οθωνική περίοδος: Κοινωνική και οικονομική κατάσταση. Οργάνωση του κρατικού μηχανισμού	44
Οργάνωση της αθλητικής δραστηριότητας στην εκπαίδευση – Ιστορική αναδρομή και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις- Η εμφάνιση της ξιφασκίας.....	45
Η ξιφασκία στην Μέση και Τριτοβάθμια εκπαίδευση.....	48
Μονομαχία- Βασικές έννοιες	53
Σύντομη ιστορία του φαινομένου της μονομαχίας	53
Οι μονομαχίες στην Ελλάδα	56
Η διάδοση του εθίμου της μονομαχίας.....	56
Η μονομαχία Ραγκαβή- Καλλέργη	58
Το περιστατικό ανάμεσα σε Φέντερ και Λεβίδη	59
Η μονομαχία Δραγούμη- Πετσάλη	60
Η μονομαχία Παπαδιαμαντοπούλου- Τσαμαδού	61
Η μονομαχία Τριανταφυλλάκου- Βαλαωρίτου.....	62
Η ξιφασκία στις Ένοπλες Δυνάμεις.....	62

Το ξίφος στους θυρεούς των Ενόπλων Δυνάμεων	78
Η ξιφασκία ως σπορ	80
Ορισμός του σπορ. Τα αθλητικά σωματεία ξιφασκίας στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελλάδα	80
Σωματεία με δραστηριότητα στην ξιφασκία, 1888- 1925	83
Όμιλος Φιλόπλων	83
Αθηναϊκή Λέσχη	83
Εθνικός Γυμναστικός Σύλλογος	86
Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος	87
Οπλομαχητικός Όμιλος Αθηνών	87
Σύλλογος Σκοπευτών και Οπλομάχων	87
Κερκυραϊκός Γυμναστικός Σύλλογος	87
1896: Οι Πρώτοι Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα	95
Το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της εποχής	96
Τα έπαθλα	97
Ξιφασκία και Ολυμπιακοί Αγώνες.....	97
Ολυμπιάδα 1900- Παρίσι:	101
Μεσολυμπιάδα της Αθήνας (1906) [Β΄ Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες]	102
Το Μοντέρνο Πένταθλο.....	106
Ιστορική Αναδρομή	106
Ξιφασκία και άτομα με αναπηρία	108
Η Ξιφασκία με Αμαξίδιο	108
Βασικοί κανονισμοί	109
Ελληνικές διακρίσεις σε διεθνείς αγώνες	112
Η Ξιφασκία στο Θέατρο.....	118
Γ' ΜΕΡΟΣ	120
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	120
Ο «εν Κερκύρα Γυμναστικός Σύλλογος» και η γέννηση της κερκυραϊκής ξιφασκίας ...	120
Η περίοδος 1979-1986	127
(1994-). Κερκυραϊκός Αθλητικός Σύλλογος «Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ»	130
Προφορική Ιστορία	134
Τι είναι προφορική ιστορία	134
Η γέννηση και η εξέλιξη της προφορικής ιστορίας	135
Η προφορική ιστορία στην Ελλάδα	136

Η σημασία της προφορικής ιστορίας- Εργαλεία	137
Τα προβλήματα της συνέντευξης	137
Τα είδη των συνεντεύξεων	137
Πεδίο έρευνας	138
Δείγμα	138
Διαδικασία Συλλογής Δεδομένων- Αξιοπιστία της έρευνας.....	139
Ερμηνεία των συνεντεύξεων	139
Συμπεράσματα	146
Βιβλιογραφία	150
Παράρτημα Συνεντεύξεων	158
Συνέντευξη 1 ^η :.....	158
Συνέντευξη 2 ^η :	163
Συνέντευξη 3 ^η :.....	166
Συνέντευξη 4 ^η :	171
Συνέντευξη 5 ^η :.....	177
Συνέντευξη 6 ^η :	184
Συνέντευξη 7 ^η :.....	190
Συνέντευξη 8 ^η :.....	196

Ευρετήριο Εικόνων

Εικόνα 1: <i>Η ανάγλυφη αναπαράσταση στο Τέμπλο Μέντινιερ Χάμπου</i>	20
Εικόνα 2: Ξίφος Βίκινγκ, κατασκευασμένο με τεχνική συγκόλλησης μοτίβου..	22
Εικόνα 3: Πανοπλίες έφιππων ιπποτών του Μεσαίωνα.	23
Εικόνα 4: Χρήση ξίφους και βοηθητικού εγχειριδίου.	25
Εικόνα 5: Ξίφος ασκήσεως, γαλλικής προέλευσης, τέλη του 17ου αι., που βρίσκεται στο Εθνικό Μουσείο της Γαλλίας	29
Εικόνα 6: Ισπανο- ιταλικό μακρύ ξίφος του 1678.....	30
Εικόνα 7: Ο πρώτος τύπος μάσκας στην ιστορία της ξιφασκίας.....	32
Εικόνα 8: Ξίφος μονομαχίας, γαλλικής προέλευσης, έτους κατασκευής περίπου του 1870 ...	33
Εικόνα 9: Γυναίκες που ξιφομαχούν (22 Νοεμβρίου 1890).....	35
Εικόνα 10: Η τοποθέτηση των αθλητών ξιφασκίας πάνω στην πίστα, η διαγράμμισή της και τα μέρη του μηχανήματος καταγραφής του σκορ.	36

Εικόνα 11: Η έγκυρη επιφάνεια στο ξίφος ασκήσεως.	38
Εικόνα 12: Η έγκυρη επιφάνεια στο ξίφος μονομαχίας.	39
Εικόνα 13: Η έγκυρη επιφάνεια στη σπάθη.....	41
Εικόνα 14: Τα τρία είδη των όπλων	41
Εικόνα 15:Πίνακας του προσωπικού της Σχολής των Ευελπίδων, την 05/01/1839.	64
Εικόνα 16: Μαθητές της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων, με τον καθηγητή της οπλομαχίας κ. Ηλιόπουλο (1894).	67
Εικόνα 17: Ο οπλοδιδάσκαλος Νικόλαος Πύργος.	69
Εικόνα 18: Λοχαγός του Πυροβολικού με κυρτή σπάθη, περίπου το 1912	70
Εικόνα 19: Πίνακας διδασκόμενων μαθημάτων Στρατιωτικού Σχολείου Ευελπίδων, Β.Δ. 5 Φεβρουαρίου 1915.	71
Εικόνα 20: Ομαδικό πορτραίτο μαθητών της Σχολής Ευελπίδων, στο μάθημα της ξιφασκίας, 1918-1920.	72
Εικόνα 21: Η ομάδα σπαθασκίας που πέτυχε την Πρώτη Νίκη στους Πανελλήνιους Αγώνες του 1936	73
Εικόνα 22: Η νικήτρια ομάδα του ομαδικού της Σπάθης, στους Βαλκανικούς Αγώνες του 1931.....	74
Εικόνα 23:	74
Εικόνα 24: Σχολή Χωροφυλακής, Ξιφασκία, δεκαετία του 1950.	75
Εικόνα 25: Ο θυρεός της σχολής των Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού	79
Εικόνα 26: Ο θυρεός της Σχολής Τεθωρακισμένων	79
Εικόνα 27: Ο θυρεός της Σχολής Προγραμματισμού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (ΣΠΗΥ).80	
Εικόνα 28: Μάθημα ξιφασκίας του Αλέξανδρου Βούρου με τον δάσκαλό του, περίπου το 1895.....	80
Εικόνα 29: Ο Όμιλος Φιλόπλων Αθηνών	83
Εικόνα 30: Η αίθουσα ξιφασκίας της Αθηναϊκής Λέσχης	85
Εικόνα 31: Ο οπλοδιδάσκαλος- μορφή της Αθηναϊκής Λέσχης Arthur Gereski	85
Εικόνα 32:Αθλητές της Αθηναϊκής Λέσχης, σε αναμνηστική φωτογραφία από τους Πανελλήνιους Αγώνες Οπλομαχίας του 1924	86
Εικόνα 33: Η ομάδα σπαθασκίας του Εθνικού (1903-4)	86
Εικόνα 34: Η αθλήτρια της σπάθης Βασιλική Βουγιούκα, σε στιγμιότυπο από αγώνα	95
Εικόνα 35: Αγώνες ξιφασκίας στο Ζάππειο. Λεύκωμα Πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων 1896.	95
Εικόνα 36: Ο Ιωάννης Γεωργιάδης	101

Εικόνα 37: Ο Τηλέμαχος Καρακάλος.....	101
Εικόνα 38: Οι αγώνες ξιφασκίας, Μεσολυμπιάδα Αθήνας, 1906. Πηγή: Φωτογραφικό Αρχείο Μουσείου Μπενάκη	102
Εικόνα 39: Στιγμιότυπο από αγώνες ξιφασκίας με αμαξίδιο, στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Νοτίου Κορέας	112
Εικόνα 40: Παγκόσμιο Κύπελλο Eger Ουγγαρίας, 2020. Ασημένιο μετάλλιο και 2 ^η θέση για τον Παναγιώτη Τριανταφύλλου.....	118
Εικόνα 41: Στιγμιότυπο από την θεατρική παράσταση "Βασιλεύς Ληρ" του Εθνικού Θεάτρου (1957).....	119
Εικόνα 42: 1932, η ομάδα σπαθασκίας του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου	120
Εικόνα 43: Απόσπασμα από το Καταστατικό του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου. ..	121
Εικόνα 44: Ο Κάρολος Δελαπαλούδ.	122
Εικόνα 45: Ο αείμνηστος Γεώργιος Νικολαΐδης.	124
Εικόνα 46: 1930. Φοίνικας. Οι αθλητές του τμήματος ξιφασκίας του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου, κάτω από τις οδηγίες του γυμναστή του Συλλόγου Γεώργιου Νικολαΐδη.....	124
Εικόνα 47: Στιγμιότυπο από την επίδειξη ξιφασκίας στην Κάτω Πλατεία της πόλης της Κέρκυρας	125
Εικόνα 48: Άρθρο του Π. Γιοχάλα, "Αναδρομή στο παρελθόν- Παλαιά Αθλητικά", 1958 , Φ. 2.705.....	126
Εικόνα 49: Η πρώτη σελίδα του ιδρυτικού καταστατικού του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ.....	128
Εικόνα 50: Ε.Α.Κ. Κέρκυρας, 1983. Ο αθλητής του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ στο ξίφος ασκήσεως Κώστας Βερονίκης, στο Β' Πανεπαρχιακό Πρωτάθλημα Ελλάδος.....	129
Εικόνα 51: Η σελίδα 2 του ιδρυτικού καταστατικού του Κ.Α.Σ. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ (1995)...	131
Εικόνα 52: Η πρώτη ομάδα του Κ.Α.Σ. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ. Πανελλήνιοι Αγώνες Παμπαίδων 1996.....	133

Ευρετήριο Πινάκων:

Πίνακας 1: Ατομική κατάταξη ξίφους μονομαχίας μαθητών στρατιωτικών σχολών ΕΔ & ΣΑ έτους 2019	76
Πίνακας 2: Ατομική κατάταξη ξίφους μονομαχίας μαθητριών στρατιωτικών σχολών ΕΔ & ΣΑ έτους 2019.....	77
Πίνακας 3: Ομαδική κατάταξη ξίφους μονομαχίας μαθητών Στρατιωτικών Σχολών ΕΔ & ΣΑ έτους 2019	77

Πίνακας 4: Ομαδική κατάταξη ξίφους μονομαχίας μαθητριών Στρατιωτικών Σχολών ΕΔ & ΣΑ έτους 2019.....	78
---	----

Εισαγωγή

Το σπαθί/ξίφος ανήκει στα αγχέμαχα¹ όπλα και η χρήση του στις μάχες και στις μονομαχίες προξενεί πάντα ένα μεγάλο και ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Περιβάλλεται από ρομαντική διάθεση και μυστήριο, που αποτυπώνεται όχι μόνον σε περιγραφές ιστορικών γεγονότων, αλλά λαμβάνει και μυθικές διαστάσεις, όπως ο μύθος του εξκάλιμπερ².

Η γοητεία της επιδεξιότητας στο χειρισμό του ξίφους αποτυπώνεται και στον κινηματογράφο, με τη μεταφορά επιτυχημένων, συμβληματικών λογοτεχνικών έργων, όπως οι τρεις σωματοφύλακες, εξυμνώντας αρετές που συγκινούν διαχρονικά, όπως η ανδρεία, η πίστη στο βασιλιά και την πατρίδα, η δύναμη και η τόλμη.

Η εμφάνιση και η εξέλιξη της ξιφασκίας, από τα πρώτα χρόνια σύστασης του νεοελληνικού Κράτους μέχρι τις μέρες μας, αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας εργασίας, όχι ανεξάρτητα από τις κοινωνικο- πολιτικές συνθήκες που την συνδιαμορφώνουν και την καθορίζουν. Έτσι, προκύπτουν και τα ακόλουθα ερωτήματα, που χρήζουν απάντησης: Ποιοι είναι οι παράγοντες που συντελούν στην εμφάνιση και ακόλουθα στην παγίωση της ξιφασκίας, ως πρακτικής; Ποιοι ασχολούνται πρώτα με την ξιφασκία και γιατί; Συνδέεται η βία που απορρέει από την χρήση του σπαθιού, εκτός από τις ανάγκες της άμυνας στο πεδίο της μάχης, με πεποιθήσεις και στερεότυπα; Και πόσο, εν τέλει, έχει αλλάξει η ξιφασκία, από τα μέσα του δέκατου ένατου αιώνα, μέχρι σήμερα, στην χώρα μας και γιατί;

Η πορεία υλοποίησης της παρούσας έρευνας αντιμετώπισε αρκετές προκλήσεις. Αφενός μεν, η ιδιαιτερότητα του θέματος και η- κατά γενική ομολογία- περιορισμένη βιβλιογραφία για το αντικείμενο, έστρεψε την προσπάθεια για ανεύρεση πληροφοριών κυρίως σε αρχεία εκτός Κέρκυρας. Αφετέρου, για την συλλογή πληροφοριών που αφορούν στην κερκυραϊκή ξιφασκία, έπρεπε να γίνει συνδυασμός έρευνας στις ελάχιστες γραπτές πηγές από τα αρχεία κερκυραϊκών αθλητικών σωματείων, σε συνδυασμό με την απόπειρα προσέγγισης ανθρώπων που δραστηριοποιήθηκαν ή συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται στον κόσμο της ξιφασκίας

¹ =κατάλληλο για μάχη εκ του σύνεγγυς, από κοντά, (Μπαμπινιώτης, 2009, σ. 64)

² Το σπαθί του μυθικού βασιλιά Αρθούρου, διαθέσιμο στο: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/Excalibur#h1>

στο νησί, χρησιμοποιώντας μεθόδους της προφορικής ιστορίας. Λόγω της προσωπικής εμπλοκής της ερευνήτριας με το θέμα, αποφεύχθηκε, κατά το δυνατόν, να τεθούν ερωτήσεις στις οποίες να κυριαρχεί η δική της παρουσία και δράση, καθώς και να μην αναφέρονται δύσκολες στην κατανόηση έννοιες, όπως η ορολογία της ξιφασκίας, ώστε η ανάγνωση να είναι βατή και αντιληπτή, ακόμα και από ανθρώπους που δεν έχουν ασχοληθεί ξανά με το θέμα. Κατά αυτή την έννοια και για λόγους αντικειμενικότητας, έγινε προσπάθεια ώστε η έρευνα για την περίπτωση της Κέρκυρας να μην προσεγγισθεί μόνον εμπειρικά, αλλά μέσα από τις καταγεγραμμένες μαρτυρίες των συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις και από τα γραπτά αρχεία των κερκυραϊκών συλλόγων ξιφασκίας, να αποδοθεί ερμηνευτικά. Η πρακτική των προφορικών συνεντεύξεων, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν, στην πλειονότητά τους, δια ζώσης και η μια μέσω τηλεδιάσκεψης, έδωσε την απαιτούμενη ανάσα στην ερευνήτρια, ώστε να μπορέσει να ανασύρει και να καταγράψει απόψεις, μνήμες και εμπειρίες ζωής, από ανθρώπους του χώρου της ξιφασκίας, που δέχθηκαν να τις μοιραστούν μαζί της, ρίχνοντας φως σε ένα μικρό, αλλά ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι κερκυραϊκής ιστορίας του αθλητισμού.

Η εργασία αυτή δομείται σε τρία βασικά μέρη. Στο πρώτο, παρουσιάζεται η παγκόσμια ιστορική αναδρομή της εμφάνισης του ξίφους και της ξιφασκίας. Το δεύτερο μέρος ασχολείται με την εμφάνιση της ξιφασκίας στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελλάδα, στις Ένοπλες Δυνάμεις, στην Εκπαίδευση, με το φαινόμενο της μονομαχίας στην Ελλάδα, καθώς και τη σωματειακή, οργανωμένη ξιφασκία ως άθλημα στη χώρα μας. Στο τρίτο μέρος γίνεται αναδρομή στην ιστορική εμφάνιση και εξέλιξη της κερκυραϊκής ξιφασκίας, μέχρι τις μέρες μας, μέσα από αρχειακές πηγές και στοιχεία προφορικής ιστορίας. Τέλος, παρουσιάζονται τα συνολικά συμπεράσματα της έρευνας και ακολουθεί η παράθεση της ξενόγλωσσης και ελληνικής βιβλιογραφίας και ιστογραφίας.

Για την εκπόνηση της εργασίας μελετήθηκε πληθώρα βιβλίων, της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας, καθώς και άρθρων που σχετίζονται με την ξιφασκία, όχι μόνον από ιστορικής άποψης, αλλά και ως διαχρονικού κοινωνικού, πολιτιστικού και αθλητικού φαινομένου. Διεξήχθη συστηματική έρευνα, τόσο σε βιβλιοθήκες, όσο και στο διαδίκτυο, σε βιβλιοθήκες, σε ψηφιακά αποθετήρια και ψηφιοποιημένα φωτογραφικά αρχεία, καθώς και σε αρχεία αθλητικών συλλόγων. Αντλήθηκαν επίσης πληροφορίες από εμβληματικά πονήματα, όπως από το βιβλίο της Χριστίνας

Κουλούρη *Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1877-1922* (1997). Το βιβλίο αυτό αποτέλεσε ένα εκ των βασικών πυλώνων που δομούν την παρούσα έρευνα, καθώς σε αυτό περιγράφεται αναλυτικά η ιστορία του νεότερου, σύγχρονου σωματειακού αθλητισμού, ιδωμένου μέσα από το πρίσμα της κοινωνικής ιστορίας των σπορ, αναλύοντας τις δύο τους βασικές συνιστώσες: τόσο την κοινωνική, όσο και την ιδεολογική. Όλες εκείνες τις προσεγγίσεις που φανερώνουν το πέρασμα από το παιχνίδι στα σύγχρονα σπορ, με σαφείς αναφορές στην μετατροπή- μετάβαση της ελληνικής κοινωνίας, από την παραδοσιακή στη σύγχρονη μορφή της. Η *Οπλομαχητική*, του Ανδριανού Γκαζιάνη (1938), θεωρείται ένα από τα πληρέστερα σε περιεχόμενο, ελληνικά βιβλία για την ξιφασκία. Από την παγκόσμια ιστορία της οπλομαχητικής τέχνης, ήδη από την αρχαία Κίνα, την Αρχαία Ελλάδα και τους Ρωμαϊκούς χρόνους, την εξέλιξη της οπλομαχίας μέχρι τον μεσαίωνα και τα νεώτερα χρόνια, με αναφορές στις μεγαλύτερες σχολές της Ευρώπης, ο Γκαζιάνης έχει καταφέρει να παρουσιάσει το φαινόμενο της ξιφασκίας και της εξέλιξής της, μέσα από ένα βιβλίο που, μέχρι σήμερα, αποτελεί αναφορά στην ελληνική, εξειδικευμένη βιβλιογραφία της χώρας μας.

Η ιστορική *Οπλομαχητική, Ξιφασκία και Σπαθασκία* (1872), του φημισμένου οπλοδιδάσκαλου Νικολάου Πύργου, δεν θα μπορούσε να εξαιρεθεί από καμιά ερευνητική προσπάθεια που έχει ως αντικείμενο το σπαθί και την τεχνική του, άρα ούτε και από την παρούσα εργασία. Ο Πύργος, δάσκαλος ξιφασκίας στην Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων, προπονητής του πρώτου οργανωμένου αθλητικού σωματείου ξιφασκίας, του Ομίλου Φιλόπλων και πατέρας του επίσης φημισμένου οπλοδιδάσκαλου Λεωνίδα Πύργου, που στέφθηκε χρυσός ολυμπιονίκης στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας του 1896, γράφει ιστορία και με την συγγραφή της *Οπλομαχητικής*, καθώς αυτή αποτελεί ένα από τα πρώτα ελληνικά εγχειρίδια του είδους.

Καθώς ένα μεγάλο κομμάτι της ιστορίας της ξιφασκίας «ακουμπάει» στην στρατιωτική εκπαίδευση, ήδη από τα πρώτα χρόνια σύστασης του νεότερου Ελληνικού Κράτους, χρησιμοποιήθηκαν τα βιβλία του Αντιστράτηγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου 1828-1998, *Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την Ίδρυσή της* (1998), *Τόμοι Πρώτος & Δεύτερος*, που εντοπίστηκαν στην Βιβλιοθήκη της Διεύθυνσης Ιστορίας Στρατού. Στον Πρώτο Τόμο περιγράφονται τα

πρώτα χρόνια ίδρυσης της Σχολής, το πρόγραμμα των μαθημάτων, όπου και αναφέρεται και το μάθημα της οπλαστικής με πρώτο διδάσκοντα τον Φρειδερίκο Χόφμαν, ενώ από τον Δεύτερο Τόμο αντλούνται πληροφορίες για το μάθημα της οπλομαχητικής, από τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αι. μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του ενενήντα, για τις αγωνιστικές ομάδες των Ευελπίδων που κυριαρχούν στα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Ξιφασκίας για πολλά χρόνια μετά την ίδρυσή της, καθώς και για το μάθημα της οπλομαχητικής, στα προγράμματα διδασκαλίας από το 1915 μέχρι το 1998.

Ιδιαίτερα διαφωτιστική στάθηκε και η διδακτορική διατριβή του Δημητρίου Μάλεση με θέμα: *«Ο Ελληνικός Στρατός στην πρώτη Οθωνική Δεκαετία (1833-1843). Πολιτική οργάνωση και πελατειακές σχέσεις»* (1993). Μέσα από μια ενδελεχή μελέτη του κοινωνικού και πολιτικού πλαισίου της οθωνικής περιόδου, την αποτύπωση των προσδοκιών του νεοσύστατου κράτους και την υλοποίηση της στρατιωτικής πολιτικής για την οργάνωση του στρατεύματος, ο Μάλεσης μας δίνει εξαιρετικές πληροφορίες και για τους οπλοδιδασκάλους του στρατού, τις προσωπικότητες των αξιωματικών- ξιφομάχων και τις αθλητικές επιτυχίες τους, καθώς την δεδομένη χρονική περίοδο η πλειονότητα των αθλητών ξιφασκίας και σπαθασκίας προέρχεται από τον χώρο των ενόπλων δυνάμεων. Στα πλαίσια της έρευνας για το μέρος που αφορά στην περίπτωση της Κέρκυρας, μελετήθηκε και το βιβλίο των Ο. Παυλογιάννη και Ε. Αλμπανίδη *«Η αθλητική ιστορία της Κέρκυρας. Η συμβολή της στην ανάπτυξη του ελληνικού αθλητισμού»* (Παυλογιάννης & Αλμπανίδης, 2004) προκειμένου να κατανοηθεί σε βάθος η εξέλιξη της τοπικής αθλητικής ιστορίας και να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για την αθλητική πραγματικότητα στην Κέρκυρα, όχι μόνον ως αφήγηση-εξιστόρηση, αλλά κυρίως ως έκφραση της συλλογικής και πολιτισμικής μνήμης της τοπικής κοινότητας.

Α' ΜΕΡΟΣ

Η Ξιφασκία. Βασικές έννοιες και η ιστορική εξέλιξη του ξίφους

«Εις οιανδήποτε τάξιν και αν ανήκης προ πάντων όμως εις την λεγόμενη καλήν, είναι αίσχος να ειπής, ότι δεν ηξεύρεις να κάμης μιαν αναπτέρωσιν, ότι δεν ποδηλατείς, ότι

δεν παίζεις κροκέτ ή Tennis ή ότι αγνοείς να χειρισθής το ξίφος» (Ποδηλατική και Αθλητική Επιθεώρησης της Ανατολής, 1898-1899, σ. 2) .

Ορισμός της ξιφασκίας

Ξιφασκία ονομάζεται η ιστορική τέχνη της άμυνας και επίθεσης με τη χρήση του ξίφους³/σπαθιού⁴ (Bower, 1993, σ. 1). Η αντίστοιχη, σε διάφορες γλώσσες, λέξη για την ξιφασκία, διαφέρουν σε σημασία, όπως η γαλλική *escrime* =ξιφασκία, που έρχεται ως δάνειο από την ιταλική λέξη του 15^{ου} αι. *scrima* =η τέχνη του χειρισμού του ξίφους, (η νεώτερη ιταλική είναι *schermire*= κάνω ξιφασκία) αλλά και η γερμανική λέξη *schirmen* = προστατεύω. Οι λέξεις αυτές αποδίδουν μια χροιά λιγότερο επιθετική, ίσως ως μια προσπάθεια ωραιοποίησης ή νομιμοποίησης της βίας που περιέχει η ενδεχόμενη αντεπίθεση, που προκύπτει από την ανάγκη να προστατέψει κάποιος τον εαυτό του. Ιστορικά όμως αποδεικνύεται ότι η αποτελεσματικότητά της χρήσης του ξίφους και η ικανότητα του χειριστή, αναφέρονται στην όσο το δυνατόν πιο άμεση εξουδετέρωση του αντιπάλου κατά τις μονομαχίες. (Defrasne Ait-Said, 2018, σ. 269)

Ξιφασκία, στη σύγχρονη εποχή, ονομάζεται και το άθλημα στο οποίο, βάση των σχετικών κανονισμών, κατά τη διάρκεια ενός αγώνα ανάμεσα σε δύο αντιπάλους και με τη χρήση σπαθιού/ξίφους, νικητής είναι αυτός που αγγίζει τις περισσότερες φορές τον αντίπαλό του, αποφεύγοντας τα αντίπαλα αγγίγματα. (Τσολάκης & Szabo, 1996, σ. 19)

Ιστορική εξέλιξη

Εμφάνιση και εξέλιξη του σπαθιού/ξίφους

Συχνά αναφέρεται ότι η ενασχόληση με το ξίφος ξεκινά με την ίδια την εμφάνιση της ανθρωπότητας. Ο προϊστορικός άνθρωπος, για λόγους ανάγκης και επιβίωσης, αρχικά χρησιμοποιεί τις σωματικές του δυνάμεις, τόσο για τη σύλληψη της τροφής, όσο και

3 Από την αρχαία Ελληνική λέξη ξίφος που σημαίνει σπαθί διπλής αιχμής, με ευθεία λάμα (Zaharopoulos, 2019, p. 192),

4 όπλο με πλατιά λεπίδα, κατ' αντιδιαστολή προς το ξίφος, (Μπαμπινιώτης, 2009, σ. 953)

για να αμυνθεί και να επιβιώσει από επιθέσεις άγριων ζώων ή άλλων ανθρώπων (Γιαννάκης Θ. , 1979, σ. 4). Για να γίνει περισσότερο αποτελεσματικός και να επικρατήσει στο χώρο του, αναπτύσσει τη φαντασία και τη δημιουργικότητά του, δημιουργώντας τα πρώτα αιχμηρά χρηστικά αντικείμενα με υλικά της φύσης, επεκτείνοντας τη χρήση τους και ως όπλα, για την προάσπιση της ζωής του από εχθρούς.

Με το πέρασμα του χρόνου, δοκιμάζει την αποτελεσματικότητά των όπλων του και τα εξελίσσει, δημιουργώντας αιχμηρά όπλα και εξασκείται στη χρήση τους (Bower, 1993, σ. 1). Τα πρώτα σπαθιά κατασκευάζονται ήδη πριν την εποχή του σιδήρου, από χαλκό ή ορείχαλκο και είναι μεγάλα σε μέγεθος, βαριά και αλύγιστα. Η χρήση τους προορίζεται πλέον για λόγους μάχης, δηλαδή ως όπλων πολέμου. Οι πολεμιστές ασκούνται για να καλλιεργήσουν όλες εκείνες τις ικανότητες που θα τους καταστήσουν δυνατούς και αποτελεσματικούς στη μάχη και ο σκοπός είναι ξεκάθαρος: η εξόντωση των αντιπάλων (Δουμπαλακίδης, 1990, σ. 3).

Στην κινεζική μυθολογία αναφέρεται ότι το 2722 π.Χ. ο βασιλιάς Souen- Yuen δίνει εντολή να κατασκευαστούν διάφορα πολεμικά όπλα, ξίφη και εργαλεία, ενώ από το 2195 π.Χ. ξεκινά η χρήση σπάθης (Γκαζιάνης, 1938, σ. 5).

Μικρά ασημένια ή χάλκινα εγχειρίδια (μικρά ξίφη), αναφέρεται ότι χρησιμοποιούνται κατά την πρωτομινωική εποχή, κυρίως για λόγους επίδειξης και όχι τόσο για λόγους μονομαχίας. Τα μεγάλα σπαθιά, καθώς και απεικονίσεις μονομαχιών με σπαθιά σε σφραγιδόλιθους κάνουν την εμφάνισή τους στην Κρήτη μετά το 1900 π.Χ., με την ανάδυση της νέας κοινωνικά ανώτατης τάξης που συνοδεύει τη Νεοανακτορική περίοδο και η οποία δίνει μεγάλη σημασία στην εξάσκηση στα όπλα. (Τσιποπούλου, 2019). Κατά τον Στράβωνα, οι νέοι που συμπληρώνουν το 18^ο έτος της ηλικίας τους (αγέλαοι) κατατάσσονται σε αγέλες, όπου, στα πλαίσια της προετοιμασίας τους, που προβλέπει γυμνάσια, συσσίτια και κυνήγια, ασκούνται και με την ξιφασκία. (Γιαννάκης Δ. Θ., 1990, σ. 41).

Στην Αρχαία Αίγυπτο, σε ανάγλυφη παράσταση αιγυπτιακού τέμπλου στο Ναό του Μέντινιτ Χάμπου, κοντά στο Λούξορ, που χρονολογείται περί τα 1190 π.Χ., αναπαρίσταται η αναμέτρηση αγώνα με κοντάρια- σπαθιά που φέρουν προστατευτική κεφαλή στην αιχμή, ανάμεσα σε δύο αντιπάλους, τα οποία προσομοιάζουν με τη σύγχρονη σπάθη (De Silva, 1991, σσ. 1-2).

Εικόνα 1: *Η ανάγλυφη αναπαράσταση στο Τέμπλο Μέντινετ Χάμπου, Πηγή: Academy of Fencing Masters blog. Διαθέσιμη στο:*

<https://academyoffencingmasters.com/blog/fencing-duel-the-dawn-of-competitive-fencing/egypt-fencing/>

Κατά την ομηρική εποχή υπάρχουν αναφορές για μονομαχίες όπου χρησιμοποιείται και το ξίφος, όπως στην *Ηλιάδα*, στη μονομαχία του Έκτορα με τον Αχιλλέα και του Αχιλλέα με τον Αινεία. Αλλά και πριν τον Όμηρο, ο Ευριπίδης, στο έργο του «Φοίνισσες», περιγράφει την μονομαχία ανάμεσα στον Ετεοκλή και τον Πολυνείκη. Ο Ετεοκλής, εκτελώντας «θεσσαλικό ξιφισμό»⁵, καταφέρνει να τραυματίσει σοβαρά τον Πολυνείκη. Καθώς όμως ρίχνει το ξίφος του και αρχίζει να αφαιρεί τα όπλα του αντιπάλου του, θεωρώντας σίγουρη τη νίκη του, ο Πολυνείκης, αν και ετοιμοθάνατος, τον τραυματίζει και αυτός θανάσιμα. Η σκηνή τελειώνει με τον Χορό να απαγγέλει: «έκρινε το ξίφος το μέλλον». (Χρυσάφης, *Η Οπλομαχία και οι μονομαχίες των Αρχαίων Ελλήνων*, 1929, σσ. 465-466).

Από τα γνωστότερα ξίφη που χρησιμοποιούν οι αρχαίοι Έλληνες είναι η *κοπίς* και η *ρομφαία*. Η *κοπίς* είναι ένα βραχύ ξίφος (50-60 εκ.), μονής αιχμής, που χρησιμοποιείται με το ένα χέρι. Τον 4^ο αι. π.Χ., χρησιμοποιείται από τους Θράκες η *ρομφαία*, ξίφος λαβής με τα δύο χέρια, με ευθεία ή λίγο κυρτή λάμα, που επιφέρει πολύ δυνατά κοψίματα (Zaharopoulos, 2019, p. 188). Τα ξίφη των αρχαίων Ελλήνων είναι κατασκευασμένα για να επιφέρουν τρομερά χτυπήματα στον αντίπαλο, αλλά η χρήση τους γίνεται περισσότερο για λόγους άμυνας. Η εξάσκησή των αρχαίων

⁵ Η «θετταλόν σόφισμα»: Χτύπημα κατά το οποίο, ο συμβαλλόμενος, (προκειμένου για δεξιόχειρα), τείνει το αριστερό πόδι προς τα πίσω με ταυτόχρονη προβολή του δεξιού ποδιού εμπρός, και πετυχαίνει χτύπημα με το σπαθί κάτω από την ασπίδα του αντιπάλου, στην κοιλιά. Η κίνηση αυτή έγινε γνωστή στην ξιφασκία ως *passata sotto* (Χρυσάφης, *Η Οπλομαχία και οι μονομαχίες των Αρχαίων Ελλήνων*, 1929, σ. 30).

ελλήνων στρατιωτών στη χρήση του σπαθιού, δείχνει ότι δεν γίνεται μόνον για λόγους στρατιωτικής προετοιμασίας και εκγύμνασης, αλλά και στα πλαίσια της φιλοσοφίας της προστασίας της πόλης- κράτους. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι η πιο γνωστή παράταξη στο πεδίο της μάχης, η φάλαγγα, γίνεται με βαρύ οπλισμό- ασπίδα και λόγχη- και πρώτιστα για αμυντικούς λόγους, ενώ το σπαθί χρησιμοποιείται μόνον όταν εξαντληθούν οι δυνατότητες άμυνας με τη χρήση της ασπίδας και της λόγχης. (Defrasne Ait-Said, 2018, σ. 273). Ο εξοπλισμός του αθηναϊκού στρατού κατά τη διάρκεια του 7^{ου}-4^{ου} αι. π.Χ., περιλαμβάνει, εκτός από κράνος, θώρακα, ασπίδα και ξίφος.

Οι Σπαρτιάτες στρατιώτες, στον επιθετικό τους εξοπλισμό φέρουν και βραχύ ξίφος, ενώ κατά τους Μακεδονικούς Χρόνους, (359-323 π.Χ.), το βραχύ ξίφος είναι ένα από τα επιθετικά όπλα των συμμετεχόντων στην περίφημη Μακεδονική Φάλαγγα. (Γ.Ε.Σ., 2012, σσ. 12-13). Ο Ευάγγελος Παυλίνης, στο βιβλίο του «*Ιστορία της Γυμναστικής*» (1953, σ. 40), αναφέρει πως οι αρχαίοι Έλληνες δεν αποτελούν έναν πολεμοχαρή λαό και αυτό φαίνεται ακόμα και από το γεγονός ότι ούτε τα αγωνίσματά τους δεν έχουν πολεμικό χαρακτήρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι και η μονομαχία που διαδραματίζεται, κατά τη διάρκεια της εκστρατείας του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ανάμεσα στον Μακεδόνα Κόραγο και τον Αθηναίο Διώξιππο, που είναι Ολυμπιονίκης. Αφού συγκρούονται με επιθέσεις εκατέρωθεν, χρησιμοποιώντας διαφορετικά όπλα, σάρισα και ρόπαλο, ο Κόραγος τραβάει ξίφος και επιτίθεται. Ο Διώξιππος όμως, τον προλαβαίνει και έχει τη δυνατότητα να τον σκοτώσει με το ρόπαλό του. Δεν το πράττει όμως. Αντίθετα, ζητά και λαμβάνει την άδεια των θεατών να του χαρίσει τη ζωή. Η εξάσκηση στα όπλα για τους αρχαίους Έλληνες δεν αποτελεί παρά ένα μέρος της αγωνιστικής αγωγής, η οποία, στο σύνολό της, σκοπεύει στην ολόπλευρη, σωματική και ψυχική ανάπτυξη των νέων.

Αντίθετα, οι Ρωμαίοι είναι γνωστοί για τον πολεμοχαρή χαρακτήρα τους και φροντίζουν να διαθέτει κάθε λεγεώνα τον δικό της οπλοδιδάσκαλο (*doctor cohortis*), ο οποίος είναι πρόσωπο που χαίρει μεγάλου σεβασμού και τιμών. Η άσκηση στην οπλομαχητική διεξάγεται είτε σε κλειστές, ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες, είτε σε εξωτερικούς χώρους. Για την εξάσκησή τους, πεζοί ή έφιπποι, οι Ρωμαίοι χρησιμοποιούν ξύλινα ή αληθινά ξίφη που φέρουν προστατευτικό στην αιχμή από δέρμα. Το ρωμαϊκό ξίφος είναι μικρών διαστάσεων, βαρύ, δίκοπο και επικίνδυνα αιχμηρό. Είναι γνωστό για τη βίαιη χρήση του, τόσο στο πεδίο της μάχης, όσο και για

τις μονομαχίες στις αρένες, όπου βία και θέαμα συνθέτουν μια σκληρή εικόνα: Μαζικές δολοφονίες σκλάβων και φυλακισμένων και σκλάβοι μονομάχοι (*gladiators*), που εκπαιδεύονται σε ειδικές σχολές, με στόχο να εξοντώσουν τον αντίπαλο για να επιβιώσουν μέχρι την επόμενη αναμέτρηση, να κερδίσουν πλούσια δώρα ή την πολύτιμη ελευθερία τους (Γκαζιάνης, 1938, σσ. 8-16). Τσακισμένα κόκκαλα, διαμελισμένα σώματα και η διάχυτη μυρωδιά του αίματος, αποτελούν το υπέρτατο θέαμα των Ρωμαίων για πολλά χρόνια, μέχρι την παρακμή και την οριστική απαγόρευση των μονομαχιών (Defrasne Ait-Said, 2018, σσ. 273-274).

Στο Βυζάντιο (330-1453μ.Χ.), ο μισθοφορικός, επαγγελματικός στρατός χρησιμοποιεί ως επιθετικά όπλα, εκτός από ακόντιο, τόξα, δόρυ και σφενδόνη και ξίφος (Γ.Ε.Σ., 2012, σ. 15). Στις περιπτώσεις έφιππης μονομαχίας, το ξίφος χρησιμοποιείται σε δεύτερο χρόνο, εφόσον αχρηστευθεί το δόρυ και για να επιφέρει τη χαριστική βολή στον αντίπαλο (Αλεξόπουλος, 2016, σσ. 291-292).

Στις μάχες σώμα με σώμα οι Βίκινγκς (700- 1050 μ.Χ.), εκτός από βέλη, λόγχες, μαχαίρια, στιλέτα και ασπίδες, χρησιμοποιούν και σιδερένια σπαθιά για χρήση με το ένα χέρι, με λάμα μονόπλευρα ή διπλά ακονισμένη, τα οποία ελαφραίνουν με τη δημιουργία αύλακας στη μέση της λάμας. Σε ανασκαφές τάφων πολεμιστών, αλλά και πλοίων των Βίκινγκς, ανακαλύπτονται σπαθιά κατασκευασμένα σε περιοχές της επικράτειάς τους, καθώς και άλλα που έχουν εισάγει μέσω των εμπορικών τους συναλλαγών, ή ως λάφυρα από επιδρομές τους, ιδιαίτερα φράγκικων σπαθιών. Αυτά τα θεωρούν πολύτιμα, τα συντηρούν και τα επαναχρησιμοποιούν, μάλλον λόγω της ποιότητας του μετάλλου κατασκευής τους, καθώς και του σχήματος της λάμας, αφού η γη των Βίκινγκς δεν διαθέτει ικανές ποσότητες και καλή ποιότητα μετάλλου για την κατασκευή σπαθιών (Pedersen, 2008, pp. 204-210).

Εικόνα 2: Ξίφος Βίκινγκ, κατασκευασμένο με τεχνική συγκόλλησης μοτίβου. Πηγή: National Museum of Denmark (Εθνικό Μουσείο της Δανίας). Διαθέσιμη στο:

Λίγο πριν την έλευση του 10^{ου} αι., στη Ρηνανία εφαρμόζεται μια νέα τεχνική σφυρηλάτησης και ενδυνάμωσης της λεπίδας με χάλυβα, που την κάνει περισσότερο ευέλικτη. Η τεχνική αυτή εξαπλώνεται και το σπαθί μονοπωλεί τις μάχες, από τις περιοχές των Βόρειων Αγγλων, μέχρι και αυτές των Νότιων Σαρακηνών. (Hampton, 2011, pp. 36-44)

Με την πάροδο των χρόνων και μέχρι τον Μεσαίωνα, παρατηρείται μια βαθμιαία αύξηση του βάρους των δίκοπων σπαθιών και αυτό συμβαίνει καθώς εξελίσσεται αντίστοιχα και η λοιπή πολεμική, ατομική εξάρτηση και εξελίσσονται οι πανοπλίες. Οι ιππότες καλύπτουν με πανοπλίες το μεγαλύτερο μέρος του σώματός τους, φέρουν κράνος, θώρακα, προστατευτικά για τους βραχίονες, τα χέρια και τα πόδια. Το κράνος είναι κατασκευασμένο από σίδηρο ή χάλυβα, ενώ τα υπόλοιπα κομμάτια της πανοπλίας είναι κατασκευασμένα από σύρματα σιδήρου ή χαλκού (Κοντούμας, 1869, σσ. 17-18). Η πανοπλίες βαραίνουν, προκειμένου να αντέχουν περισσότερο στα αντίπαλα χτυπήματα, αλλά ταυτόχρονα αυξάνεται σημαντικά και το βάρος των σπαθιών, ώστε να μπορούν να τις διαρρηγνύουν, με απότομα, δυνατά και βίαια χτυπήματα. Έτσι, ο χειρισμός του σπαθιού γίνεται με τα δύο χέρια. Οι πολεμιστές κάνουν συμπληρωματική χρήση και άλλων όπλων, όπως των στιλέτων και του πελέκι. (Regis Senac, Louis Senac, 1915, σσ. 8-26).

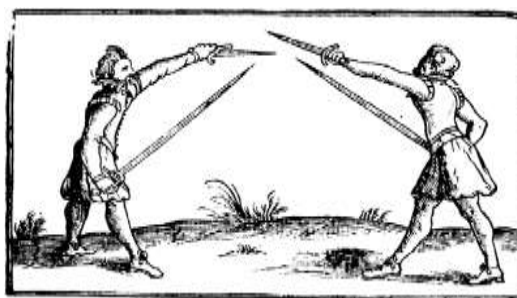

Εικόνα 3: Πανοπλίες έφιππων ιπποτών του Μεσαίωνα. Πηγή: Metropolitan Museum of Art, Διαθέσιμη στο: <https://www.metmuseum.org/about-the-met/curatorial-departments/arms-and-armor>

Το φαινόμενο της διεξαγωγής των αιματηρών *tournoi* ή *giostre*, έφιππων αγώνων ιπποτών που μιμούνται μάχη, με τη χρήση πολεμικών όπλων, αποτελεί συνήθεια πολλών λαών της γεωγραφικής περιοχής της σημερινής Ευρώπης, ήδη από τον 9ο αι. Από τις αρχές του 13ου αι., για περισσότερη ασφάλεια, αφαιρείται από τα ξίφη η αιχμή, καθώς και η κόψη, ενώ δεν επιτρέπονται χτυπήματα με νύξη (τεντωμένο χέρι). Τα *tournoi* διαδέχονται τα *joute*, τα οποία και είναι απομιμήσεις μονομαχιών συνοδεία αλόγου, με χρήση κονταριού και ασπίδας και σκοπό την πτώση του αντιπάλου από το άλογο. Τόσο το κράτος, όσο και η Εκκλησία, πολεμούν τα ιπποτικά και επικίνδυνα αυτά αγωνίσματα, αλλά η δημοτικότητα τους είναι τέτοια, ώστε οι ίδιοι οι βασιλείς προβαίνουν σε παραβιάσεις των δικών τους διαταγών. Αφορμή για την κατάργησή τους είναι ο σοβαρός τραυματισμός του Βασιλιά της Γαλλίας Ερρίκου του Β' σε *joute* το 1559 και ο θάνατός του λίγες μέρες μετά (Παυλίνης, 1927, σσ. 345-346). Κατά το Μεσαίωνα, στο πρόσωπο του ιππότη⁶ και του σπαθιού του αποτυπώνονται οι ρομαντικές αξίες της ιπποσύνης, η αγάπη και η υπεράσπιση της τιμής. (Μύλλερ, 1847, σ. 12)

Σημαντικές αλλαγές στο πεδίο της μάχης επιφέρει η ανακάλυψη της πυρίτιδας. Με την εμφάνιση του πυροβόλου όπλου οι πανοπλίες βαθμιαία καταργούνται και μετά το 1346, το σπαθί παύει να διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο. Γίνεται ελαφρύτερο και λεπτότερο, αποτελώντας πολύτιμο όπλο για τις μάχες σώμα με σώμα. (Δουμπαλακίδης, 1990, σ. 13). Πρόκειται για το περίφημο μακρύ και λεπτό σπαθί (*rapier*) με αιχμή, που διαθέτει καλύτερα σχεδιασμένη λαβή και έχει μήκος πάνω από ένα μέτρο. Κατά την διάρκεια των συμβολών χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα με το άλλο χέρι στιλέτα, εγχειρίδια, μανδύες, καθώς και άλλα αντικείμενα, προκειμένου να υποβοηθήσουν στην επίθεση. Επίσης, στη βασική, αρχική τοποθέτηση του σώματος, προηγείται το αντίθετο πόδι, ως προς το οπλισμένο χέρι. (De Silva, 1991, σ. 2)

⁶ Ιππότες, κατά τον Μεσαίωνα, είναι οι ευγενείς που αγωνίζονται έφιπποι φέροντας πανοπλίες, συμμετέχουν σε πολεμικές επιχειρήσεις κατόπιν πρόσκλησης του βασιλιά και σε αντάλλαγμα των υπηρεσιών τους λαμβάνουν φέουδα. Κατά τον 11^ο και 12^ο αι., ο τίτλος του ιππότη μεταβιβάζεται κληρονομικά. Τον 13^ο αι. παύουν να αποτελούν κοινωνική ομάδα, καθώς, η εμφάνιση της πυρίτιδας επιβάλλει τα πυροβόλα όπλα στους πολέμους. (Ortega & Rivero, 2002, σ. 95)

Εικόνα 4: Χρήση ξίφους και βοηθητικού εγχειριδίου. Πηγή: Swernam.Org

Διαθέσιμη στο: <http://www.swetnam.org/wp-content/uploads/2012/03/Swetnam-Image2-e1332126751637.png>

Κατά τον ύστερο Μεσαίωνα και στις αρχές της Αναγέννησης οι αξίες της ιπποσύνης συνδέονται περισσότερο με την επιδεξιότητα στις πολεμικές αναμετρήσεις και επανεμφανίζονται οι *giostre*, με μορφή θεατροποιημένων αγώνων, όπου οι ιππότες-ευγενείς επιδεικνύουν τις ικανότητές τους στο χειρισμό ξίφους ή λόγχης. Ενισχύεται έτσι το γόητρο του μονάρχη, αφού η αναζωπύρωση των ιπποτικών αρχών και αξιών, συσπειρώνει αριστοκράτες στον κύκλο του και ενισχύει την αφοσίωσή τους στο Στέμμα, με την ίδρυση ταγμάτων ιπποτών. Οι *giostre* αυτού του είδους συνεχίζονται ακόμα και τον 17^ο και 18^ο αι. Σε *giostre* που διεξάγεται στην Κέρκυρα το 1726, οι διοίκηση των Βενετών αφαιρεί τους βαθμούς μιας διαδρομής από τον νικητή Στέφανο Ραφελέτη, ύστερα από ένσταση δύο συναγωνιστών του, διότι έπεσε το ξίφος του (Νικηφόρου, 2014, σ. 428).

Οι βάσεις για την επιστημονική μελέτη των δυνατοτήτων ανάπτυξης του σπαθιού και της τελειοποίησης της τεχνικής χρήσης του μπαίνουν στην Ισπανία κατά τον 15^ο αι, όπου και εμφανίζονται τα πρώτα εγχειρίδια, όπως η διατριβή του Mosén Diego de Valera «*Tratado de las Armas*» (=Διατριβή στα Όπλα), που γράφεται μεταξύ 1458-1471. Το έργο αποτελεί μια σπουδή στις κυρίαρχες αρχές της ιπποσύνης, ως αξίες που οφείλει να διαθέτει ο άνθρωπος, τις ίδιες που απαντώνται ακολούθως σε λογοτεχνικά κείμενα της εποχής και εκτός Ισπανίας, κατά τον Μεσαίωνα (Simó Goberna, 1992, σ. 23).

Ισπανοί δάσκαλοι ξιφασκίας θα διαδώσουν την τέχνη τους στη Γαλλία, ενώ με την κατάκτηση της Σικελίας από τους Ισπανούς Βουρβόνους⁷, η τέχνη θα μεταδοθεί και

⁷ Ο Ισπανικός, βασιλικός κλάδος, με καταγωγή από τη Γαλλία (Ortega & Rivero, 2002, σ. 86)

στην Ιταλία, όπου δημιουργούνται οι περίφημες σχολές της Μπολόνιας και της Νάπολης. Από τις σχολές αυτές θα ξεχωρίσουν οπλοδιδάσκαλοι (δάσκαλοι ξιφασκίας), που θα μεταδώσουν την τέχνη τους σε όλη την Ευρώπη, στην Γερμανία και αργότερα στην Ρωσία. (Regis Senac, Louis Senac, 1915, σσ. 8-26). Οι πρώτοι οπλοδιδασκάλους (*maitre d'armes*), αντιμετωπίζονται αρχικά με δεισιδαιμονία, αφού οι γνώσεις που μεταδίδουν, διδάσκοντας επ' αμοιβή, χρησιμοποιούνται για να επιφέρουν τον θάνατο στις μονομαχίες για την επίλυση προσωπικών διαφορών. (Defrasne Ait-Said, 2018, σ. 270). Ενδεικτικό της αρνητικής δημόσιας εικόνας τους, είναι και το γεγονός ότι στην Αγγλία οι δάσκαλοι ξιφασκίας αναγνωρίζονται επίσημα ως επαγγελματίες μόλις το 1605, μετά από πολλά χρόνια κακής φήμης, διώξεων και επίμονης επιτήρησης από τις επίσημες αρχές (Mc Elroy & Cartwright, 1986, σσ. 193-200).

Τα υψηλά ποσοστά θανάτων στις μονομαχίες, οδηγούν σε πολλές περιπτώσεις στην απαγόρευσή τους. *Λόγω της ιδιαιτερότητας και της σημασίας της μονομαχίας θα γίνει ιδιαίτερη μνεία σε ξεχωριστό κεφάλαιο.* Γνωστό εγχειρίδιο ξιφασκίας του 15^{ου} αι. είναι εκείνο του Γερμανού Hans Tahlhoffer (1443), βασισμένο στις αναφορές του φημισμένου δασκάλου Johannes Liechtenauer. (La Rocca, 1998, σ. 4). Οι πρώτοι κανονισμοί εφαρμόζονται το έτος 1474 στην Ισπανία (Τσολάκης & Szabo, 1996, σ. 15). Το ισπανικό ξίφος θα μείνει στην ιστορία ως όπλο- αναφορά, αφού γύρω από τη χρήση και την εξέλιξή του θα αναπτυχθούν διάφορες σχολές και συστήματα. Αρχικά, οι Ιταλοί συνεχίζουν τη χρήση του σπαθιού με μακριά λάμα και προστατευτικό κουμπί.

Τον 16^ο αι. η τέχνη της χρήσης του σπαθιού, όχι μόνον για πολεμικούς σκοπούς αλλά και για ψυχαγωγία και άσκηση, προστατεύεται από τους βασιλικούς οίκους και αποτελεί σύμβολο των ευγενών. Οι χαμηλές κοινωνικές τάξεις δεν έχουν πρόσβαση σε βιβλία, ούτε εκπαίδευση στα όπλα, προκειμένου να υπερασπισθούν την τιμή και τη ζωή τους, σε ενδεχόμενη ανάγκη (Defrasne Ait-Said, 2018, σ. 270). Η βία που απορρέει από τις μονομαχίες μέχρι τις αρχές του 16^{ου} αι., είναι ο καθρέφτης της αυλικής εξουσίας και η εξουσία με τη σειρά της καθρεφτίζεται στη σωματική δύναμη, στην ορμή και στην ανδρεία. Οι αυλές διοργανώνουν ακόμα και παιχνίδια ή κυνήγια, όπου η βίαιη διεξαγωγή τους θυμίζει και συμβολίζει μάχη. Σε αυτά τα κυνήγια τα ζώα παγιδεύονται και εξοντώνονται με σπαθιά από τους επίδοξους κυνηγούς, ενώ το κοινό παρακολουθεί τη σφαγή με μεγάλο ενδιαφέρον. Αυτή, η

σχεδόν θεατρική αναπαράσταση, αντικατοπτρίζει την κυριαρχία της βασιλικής εξουσίας μέσα από τη σωματική επιβολή (Vigarello, 2002, σσ. 20-22).

Άλλη μια τέτοια εκδήλωση της ισχύος της ελίτ, της ελέω Θεού βασιλικής επιβολής και όλων όσων αυτή αντιπροσωπεύει, αποτυπώνεται ξεκάθαρα μέσα και από τις έφιππες κονταρομαχίες (*giostre*), οι οποίες, αν και περισσότερο οργανωμένες από αυτές του 12^{ου}-13^{ου} αι. για αποφυγή σοβαρών τραυματισμών, εξακολουθούν να είναι εξαιρετικά επικίνδυνες και πολλές φορές θανατηφόρες (Vigarello, ό.π. 28-30).

Η τεχνική χειρισμού του σπαθιού εμπλουτίζεται με νέες ιδέες, επιθέσεις με προσποήσεις και κυκλικά περάσματα στην αντίπαλη λάμα, που καταλήγουν σε μια νέα κίνηση- που αποδίδεται στον ιταλό οπλοδιδάσκαλο Giacomo di Grassi, την προβολή (Senac, Senac, & Breck, 1904, σσ. 11-12). Την εποχή αυτή καταβάλλεται μια γενικότερη προσπάθεια εξορθολογισμού, θεωρητικής καταγραφής και επεξήγησης όλων των βασικών αρχών της ξιφασκίας, με επιστημονική προσέγγιση. Αυτή η ανάγκη για λεπτομερή και σε βάθος έρευνα της τεχνικής χρήσης του σπαθιού, προσελκύει μια άνευ προηγουμένου προσοχή σε πνευματικό επίπεδο. Κατά τη διάρκεια του 16^{ου}-18^{ου} αι. φιλόσοφοι, μαθηματικοί και μηχανικοί επιχειρούν να δώσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα, μέσα από σχετικές μελέτες και εγχειρίδια (Defrasne Ait-Said, 2018, σ. 270).

Το 1536 στην Ιταλία, ο διάσημος δάσκαλος A. Marozzo, στο έργο του «*Opera Nova*» (= Νέα τεχνική), εξηγεί με λεπτομέρεια όλες τις πτυχές της τεχνικής άμυνας και επίθεσης. Είναι η εποχή κατά την οποία η γνώση που μεταδίδει ο δάσκαλος στα προσωπικά μαθήματα θεωρείται μυστική και απαγορεύεται στους μαθητές να τη διαδίδουν. Ο Giacomo di Grassi, το 1553, στο έργο του: «*Le ragioni di adoperar securamente l'arme*» (=Οι λόγοι για τη μυστική χρήση των όπλων), ασχολείται με τη διάκριση ανάμεσα στα μέρη της λάμας του σπαθιού, με τη χρήση βοηθητικών αμυντικών τεχνικών, καθώς και με τη χρήση δύο σπαθιών κατά την μονομαχία, που είναι διαδεδομένη την εποχή αυτή (Γκαζιάνης, 1938, σσ. 18-19).

Στη Γαλλία ταξινομούνται και καταγράφονται οι αποκρούσεις και οι επιθέσεις και δημιουργείται το 1567 Ακαδημία Ξιφασκίας (Δουμπαλακίδης, 1990, σ. 16). Η ιταλική τεχνική, ξεχωρίζει για την απλότητα της κίνησης. Καταγεγραμμένη σε εγχειρίδια, υιοθετείται από τους Άγγλους και διδάσκεται σε πολλές σχολές στο Λονδίνο, ερχόμενη σε αντίθεση με την τεχνική των Άγγλων, που χρησιμοποιούν

σπαθιά με αιχμή, δίχως προστατευτικό κουμπί (Pitman, 1988, σ. 10). Συνηθίζουν να χειρίζονται το μακρύ, δίκοπο πλατύ σπαθί που, λόγω του βάρους του, απαιτεί λαβή και με τα δύο χέρια.

Στα χρόνια της βασιλείας της Ελισάβετ Α΄ διεξάγονται πολύωροι αγώνες ξιφασκίας στην αυλή προς τιμήν της, αλλά και άλλοι, σε δημόσιο χώρο, όπου οι διαγωνιζόμενοι μαθητές σχολών ξιφασκίας, συχνά προερχόμενοι από κατώτερα κοινωνικά στρώματα, συμμετέχουν σε αναμετρήσεις προκειμένου να ανέρχονται επίπεδα κατάρτισης. Αντιμετωπίζουν πληθώρα αντιπάλων χρησιμοποιώντας πολλά διαφορετικά όπλα, παρουσία πολυάριθμου κοινού. Κερδίζοντας αγώνες, ταξιδεύοντας από μέρος σε μέρος, μπορεί να φθάσουν-ίσως και πολλά χρόνια μετά- μέχρι το επίπεδο του δασκάλου ξιφασκίας. Είναι τέτοια η απήχηση στο ευρύ κοινό, ώστε οι θεατρικοί συγγραφείς περιλαμβάνουν σχεδόν πάντα σκηνές συμπλοκών με σπαθιά στις παραστάσεις. Οι ευγενείς παίρνουν μαθήματα ξιφασκίας στην βασιλική αυλή, ενώ οι δάσκαλοι των «λαϊκότερων» σχολών δεν αντιμετωπίζονται ακόμα ευνοϊκά από την κοινωνική ελίτ. (Mc Elroy & Cartwright, 1986, σσ. 193-200). Κατά τη διάρκεια του 15^{ου}-16^{ου} αι. πολλοί Ιταλοί δάσκαλοι ξιφασκίας δεν καταφέρνουν να επιβιώσουν επαγγελματικά στο Λονδίνο και επιστρέφουν άπρακτοι στην πατρίδα τους. Αρκετοί άλλοι καταφέρνουν να επιβάλουν την τέχνη τους, συσπειρώνονται σε συντεχνίες και διδάσκουν αργότερα την τεχνική του ελαφριού ξίφους, θέτοντας τις βάσεις της μοντέρνας ξιφασκίας. (Pitman, 1988, σ. 11). Την εποχή αυτή λειτουργούν φημισμένες σχολές που προσελκύουν μαθητές από τις τάξεις της αριστοκρατίας, χρεώνοντας υπέρογκα, για την εποχή, ποσά για κάθε μάθημα. (Mc Elroy & Cartwright, 1986, σ. 202).

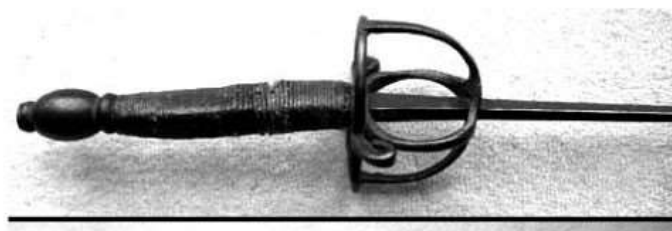
Η Γερμανία επηρεάζεται από την ιταλική σχολή για περίπου δύο αιώνες (Γκαζιάνης, 1938, σ. 30). Στην Ισπανία, ο Jerónimo Sánchez de Carranza (1582), παρουσιάζει το λογοτεχνικό έργο: «*De la filosofía de las armas y de su destreza y de la agresión y defensión cristiana*» (=Περί της φιλοσοφίας των όπλων, της αποτελεσματικότητάς τους στην επίθεση και για την προστασία της χριστιανοσύνης), όπου, μέσα από τέσσερις διαλόγους ανάμεσα σε φανταστικά πρόσωπα, κάνει λόγο για την φιλοσοφία της τέχνης του σπαθιού, της έφιππης ξιφασκίας, της χρήσης βοηθητικών όπλων, όπως του στιλέτου, καθώς και της διαχρονικής ανάγκης της χρήσης των όπλων για λόγους άμυνας. Ο Carranza υπεραμύνεται του επιστημονικού και τεχνικού χαρακτήρα της ξιφασκίας, από αυτό που θεωρείται ότι έχει επικρατήσει ως ένα σύνολο χυδαίων

κόλπων με τη χρήση του σπαθιού, ενώ θεωρείται και ως ένας από τους εμπνευστές και πρωτοπόρους της ισπανικής σχολής ξιφασκίας (Hermoso Rivero, 2016, σσ. 22-42).

Στο βιβλίο του Α. Γκαζιάνη «Οπλομαχητική», (1938, σ. 26), αναφέρεται πως στα τέλη του 16^{ου} αι. κάνουν την εμφάνισή τους στην Αγγλία τα μακρά λεπτά ξίφη και η μακριά, κομψή σπάθη. Είναι τέτοια η εμμονή που αποκτούν οι αξιωματικοί του ιππικού για την απόκτηση της σπάθης, που οδηγεί σε αιματηρές μονομαχίες. Η βασίλισσα Ελισάβετ Α΄ αναγκάζεται να δώσει εντολή στους φρουρούς της πύλης εισόδου του Λονδίνου να σπάζουν τις άκρες κάθε εγχειριδίου και σπάθης όσων εισέρχονται στην πόλη, όταν αυτές υπερβαίνουν τις αποδεκτές διαστάσεις.

Ο 17ος αι. χαρακτηρίζεται γενικότερα από τη μεγάλη άνθηση της ξιφασκίας, σε όλη την Ευρώπη, καθώς και από διαφοροποιήσεις στα όπλα, αναλόγως της σχολής και της χώρας. Ο Ιταλός δάσκαλος Ridolfo Capo Ferro, που θεωρείται δίκαια ο εκπρόσωπος του μακριού σπαθιού (rapier) της ιταλικής σχολής, το 1610 γράφει το εγχειρίδιο με τίτλο: «*Gran simulacro dell'arte e dell'uso della scherma*» (=Προσομοίωση της τεχνικής και της χρήσης του ξίφους). Στο έργο αυτό δίνει ακριβείς οδηγίες για την τεχνική άμυνας και επίθεσης (La Rocca, 1998, σ. 10).

Οι πολυετείς μάχες που επιφέρει ο τριακονταετής πόλεμος (1618-1648), συντελούν ώστε ακόμα και οι απλοί πολίτες να φέρουν οπλισμό, οι δε μονομαχίες να αποτελούν συχνότατο φαινόμενο (Γκαζιάνης, 1938, σ. 30). Στη Γαλλία εμφανίζεται το μικρό, ελαφρύ σπαθί, το οποίο είναι ιδανικό για λόγους εξάσκησης (Τσολάκης & Szabo, 1996, σ. 15).

Εικόνα 5: Ξίφος ασκήσεως, γαλλικής προέλευσης, τέλη του 17ου αι., που βρίσκεται στο Εθνικό Μουσείο της Γαλλίας. Πηγή: Association for Historical Fencing. Διαθέσιμη στο: <https://ahfi.org/weapon-descriptions/foil-fioretto-floretfleuret/>

Με απόφαση του βασιλιά Λουδοβίκου του ΙΔ', το μήκος του σπαθιού κονταίνει, φθάνοντας το ένα μέτρο μήκος, προκειμένου να γίνει κομψότερο και για να μην εξέχει υπερβολικά κάτω από τους μανδύες των ευγενών. Μετατρέπεται έτσι σε ένα εξαιρετικό, ελαφρύ όπλο, που λαμβάνει το όνομα του λουλουδιού (fleur), ξεχωριστό για την ευελιξία και την ευκολία χρήσης του (Δουμπαλακίδης, 1990, σ. 14). Η Ουγγαρία εξελίσσει το κυρτό σπαθί, το οποίο έλκει την καταγωγή του από την Ανατολή και το οποίο χρησιμοποιεί το ελαφρύ ιππικό και γίνεται το έμβλημα των Ουσάρων ιππέων. Η σύγχρονη σπάθη αποτελεί εξέλιξη του αυτού του κυρτού, ουγγρικού σπαθιού.

Σε επίπεδο τεχνικής, αλλάζει η στάση του σώματος στη βασική θέση και από εμπρόσθια προς τον αντίπαλο στρέφεται πλάγια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο αντίπαλος να «βλέπει» μικρότερη επιφάνεια- στόχο, άρα το σώμα να προστατεύεται περισσότερο. Η θέση αυτή, με μικρές διαφοροποιήσεις στην τοποθέτηση κυρίως των χεριών, είναι αυτή που επικρατεί μέχρι τις μέρες μας. (Δουμπαλακίδης, 1990, σ. 14). Στην Ουγγαρία, η χρήση της σπάθης συνεχίζεται μέχρι το σημείο όπου ακόμα και οι μετέπειτα μονομαχίες για λόγους τιμής, διεξάγονται με το όπλο αυτό. (Maracz, 2019, σ. 24).

Μαζί με την εξέλιξη της τεχνικής, τον 17^ο αι. διαφαίνεται μια βαθμιαία υποχώρηση στις βίαιες προσωπικές αναμετρήσεις.

Εικόνα 6: Ισπανο- ιταλικό μακρύ ξίφος του 1678

Πηγή: Philadelphia Art Museum. Διαθέσιμη στο:

<https://www.philamuseum.org/collections/permanent/71707.html?mulR=2010441017/>

Είναι πλέον η εποχή της ανάπτυξης μιας νέας κουλτούρας, αυτής της προσπάθειας για απόλυτο έλεγχο του σώματος και βελτίωσης των δεξιοτήτων του, που μπορούν να δοξάσουν τον χειριστή στο πεδίο της μάχης ή να αναδείξουν την κοινωνική του θέση. Η τάξη των ευγενών τροφοδοτεί την εικόνα της μέσα από στρατιωτικά σύμβολα, μέσα από ενδυμασίες που παραπέμπουν σε μάχες (μπότες, μανδύες, όπλα, ξίφη), στην προσπάθεια να διατηρήσει την ισχύ της (Vigarello, 2002, σ. 40). Με την επικράτηση των πυροβόλων όπλων στις μάχες, το σπαθί έχει περάσει οριστικά σε δεύτερο ρόλο. Η ξιφασκία μετατρέπεται σε αγώνισμα- θέαμα που έχει ως κύριο στόχο το άγγιγμα του αντιπάλου κατά την συμβολή, παρά την πρόκληση σωματικής βλάβης ή θανάτου. (Bower, 1993, σ. 2)

Τον 18ο αι. η ξιφασκία λαμβάνει και αθλητικό χαρακτήρα, δίχως να εγκαταλείπεται η προετοιμασία για τις μονομαχίες. Η ισπανική σχολή φθίνει, η ισπανική σπάθη μικραίνει και δίνεται έμφαση στα χτυπήματα με την αιχμή. Πολλοί ισπανοί δάσκαλοι εγκαταλείπουν τη χώρα τους για την Γαλλία, προσβλέποντας σε περαιτέρω επιμόρφωση (Γκαζιάνης, 1938, σ. 17). Εμφανίζονται οι πρώτοι κανονισμοί της χρήσης του ελαφριού, ευέλικτου σπαθιού, που ονομάζεται από τότε ξίφος ασκήσεως, όπως και ο περιορισμός του στόχου μόνον στον κορμό, για λόγους αποφυγής μοιραίων χτυπημάτων στο πρόσωπο. Το ελαφρύ ξίφος ασκήσεως προορίζεται περισσότερο για λόγους εξάσκησης και πρακτικής και φέρει προστατευτικό κουμπί. Καθώς οι πιθανότητες τραυματισμού των ματιών και του λαιμού εξακολουθούν να είναι μεγάλες σε ταυτόχρονη επίθεση, θεσπίζεται η προτεραιότητα της επίθεσης, δηλ. κατακυρώνεται το χτύπημα σε όποιον ξεκινά πρώτος την επίθεση (Pitman, 1988, σ. 11). Το ξίφος ασκήσεως είναι, κατά γενική ομολογία, το διασημότερο όπλο της ξιφασκίας και αυτό που θέτει τις βάσεις για την ανάπτυξη τόσο της ορολογίας, όσο και της τεχνικής της ξιφασκίας (Δουμπαλακίδης, 1990, σ. 22). Οι δάσκαλοι ξιφασκίας παρατηρούν ότι, το ξίφος ασκήσεως επιτρέπει καλύτερο κράτημα των δακτύλων και συμβάλλει στην οικονομία δυνάμεων του χειριστή, αφού πλέον περιορίζεται η συμμετοχή του καρπού στις κινήσεις (De Silva, 1991, σ. 4).

Το 1780 θεσπίζεται η υποχρεωτική χρήση της συρμάτινης μάσκας. Αναφέρεται ότι η συρμάτινη μάσκα επινοήθηκε στα μέσα του 18^{ου} αι. από τον Γάλλο οπλοδιδάσκαλο La Boessiere, αλλά η υποχρεωτική της χρήση αργεί να κάνει την εμφάνισή της για αρκετά χρόνια, καθώς μέχρι τότε η προστασία του προσώπου κατά τις συμβολές

θεωρούνταν προσβλητική για τα ανδρικά πρότυπα (Bower, 1993, σ. 2). Η παγίωση της χρήσης της μάσκας γίνεται αφορμή για την ανάπτυξη των αντανakλαστικών, των αποκρούσεων και της ταχύτητας των χτυπημάτων, καθώς, δίχως τη μάσκα, μετά από χτύπημα, ο αμυνόμενος καθυστερούσε σημαντικά την αντίδρασή του, προκειμένου να μην χτυπηθεί στο πρόσωπο (Hutton, 1892, p. 1)

Εικόνα 7: Ο πρώτος τύπος μάσκας στην ιστορία της ξιφασκίας. Πηγή: Άρθρο στο περιοδικό Le magazine du BIBLIophile et de l'amateur de manuscrits & autographs, 27/06/2015. Διαθέσιμη στο: <http://www.mag-bibliophile.fr/non-classe/art-et-sport-le-27-juin-2015-a-drouot-vente-de-la-collection-escrime-du-maitre-darmes-jacques-castanet>

Στα πεδία των μαχών, με την επανεμφάνιση των σχηματισμών φάλαγγας, δίνεται περισσότερη έμφαση στην πρωτοπορία του Πυροβολικού, συνοδεύει του οποίου ενεργεί το Πεζικό (Γ.Ε.Σ., 2012, σ. 11)

Ο 19^{ος} αι. χαρακτηρίζεται από την άνοδο του εθνικισμού, επηρεάζοντας τα σπορ, μέσα από την άνοδο του αθλητικού ανταγωνισμού ανάμεσα σε εθνικές ομάδες. Η ξιφασκία, δεν αποτελεί εξαίρεση. Οι σπουδαίες ευρωπαϊκές σχολές ξιφασκίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας, προσπαθούν να αποδείξουν την υπεροχή τους, μέσα από αλλεπάλληλες αγωνιστικές αναμετρήσεις, στις οποίες δίνεται μεγάλη δημοσιότητα από τα μέσα της εποχής. (Mondschein, 2016, σ. 282). Η ξιφασκία καλλιεργείται στις ένοπλες δυνάμεις και διεξάγονται αγώνες από το στράτευμα, πολύ πριν την διεξαγωγή διασυλλογικών αγώνων. Οι ιδιαιτερότητες των κανονισμών και η μικρή επιφάνεια- στόχος του ξίφους ασκήσεως, προξενούν την αντίδραση ομάδας Γάλλων ξιφομάχων, που απαιτούν να γίνεται η εξάσκηση με το τριγωνικό ξίφος μονομαχίας

(ερεέ). Έτσι, καθιερώνεται στο όπλο αυτό στόχος να είναι ολόκληρο το σώμα, ενώ την ίδια εποχή η σπάθη ελαφραίνει, από τον Ιταλό δάσκαλο Radaelis (De Silva, 1991, σ. 4).

Εικόνα 8: Ξίφος μονομαχίας, γαλλικής προέλευσης, έτους κατασκευής περίπου του 1870. Πηγή: Britain's National Fencing Museum. Διαθέσιμη στο: http://www.fencingmuseum.com/19_century.htm, Ανακτήθηκε: 19/05/2020

Το πρώτο υποτυπώδες ηλεκτρικό μηχάνημα καταγραφής των πόντων παρουσιάζεται σε επίδειξη το 1886. Ύστερα από τροποποιήσεις και βελτιώσεις, κάνει την πρώτη του επίσημη, διεθνή εμφάνιση στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Βερολίνου το 1936, αλλά μόνον στις αναμετρήσεις του ξίφους μονομαχίας, καθώς δεν έχει ακόμα δοθεί λύση για το πώς θα αποτυπώνονται τα εκτός έγκυρης επιφάνειας χτυπήματα, τόσο στο ξίφος ασκήσεως, όσο και στην σπάθη, όπου η έγκυρη επιφάνεια δεν είναι ολόκληρο το σώμα (De Silva, 1991, σ. 4). Τα χτυπήματα του ξίφους ασκήσεως καταγράφονται με μηχάνημα για πρώτη φορά το 1995, στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα που διεξάγεται στη Χάγη. Το πρόβλημα επιλύεται με την χρήση ηλεκτρικού γιλέκου που φορούν οι αθλητές, και το οποίο καλύπτει τον κορμό. Η καταγραφή των χτυπημάτων μέσω μηχανήματος για την σπάθη κάνει την εμφάνισή της μόλις το 1986, σε αγώνα που διεξάγεται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Bower, 1993, σ. 5)

Η ξιφασκία είναι ολυμπιακό άθλημα από το έτος 1896, οπότε και εμφανίζεται στους πρώτους επίσημους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας. Ως σπορ, διαδίδεται στη Βόρεια και στη Νότια Αμερική στα τέλη του 19^{ου} αι., από Γάλλους και Ιταλούς οπλοδιδάσκαλους. Το 1891 ιδρύεται στη Νέα Υόρκη η Αμερικανική Ένωση

Ερασιτεχνών Ξιφομάχων (AFLA) και η οποία γίνεται μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ξιφασκίας (F.I.E) η οποία ιδρύεται το 1913 (Bower, 1993, σ. 10). Ο περίφημος Ούγγρος διπλωμάτης και ξιφομάχος Béla Nagy είναι ο εμπνευστής των πρώτων διεθνώς αποδεκτών γραπτών κανονισμών για τη σπάθη, οι οποίοι εφαρμόζονται στους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας, το 1906. (Marác, 2019, σ. 25).

Το 1914 ιδρύεται η Διεθνής Ομοσπονδία Ξιφασκίας (Federation International d'escrime-F.I.E.) και σήμερα ανήκουν στη δύναμή της εκατόν τρεις ομοσπονδίες, σε όλο τον κόσμο (International Fencing Federation, 2020). Η ενασχόληση με την ξιφασκία σε αθλητικό επίπεδο είναι καθαρά ανδρική υπόθεση μέχρι το έτος 1924, οπότε και εντάσσεται στο επίσημο ολυμπιακό πρόγραμμα των αγώνων του Παρισιού το αγώνισμα του ξίφους ασκήσεως γυναικών, στην ατομική κατηγορία. Το 1960 οι γυναίκες λαμβάνουν μέρος σε ομαδικούς αγώνες στο όπλο αυτό, ενώ το ξίφος μονομαχίας εντάσσεται στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων το 1966. Η σπάθη είναι το τελευταίο όπλο στο οποίο οι γυναίκες αργούν να λάβουν μέρος σε επίσημους αγώνες. Αυτό επιτυγχάνεται το 2004, ύστερα από μεγάλες προσπάθειες και συζητήσεις, ανάμεσα στην Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και την Διεθνή Ομοσπονδία Ξιφασκίας (International Fencing Federation, 2020). Βέβαια, η ενασχόληση των γυναικών με την ξιφασκία δεν είναι σύγχρονο φαινόμενο, καθώς ήδη από τον 17^ο αι, το ελαφρύ ξίφος ασκήσεως φαίνεται να δημιουργεί ιδανικές συνθήκες εξάσκησης για τις γυναίκες, λόγω του μικρού του βάρους και της εργονομικής του λαβής. Είναι τέτοια η ρομαντική διάθεση που δημιουργείται, ώστε θέματα με γυναίκες ξιφομάχους κάνουν αισθητά και συχνά την εμφάνισή τους σε λογοτεχνικά πονήματα της εποχής (Defrasne Ait-Said, 2018, σ. 276).

Εικόνα 9: Γυναίκες που ξιφομαχούν (22 Νοεμβρίου 1890), Πηγή: Iowa Digital Library, Διαθέσιμη στο: https://digital.lib.uiowa.edu/islandora/object/ui:ictcs_10546

Σήμερα, οι αγώνες ξιφασκίας διεξάγονται και στα τρία όπλα (ξίφος ασκήσεως, ξίφος μονομαχίας, σπάθη), για άνδρες και γυναίκες, σε ατομικούς και ομαδικούς αγώνες.

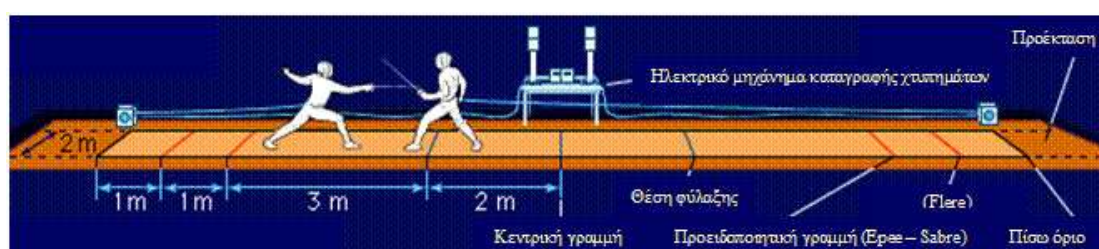
Όπλα της σύγχρονης ξιφασκίας και Βασικοί Κανονισμοί

Γενικές πληροφορίες

Στους αγώνες ξιφασκίας συμμετέχουν άνδρες και γυναίκες, ενώ απαγορεύεται η σωματική επαφή. Οι αγώνες διεξάγονται σε κλειστή αίθουσα, σε τρία διαφορετικά είδη σπαθιού (όπλα), για κάθε ένα από τα οποία υπάρχουν ειδικοί κανονισμοί. Κάθε αγώνας διευθύνεται από κριτή (πρόεδρο της συνάντησης), ο οποίος μεριμνά για την σωστή διεξαγωγή του αγώνα, την καταγραφή των πόντων και την τήρηση των κανονισμών και την επιβολή των κυρώσεων, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο από την Διεθνή Ομοσπονδία Ξιφασκίας Πειθαρχικό Κώδικα. Οι αθλητές αγωνίζονται σε διαγραμμισμένη πίστα (διάδρομο), μήκους 14 μέτρων και πλάτους 1,5-2,00 μέτρων. Το σύνολο των κανονισμών έχει προσαρμοσθεί ώστε να διασφαλίζεται η μεγαλύτερη δυνατή προστασία της σωματικής ακεραιότητας των αγωνιζόμενων. Για τον σκοπό αυτό, οι αθλητές είναι υποχρεωμένοι να φορούν εγκεκριμένες- από τις διεθνείς προδιαγραφές- στολές λευκού χρώματος, ενώ αντίστοιχων, διεθνών προδιαγραφών είναι και τα σπαθιά τους, καθώς και το συνοδευτικό ηλεκτρολογικό υλικό που χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια του αγώνα. (KANONISMOS F.I.E. E.O.Ξ., 2018, σσ. 8-10).

Μηχάνημα καταγραφής των χτυπημάτων

Για τη διεξαγωγή των αγώνων χρησιμοποιείται ειδική συσκευή (μηχάνημα), το οποίο, με καλώδια συνδέεται με καθέναν από τους παίκτες. Αποτελείται από το κεντρικό μηχάνημα που διαθέτει σύστημα φωτεινής ένδειξης, με διακριτό χρώμα για κάθε έναν από τους δύο παίκτες, δύο εκτυλικτήρες (unrouler) με τα αντίστοιχα καλώδια που έχουν δυνατότητα ανάπτυξης μέχρι και είκοσι μέτρα και καταλήγουν σε φίστες όπου και εφαρμόζουν τα καλώδια σώματος των αθλητών και τον αγωγίμο, μεταλλικό διάδρομο, ο οποίος έχει τη δυνατότητα να απομονώνει τα χτυπήματα που βρίσκουν στο έδαφος και εφοδιάζεται με μια γείωση που εφαρμόζεται στο κέντρο του.

Εικόνα 10: Η τοποθέτηση των αθλητών ξιφασκίας πάνω στην πίστα, η διαγράμμιση της και τα μέρη του μηχανήματος καταγραφής του σκορ. Πηγή: Nicosia Fencing Club

(Σωματείο Ξιφασκίας Λευκωσίας), Διαθέσιμη στο:

<http://www.nicosiafencingclub.org.cy/Fencing.html>

Το μηχάνημα λειτουργεί με ρεύμα ή με μπαταρίες. Συνήθως είναι εφοδιασμένο με χρονόμετρο, για την ταυτόχρονη αυτόματη καταγραφή της διάρκειας του αγώνα. Υπάρχει και δυνατότητα για τοποθέτηση αιωρούμενων καλωδίων. Ιδιαίτερα για τα Παγκόσμια Πρωταθλήματα υπάρχει μέριμνα για χρήση μηχανημάτων δίχως καλώδια (ασύρματη σύνδεση).

Η ένδυση και η εξάρτυση των αθλητών, συνοπτικά

Όλοι οι αθλητές φορούν παντελόνι ξιφασκίας που φθάνει στο ύψος των γονάτων, εσωτερικό επιστήθιο που καλύπτει τον θώρακα και τον ώμο που αντιστοιχεί στο χέρι με το οποίο κρατούν το σπαθί που χρησιμοποιούν (οπλισμένο), ενώ πάνω από το επιστήθιο τοποθετείται η βέστα, που κουμπώνει στο λαιμό για μεγαλύτερη ασφάλεια. Στο οπλισμένο χέρι φορούν δερμάτινο γάντι που καλύπτει το οπλισμένο χέρι έως το μισό του πήχη, ενώ υποχρεωτική είναι και η χρήση μάσκας, κατασκευασμένης από

ειδικό, ανθεκτικό υλικό. Η βέστα, το επιστήθιο, το παντελόνι και η μάσκα, έχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές αντοχής σε χτυπήματα, ανάλογα με τους αγώνες. Οι χαμηλότερες προδιαγραφές είναι αυτές των 800 Newton, ανεβαίνοντας, ανάλογα την κατηγορία των αγώνων (εθνικοί, διεθνείς). Οι αθλητές υποχρεούνται να φορούν κάλτσες μέχρι το γόνατο. Μέσα από τη στολή, τοποθετείται καλώδιο το οποίο περνώντας από το οπλισμένο χέρι και έξω από το γάντι, καταλήγει σε πρίζα η οποία εισέρχεται στο ηλεκτρικό σπαθί, ενώ από την άλλη εκβολή της, πίσω από την πλάτη του αθλητή, καταλήγει να εισάγεται, πάλι με πρίζα, στο μηχανήμα καταγραφής πόντων, μέσω ενός συστήματος αυτόματης περιέλιξης, που επιτρέπει την κίνηση εμπρός –πίσω, με ανάλογο μάζεμα και άπλωμα του καλωδίου, ώστε να μην εμποδίζει τον παίκτη κατά τον αγώνα, ενώ σε μεγάλους διεθνείς αγώνες χρησιμοποιούνται πλέον ασύρματα συστήματα, δίχως τη χρήση εκτυλκτικών. Ανάλογα με το όπλο, υπάρχουν διαφοροποιήσεις στη στολή και στο είδος της καλωδίωσης. Εκτός από το καλώδιο σώματος, καλώδιο χρησιμοποιείται επίσης για την σύνδεση της μάσκας με το γιλέκο του αθλητή. Το σύνηθες χρώμα της ένδυσης είναι το λευκό, ενώ απαγορεύεται το μαύρο.

Τα όπλα

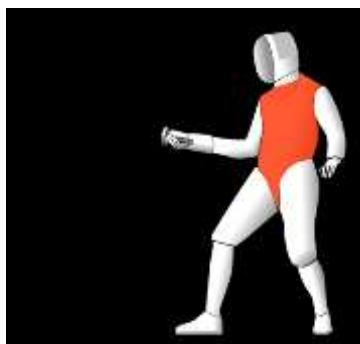
A. Το ξίφος ασκήσεως ή φλερέ, που έλκει την ονομασία του από τη γαλλική λέξη fleuret=μπουμπούκι/fioretto= λουλούδι, στην ιταλική γλώσσα, γεγονός που σχετίζεται με το κομψό του σχήμα του, και τη λαβή του που παραπέμπει σε μπουμπούκι λουλουδιού. Εμφανίζεται στα τέλη του 17^{ου} αι. και χαρακτηρίζεται ως το «μικρό» σπαθί. Είναι το όπλο που επηρεάζει διαχρονικά την ανάπτυξη των κανονισμών αφού αποτελεί αναφορά, τόσο για την θεωρία του αθλήματος, όσο και για την ορολογία που χρησιμοποιείται, μέχρι και στις μέρες μας. (Δουμπαλακίδης, σ.σ. 21-22).

Προδιαγραφές του ξίφους ασκήσεως:

Το ξίφος ασκήσεως πρέπει να είναι μικρότερο από 500 γραμμάρια στο σύνολό του, ενώ το μέγιστο συνολικό του μήκος να μην ξεπερνά τα 110 εκατοστά. Αποτελείται από τη λάμα, την αιχμή της, τον προφυλακτήρα και τη λαβή. Η λάμα είναι κατασκευασμένη από χάλυβα, ορθογώνιας τομής και με μέγιστη ραχιαία απόκλιση κάτω του ενός εκατοστού. Στο μέσο της λάμας που χρησιμοποιείται στους αγώνες, υπάρχει αύλακα, την οποία διατρέχει ηλεκτρικό καλώδιο, το οποίο, κολλημένο σε

όλη τη διαδρομή της και περνώντας μέσα από τον προφυλακτήρα, καταλήγει συνδεδεμένο σε πρίζα στην άκρη του προφυλακτήρα. Στην πρίζα αυτή συνδέεται το καλώδιο σώματος που φορά ο αθλητής, ώστε να είναι δυνατή η μετάδοση των αγγιγμάτων και η μεταφορά του ηλεκτρικού ερεθίσματος στο μηχάνημα για την ένδειξη επίτευξης πόντου. Στην άκρη της λάμας, προκειμένου για το άγγιγμα του αντιπάλου, υπάρχει αιχμή (κουμπί), διαμέτρου 5,5-7 χιλιοστών, με ενσωματωμένο ελατήριο. Κατά τη διάρκεια της στιγμιαίας επαφής, το ελατήριο, πιεζόμενο, διακόπτει την επαφή, ενεργοποιώντας με βάρος περίπου 500 γραμμαρίων το μηχάνημα ξιφασκίας, καταγράφοντας με σήμα την επαφή. Ο μεταλλικός προφυλακτήρας, στο κέντρο του περνάει η λάμα, είναι σχεδιασμένος για την προστασία του οπλισμένου χεριού και έχει διάμετρο 9,5-12 εκατοστά, είναι στρογγυλός και κυρτός. Εσωτερικά του διαθέτει μαξιλαράκι για την προστασία των δακτύλων του αθλητή. Η λαβή, η οποία προσαρμόζεται και βιδώνει στη λάμα, μπορεί να είναι ανατομική, πιστολοειδής ή γαλλικού τύπου, με μέγιστο μέγεθος τα 20 εκατοστά.

Η *έγκυρη επιφάνεια* (στόχος) στο ξίφος ασκήσεως είναι ο κορμός, εμπρός και πίσω, με εξαίρεση το κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια. (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ F.I.E. E.O.Ε., 2018, σ. 29)

Εικόνα 11: Η έγκυρη επιφάνεια στο ξίφος ασκήσεως.

Πηγή: Tidewater Fencing Club, Διαθέσιμη στο:

<http://www.tidewaterfencing.com/resources/faq/>

Ειδικά για το ξίφος ασκήσεως:

- Η μάσκα, από το πηγούνι και μέχρι 1,5-2 εκατοστά παρακάτω είναι εφοδιασμένη με το υλικό του γιλέκου, ως προστασία του λαιμού (bavette), καθώς αυτή ακριβώς η περιοχή θεωρείται από τον Κανονισμό Έγκυρη Επιφάνεια. Η μάσκα συνδέεται με το γιλέκο με καλώδιο μήκους 30-40 εκατοστών.

- Πάνω από τη βέστα ο αθλητής του ξίφους ασκήσεως φορά **ηλεκτρική βέστα (γιλέκο)**, κατασκευασμένη από μεταλλικό υλικό, ώστε η αγώγιμη επιφάνεια να καλύπτει το σύνολο της έγκυρης-με βάση τον Κανονισμό- επιφάνειας, δηλαδή τον κορμό.
- Τα χτυπήματα δίνονται με την αιχμή του ξίφους.

Β. Το ξίφος μονομαχίας (έρέε), το οποίο λαμβάνει την ονομασία του από τη χρήση που είχε στις μονομαχίες, όταν κατά τον 19^ο αι. χρησιμοποιείται σε αντικατάσταση του μικρού σπαθιού. Πρέπει στο σύνολό του να έχει βάρος μικρότερο από 770 γραμμάρια και μέγιστο συνολικό μήκος 110 εκατοστά. Αποτελείται από τη λάμα, η οποία έχει τριγωνικό σχήμα, είναι μέγιστου μήκους 90 εκατοστών και φέρει κολλημένα δύο ηλεκτρικά καλώδια στην άλακά της, τα οποία συνδέουν την αιχμή με πρίζα που βρίσκεται στο εσωτερικό του προφυλακτήρα. Η λάμα καταλήγει σε κυλινδρική αιχμή, διαμέτρου περίπου 8 χιλιοστών. Το εσωτερικό ελατήριο του κουμπιού ενεργοποιεί τη συσκευή καταγραφής των πόντων, όταν πιεστεί με πίεση περίπου άνω των 750 γραμμαρίων. Ο προφυλακτήρας του ξίφους μονομαχίας είναι επίσης κυκλικός και κυρτός, διαμέτρου 13,5 εκατοστών και στο κέντρο του περνάει η λάμα, συνδεδεμένη με τη λαβή, η οποία είναι λίγο παχύτερη από εκείνη του ξίφους ασκήσεως.

Ειδικά για το ξίφος μονομαχίας:

- Η έγκυρη επιφάνεια είναι το σύνολο του σώματος του αθλητή, ο οποίος για το λόγο αυτό και δεν φέρει ηλεκτρική βέστα
- Η μάσκα δεν φέρει υλικό κάλυψης όπως στο ξίφος ασκήσεως
- Τα χτυπήματα δίνονται με την αιχμή (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ F.I.E. Ε.Ο.Ε., 2018, σσ. 34-35)

Εικόνα 12: Η έγκυρη επιφάνεια στο ξίφος μονομαχίας. Πηγή: Tidewater Fencing Club, Διαθέσιμη στο: <http://www.tidewaterfencing.com/resources/faq/>

Γ. Σπάθη (Sabre)

Η σπάθη είναι γνωστή ήδη από τον 17^ο αι., περισσότερο ως σπαθί των Ούγγρων Ουσάρων του ιππικού, οι οποίοι, παίρνοντας τις τουρκικές χατζάρες, το τροποποίησαν και το μετέτρεψαν σε σπαθί μάχης. Η σπάθη, κατά τον 18^ο και 19^ο αι. απαντάται στο ιππικό όλης της Ευρώπης (Δουμπαλακίδης, 1990, σ. 25).

Η σπάθη πρέπει συνολικά να έχει βάρος μικρότερο των 500 γραμμαρίων και να μην είναι μεγαλύτερη, στο σύνολό της, από 105 εκατοστά. Η λάμα της σπάθης πρέπει να μην ξεπερνάει τα 88 εκατοστά. Η λάμα της έχει σχεδόν ορθογώνιο σχήμα, με κατάληξη σε αναδιπλωμένη άκρη που σχηματίζει ένα κουμπί, διαμέτρου 4-6 χιλιοστών. Ο προφυλακτήρας της σπάθης έχει ιδιαίτερο κυρτό σχήμα και η λάμα τον διαπερνά παράλληλα και σε τομή. Διαθέτει στο εσωτερικό του πρίζα με την οποία συνδέεται το καλώδιο σώματος. Η λαβή της σπάθης βρίσκεται στο εσωτερικό του προφυλακτήρα και είναι μονωμένη στο σύνολό της.

Ειδικά για τη σπάθη:

- Έγκυρη επιφάνεια στη σπάθη είναι το σώμα, από το κεφάλι, μέχρι την οριζόντια γραμμή που ενώνει τη λεκάνη του σώματος. Γι' αυτό, οι αθλητές, φορούν, αντί της κλασικής, ειδική βέστα, που διαθέτει αγωγή επιφάνεια και στα χέρια, μέχρι τους καρπούς και μέχρι την κάλυψη του συνόλου της έγκυρης επιφάνειας.
- Το καλώδιο σώματος είναι ίδιο με του ξίφους ασκήσεως.
- Το γάντι στη σπάθη καλύπτεται από ύφασμα αγωγή, καθώς το χέρι είναι μέρος της έγκυρης επιφάνειας.
- Η μάσκα στη σπάθη πρέπει να διασφαλίζει την αγωγιμότητα στο σύνολό της, γι' αυτό και δεν πρέπει να είναι μονωμένη στην δικτυωτή εμπρόσθια επιφάνειά της.
- Τα χτυπήματα δίνονται και με την αιχμή και με την λάμα

Πριν την έναρξη κάθε αγώνα διεξάγεται έλεγχος του ηλεκτρικού υλικού, προκειμένου να τηρούνται τόσο οι προδιαγραφές ασφάλειας, καθώς και η εφαρμογή του Κανονισμού, εξασφαλίζοντας το fair play για όλους τους συμμετέχοντες αθλητές (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ F.I.E. Ε.Ο.Ε., 2018, σσ. 36-41)

Εικόνα 13: Η έγκυρη επιφάνεια στη σπάθη. Πηγή: Tidewater Fencing Club, Διαθέσιμη στο: <http://www.tidewaterfencing.com/resources/faq/>

Ξίφος Ασκήσεων (Fleté)

Ξίφος Μονομαχίας (Epée)

Σπάθη (Sabre)

Εικόνα 14: Τα τρία είδη των όπλων. Πηγή: Nicosia Fencing Club (Σωματείο Ξιφασκίας Λευκωσίας), Διαθέσιμη στο: <http://www.nicosiafencingclub.org.cy/Fencing.html>

Β' ΜΕΡΟΣ

Η ξιφασκία στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελλάδα: Ιστορικές και Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις

Η δημιουργία του σύγχρονου ελληνικού κράτους και η σχέση της Νεωτερικότητας με τη Γυμναστική

Προκειμένου να προσεγγίσουμε τις απαρχές της εμφάνισης της ξιφασκίας στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελλάδα, κρίνεται σκόπιμη μια σύντομη αναφορά στους παράγοντες που συμβάλουν στην εισαγωγή της γυμναστικής και της άθλησης στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος, καθώς και στη σχέση της Νεωτερικότητας με τη γυμναστική.

Τον 18^ο αι. οι Ευρωπαίοι εμφανίζουν ένα νέο, μεγάλο ενδιαφέρον για την ιστορία, με προσανατολισμό στην αρχαία ιστορία, καθώς και μια, προοδευτικά αυξανόμενη θετική στάση απέναντι στην Ελλάδα. Το αρχαίο ελληνικό μεγαλείο αναδεικνύεται

μέσα από τις τέχνες, τις επιστήμες και τα γράμματα. Η έννοια του «ελληνισμού», με διάφορες παραλλαγές, κάνει την εμφάνισή της σε διάφορες χώρες, όπως η Γερμανία, η Αγγλία και η Γαλλία και συνδέεται με τις προσπάθειές τους για αναγνώριση της εθνικής τους ταυτότητας, μέσα από τη σύνδεση με τους αρχαίους Έλληνες και τον πολιτισμό τους. Βαθμιαία, η Ελλάδα μετατρέπεται σε μια σχέση αναφοράς, όπου, μέσα από τις κλασσικές σπουδές, καθίσταται ο κοινός τόπος καταγωγής του πολιτισμού. Αναδύεται έτσι μια νέα σύνδεση ανάμεσα στον ευρωπαϊκό και στον ελληνικό πολιτισμό και η Ευρώπη αντιλαμβάνεται τον εαυτό της ως μια άλλη εκδοχή της «ανθρωπότητας», ενώ η Ελλάδα γίνεται ο τόπος στον οποίο η Ευρώπη οφείλει την ισχύ της. Προσφέρεται λοιπόν ως ο καθρέφτης, στον οποίο η Ευρώπη μπορεί να κοιτάξει για να βρει κοινές αναφορές και για μια ματιά στη νέα αυτοσυνείδησή της. Σε αυτό, συντελεί η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, ως υποσύνολο της Ευρώπης και η συσχέτιση της θέσης αυτής με την οργάνωση της πολιτείας. Η ανακάλυψη της πόλης της Αθήνας, από ευρωπαίους ταξιδιώτες περιηγητές, έρχεται να καλύψει το πρόβλημα της υλικής υπόστασης του νεότερου ελλαδικού χώρου κατά τον 18^ο αι. (Ιακωβάκη, 2015, σσ. 333-387).

Σε αυτά τα πλαίσια τοποθετείται και η αλληλεπίδραση σε σχέση με την γυμναστική. Μοιραία, η αναφορά στο αρχαιοελληνικό, ιδεώδες πρότυπο του «καλού καγαθού», δημιουργεί μια νέα θεώρηση για το ανθρώπινο σώμα, του οποίου η φροντίδα, ιδανικά, οφείλει να συμπορεύεται με την πνευματική καλλιέργεια. Έτσι, η γυμναστική προβάλλει ως μια παράμετρος του ολοκληρωμένου παιδαγωγικού συστήματος. Αυτή η σύνδεση της γυμναστικής με την πειθαρχία, την αύξηση της σωματικής δύναμης, την περιστολή των σεξουαλικών ορμών και την στερεότυπη κατεύθυνση προς μια συντεταγμένη διαπαιδαγώγηση της ηθικής, είναι ένδειξη της νεωτερικής άποψης και αντίληψης για τη χρήση του σώματος (Φουρναράκη, 1998, σσ. 294-298).

Με την εμφάνιση και εξέλιξη της Βιομηχανικής Επανάστασης (1750-1850), η κοινωνία οργανώνεται σε νέα, σύγχρονη βάση, επηρεάζοντας τον άνθρωπο και εξερευνώντας πρόσφορους τρόπους εκμετάλλευσης των σωματικών του δυνατοτήτων, προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις της παραγωγικής διαδικασίας. Σημειώνονται λοιπόν σημαντικές κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές αλλαγές, που επηρεάζουν τον τρόπο φροντίδας του σώματος, μέσα από την οριοθέτηση και τον τρόπο εκμετάλλευσης του ελεύθερου χρόνου, μέσω του

αθλητισμού και της γυμναστικής (Κουλούρη, Στο Δρόμο για την Αναβίωση, στο Αθήνα 1896 και οι Α' Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες, 2004, σσ. 16-18).

Στη Γερμανία, ήδη από τον 18^ο αι. αναπτύσσεται το γυμναστικό κίνημα των *Φιλανθρωπιστών*, με βασικό άξονα τη γυμναστική στα σχολεία, το οποίο τελειοποιεί στα τέλη του αιώνα ο Johann Cristoph Guts Muths. Όμως, ο Friedrich Ludwig Jahn είναι αυτός που, στις αρχές του 19^{ου} αι., το εξελίσσει σε ένα νέο σύστημα, με εθνική, στρατιωτική και κοινωνικοπολιτική κατεύθυνση, συνώνυμο της ανδρικής μόνον κοινωνικότητας, για κάθε κοινωνική τάξη, το «*Turnbewegung*», το οποίο θα κυριαρχήσει στην πολιτική ζωή της Γερμανίας (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σ. 50). Το σύστημα αυτό βασίζεται στα *Turnen*, δηλαδή στην γυμναστική με όργανα (παράλληλες και οριζόντιες μπάρες, δοκούς, ίππους, σχοινιά αναρρίχησης). Το όραμα του Jahn για τη δημιουργία του νέου, υγιούς, δυνατού και θαραλλέου πολίτη, που δεν θα διστάσει να υπερασπισθεί την πατρίδα του, αποτελεί αντίδραση στην επέλαση του Ναπολέοντα, στην ντροπιαστική ήττα του Πρωσσικού στρατού στην Ιένα το 1806 και στην πικρία που δημιουργεί η γαλλική κατοχή πολλών γερμανικών περιοχών. Η εθνικιστική χροιά του κινήματος, γίνεται αιτία για την μετέπειτα απαγόρευσή του για πολλά χρόνια, η οποία αίρεται το 1840 και έτσι, η ενόργανη γυμναστική θα συνεχίσει την επιτυχημένη της πορεία σε παγκόσμια κλίμακα, για περίπου έναν αιώνα μετά (Kaimakamis, Kirialanis, & Albanidis, 2008, σσ. 43-46) Αυτή η νεωτερική έννοια της γυμναστικής, (που αναφέρεται και ως «φυσική αγωγή», ήδη από τα μέσα του 18^{ου} αι.), που πρώτιστη μέριμνά της είναι η υγεία και η ηθική διαπαιδαγώγηση, αλλά και η προετοιμασία για την υπεράσπιση της πατρίδας, ευδοκίμει και στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος, μέσα από τις αρχές του γερμανικού γυμναστικού συστήματος. Τα πρώτα μετεπαναστατικά χρόνια, καταβάλλεται προσπάθεια για τη δημιουργία μιας «εθνικής αγωγής», βασισμένης μεν πάνω σε δυτικά πρότυπα, αλλά με βάση το αρχαιοελληνικό ιδεώδες (Φουρναράκη, 1998, σσ. 302-303)

Τα πρώτα χρόνια. Η περίοδος Καποδίστρια (1828-1831):

Η Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας το 1827 εκλέγει ως κυβερνήτη της Ελλάδας τον Ιωάννη Καποδίστρια. Με την άφιξη του ο Κυβερνήτης, το 1828, βρίσκει συνθήκες κοινωνικής εξαθλίωσης και έχει να αντιμετωπίσει ομάδες ληστών και πειρατών που ελέγχουν πολλές περιοχές (Λούβη & Ξιφαράς, 2013, σ. 55). Με άμεση μέριμνά του

οργανώνεται το τακτικό και το άτακτο Στράτευμα. Ιδιαίτερα το άτακτο, με την οργάνωσή του, συγκροτεί αρχικά οκτώ χιλιαρχίες, η κάθε μία δυναμικότητας 1.123 ανδρών. Ο Καποδίστριας γνωρίζει πολύ καλά ότι με την αναδιοργάνωση και συγκρότηση του τακτικού στρατεύματος θα επέλθει ηρεμία στο Κράτος. Ο Ελληνικός τακτικός Στρατός φέρει πλέον ομοιόμορφη στολή, όμοια με αυτή του Γαλλικού Στρατού και έχει έδρα το Ναύπλιο.

Το 1829 η στράτευση παύει να είναι εθελοντική και μετατρέπεται σε υποχρεωτική. Αργότερα, οι χιλιαρχίες καταργούνται και δημιουργούνται τα Ελαφρά Τάγματα. Στις 22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830 υπογράφεται από τις Μεγάλες Δυνάμεις (Αγγλία, Ρωσία, Γαλλία), το πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας, που αναγνωρίζει-για πρώτη φορά- διεθνώς, την Ελλάδα ως κυρίαρχο και ανεξάρτητο (Λούβη και Ξιφαράς, ό.π., σ. 55)

Το 1831 σημαδεύει η δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια. Το χάος που δημιουργείται δεν αφήνει ανεπηρέαστο το στράτευμα: οι αρχηγοί των άτακτων Σωμάτων σπεύδουν να σχηματίσουν ένοπλες ομάδες και έτσι διαλύονται τα Ελαφρά Τάγματα. Το 1833 συγκροτούνται Τάγματα Πεζικού και Ακροβολιστών. Τα βασικά όπλα των Ταγμάτων του Πεζικού είναι το τυφέκιο και η σπάθη. Τα επόμενα χρόνια η εκπαίδευση περιορίζεται σε γυμναστική, εξάσκηση στη χρήση της λόγχης, καθώς και σκοποβολή (Γ.Ε.Σ., 2012, σσ. 21-29).

Η Οθωνική περίοδος: Κοινωνική και οικονομική κατάσταση. Οργάνωση του κρατικού μηχανισμού

Το 1832 η διακυβέρνηση του νεοσύστατου κράτους ανατίθεται στον πρίγκιπα Όθωνα της Βαυαρίας, δευτερότοκο γιό του βασιλιά Λουδοβίκου Γ', γνωστού για τα φιλελληνικά του αισθήματα. Ο ανήλικος Όθωνας, χρειάζεται στιβαρή καθοδήγηση, προκειμένου να ασκήσει τα βασιλικά του καθήκοντα. Έτσι, εγκαθιδρύεται η Αντιβασιλεία, που αποτελείται από τον κόμη Josef Ludwig von Armansperg, τον καθηγητή Georg Ludwig von Maurer και τον υποστράτηγο Carl Wilhelm von Heideck. Μαζί με τον νεαρό βασιλιά έρχεται και ο πρώτος τακτικός, βαυαρικός στρατός και κατά την περίοδο 1832-35 στρατολογούνται και εθελοντές, τόσο από τη Βαυαρία και από διάφορα γερμανικά κρατίδια, όσο και από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ο τακτικός και εθελοντικός στρατός επιβαρύνει οικονομικά την ήδη εξασθενημένη

και φτώχη Ελλάδα, που έχει μπει σε καθεστώς δυσβάσταχτων δανείων, ήδη από το 1824. Παράλληλα, ο ελληνικός κρατικός μηχανισμός και κατ' επέκταση το νεοσύστατο ελληνικό κράτος δομούνται γρήγορα, κατά τα δυτικά, γερμανικά πρότυπα, με κύριο χαρακτηριστικό τη συγκεντρωτική, αυστηρή διοίκηση, και τους αθρόους διορισμούς βαυαρών υπαλλήλων σε κάθε βαθμίδα της (Φωτιάδης, 1963, σσ. 76-92).

Οργάνωση της αθλητικής δραστηριότητας στην εκπαίδευση – Ιστορική αναδρομή και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις- Η εμφάνιση της ξιφασκίας

Το χρονικό διάστημα 1833- 1837, οργανώνεται και η μέση εκπαίδευση, σύμφωνα με τα πρότυπα των γερμανόφωνων κρατιδίων, αλλά σε στοιχειώδη μορφή, καθώς δεν υπάρχουν όλες οι ειδικότητες, όπως οι εξειδικευμένοι δάσκαλοι γυμναστικής. Το Βασιλικό Διάταγμα της 31 Δεκ. 1836, στο οποίο αποτυπώνεται ο Κανονισμός λειτουργίας των Ελληνικών σχολείων και Γυμνασίων, βασίζεται στο γερμανικό γυμναστικό σύστημα «*Turnen*». Η προσήλωση στο αρχαιοελληνικό ιδεώδες, κάτι που αποτυπώνεται ακόμα και στην ορολογία της σωματικής άσκησης και τον χαρακτηρισμό των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την κίνηση, με χρήση όρων όπως: «σωμασκία», «γυμναστική», «γυμναστικά ασκήσεις», κ.α., αποτελεί τη βάση για τη οργάνωση της γυμναστικής (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σσ. 48-51).

Τα πρώτα εξοπλισμένα με όργανα γυμναστήρια, λειτουργούν αρχικά στο Βασιλικό Διδασκαλείο του Ναυπλίου το 1834 για να καλύψουν τις ανάγκες των σπουδαστών, και αργότερα στην Αθήνα. Σε αυτά τα πλαίσια, εκπαιδεύονται έλληνες γυμναστές στο Μόναχο και, επιστρέφοντας στην Ελλάδα απασχολούνται στα υπάρχοντα σχολικά γυμναστήρια και στις ιδιωτικές σχολές των Αθηνών, μεταλαμπαδεύοντας τις αρχές του *Turnbewegung* (Δημητρίου, 1998, σσ. 279-281).

Ένας από αυτούς είναι και ο καθηγητής Ιστορίας, Γεωγραφίας και Γυμναστικής Γεώργιος Παγών, ο οποίος θα διδάξει γυμναστική στο Βασιλικό Διδασκαλείο της Αίγινας, εκδίδοντας το 1837 στην Αθήνα την πραγματεία του: «*Περίληψις της Γυμναστικής*». Το έργο αυτό, αν και πρωτοπόρο για τα ελληνικά δεδομένα της εποχής, αποτελεί στην ουσία μια αντιγραφή των αντίστοιχων σύγχρονων γερμανικών πονημάτων (Χρυσάφης, 1925, σ. 7). Παρόλα αυτά όμως, στα χρόνια της

Αντιβασιλείας το γερμανικό γυμναστικό σύστημα δεν γίνεται ευρύτατα αποδεκτό και διαδεδομένο. Η προσέγγιση στο αρχαιοελληνικό παρελθόν μέσω της αύξησης των ωρών στα σχετικά θεωρητικά μαθήματα και η αντίστοιχη συρρίκνωση των πρακτικών μαθημάτων, οδηγεί στην σχεδόν ολοκληρωτική εξαφάνιση του μαθήματος της γυμναστικής από τα σχολικά προγράμματα (Δημητρίου, 1998, σ. 291). Αρχικά, οι Αθηναίοι αντιμετωπίζουν την κίνηση αυτή με περιφρόνηση, καθώς η επίδειξη που συνοδεύει τις γυμναστικές ασκήσεις συγχέεται και ταυτίζεται με την ακροβασία, που είναι αντικείμενο των πλανόδιων αθλητών και περιγράφεται ως «χυδαίο θέαμα». Αυτή η «λόγια» προσέγγιση της εκπαίδευσης κάνει τους Αθηναίους να θεωρούν περιττές και μάταιες τέτοιες ενασχολήσεις, ενώ η σωματική δύναμη είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα ανάμεσα στα μέλη της εργατικής τάξης και αποτελεί «λαϊκή» ιδιότητα.

Το 1848 ο βασιλιάς Όθωνας ενεργεί για την σύνταξη σχεδίου διατάγματος για την εισαγωγή της γυμναστικής στα σχολεία. Με αφορμή τους λόγους υγείας, διατυπώνονται απόψεις υπέρ της διδασκαλίας της γυμναστικής στο σχολείο, αλλά είναι εμφανής η σύνδεση της υγείας και της ευρωστίας των νέων από πολιτική και πατριωτική άποψη (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σσ. 49-52).

Οι προσπάθειες για προσέλευση ευρύτερων κοινωνικών ομάδων, με τη διοργάνωση λαοφιλών και λαμπερών εκδηλώσεων αθλητικού ενδιαφέροντος, όπου γίνεται άμεση αναφορά στους αρχαίους ολυμπιακούς αγώνες, στη λατρεία των προγόνων και του αρχαιοελληνικού πνεύματος, δεν ευδοκιμούν. Η διεξαγωγή των Ολύμπιων-«Ζάππειων» Ολυμπιάδων όπως είναι ευρύτατα γνωστές- αθλητικών αγώνων στην Αθήνα, το 1859, (με την οικονομική συμβολή του εθνικού ευεργέτη Ευαγγέλου Ζάππα), δεν διακρίνονται για την οργανωτική τους επιτυχία και κριτικάρονται πολύ αυστηρά από τον έντυπο τύπο της εποχής. Στις 16 Νοεμβρίου 1859, η εφημερίδα *ο Αιών*, προτείνει τον εκσυγχρονισμό των αγώνων: *«Ευελπιστούμεν ότι [...] εις τους αγώνας των προσεχών Ολυμπίων θα προστεθώσιν οι νεώτεροι της επί σκοπόν βολής, του ξιφισμού, του σπαθισμού, του λογχισμού, οι ιππικοί αγώνες και τα γυμνάσια της εθνοφυλακής, όπως ανταποκρίνωνται τα Ολύμπια προσφορώτερον προς το πνεύμα της αρχαίας Ελλάδος και του αειμνήστου αγωνοθέτου αυτών»*(Κουλούρη, ό.π., σσ .91)

Αυτή η αποτυχία εξάπλωσης του γερμανικού συστήματος, όχι μόνον στις λαϊκές τάξεις, αλλά και η απομόνωσή του από την ελίτ, σε συνδυασμό με την απομάκρυνση

από την παραδοσιακή «λαϊκή παράδοση» και τα οικονομικά και οργανωτικά προβλήματα της γενικότερης εκπαίδευσης, έχουν ως αποτέλεσμα να διεξάγεται το μάθημα της γυμναστικής ανάλογα με τις δυνατότητες και την καλή διάθεση των εκπαιδευτικών. Τα επόμενα χρόνια, η γυμναστική θα εισαχθεί στην εκπαίδευση με στρατιωτική μορφή (Δημητρίου, 1998, σ. 292).

Όπως και στην Ευρώπη, έτσι και στον ελληνικό χώρο την εποχή αυτή η ενασχόληση κατά τον ελεύθερο χρόνο με αθλητικές δραστηριότητες, είναι συνώνυμη της κοινωνικής προέλευσης. Οι αλλαγές στη δημογραφική εξέλιξη λόγω της εμφάνισης του φαινομένου της αστικοποίησης, γίνονται αφορμή για την ανάπτυξη της αθλητικής δραστηριότητας οργανωμένα σχεδόν μόνον στην Αθήνα και σε ελληνικές κοινότητες έξω από το ελληνικό κράτος. Έτσι, αναπτύσσουν παράλληλη αθλητική δραστηριότητα με την ελληνική, η Αίγυπτος και η Σμύρνη. Η αστικοποίηση αυτή ευνοεί την ανάδυση της νέας ελληνικής κοινωνικής ελίτ, η οποία, όπως και στην Ευρώπη, ασχολείται με την *ξιφασκία*, την *ιππασία*, την *κολύμβηση*, την *οπλομαχία* (Κουλούρη, Η Ώρα του Σώματος. Αθλητισμός, Άσκηση και Ψυχαγωγία στο Ελληνικό Κράτος (1870-1922), 1998, σσ. 274-275)

Γρήγορα, η απήχηση είναι τέτοια, που σύντομα παρατηρείται η ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών σχολών *ξιφασκίας* στην Αθήνα, προκειμένου να καλύψει το ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον της ελληνικής κοινωνικής ελίτ. Στις σχολές αυτές διδάσκουν, αρχικά, Βαυαροί οπλοδιδάσκαλοι, απόστρατοι στρατιωτικοί, καθώς και πρόσφυγες από την Ιταλία και την Πολωνία. Αντίθετα, στην επαρχία, αθλητικές δραστηριότητες όπως το *λιθάρι*, το *τρέξιμο*, το *άλμα* και ο *χορός*, συνεχίζουν να αποτελούν μια παραδοσιακή ενασχόληση, με αναφορές στην εποχή της τουρκοκρατίας (Δημητρίου, 1998, σ. 209)

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η εμφάνιση της *ξιφασκίας* στην Ελλάδα κατά την Οθωνική περίοδο, συμπίπτει με την γενικότερη προσπάθεια εναρμόνισης του νεοσύστατου ελληνικού κράτους με τα δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα της εποχής, δηλαδή της ενασχόλησης με τα σπορ ως ψυχαγωγία κατά τον ελεύθερο χρόνο. Τα σπορ έχουν απασχολήσει τους κοινωνιολόγους από την πλευρά των πολιτικο-κοινωνικών σχέσεων που μπορεί να αναπτύσσονται, είτε ανάμεσα στα μέλη μιας ομάδας, ενός εθελοντικού αθλητικού σωματείου, ή ακόμα και ενός πλήθους αθλητικών σωματείων που λειτουργούν παράλληλα με άλλου τύπου οργανώσεις, όπως τα *φιλανθρωπικά σωματεία* ή τα *αναγνώστηρια* κ.α. Αποτελούν παράλληλη

εξέλιξη του γερμανικού τύπου σωματείου *Bürgerlicher Verein*, που, ενώ τυπικά δίνει έμφαση στις αστικές αξίες και πιστεύει στην ισότητα, ανεξαρτήτως status και καταγωγής, διατηρεί ουσιαστικά εντός του την επικρατούσα κοινωνική ισχύ της αστικής τάξης.

Στα μέσα του 19^{ου} αι., την περίοδο της εκβιομηχάνισης, παρατηρείται η μετακίνηση μεγάλου αριθμού κατοίκων στις πόλεις. Η ανάγκη για εξορθολογισμό του ωραρίου εργασίας σε σχέση με τον ελεύθερο χρόνο, αρχικά προκειμένου να σχεδιαστεί η παραγωγική διαδικασία (τεϋλορισμός), οδηγεί βαθμιαία στην δημιουργία συγκεκριμένου, ελεύθερου χρόνου (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σσ. 28-41). Επιπλέον, η εξάπλωση του θεσμού της υποχρεωτικής εκπαίδευσης σε στοιχειώδες επίπεδο, σε ολόένα και μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού, η έντονη πολιτικοποίηση που συντελείται με την κατάκτηση του εκλογικού δικαιώματος, δίνει την ευκαιρία στους νέους για συμμετοχή σε οργανώσεις και σωματεία και συντείνει στη διάκριση του ελεύθερου χρόνου από αυτόν που παραδοσιακά μέχρι τότε ελέγχει η οικογένεια και η εκπαίδευση (Λιάκος, 1988, σσ. 9-10). Τότε εμφανίζονται και οι ψυχαγωγικές δραστηριότητες που είναι προϊόντα ατομικής επιλογής, αλλά και ο εργασιακός αθλητισμός, οργανωμένος είτε από τους εργοδότες, είτε από εργατικές οργανώσεις. Είναι δηλαδή η εποχή εμφάνισης της άσκησης ως σπορ, ως αθλητικής δραστηριότητας με στοιχεία ανταγωνισμού, που υπακούει σε κανόνες και διεξάγεται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, για τη διεξαγωγή νέου τύπου αγωνιστικών αναμετρήσεων, που διαφέρουν από τις έως τότε αναγνωρίσιμες και καθιερωμένες.

Τα σπορ πρωτοεμφανίζονται στην Βρετανία και από εκεί τα εισάγει, μιμητικά και η Ελλάδα, μέσω ξένων που διαμένουν στη χώρα, καθώς σε περιοχές που εκείνη την εποχή βρίσκονται υπό βρετανική επιρροή, όπως τα Επτάνησα (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σ. 83) & (Σταμίρης, σ. 14)

Η ξιφασκία στην Μέση και Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Όπως προαναφέρεται, στο νέο Ελληνικό Κράτος και κατά τις πρώτες δεκαετίες από την σύστασή του, δεν λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την σωματική άσκηση των παιδιών. Στις 31/12/1836, με Βασιλικό Διάταγμα, ρυθμίζεται το πρόγραμμα

διδασκαλίας των Σχολείων της Μέσης Εκπαίδευσης και προβλέπεται η γύμναση των μαθητών σε γυμναστικές και άλλες ασκήσεις, κάτω από την επίβλεψη των δασκάλων.

Το σύστημα που πρώτο εφαρμόζεται είναι το γερμανικό γυμναστικό σύστημα, αρχικά στο Ορφανοτροφείο της Αίγινας και κατόπιν σε άλλες πόλεις. Η έλλειψη εξειδικευμένου διδακτικού προσωπικού, γίνεται αφορμή για μετακλήσεις ξένων γυμναστών, καθώς και για μετεκπαιδεύσεις εκτός Ελλάδας, όπως έγινε στην περίπτωση του ιστορικού και γεωγράφου Γεωργίου Παγώντα. Ο Παγών, επιστρέφοντας από το Μόναχο με κατάρτιση δασκάλου γυμναστικής, αναλαμβάνει τη διδασκαλία του μαθήματος της γυμναστικής στο Διδασκαλείο της Αίγινας. Επηρεασμένος από τις αρχές του γερμανικού γυμναστικού συστήματος, δημοσιεύει το 1837 το πρώτο ελληνικό σύγγραμμα του είδους: *«Η περίληψις της Γυμναστικής»*. Στο σύγγραμμα αυτό, που εκδίδεται για χρήση των δημοδιδασκάλων, αναφέρει ότι η ξιφομαχία είναι ευεργετική τόσο για την υγεία, όσο και για την μεγιστοποίηση των ανθρώπινων δυνάμεων, δεν μπορεί όμως να εφαρμοσθεί ακόμα στην Ελλάδα, καθώς η ξιφομαχία αποτελεί κομμάτι της πολεμικής γυμναστικής και στη χώρα δεν υπάρχουν ακόμα οι κατάλληλες συνθήκες (Παγών, 1837, σσ. 58-59).

Την αρχική περιφρόνηση της γυμναστικής από την κοινωνική ελίτ, λόγω του παραλληλισμού της με θεάματα που προσφέρουν οι πλανόδιοι αθλητές, διαδέχεται με το πέρασμα των χρόνων, η στροφή προς την εισαγωγή της γυμναστικής στην εκπαίδευση, μαζί με την κατάρτιση ειδικευμένων στελεχών. Η γυμναστική που προσφέρει υγεία και σωματική ρώμη, βρίσκει ολοένα και περισσότερους υποστηρικτές, ιδιαίτερα από την ιατρική κοινότητα και βοηθά στη σύνδεση της γυμναστικής με παιδαγωγικές αξίες (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σσ. 48-53). Μια άλλη παράμετρος που αναδύεται, είναι η σύνδεση της σωματικής αγωγής με τη δημιουργία πολιτών που θα είναι προετοιμασμένοι να υπερασπισθούν την πατρίδα, δηλ. τη δημιουργία εθνικής συνείδησης. Όμως αυτός ο προσανατολισμός επικεντρώνεται στο ανδρικό φύλο και στα χαρακτηριστικά που θα το κάνουν να ξεχωρίσει: το καλογυμνασμένο σώμα είναι συνώνυμο γενναιότητας και θάρρους και το κράτος πρέπει να είναι αυτό που θα φροντίσει γι' αυτή την αγωγή. Η σύνδεση με το ένδοξο αρχαιοελληνικό παρελθόν προβάλλει ως ένα σοβαρό κίνητρο για τη διαμόρφωση όχι μόνον της ψυχής του νέου Έλληνα πολίτη, αλλά και του σώματός του, μέσα από στρατιωτικές ασκήσεις. Και όπως αναφέρει ο Αντώνιος Φατσέας, στο

βιβλίο του: *Σκέψεις επί της δημοσίας και ιδιωτικής εκπαίδευσως των νέων Ελλήνων* (Αθήνα, 1856, σ.44): «πρέπει και το σώμα να ασκείται δια διαφόρων γυμνασίων και μάλιστα στρατιωτικών. Επειδή εις τας ελευθέρας πολιτείας πάς πολίτης είναι φύσει στρατιώτης».

Το 1862, με την πτώση του Όθωνα, η προσωρινή Κυβέρνηση Βούλγαρη, με ψήφισμα στις 8 Δεκεμβρίου, «Περί εισαγωγής εν μεν τω Εθνικώ Πανεπιστημίω της οπλασκίας εν δε τοις κατωτέροις εκπαιδευτηρίοις της γυμναστικής» (Φουρναράκη, 1998, σ. 305), εισάγει την οπλομαχία στο Πανεπιστήμιο, κατά τα γερμανικά πανεπιστημιακά πρότυπα, με τη διδασκαλία του ξίφους ασκήσεως και της σπάθης. Το Πανεπιστήμιο Αθηνών προμηθεύεται εκατοντάδες σπάθες γερμανικού τύπου για την εκπαίδευση των φοιτητών, ενώ ο Νικόλαος Πύργος θα αναλάβει τη διδασκαλία δίχως αμοιβή. Παρά τον αρχικό ενθουσιασμό όμως, ο θεσμός δεν έχει την ανάλογη ανταπόκριση, με αποτέλεσμα να σταματήσει σύντομα η εκπαίδευση και τα σπαθιά να αποθηκευτούν στα υπόγεια του Πανεπιστημίου. Τριάντα χρόνια αργότερα, το 1892, τα σπαθιά ανασύρονται και με απόφαση της Συγκλήτου δωρίζονται στον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο (Χρυσάφης, *Η Σωματική Αγωγή και η Στρατιωτική Προπαίδευσις της Νεότητος και η Ενδεικνυόμενη Οργάνωσις Αυτών*, 1925, σ. 11). Επίσης, με το ίδιο ψήφισμα, η γυμναστική γίνεται μάθημα στα σχολεία αρρένων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Καθαρά στρατιωτικό χαρακτήρα λαμβάνουν οι ασκήσεις μετά το βασιλικό διάταγμα της 18^{ης} Φεβρουαρίου 1871, που προβλέπει την υποχρεωτική εισαγωγή των στρατιωτικών ασκήσεων στους μαθητές άνω των 14 ετών. Την εκπαίδευση αναλαμβάνουν ανθυπασιστές του στρατού, ενώ αργότερα, ανθυπολοχαγοί. Αλλά και η Ευρώπη στοχεύει, την ίδια περίοδο, στην στρατιωτική προετοιμασία, μέσω των σπορ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Γαλλία, η οποία μετά την ηχηρή ήττα του 1870 και την απώλεια της Αλσατίας- Λωρραίνης, επιθυμεί να αποκαταστήσει το στρατιωτικό της γόητρο προκειμένου να επιχειρήσει εκ νέου την ανάκτηση των χαμένων επαρχιών της (Χρυσάφης, *ό.π.* σ.σ. 15-16)

Παρά το γεγονός ότι το 1876 έχει κάνει την εμφάνισή του ο «*Στρατιωτικός Κανονισμός των Γυμνασίων*», σύμφωνα με τον οποίο η οπλασκία είναι ένα από τα διδασκόμενα μαθήματα, δεν ενεργοποιείται ποτέ (Φουρναράκη, 1998, σ. 305). Αυτές οι απόπειρες για εισαγωγή στρατιωτικών ασκήσεων στην εκπαίδευση, αντιμετωπίζονται με σκεπτικισμό από παιδαγωγούς και γυμναστές, που τονίζουν ότι

η γυμναστική δεν θα πρέπει να συνδέεται με την στρατιωτική προετοιμασία. Οι Γαλλικές επιρροές, που θέλουν τον πολίτη να μετατρέπεται σε ετοιμοπόλεμο στρατιώτη, ξεκινώντας μέσα από την σχολική γυμναστική, σχηματίζουν το νέο ιδανικό πρότυπο του καλογυμνασμένου νέου που είναι έτοιμος να υπερασπισθεί την πατρίδα του όταν αυτή τον χρειαστεί. Πάντως, η γυμναστική εισάγεται στην εκπαίδευση ως υποχρεωτικό μάθημα το 1880 (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σσ. 54-55).

Το 1880, εισάγεται η γυμναστική ως υποχρεωτικό μάθημα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η ανάγκη άμεσης εξεύρεσης ειδικά εκπαιδευμένου διδακτικού προσωπικού αποκλείει την απασχόληση πυροσβεστών και αξιωματικών του στρατού, όπως γίνεται επί σειρά ετών. Έτσι, αποφασίζεται η υλοποίηση δύο σχολών γυμναστών, διάρκειας φοίτησης σαράντα ημερών. Στην πρώτη, που λειτουργεί ανεπίσημα, μετέχουν, εκτός από τους εκπαιδευόμενους και φοιτητές του Πανεπιστημίου. Στην σχολή αυτή διδάσκει και ο Νικόλαος Πύργος, ο οποίος έχει σπουδάσει οπλομαχητική στη Γαλλία, και, όπως προαναφέραμε, είναι απόφοιτος της Ειδικής Σχολής Υπαξιωματικών προγυμναστών.

Η δεύτερη σχολή λειτουργεί το 1884, με την οπλομαχητική να διδάσκεται στους άρρενες γυμναστές και όχι στην αντίστοιχη σχολή γυμναστριών. Το 1890 εκδίδεται με έγκριση του Υπουργείου Στρατιωτικών η μετάφραση γαλλικού εγχειριδίου οπλομαχητικής για το ξίφος ασκήσεως και τη σπάθη, η οποία δεν απευθύνεται μόνον στο στράτευμα (Κουλούρη, ό.π. σ.σ. 77-78). Παράλληλα, στα γυμνάσια συνεχίζεται η διδασκαλία γυμναστικής από αξιωματικούς, μέχρι την οριστική κατάργηση των στρατιωτικών ασκήσεων, το 1893.

Η συνεχιζόμενη έλλειψη γυμναστών οδηγεί τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο στην διεξαγωγή σχολής γυμναστών και γυμναστριών, το 1891. Στην σχολή αυτή, σύμφωνα με τον Κανονισμό του 1892, οι εκπαιδευόμενοι διδάσκονται, μεταξύ άλλων μαθημάτων και ξιφασκία. Το 1893, επί υπουργίας Αθ. Ευταξία, ιδρύεται «*ειδική γυμναστική σχολή*», η οποία λειτουργεί μόνον για δύο έτη (1897-1899), στο πρόγραμμα της οποίας περιλαμβάνεται και μάθημα οπλομαχητικής.

Την εποχή αυτή, κορυφώνεται και το ενδιαφέρον του κράτους για την επιβολή της γυμναστικής ως αξίας, τόσο σε ηθικό και κοινωνικό επίπεδο, όσο και για λόγους

υγείας. Η ευφορία που συνοδεύει την επιτυχημένη διεξαγωγή των Ολυμπιακών αγώνων της Αθήνας, για τους οποίους γίνεται ιδιαίτερη μνεία σε ξεχωριστό κεφάλαιο, αλλά και οι προβληματισμοί που προκύπτουν από την ήττα στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, αποτελούν αφορμές για την ανάδειξη αξιών όπως η πειθαρχία, η συλλογικότητα, η αγάπη για την πατρίδα και τις παραδόσεις και εισάγονται τα παιχνίδια και οι αγώνες στα σχολικά προγράμματα. Η οπλομαχητική διδάσκεται στα δύο πρώτα έτη του Πανεπιστημίου (Κουλούρη, ό.π. σ.σ. 60-69).

Από το 1899 έως το 1916-1917 λειτουργεί *Σχολή Γυμναστών*⁸, στο πρόγραμμα της οποίας προβλέπεται η διδασκαλία της οπλομαχητικής (άρθρο 17), ενώ καθορίζεται και το ύψος του μισθού του δασκάλου οπλομαχητικής (άρθρο 12). Η Σχολή μετασχηματίζεται σε *Διδασκαλείο Γυμναστικής* το 1918, με διετή φοίτηση, με τον Νόμο 1406, ΦΕΚ 101, τεύχος Α, 30/4/1918, στο άρθρο 2 του οποίου αναφέρεται ότι στο τμήμα αρρένων διδάσκεται το μάθημα της οπλομαχητικής.

Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών η διδασκαλία της ξιφασκίας ανατίθεται, μέχρι το 1934, σε γυμναστές που δεν διαθέτουν εξειδίκευση στην οπλομαχητική, οπότε και την χρονιά αυτή δημιουργείται κατάλληλη αίθουσα στο κτίριο της Πανεπιστημιακής Λέσχης. Τη διδασκαλία αναλαμβάνει ο οπλοδιδάσκαλος Arthur Geresky (Γκαζιάνης, 1938, σ. 13)

Στις 31 Αυγούστου 1932, με τον Νόμο 5620 (ΦΕΚ 290, Τ. Α'), ιδρύεται η *Γυμναστική Ακαδημία*, τριετούς φοιτήσεως. Στο άρθρο 16, αναφέρεται ότι, στο Τμήμα Γυμναστών, διδάσκεται και Οπλομαχία και μαχητικά αγωνίσματα, ενώ ακόμα δεν προβλέπεται η διδασκαλία της στο αντίστοιχο Τμήμα Γυμναστριών.

Η Ακαδημία καταργείται το έτος 1939 και με τον Αναγκαστικό Νόμο 2057 (ΦΕΚ 469/Τ. Α'./04-11-1939), μετασχηματίζεται σε Ανώτερη Σχολή, με την επωνυμία: «*Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής*», επίσης τριετούς φοιτήσεως. Στο πρόγραμμα μαθημάτων διατηρείται η διδασκαλία οπλομαχίας και μαχητικών αγωνισμάτων, επίσης μόνον για το τμήμα αρρένων (άρθρο 5).

⁸ ΦΕΚ Α 141, Νόμος ΒΧΚΑ, 1899, «*Περί γυμναστικής και γυμναστικών και αθλητικών αγώνων*» 12/07/1899, Κεφάλαιο Β, άρθρο 17. Διαθέσιμο στο: <http://www.phed.uoa.gr/h-sxoli/istoriko.html>, και στο: <http://www.et.gr/index.php/anazitisi-fek>, Ανακτήθηκε: 16/05/2020

Με το Νομοθετικό Διάταγμα 410/1970 δημιουργείται παράρτημα της Σχολής στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Με το Π.Δ. 222/1975, τα έτη σπουδών της Σχολής αυξάνονται σε τέσσερα. Το 1982, με τον Νόμο- Πλαίσιο 1268/1982 ιδρύονται στα Πανεπιστήμια Αθηνών και Θεσσαλονίκης τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. (Τμήματα Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού), ξεκινώντας τη νέα λειτουργία τους από το ακαδημαϊκό έτος 1983-84.

Το 1983 το Πανεπιστήμιο Θράκης ιδρύει Τμήμα ΤΕΦΑΑ στην Κομοτηνή, το 1986 ιδρύεται παράρτημα του ΤΕΦΑΑ Θεσσαλονίκης στις Σέρρες και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας δημιουργεί το δικό του ΤΕΦΑΑ στα Τρίκαλα το 1994 (Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών). Το μάθημα της ξιφασκίας συμπεριλαμβάνεται μόνον στα προγράμματα σπουδών της Σχολής των Αθηνών.

Το ΤΕΦΑΑ του ΕΚΠΑ, γίνεται Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, το 2013 (Π.Δ. 85/2013). Το μάθημα της ξιφασκίας διατίθεται επίσης και ως μάθημα ειδικότητας, στα πλαίσια των προγραμμάτων σπουδών.

Μονομαχία- Βασικές έννοιες

Σύντομη ιστορία του φαινομένου της μονομαχίας

Η αυτοδικία ως φαινόμενο εμφανίζεται παράλληλα με την εξέλιξη του ανθρώπινου γένους. Ήδη από την αρχαιότητα γίνονται προσπάθειες περιστολής της αυτοδικίας μέσω της μονομαχίας, η οποία θεωρείται βάρβαρη και επικίνδυνη για την τήρηση της κοινωνικής συνοχής και τάξης. Στην Ισπανία οι μονομαχίες καταργούνται ήδη από το 1480, δε συμβαίνει όμως το ίδιο και σε άλλες χώρες. Το 1579 στην Γαλλία, σύμφωνα με Διάταγμα που εκδίδεται στην πόλη Blois, όσοι ευγενείς συμμετέχουν-με οποιαδήποτε ιδιότητα- σε μονομαχίες, για λόγους προσβολής της τιμής, κρίνονται ένοχοι για εσχάτη προδοσία, ενώ όσοι σκοτώνονται σε μονομαχίες χάνουν το δικαίωμα της ταφής με θρησκευτικό τυπικό. Κατόπιν, το 1602, με άλλο Διάταγμα, η ποινή μετατρέπεται σε θάνατο και σε δήμευση της περιουσίας όλων των εμπλεκομένων στις μονομαχίες (Χαλκιόπουλος, 1901, σ. γ').

Μετά την ενθρόνιση του βασιλιά Λουδοβίκου XIII (1610), εντατικοποιείται η προσπάθεια για περιστολή των μονομαχιών, ενώ ο Καρδινάλιος Ρισελιέ πιέζει

αφόρητα τον βασιλιά να μην ενδίδει σε αθωώσεις. Έτσι, το 1626, με νέο Διάταγμα, οι συμμετέχοντες σε μονομαχίες χάνουν κάθε δημόσιο αξίωμα, τη βασιλική σύνταξη και τους επιβάλλεται τριετής εξορία από το βασίλειο. Εάν συμμετέχουν σε δύο μονομαχίες με θανατηφόρο αποτέλεσμα, καταδικάζονται σε θάνατο. Μονομαχίες όμως, διεξάγονται ακόμα και μέσα στο παλάτι, από αμετανόητους ευγενείς, όπως ο περίφημος κόμης De Luxe et de Bouteville, ο οποίος παραβιάζει συστηματικά τον βασιλικό Νόμο και συμμετέχει σε συνολικά είκοσι δύο (!), μονομαχίες, σκοτώνει αρκετούς αντιπάλους, συλλαμβάνεται, αλλά κατορθώνει να δραπετεύσει εκτός Γαλλίας, βρίσκοντας καταφύγιο στην Ολλανδική αυλή. Ο βασιλιάς διαμηνύει ότι δεν επιθυμεί τη δίωξή του, αρκεί να μείνει μακριά από το Παρίσι. Έξαλλος ο κόμης, απειλεί ότι όχι μόνον θα επιστρέψει, αλλά θα μονομαχήσει στο κέντρο του Παρισιού! Και κάνει αυτό ακριβώς: Αψηφώντας τον βασιλιά, επιστρέφει στη Γαλλία και συμμετέχει σε μονομαχία το 1627. Συλλαμβάνεται μαζί με τον αντίπαλό του και καταδικάζεται σε θάνατο. Παρά την πίεση της γαλλικής αριστοκρατίας για την μετατροπή της θανατικής ποινής σε ισόβια κάθειρξη, εκτελείται δημόσια το 1726 (Herr, 1955, σσ. 282-284) .

Οι μονομαχίες δεν διεξάγονται όμως μόνον για λόγους τιμής, αλλά αποτελούν ένα ιδιαίτερο θέαμα στα θεατρικά δρώμενα. Στο Λονδίνο του 16^{ου} αι., στο περίφημο θέατρο *Blackfriars*, στήνονται και παρουσιάζονται μονομαχίες στα πλαίσια των παραστάσεων, όπου οι πρωταγωνιστές κάνουν επίδειξη των ικανοτήτων τους στη χρήση του ξίφους. Το κοινό είναι κατά κύριο λόγο το ίδιο που παρακολουθεί με ενδιαφέρον και επαγγελματικές μονομαχίες με έπαθλα (*prize fighting*). Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν πολλές γραπτές μαρτυρίες, εικάζεται ότι οι μονομαχίες αυτές διεξάγονται τόσο σε θέατρα, ακόμα και μέσα στα πλαίσια θεατρικών παραστάσεων, όσο και σε ανοιχτούς χώρους, δημόσιους ή ιδιωτικούς, πάνω σε πλατφόρμες. Οι μονομαχίες αυτές εκτελούνται αρκετά συχνά από επαγγελματίες ξιφομάχους και ειδικά εκπαιδευμένους δασκάλους (Borden, 2006, σσ. 132-146). Ο 18ος αι. σηματοδοτεί σημαντικές αλλαγές, καθώς ο σκοπός της συμμετοχής στη μονομαχία στρέφεται περισσότερο στην ικανοποίηση της επιβολής και την επίδειξη της ανδρείας και του θάρρους. Παρά τις προσπάθειες της Εκκλησίας, μέσω αφορισμών, και αυστηρών κυβερνητικών ποινών, οι μονομαχίες στην Ευρώπη συνεχίζονται με αμείωτο ρυθμό. Ο βασιλιάς της Γαλλίας Λουδοβίκος ΙΔ' πράττει το αδιανόητο: ενώ εκδίδει Νόμο, σύμφωνα με τον οποίο οι συμμετέχοντες σε μονομαχία καταδικάζονται σε θάνατο, εντούτοις απονείμει πάνω από χίλιες βασιλικές χάρες σε

αντίστοιχες καταδικαστικές αποφάσεις. Ακολούθως, το 1792 οι δημοκρατικοί Γάλλοι, με απόφαση της Συνέλευσης, ανοίγουν τις φυλακές και απελευθερώνουν όλους όσους κρατούνται για συμμετοχές σε μονομαχίες (Πύργος, 1872, σσ. η'- θ').

Την εποχή αυτή στην Ευρώπη χρησιμοποιούνται για λόγους μονομαχίας τρία όπλα: Το πιστόλι, η σπάθη και το τριγωνικό ξίφος (*èpée*). Η σπάθη χρησιμοποιείται σπανιότερα, από στρατιωτικούς που φθάνουν μέχρι τον βαθμό του λοχία και θεωρείται μάλλον το πιο ακίνδυνο όπλο, καθώς τα χτυπήματα φέρονται και με την αιχμή (Ταβερνιέ, 1999, σ. 31). Το ελαφρύ ξίφος ασκήσεως θεωρείται περισσότερο ένα πνευματικό όπλο, αφού παραπέμπει πλέον στο άθλημα της ξιφασκίας, η τεχνική της οποίας έχει ήδη εξελιχθεί σε σημείο να «διαβάζει» τις διαθέσεις του αντιπάλου, έχει κανόνες, λογική και απαιτεί προετοιμασία, τόσο σε φυσικό όσο και σε πνευματικό επίπεδο (Πύργος, 1872, σσ. η'-ιδ').

Σκοπός της μονομαχίας είναι κυρίως η αποκατάσταση του αισθήματος της ικανοποίησης, παρά η πρόκληση θανάτου και η διεξαγωγή της ρυθμίζεται από έναν κώδικα με κοινά αποδεκτούς κανόνες. Συνοπτικά, οι βασικοί κανόνες, όπως καταγράφονται στον περίφημο, σχετικό κώδικα, του Αδόλφου Ταβερνιέ *«Η Τέχνη του Μονομαχείν»* (1888), αλλά και στο βιβλίο του Θ. Χρυσοχοϊδη *«Μονομαχητική»* (1891, σ.σ. 3-25), συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Πρέπει να υπάρχουν δύο μάρτυρες από κάθε πλευρά, οι οποίοι, κατόπιν συνάντησης, οφείλουν να εξαντλήσουν όλα τα μέτρα προκειμένου να επέλθει συμβιβασμός
- Οι μετέχοντες σε μονομαχία ανταλλάσσουν επισκεπτήρια με τα στοιχεία τους, τα οποία επιδίδουν οι μάρτυρες, εντός 24 ωρών από την πρόκληση, εκτός εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι
- Ο προσβαλλόμενος διαλέγει το είδος του όπλου. Η ιδιότητα του προσβαλλόμενου ποικίλλει, ανάλογα με το είδος και τον βαθμό της προσβολής⁹,
- Η μονομαχία συνήθως πραγματοποιείται εντός 48 ωρών από την πρόκληση, εντός και εάν επέλθει διαφορετική, από κοινού συμφωνία μέσω των μαρτύρων
- Επιλέγεται η μέρα, η ώρα και ο τόπος της αναμέτρησης

⁹ Απλή προσβολή, προσβολή μεθ' ύβρεως, προσβολή μετά χειροδικίας. (Ταβερνιέ, σ. 33)

- Στην αναμέτρηση είναι παρόντες δύο γιατροί για να παράσχουν τις πρώτες βοήθειες
- Πριν την αναμέτρηση εξετάζονται τα ξίφη, ώστε να μην είναι κοφτερά ή να φέρουν ατέλειες και να είναι ίδια σε μέγεθος, σε βάρος, σε τύπο λαβής και κέντρο βάρους
- Ο μεγαλύτερος σε ηλικία μάρτυρας ασκεί χρέη διευθυντή της μονομαχίας
- Η μονομαχία λήγει μετά το πρώτο αίμα ή έως ότου ένας από τους δύο αντιπάλους εγκαταλείψει. Κατά τη συμβολή αποφεύγεται να καταφέρονται θανάσιμα χτυπήματα
- Δεν πραγματοποιείται μονομαχία μεταξύ στενών συγγενών
- Οι δάσκαλοι οπλομαχητικής δεν λαμβάνουν μέρος σε μονομαχίες, παρά σε εξαιρετικές περιπτώσεις σοβαρής προσβολής.

Κατά την διάρκεια του 19^{ου} αι., στις ιδιωτικές μονομαχίες που εξακολουθούν να πραγματοποιούνται, στη μεν Γαλλία, γίνεται χρήση ξίφους ή πιστολιού, ενώ εάν πρόκειται για υπηρετούντες στρατιωτικούς του ιππικού, η σπάθη. Στη Γερμανία χρησιμοποιούνται το ξίφος, η σπάθη και το πιστόλι (Χρυσχοϊδης, 1891, σ. 1)

Οι μονομαχίες στην Ελλάδα

Η διάδοση του εθίμου της μονομαχίας

Σύμφωνα με τον ιστορικό Δ. Γατόπουλο το έθιμο της μονομαχίας εισάγεται στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Αθήνα από τους Βαυαρούς αξιωματικούς, κατά την περίοδο της Βασιλείας του Όθωνα (Γατόπουλος, circa 1930, σ. 19). Όμως, κατά την Χριστίνα Κουλούρη, μονομαχίες διεξάγονται ήδη από την εποχή του Καποδίστρια (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σ. 98).

Ο Εμμανουήλ Ροΐδης, προλογίζοντας το βιβλίο του Νικόλαου Πύργου «Οπλομαχητική, Ξιφασκία και Σπαθασκία» (1872, σσ. ζ'-ζ'), αναφέρει ότι η μονομαχία κατατάσσεται ανάμεσα στα αναγκαία κακά, αφού, γίνεται για λόγους προσωπικής τιμωρίας ύβρεως και είναι παράνομη, καθώς και ότι αποτελεί μια βάρβαρη πρακτική του παρελθόντος που και οι ίδιοι οι αρχαίοι Έλληνες απέφευγαν να εξασκήσουν. Ο Φίλιππος Μύλλερ, στο βιβλίο του «Θεωρητική και πρακτική εισήγησις της σπαθασκίας», (1847, σ. 15-16), αναφέρει: «Εις τα πλείστα ευρωπαϊκά

έθνη υπάρχει έθιμον κατ'έξοχήν εις τρεις τάξεις της κοινωνίας, την των στρατιωτικών, των ευγενών και των σπουδαστών να διαλύωσι τας περί προσβολών δι' έργων ή λόγων διενέξεις δια της μονομαχίας, και συνήθως δια πάλης, δια της σπάθης ή του ξίφους, ενίοτε δε και δια της πιστόλας». Για τον Μύλλερ το ζήτημα της τιμής είναι κεφαλαιώδους σημασίας, αφού, κατά την άποψή του, κάθε φιλότιμος άνδρας οφείλει να καταφεύγει στη μονομαχία, όταν δεν μπορεί να λυθεί με τρόπο ειρηνικό μια διένεξη που τον αφορά και τον προσβάλλει. Τότε μόνον η χρήση του όπλου θεωρείται ότι είναι δίκαιη.

Παρά το γεγονός ότι η μονομαχία ως λύση δεν είναι ευρύτατα αποδεκτή κοινωνικά και ηθικά, εντούτοις, μια ενδεχόμενη άρνηση συμμετοχής σε μονομαχία μπορεί να εκληφθεί ως δειλία, επιφέροντας τις ανάλογες κοινωνικές συνέπειες. Αντίθετα, για τον Χρυσοχοΐδη, παρά το γεγονός ότι η μονομαχία είναι μια εκτός νόμου πρακτική, εντούτοις αποτελεί τον μόνο τρόπο προστασίας της τιμής, καθώς μια δικαστική απόφαση, αν και ευνοϊκή, δεν αρκεί για να επανορθώσει την χαμένη υπόληψη (Χρυσοχοΐδης, 1891, σσ. δ'-ε')

Την εποχή της βασιλείας του Όθωνα καταγράφονται μονομαχίες με χρήση ξίφους, ανάμεσα σε Βαυαρούς αξιωματικούς, είτε για λόγους τιμής, είτε ύστερα από μικροπαρεξηγήσεις, συνεπεία μέθης. Είναι η εποχή που μεταφέρεται η πρωτεύουσα του νέου κράτους από το Ναύπλιο στην Αθήνα και εγκαθίσταται η γερμανική Αντιβασιλεία. Τα όπλα που χρησιμοποιούνται στις μονομαχίες είναι τα πυροβόλα όπλα, το ξίφος και η σπάθη (Γατόπουλος, circa 1930, σ. 21). Οι αξιωματικοί οφείλουν να χρησιμοποιούν τα πυροβόλα όπλα και τα ξίφη τους με σύνεση και ωριμότητα, σε περιπτώσεις υπεράσπισης της πατρίδας ή για λόγους άμυνας, μετά από προσβολή της τιμής ή σε καταστάσεις που θέτουν τη ζωή σε κίνδυνο. Αντίθετα, η χρήση των όπλων από εγωισμό και για λόγους εκδίκησης και επίδειξης δείχνουν έλλειψη ανδρείας και αξιοπρέπειας. Την εποχή αυτή είναι ξεκάθαρη η δεινή θέση στην οποία περιέρχεται όποιος αποφασίσει, με ατομική του βούληση, να αποφύγει την αναμέτρηση, δίχως προηγούμενη προσπάθεια ειρηνικής διευθέτησης και τον κοινωνικό στιγματισμό του σε περίπτωση αποφυγής της μονομαχίας (Μύλλερ, 1847, σ. 15).

Η μονομαχία, ως πρακτική, θα βρει καταφύγιο στους κόλπους του στρατεύματος επί πολλά χρόνια, μέχρι περίπου το τέλος του 19^{ου} αι., οπότε αρχίζουν να την ασπάζονται και μη- στρατιωτικοί, έλληνες αστοί, που έχουν επιρροές από ευρωπαϊκές, φιλικές

στη μονομαχία, χώρες. Η καλή προετοιμασία στην οπλομαχητική, είναι πάντα χρήσιμη. Ακόμα και οι γονείς προτρέπουν τα παιδιά τους να προετοιμάζονται. Ο Ιωάννης (Νάνος) Βαλαωρίτης δέχεται επιστολή από τη μητέρα του Ελαιοσία, η οποία τον συμβουλεύει: *«Ο φρόνιμος πρέπει ν' αποφεύγει όσον δυνατό ν' αναμιχθεί εις αυτά, αλλά πρέπει να σκεφθή εάν τύχη, να δύναται να την αποκρούση (την επίθεση). Δια τούτο είναι καλόν και φρόνιμον να εξασκηθή εις τα όπλα κάθε νέος, δια να είναι γυμνασμένος. Όταν υπάγης εις τας Αθήνας θα είναι καλόν να κάμης ξιφασκία τον χειμώνα»* (Βασιλειάδου, 2013, σ. 22).

Σε συνέχεια των προαναφερόμενων, αξίζει η παράθεση των ακόλουθων περιστατικών που καταγράφονται στην Ελλάδα, από το 1832 έως το 1891:

Η μονομαχία Ραγκαβή- Καλλέργη

Η πρώτη υπόθεση μονομαχίας λαμβάνει χώρα το 1832 στο Ναύπλιο. Είναι η εποχή της πρώτης Μεσοβασιλείας, έναν χρόνο μετά τη δολοφονία του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, Ιωάννη Καποδίστρια, μέσα σε κλίμα εμφύλιου πολέμου. Πρωταγωνιστές είναι δύο γνωστά πρόσωπα της εποχής: ο Αλέξανδρος Ραγκαβής, διπλωμάτης και συγγραφέας και ο Νικόλαος Καλλέργης, αδελφός του περίφημου στρατηγού της εποχής του Όθωνα και αρχηγού του ιππικού, Δημητρίου Καλλέργη. Μήλον της Έριδος, η Σοφία Καλλέργη, σύζυγος του Δημητρίου και νύφη του Νικολάου Καλλέργη.

Αφορμή είναι η απόφαση του Ραγκαβή να επισκεφθεί την ασθενούσα Σοφία Καλλέργη στο σπίτι της, ενώ ο σύζυγός της απουσιάζει σε αποστολή στην Πελοπόννησο. Οι δύο οικογένειες διαμένουν στην ίδια γειτονιά και ο κοινωνικός και εξωστρεφής Ραγκαβής δεν φαντάζεται ότι μια τέτοια επίσκεψη μπορεί να θεωρηθεί απρεπής και επικίνδυνη, ιδιαίτερα λόγω της τεταμένης, πολιτικά, κατάστασης. Δεν γνωρίζει, επίσης, ότι στο σπίτι της Καλλέργη βρίσκεται ο αδελφός του συζύγου της, Νικόλαος, ο οποίος αντιμετωπίζει τον Ραγκαβή εχθρικά και ψυχρά και του δηλώνει ότι η κυρία Καλλέργη δεν δέχεται προσωπικές επισκέψεις! Ο Ραγκαβής αποχωρεί, εξιστορεί τα γεγονότα σε τρίτους, οι οποίοι μεταφέρουν τα λεγόμενά του- ίσως διαστρεβλωμένα- στον Νικόλαο Καλλέργη, ο οποίος, για λόγους προσωπικής και οικογενειακής προσβολής, τον προσκαλεί γραπτά σε μονομαχία! Ο Ραγκαβής δέχεται και μετά από μια τριήμερη αναβολή που πετυχαίνει, ορίζει ως μάρτυρά του στη

μονομαχία τον φίλο του Σκαρλάτο Σούτσο. Ο Καλλέργης ορίζει ως δικό του μάρτυρα τον εξάδελφό του Μανιτάκη. Από κοινού αποφασίζεται να πραγματοποιηθεί η μονομαχία έξω από την πόλη του Ναυπλίου, ενώ υπάρχουν διαφωνίες σχετικά με το όπλο που θα επιλεγεί. Αξίζει εδώ να αναφερθεί ότι, τόσο ο Ραγκαβής όσο και Σούτσος έχουν αποφοιτήσει το 1830 από τον Στρατιωτικό Σχολείο του Μονάχου, ως υπότροφοι του φιλέλληνα βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου του Α΄ και είναι άριστοι γνώστες της χρήσης του ξίφους. Με εντολή του Καποδίστρια κατατάσσονται στον ελληνικό στρατό με τον βαθμό του ανθυπολοχαγού του Πυροβολικού. Ο Ραγκαβής όμως δεν συνεχίζει την στρατιωτική του καριέρα και σύντομα παραιτείται, σταδιοδρομώντας στη συνέχεια ως συγγραφέας, διπλωμάτης, καθηγητής Πανεπιστημίου και αργότερα ως Υπουργός. Ο δε Νικόλαος Καλλέργης θεωρείται ένας εξαιρετικός σκοπευτής.

Οι δύο μάρτυρες αναλαμβάνουν να αποφασίσουν το είδος του όπλου για τη διεξαγωγή της μονομαχίας. Ο Μανιτάκης, εκ μέρους του Καλλέργη, επιμένει για την χρήση πιστολιού, ενώ ο Σούτσος, εκπρόσωπος του Ραγκαβή, διαφωνεί και προτείνει, όπως είναι φυσικό για απόφοιτο γερμανικής στρατιωτικής σχολής, το ξίφος. Καθώς η συζήτηση δεν καταλήγει σε ομόφωνη απόφαση, οι δύο μάρτυρες αποφασίζουν ότι θα πρέπει να επέλθει συμβιβασμός, προκειμένου να αποφευχθεί η μονομαχία, πράγμα που επιτυγχάνουν. Οι Ραγκαβής και Καλλέργης δίνουν τα χέρια και η πρώτη καταγεγραμμένη υπόθεση μονομαχίας στην Ελλάδα λήγει με συμβιβασμό (Γατόπουλος, circa 1930, σσ. 11-20)

Το περιστατικό ανάμεσα σε Φέντερ και Λεβίδη

Γνωστό είναι και το περιστατικό που σημειώνεται στο κεντρικό αθηναϊκό καφενείο «Bella Grecia»¹⁰, την 1^η Νοεμβρίου 1837, ανάμεσα σε γερμανούς αξιωματικούς και

¹⁰ Το πιο μοντέρνο, για την εποχή, καφενείο βρισκόταν στην διασταύρωση των οδών Ερμού και Αιόλου, ήδη από το 1836 και σε αυτό σύχναζαν αντιβασιλικοί, με αποτέλεσμα πολλές φορές να δημιουργούνται επεισόδια, μεταξύ των θαμώνων και φιλοβασιλικών, καθώς και με Βαυαρούς αξιωματικούς. Διαθέσιμο στο : https://www.rethemnosnews.gr/viral/173360_kafeneio-i-oraia-ellas-prot-hrimatistirio, Ανακτήθηκε: 25/05/2020

στον Κωνσταντίνο Λεβίδη, διευθυντή της εφημερίδας «Ελπίς»¹¹. Ο Λεβίδης, μέσω της εφημερίδας, έχει από πολύ καιρό εξαπολύσει επίθεση κατά της ξενοκρατίας και της κυριαρχίας των βαυαρών, που ελέγχουν κάθε δημόσια θέση και δραστηριότητα, αποκαλώντας τους κηφήνες. Ανάμεσα στους αξιωματικούς που βρίσκονται στο καφενείο είναι και ο ταγματάρχης Φέντερ, γνωστός για το ρόλο που διαδραμάτισε στην εξέγερση της Μάνης κατά των Βαυαρών το 1834, καθώς και ο Κατστής Μαυρομιχάλης, που στην εξέγερση, είχε ταχθεί υπέρ των Βαυαρών. Όταν εντοπίζει τον Λεβίδη στο καφενείο, ο Φέντερ προχωρά προς το μέρος που κάθεται και τον χαστουκίζει δημόσια, φωνάζοντας ότι με την στάση του προσβάλλει την τιμή των Βαυαρών, ενώ αμέσως τραβάνε ξίφος και οι υπόλοιποι αξιωματικοί, κυκλώνοντας τον Λεβίδη. Οι παριστάμενοι έλληνες θαμώνες, αν και άοπλοι, τρέχουν να τον υπερασπιστούν. Το περιστατικό λήγει με την άμεση επέμβαση της χωροφυλακής, οι βαυαροί αξιωματικοί αποχωρούν, ενώ ο Λεβίδης γράφει την επόμενη μέρα στην εφημερίδα: *«Ας μείνουν υπερβέβαιοι, ότι το χθεσινόν τόλμημά των είναι η πέτρα εις την οποίαν ηκονίσθησαν τα ξίφη μας. Αν η δικαιοσύνη σιωπήσει, τα ξίφη μας θέλουν υπερασπισθή την ζωήν μας και του έθνους μας την αξιοπρέπειαν»* (Φωτιάδης, 1963, σσ. 203-208).

Η μονομαχία Δραγούμη- Πετσάλη

Αποτελεί την τρίτη-χρονολογικά- καταγεγραμμένη μονομαχία με ξίφος και διεξάγεται στην Αθήνα, την εποχή της άφιξης του Βασιλιά Γεωργίου του Α', ανάμεσα στους λοχαγούς της Εθνοφυλακής Στέφανο Δραγούμη και Αλέξανδρο Πετσάλη, ο οποίος πολιτεύεται με την παράταξη του Τρικούπη. Την παρατήρηση του λοχαγού Δραγούμη σε απλό εθνοφύλακα της ομάδας Πετσάλη για απόπειρα χειροδικίας σε πολίτη, για ασήμαντη αφορμή, ακολουθεί φραστικό επεισόδιο ανάμεσα στους δύο λοχαγούς. Ο Πετσάλης, σε έξαλλη κατάσταση, προκαλεί τον Δραγούμη σε μονομαχία. Ο τελευταίος δέχεται και ορίζονται οι μάρτυρες οι οποίοι

¹¹ Η εφημερίδα είναι γνωστή την εποχή αυτή για την αντι-βαυαρική, αντι- Οθωνική της πένα. Πηγή: Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, Διαθέσιμο στο: <https://www.arsakeio.gr/gr/about/history/former-presidents-2/26757-eksetaseis-arsakeiou>, Ανακτήθηκε: 11/05/2020

καταβάλουν επίμονες προσπάθειες για να επέλθει συμβιβασμός, δίχως όμως αποτέλεσμα.

Το όπλο που επιλέγεται είναι το ξίφος, με το οποίο και οι δύο είναι εξοικειωμένοι, λόγω των σπουδών τους σε στρατιωτικές σχολές του εξωτερικού. Ο Δραγούμης έχει σπουδάσει στο Παρίσι, ενώ ο Πετσάλης στην Χαϊδελβέργη. Τοποθεσία διεξαγωγής της μονομαχίας ορίζεται η τότε εξοχική περιοχή του Αγίου Ιωάννη Ρέντη. Κατά τη διάρκεια της μονομαχίας τραυματίζεται στο πρόσωπο ο Δραγούμης, οπότε αμέσως οι μάρτυρες σπεύδουν να διακόψουν την μονομαχία. Το επεισόδιο τελειώνει και οι δύο αντίπαλοι αποχωρούν δίχως να συμφιλιωθούν. Ο Στέφανος Δραγούμης, που αργότερα γίνεται Πρωθυπουργός της Ελλάδας, θα φέρει μέχρι το τέλος της ζωής του την ουλή της μονομαχίας στο πρόσωπό του, ενώ σε κάποια στιγμή δηλώνει, γελώντας, ότι η ουλή του υπενθυμίζει κάποιες φορές: *«τούς ηρωϊκούς χρόνους της νεότητός μου»* (Γατόπουλος, circa 1930, σσ. 31-35)

Η μονομαχία Παπαδιαμαντοπούλου- Τσαμαδού

Στις 10 Οκτωβρίου 1862 ξεσπά στρατιωτικό κίνημα κατά του βασιλιά Όθωνα, με την πρωτοβουλία ανώτερων αξιωματικών, όπως του ταγματάρχη Δημητρίου Παπαδιαμαντόπουλου, διοικητή του πυροβολικού στην Αθήνα. Με την διαφωνία για τον ορισμό του ως στρατιωτικού διοικητή Αθηνών, οι στρατιωτικοί χωρίζονται σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα, τους «ορεινούς» και τους «πεδινούς», ενώ παράλληλα οι κομματικές διαμάχες στην Εθνοσυνέλευση και οι εκατέρωθεν συλλήψεις, οδηγούν στον τριήμερο εμφύλιο πόλεμο των Αθηνών, με εχθροπραξίες ανάμεσα στους ορεινούς και στους πεδινούς. Ο διοικητής του Ιππικού Νικόλαος Τσαμαδός διατάσσει την παραλαβή πυρίτιδας και πυροβόλων όπλων από τον Πειραιά, προκειμένου να τα προωθήσει στην Αθήνα. Αμέσως μετά λαμβάνει εντολή από τον Πρόεδρο της Εθνοσυνέλευσης να ανακαλέσει την διαταγή του και τότε λαμβάνει χώρα και το πρώτο φραστικό επεισόδιο ανάμεσα σε Παπαδιαμαντόπουλο και Τσαμαδό.

Λίγες μέρες αργότερα, ο Παπαδιαμαντόπουλος αποφασίζει να προχωρήσει σε πρόσκληση μονομαχίας. Αφού δεν επέρχεται συμβιβασμός, οι μάρτυρες των δύο πρωταγωνιστών αποφασίζουν τις λεπτομέρειες: η μονομαχία να λάβει μέρος στο Καλαμάκι της Ισθμίας στις έντεκα προ μεσημβρίας, τα όπλα να είναι ομοιοβαρή και ομοιογενή ξίφη, ενώ η διάρκεια της μονομαχίας να μην υπερβεί τα τριάντα λεπτά και

να λήξει με το πρώτο αιματηρό αποτέλεσμα. Το απόγευμα της 24^{ης} Ιουλίου 1863 και κατά την διάρκεια της μονομαχίας, τραυματίζεται πρώτα ο Παπαδιαμαντόπουλος στο δεξιό βραχίονα και αμέσως μετά ο Τσαμαδός στη δεξιά παλάμη. Η μονομαχία σταματά και οι δύο αντίπαλοι, αφού δίνουν τα χέρια, συμφιλιώνονται (Γατόπουλος, circa 1930, σσ. 69-78).

Η μονομαχία Τριανταφυλλάκου- Βαλαωρίτου

Στις 25 Νοεμβρίου 1891, διασταυρώνουν τα ξίφη τους ο μετέπειτα Πρωθυπουργός της Ελλάδας Νικόλαος Τριανταφυλλάκος και ο μετέπειτα διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας Ιωάννης Βαλαωρίτης. Οι δύο- έως τότε- στενοί φίλοι συγκρούονται φραστικά στο Πρωτοδικείο Αθηνών λόγω κτηματικών διαφορών. Η συνέχεια αποφασίζεται να δοθεί στο πεδίο της τιμής. Ο τόπος διεξαγωγής είναι το Παλαιό Φάληρο και το όπλο που επιλέγεται είναι το σπαθί, καθώς όμως ο Τριανταφυλλάκος είναι εντελώς άπειρος, ζητά και λαμβάνει έναν μήνα διορία για να εξασκηθεί. Εκπαιδευτής του θα είναι ο περίφημος οπλοδιδάσκαλος Νικόλαος Πύργος. Την ημέρα της μονομαχίας όμως, οι άσχημες καιρικές συνθήκες δεν θα επιτρέψουν την διεξαγωγή της μονομαχίας σε υπαίθριο χώρο, οδηγώντας τους αντιπάλους σε αίθουσα ξιφασκίας που λειτουργεί στην οδό Σοφοκλέους, στο κέντρο της Αθήνας. Κατά τη διάρκεια της αναμέτρησης, πρώτος τραυματίζεται στο δεξί χέρι ο Τριανταφυλλάκος. Στη θέα των πρώτων σταγόνων αίματος, η μονομαχία λήγει. Παρά το γεγονός ότι οι αντίπαλοι εγκαταλείπουν τον χώρο δίχως να λύσουν τις διαφορές τους, τα επόμενα χρόνια θα καταφέρουν να αποκαταστήσουν την φιλία τους. (Γατόπουλος, circa 1930, σσ. 99-105).

Η ξιφασκία στις Ένοπλες Δυνάμεις

Στις 21 Δεκεμβρίου του 1828, υπογράφεται από τον Καποδίστρια το ψήφισμα ΙΗ', (Αρ. 8377), σύμφωνα με το οποίο ιδρύεται ο *λόχος των Ευελπίδων* (λόχος γυμνάσεως), με έδρα το Ναύπλιο. Ο λόχος δέχεται έως και πενήντα μαθητές, προκειμένου να λάβουν, δωρεάν, τις βασικές γνώσεις για την υπηρεσία τους στο ιππικό και το πυροβολικό σώμα, ενώ οι διδάσκοντες σε αυτόν είναι αξιωματικοί του στρατού.

Το 1829 η στράτευση παύει να είναι εθελοντική και μετατρέπεται σε υποχρεωτική. Σύντομα οι *χιλιαρχίες* καταργούνται και δημιουργούνται τα *Ελαφρά Τάγματα*. Το 1831 σημαδεύει η δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια. Το χάος που δημιουργείται δεν αφήνει ανεπηρέαστο το στράτευμα: οι αρχηγοί των άτακτων Σωμάτων σπεύδουν να σχηματίσουν ένοπλες ομάδες και έτσι διαλύονται τα *Ελαφρά Τάγματα*. Τα επόμενα χρόνια η εκπαίδευση περιορίζεται σε γυμναστική, εξάσκηση στη χρήση της λόγχης, καθώς και σκοποβολή. (Γ.Ε.Σ., 2012, σσ. 21-22)

Με την άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα (1833), στα πλαίσια της ολικής αναδιοργάνωσης του στρατεύματος, συγκροτούνται άμεσα οκτώ Τάγματα Πεζικού, με κύρια όπλα το τυφέκιο και τη *σπάθη*. Η μεγάλη στολή των λεγόμενων «*Βασιλικών Ελληνικών Στρατευμάτων*» (ευελπίδων), αλλάζει, και από γαλλικού τύπου προσομοιάζει στις βαυαρικές. Οι μαθητές της Σχολής, σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους, φέρουν και κοντή σπάθη οπλίτη πεζικού στο αριστερό τους μέρος, μαζί με ξιφολόγχη. Η σπάθη αυτή είναι η ίδια που χρησιμοποιεί το 1790 το γαλλικό πεζικό. Η μικρή στολή φέρει επίσης την κοντή σπάθη γαλλικού τύπου.

Ο λόχος των Ευελπίδων συνεχίζει τη λειτουργία του και στις 19 Φεβρουαρίου του 1834, δημοσιεύεται ο νέος Οργανισμός που τη μετατρέπει σε Σχολή: «*Περί διοργανισμού του στρατιωτικού σχολείου των Ευελπίδων*», σύμφωνα με το οποίο επικυρώνεται το πρόγραμμα εκπαίδευσης και οι σπουδές, όπως έχουν σχεδιαστεί από επιτροπή Βαυαρών και Ελλήνων αξιωματικών. Έτσι, το πρόγραμμα προβλέπει οκτώ (8) εκπαιδευτικά έτη, με τέσσερις (4) προπαρασκευαστικές τάξεις γενικής παιδείας και τέσσερα (4) έτη ειδικών σπουδών, με σημαντική αύξηση των στρατιωτικών και τεχνικών μαθημάτων. Εισάγονται δε νέα μαθήματα, μεταξύ των οποίων και *οπλασκία*, από το 3^ο έτος, μέχρι το πέρας των σπουδών (Μάλεσης, 1993, σ. 51). Με τον εμπλουτισμό του προγράμματος σπουδών με επιστημονικά μαθήματα που διδάσκονται στο Κεντρικό Πολεμικό Σχολείο, η Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων λαμβάνει για πρώτη φορά στην ιστορία της έναν χαρακτήρα ιδρύματος επιπέδου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Φωτόπουλος, 1828-1998 ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της, 1998, σ. 42).

Πηγή: (Φωτόπουλος, 1828-1998 Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της, 1998, σ. 38).

Μετά το 1837, όταν η Σχολή μεταφέρεται στον Πειραιά, από τον επίσης Γερμανό Φίλιππο Μύλλερ. Ο Μύλλερ είναι και ο πρώτος που δημοσιεύει εξειδικευμένο σύγγραμμα για την σπαθασκία, το οποίο κοσμούν και τριάντα τρεις λιθογραφημένοι πίνακες- σχήματα. Στην εισαγωγή του βιβλίου, που είναι αφιερωμένο στον βασιλιά Όθωνα, αναφέρεται ότι η ενασχόληση με την σπαθασκία χρησιμεύει τόσο για λόγους υγείας, δηλαδή ως άσκηση, όσο και για ψυχαγωγικούς λόγους, καθώς επίσης και για άμυνα από ενδεχόμενη προσβολή της τιμής. Τονίζεται η ιδιαίτερη σημασία στο ρόλο διαδραματίζει η ενασχόληση αυτή στη ζωή των στρατιωτικών, αφού, κατά την άποψή του συγγραφέα, η γνώση των όπλων συμβάλλει στην σωματική και ψυχολογική προετοιμασία του αξιωματικού, ο οποίος καλείται να υπερασπιστεί την πατρίδα στη μάχη (Μύλλερ, 1847, σσ. 12-14).

Η Σχολή των Ευελπίδων διοικείται με επιτυχία από τον Σπυρίδωνα Σπυρομήλιο, μέχρι το 1844. Ο Σπυρομήλιος, κατά τη διάρκεια της θητείας του, είναι ο υπεύθυνος για την υποδειγματικά ομαλή λειτουργία της Σχολής. Σε σπάνιες περιπτώσεις επιβολής ποινών κράτησης ή φυλάκισης, αναφέρεται ότι *«αφαιρείται το ξίφος του αξιωματικού, με διαταγή του διοικητή»*.

Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Όθωνα, ο Σπυρομήλιος προτείνει να δίνονται ως βραβείο στους άριστους μαθητές της Σχολής όπλα, σπαθιά και άλλα στρατιωτικά είδη. Όμως ο βασιλιάς θεωρεί ότι στους μαθητές ταιριάζουν ως δώρα βιβλία και όχι στρατιωτικά όπλα, τα οποία παραπέμπουν σε τιμητικές πολεμικές διακρίσεις (Στασινόπουλος, Η Ιστορία της Σχολής των Ευελπίδων (1828-1938), 1940, σσ. 28-30).

Το 1860, στα πλαίσια ενίσχυσης της εκγύμνασης του στρατεύματος, το Υπουργείο Στρατιωτικών ιδρύει στην Αθήνα ειδική σχολή υπαξιωματικών προγυμναστών. Για τη λειτουργία της σχολής, λόγω της έλλειψης δασκάλων γυμναστικής, αναλαμβάνουν το έργο στρατιώτες του σώματος των πυροσβεστών, καθώς και υπαξιωματικοί του στρατού και γίνονται μετακλήσεις ειδικών υπαξιωματικών εκπαιδευτών γυμναστικής από την Γαλλία. Ο Νικόλαος Πύργος, που τα επόμενα χρόνια θα εξελιχθεί σε περίφημο δάσκαλο οπλομαχητικής, καθώς και σε έναν από τους πρωτεργάτες της εισαγωγής της γυμναστικής στην εκπαίδευση, είναι απόφοιτος της σχολής αυτής.

Με την πτώση του Όθωνα και την άφιξη του Βασιλιά Γεωργίου του Α', (1863), η εκπαίδευση της Σχολής των Ευελπίδων, που από το έτος 1854 μεταφέρεται οριστικά στην Αθήνα, οργανώνεται σε περισσότερο επιστημονικά πλαίσια. Την συχνή αλλαγή των κυβερνήσεων των πρώτων ετών της βασιλείας του Γεωργίου ακολουθούν παράλληλα συνεχείς μεταβολές στον Οργανισμό της Σχολής. Η φοίτηση φθάνει τα επτά έτη το 1870, με ηλικία εισαγωγής τα 14-16 χρόνια (Στασινόπουλος, ό.π., σ. 110-112).

Το 1869, ο Λοχαγός των Γενικών Επιτελών και Καθηγητής της Πυροβολικής στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων Α. Κοντούμας, γράφει το εγχειρίδιο «*Οπλική, Θεωρητική τε και Πρακτική*». Στο κεφάλαιο περί αγχέμαχων όπλων, αναφέρει ότι το ελαφρύ ιππικό εφοδιάζεται με καμπύλη σπάθη, την οποία θεωρεί ως το κατάλληλο όπλο για το σώμα αυτό, ενώ για το βαρύ ιππικό συστήνει τη χρήση της ευθείας σπάθης, αφού καταφέρει καλύτερα χτυπήματα σε περιπτώσεις επελάσεις κατά φάλαγγας επίθεσης και παρουσιάζει με μεγάλη λεπτομέρεια τους χειρισμούς που οφείλει να κάνει ο ιππέας, προκειμένου να αποφεύγει τα αντίπαλα χτυπήματα των λογχιστών (σελ 96-102). Τονίζει δε ότι η σπάθη είναι κατάλληλη για τις περιπτώσεις συμπλοκής, ενώ η λόγχη για τις καταδιώξεις. Διακρίνει δε, τους ακόλουθους τύπους στρατιωτικής σπάθης, ανάλογα με το βαθμό των αξιωματικών του Στρατεύματος, η σπάθη διακρίνεται σε: Σπάθη των στρατηγών, των ανωτέρων αξιωματικών και των κατωτέρων αξιωματικών. Σπάθη φέρουν επίσης οι αξιωματικοί του ιππικού, του πυροβολικού, της μουσικής, των σαλπικτών, των γενικών επιτελών και της χωροφυλακής (ό.π. σ. 103).

Μέχρι τα μέσα του 1880, το Στράτευμα αναδιοργανώνεται, δημιουργείται Οροφυλακή, με αρμοδιότητες φύλαξης των συνόρων και μέριμνα για την τήρηση της Δημόσιας Ασφάλειας, Τάγματα Πεζικού και Εφεδρείας σε δέκα Νομούς, ενώ λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την εκπαίδευση των βαθμοφόρων στην σκοποβολή. Με τις εξελίξεις του Ρωσοτουρκικού Πολέμου του 1877, γίνονται προσπάθειες για την εκ νέου αναδιοργάνωση του Στρατεύματος, με την έκδοση αλληπάλλληλων Βασιλικών Διαταγμάτων (Γ.Ε.Σ., 2012, σ. 24).

Με τον Βασιλικό Νόμο ΑΡΝΣΤ' (28/03/1884), ιδρύεται η «*Σχολή των Ναυτικών Δοκίμων*», με σκοπό την εκπαίδευση νέων, για την στελέχωση του Πολεμικού Ναυτικού με αξιωματικούς. Για την εισαγωγή στη Σχολή προβλέπεται η διεξαγωγή εξετάσεων, ενώ για την φοίτηση καταβάλλονται δίδακτρα. Τα διδασκόμενα

μαθήματα είναι θεωρητικά και πρακτικά και ήδη από το 1^ο τρίμηνο φοίτησης στον Πειραιά, πάνω σε πολεμικό πλοίο, οι εκπαιδευόμενοι, στα πλαίσια των πρακτικών μαθημάτων, διδάσκονται και *ξιφασκία* (*Άρθρο 12*). Σύμφωνα με άρθρο 123 του Κανονισμού της Σχολής, που δημοσιεύεται στην Αθήνα στις 6 Αυγούστου 1884, η ξιφασκία αποτελεί επίσημο πρακτικό μάθημα που διδάσκεται..... στο κατάστρωμα του εκπαιδευτικού πλοίου, ενώ η απόδοση σε αυτό συνυπολογίζεται για την τελική εξαγωγή του προαγωγικού βαθμού του δόκιμου (ΣΝΔ, 1884, σσ. 95-132) & (Βασιλικό Διάταγμα, 1884, σσ. 95-132)

Εικόνα 16: Μαθητές της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων, με τον καθηγητή της οπλομαχίας κ. Ηλιόπουλο (1894). Πηγή: Ψηφιοποιημένες συλλογές ΕΛΙΑ, Διαθέσιμη στο: http://archives.elia.org.gr:8080/LSelia/images_View/04.16.1.212.JPG

Το 1886, επί πρωθυπουργίας Δεληγιάννη, εντοπίζεται η έλλειψη αξιωματικών κατά την διάρκεια επιστράτευσης. Παρά τα σοβαρά οικονομικά προβλήματα και τα ερωτηματικά που γεννά ο μονόδρομος της εκπαίδευσης νέων αξιωματικών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα, ιδρύεται την επόμενη χρονιά στην Αθήνα *Σχολή Εφένδρων Αξιωματικών*, με την επιμέλεια του αντισυνταγματάρχη Β. Βασιλειάδη. Το 1889 η Σχολή μεταφέρεται στην Κέρκυρα και στεγάζεται στις κτιριακές εγκαταστάσεις του Νέου Φρουρίου. Για λόγους οικονομίας, η Σχολή κλείνει το 1893, επαναλειτουργεί επί των ημερών του Χαριλάου Τρικούπη, ενώ για τα επόμενα χρόνια βιώνει εκ νέου τον φόβο της διάλυσης, καθώς υπάρχουν φήμες για υπεράριθμους αξιωματικούς. Η ταπεινωτική όμως ήττα των ελληνικών στρατευμάτων στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 καταδεικνύει για άλλη μια φορά την έλλειψη

αξιωματικών, που στην ουσία δεν ξεπερνούν τους 26 (!) και έτσι η Σχολή συνεχίζει την λειτουργία της μέχρι το 1911 (Σκόκος, 1912, σσ. 280-282).

Σύμφωνα με το *Εγχειρίδιον Οπλομαχητικής* που εκδίδεται από το Υπουργείο Στρατιωτικών στην Αθήνα το 1890, (σ.5), η διδασκαλία της οπλομαχητικής στην Σχολή των Ευελπίδων διεξάγεται σε ειδική αίθουσα για τους αξιωματικούς. Στο εγχειρίδιο τονίζεται ο θετικός ρόλος του δασκάλου και των βοηθών του, οι οποίοι οφείλουν να παροτρύνουν τους αξιωματικούς να συμμετέχουν στις προπονήσεις, ενώ με τη σειρά τους οι αξιωματικοί, με την καθημερινή συμμετοχή τους να δίνουν το καλό παράδειγμα στους οπλίτες.

Στο πεζικό διδάσκεται η *ξιφασκία*, καθώς η *σπαθασκία* έχει μη υποχρεωτικό χαρακτήρα και δεν παίζει πρωτεύοντα ρόλο. Τα μαθήματα διεξάγονται σε όλα τα έτη σπουδών και το πρόγραμμα είναι με τέτοιο τρόπο σχεδιασμένο, ώστε όλοι οι λόχοι να ασκούνται διαδοχικά στην αίθουσα, τουλάχιστον τρεις φορές την εβδομάδα. Τρία μαθήματα εβδομαδιαίως είναι υποχρεωτικά και για τους υπαξιωματικούς. Οι βαθμοί επίδοσης καταγράφονται στο ατομικό βιβλιάριο των μαθητευόμενων.

Σε ό,τι αφορά στα έφιππα σώματα, η διδασκαλία περιλαμβάνει τόσο *ξιφασκία*, όσο και *σπαθασκία*, σε όλη τη διάρκεια των σπουδών. Λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την τήρηση της τάξης και τη φροντίδα της αίθουσας οπλομαχητικής, αλλά και όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των μαθητών, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των προπονήσεων (Υπουργείον Στρατιωτικών, 1890, σσ. 47 & σσ. 156-159). Ο περίφημος οπλοδιδάσκαλος Νικόλαος Πύργος, διδάσκει στη Σχολή Ευελπίδων από το 1863 έως το 1900.

Εικόνα 17: Ο οπλοδιδάσκαλος Νικόλαος Πύργος. Πηγή: (Φωτόπουλος, 1828-1998 ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της, 1998)

Το επίπεδο κατάρτισης των αξιωματικών στην ξιφασκία και ιδιαίτερα στη σπάθη, φαίνεται και από τις μεγάλες επιτυχίες των αξιωματικών- αθλητών στους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες που διεξάγονται στην Αθήνα. Για τους αξιωματικούς αυτούς, γίνεται ιδιαίτερη μνεία στο κεφάλαιο αναφοράς των εν λόγω αγώνων. Ή ήττα που επιφέρει ο Ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897, γίνεται αφορμή για την εκ νέου, ριζική αναδιάρθρωση του Στρατού, με ψήφιση του Νόμου ΒΨ', «περί Οργανισμού του Στρατού», βελτιώνοντας την εκπαίδευση και τον εξοπλισμό του Στρατεύματος. Τα αποτελέσματα μεταμορφώνουν την Ελλάδα, καθώς μετά τις επιτυχίες του Ελληνικού Στρατού κατά τη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα (1904-1908), στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1912, στον Ελληνοβουλγαρικό Πόλεμο του 1913, καθώς και στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913), η χώρα ευτυχεί να διπλασιάσει τα εδάφη της (Γ.Ε.Σ., 2012, σσ. 28-32).

Στις Στρατιωτικές Σχολές της εποχής και μέχρι το 1935 περίπου, διδάσκει μια πλειάδα ξένων οπλοδιδασκάλων. Μετά τον Ν. Πύργο, προσλαμβάνονται οι Γάλλοι Perronet, ο Roger (1904-1908), ο Clapier (1909-1910) και ο Ιταλός Gerescki από το 1911, έως το 1938 τουλάχιστον (Γκαζιάνης, 1938, σ. 11). Στο Βασιλικό Διάταγμα της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 1902 (ΦΕΚ 188/Α'3-10-1902), που τροποποιεί άρθρα του Κανονισμού της Προπαρασκευαστικής Σχολής Εφέδρων Αξιωματικών, αναφέρεται ότι, μία εκ των εδρών καθηγητών ορίζεται και για το μάθημα της *οπλομαχητικής*. Η *σπαθασκία* διατηρείται ως μάθημα στην Σχολή των Υπαξιωματικών για το Πεζικό και

το Ιππικό. Όλα αυτά τα χρόνια, η στρατιωτική σπάθη αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της επίσημης στολής των ανώτερων αξιωματικών του Στρατεύματος, με διαφοροποιήσεις ανά Σώμα.

Εικόνα 18: Λοχαγός του Πυροβολικού με κυρτή σπάθη, περίπου το 1912. Πηγή: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο (ΕΛΙΑ)/(MIET), Διαθέσιμη στο: http://www.omnia.ie/index.php?navigation_function=2&navigation_item=%2F122%2Fhttps_www_searchculture_gr_aggregator_edm_ELIA_000100_22_470205&rep_id=1

Παρά το γεγονός ότι το ξίφος, ήδη από τα μέσα του 19^{ου} αι. δεν αποτελεί όπλο πρώτης γραμμής, εντούτοις η άσκηση στην ξιφασκία αποτελεί για την Σχολή των Ευελπίδων δείγμα της αφοσίωσης του στρατεύματος στον αθλητισμό και της θέλησης για διατήρηση των παραδόσεων της Σχολής, από γενιά σε γενιά. Το αποδεικνύουν οι αλλεπάλληλες και επί σειρά πολλών ετών νίκες ευελπίδων ξιφομάχων σε αθλητικούς αγώνες, τόσο σε ατομικό, όσο και σε ομαδικό επίπεδο. Ακόμα και ο Ύμνος της Σχολής, που εικάζεται ότι επικράτησε το 1932, από μια μετάφραση σχολικού τραγουδιού με αναφορά στην «*Ελεγεία του Τυρταίου*», αναφέρει:

«Τι τιμή στο παλικάρι,
όταν πρώτο στη φωτιά,
σκοτωθεί για την πατρίδα,
με τη σπάθη στα δεξιά»

(Φωτόπουλος, 1828-1998 ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της, 1998, σ. 419)

Την περίοδο 1914-1940, ιδιαίτερα μετά το τέλος της περιπέτειας των Βαλκανικών Πολέμων, η στρατιωτική εκπαίδευση λαμβάνει έναν χαρακτήρα περισσότερο στρατιωτικό, με λιγότερη έμφαση στην μέχρι τότε παρεχόμενη θεωρητική κατάρτιση. Σύμφωνα με τους παλαιότερους Κανονισμούς, ιδιαίτερα εκείνον του 1882, οι αξιωματικοί εκπαιδεύονται περισσότερο σε θεωρητικό επίπεδο, ιδιαίτερα στα τεχνικά όπλα, υστερώντας σε πρακτική εμπειρία. Έτσι, η εκπαίδευση στρέφεται πλέον σε συνδυασμό τόσο θεωρητικής, όσο και πρακτικής κατάρτισης. Η φοίτηση τροποποιείται: Τόσο ιδιώτες, όσο και υπαξιωματικοί γίνονται δεκτοί, κατόπιν εξετάσεων στον «*Προπαρασκευαστικό Λόχο υποψηφίων Ευελπίδων*», όπου καλούνται να φοιτήσουν για έναν χρόνο και κατόπιν μπορούν να παρακολουθήσουν την Σχολή Ευελπίδων, για τα δύο επόμενα χρόνια. Ο λόχος αυτός, λειτουργεί στην Κέρκυρα για δύο χρόνια, από το 1914 έως το 1915 και κατόπιν μεταφέρεται στην Αθήνα, και καταργείται το 1920. Μετά από αλλαγές στον χρόνο φοίτησης, η σχολή γίνεται τριετής μετά το 1936 (Στασινόπουλος, Η Ιστορία της Σχολής των Ευελπίδων, Τα 125 Χρόνια της Σχολής [1828-1953], 1953, σ. 130).

Σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα της 5^{ης} Φεβρουαρίου 1915, στα διδασκόμενα μαθήματα, η *οπλομαχητική* διδάσκεται και στην Α' και στην Β' τάξη, ενώ ο συντελεστής αξίας της είναι 8.

Στρατιωτικό Σχολείο (Βασιλικό Διάταγμα 5 Φεβρουαρίου 1915)

Η πρώτη τάξη Σχολής, που ήταν διατεταγμένη στα 12 είναι επιβλητική και αποτελεί σημαντικό μαθητικό και οργανωτικό κέντρο της Σχολής. Η δεύτερη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της πρώτης τάξης. Η τρίτη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της δεύτερης τάξης. Η τέταρτη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της τρίτης τάξης. Η πέμπτη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της τέταρτης τάξης. Η έκτη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της πέμπτης τάξης. Η έβδομη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της έκτης τάξης. Η ογδόη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της έβδομης τάξης. Η ένατη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της ογδόης τάξης. Η δέση τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της ένατης τάξης. Η ενδέκατη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της δέσης τάξης. Η δωδέκατη τάξη, που αποτελείται από 12 μαθητές, αποτελείται από τους καλύτερους μαθητές της ενδέκατης τάξης.

Διδακτέα Μαθήματα	Α' Τάξη	Β' Τάξη	Συντελεστής Αξίας
1. Γενικός ενόργανος και άσκησις	•	•	10
2. Στρατιωτική	•	•	8
3. Γενική	•	•	8
4. Φυσική	•	•	8
5. Γεωμετρία	•	•	8
6. Τριγωνομετρία	•	•	8
7. Στατική	•	•	8
8. Τραχύλα Ακρόαση (Ήχος)	•	•	8
9. Τραχύλα Βλυστική	•	•	8
10. Τραχύλα Γενική	•	•	8
11. Τραχύλα Τεχνική	•	•	8
12. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
13. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
14. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
15. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
16. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
17. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
18. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
19. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
20. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
21. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
22. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
23. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
24. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
25. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
26. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
27. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
28. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
29. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
30. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
31. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
32. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
33. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
34. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
35. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
36. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
37. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
38. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
39. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
40. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
41. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
42. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
43. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
44. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
45. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
46. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
47. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
48. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
49. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
50. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
51. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
52. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
53. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
54. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
55. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
56. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
57. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
58. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
59. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
60. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
61. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
62. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
63. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
64. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
65. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
66. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
67. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
68. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
69. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
70. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
71. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
72. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
73. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
74. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
75. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
76. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
77. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
78. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
79. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
80. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
81. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
82. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
83. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
84. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
85. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
86. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
87. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
88. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
89. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
90. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
91. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
92. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
93. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
94. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
95. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
96. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
97. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
98. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
99. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8
100. Τραχύλα Τέχνη	•	•	8

Εικόνα 19: Πίνακας διδασκόμενων μαθημάτων Στρατιωτικού Σχολείου Ευελπίδων, Β.Δ. 5 Φεβρουαρίου 1915.

Πηγή: (Φωτόπουλος, 1828-1998 Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της, 1998, σ. 451)

Εικόνα 20: Ομαδικό πορτραίτο μαθητών της Σχολής Ευελπίδων, στο μάθημα της ξιφασκίας, 1918-1920. Πηγή: Αρχείο ΕΛΙΑ, Διαθέσιμη στο: http://archives.elia.org.gr:8080/LSelia/images_View/L128.025.JPG

Με το Νόμο 6220 της 3^{ης} Αυγούστου 1934 «Περί προελεύσεως και μετεκπαιδεύσεως Αξιωματικών», δημιουργούνται δύο διαφορετικά Τμήματα στη Σχολή Ευελπίδων: Α', για ιδιώτες 17-21 ετών και Β', για εθελοντές Υπαξιωματικούς (Επιλοχίες & Λοχίες), μικρότερους των 28 ετών, ενώ με το Προεδρικό Διάταγμα της 31^{ης} Αυγούστου της ίδιας χρονιάς «Περί Σχολής Ευελπίδων», στα διδασκόμενα μαθήματα της 3ετούς φοίτησης, περιλαμβάνεται η Γυμναστική και η Οπλομαχητική. (Φωτόπουλος, 1828-1998 Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της, 1998, σ. 455). Η Σχολή των Ευελπίδων, σε αθλητικό επίπεδο, συνεχίζει να διακρίνεται για πολλά χρόνια σε αγώνες, ιδιαίτερα στα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Ξιφασκίας και Σκοποβολής, όπως στους ομαδικούς αγώνες της σπάθης το 1936, όπου κατακτά το χρυσό μετάλλιο.

Εικόνα 21: Η ομάδα σπαθασκίας που πέτυχε την Πρώτη Νίκη στους Πανελλήνιους Αγώνες του 1936. Πηγή: Αρχείο της ΣΣΕ στο: (Φωτόπουλος, 1828-1998 Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της, 1998, σ. 419)

Η Στρατιωτική Γυμναστική Σχολή, προσλαμβάνει το 1934 με μετάκληση τον Ούγγρο οπλοδιδάσκαλο Barka, για δύο έτη. Ο Γάλλος οπλοδιδάσκαλος Perronet τον διαδέχεται το 1937 (Γκαζιάνης, 1938, σ. 11). Ανώτεροι αξιωματικοί είναι και μέλη αθλητικών σωματείων, με πολλές και αλλεπάλληλες διακρίσεις, τόσο στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ως μέλη των Εθνικών Ομάδων, όπως κατά την περίοδο 1918-1935 ο λοχαγός Ν. Παπαρρόδου, ο Συνταγματάρχης του Πυροβολικού και αθλητής της Αθηναϊκής Λέσχης στο Ξίφος Μονομαχίας Κ. Μπότασης, ο εύελπς Κοττέας κ.α.

Στη Θεσσαλονίκη τις δεκαετίες 1920-1940, οι αξιωματικοί της Φρουράς Θεσσαλονίκης του Γ' Τμήματος Στρατού διδάσκονται οπλομαχητική σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα. Ως διδάσκοντες αναφέρονται ο ταγματάρχης ε.α. Β. Ζαρκάδης, ο λοχαγός Κ. Μανωλέσος, ο επιλοχίας Ι. Καραμαζάκης κ.α. (Γκαζιάνης, 1938, σσ. 13-14)

Εικόνα 22: Η νικήτρια ομάδα του ομαδικού της Σπάθης, στους Βαλκανικούς Αγώνες του 1931, με εικονιζόμενους τους στρατιωτικούς Συνταγματάρχη Κ. Μπόταση (καθισμένος αριστερά) και τον λοχαγό Ν. Παπαρρόδου (καθισμένος δεξιά), Πηγή: Φωτογραφικό Αρχείο της Αθηναϊκής Λέσχης

Εικόνα 23: Η Εθνική Ομάδα Σπάθης, στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα της Λωζάνης, Ιούνιος 1935. Διακρίνονται, από αριστερά προς τα δεξιά οι στρατιωτικοί: Λοχαγός Ν. Παπαρρόδου, τρίτος ο Συνταγματάρχης Ν. Μπότασης και δεξιά του ο εύελπς Κοττέας. Πηγή: Φωτογραφικό Αρχείο της Αθηναϊκής Λέσχης

Στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα του 1959, στο ομαδικό της Σπάθης, η Σχολή των Ευελπίδων επικρατεί με άνεση της ομάδας της Αθηναϊκής Λέσχης και στέφεται Πρωταθλήτρια Ελλάδας (Η Αθηναϊκή Λέσχη, 1875-1975. Αναμνηστικό Τεύχος στην εκατονταετηρίδα της Αθηναϊκής Λέσχης, 1976, σ. 6).

Η διδασκαλία της ξιφασκίας είναι φυσικό ότι προσαρμόζεται στα γεγονότα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, κάνοντας ξανά την εμφάνισή της με τη λήξη του. Τα

μαθήματα συνεχίζονται στις προαναφερόμενες στρατιωτικές σχολές, αλλά και στην Σχολή της Χωροφυλακής. Σύμφωνα με πίνακα διδακτικού προσωπικού της Σχολής των Ευελπίδων, του Δεκεμβρίου του 1953, το μάθημα της Ξιφασκίας διδάσκει ο Έλαρχος Ι. Χριστογιαννόπουλος (Στασινόπουλος, Η Ιστορία της Σχολής των Ευελπίδων, Τα 125 Χρόνια της Σχολής [1828-1953], 1953, σ. 158)

Εικόνα 24: Σχολή Χωροφυλακής, Ξιφασκία, δεκαετία του 1950. Πηγή:

Ψηφιοποιημένες Συλλογές ΕΛΙΑ, Διαθέσιμη στο:

http://archives.elia.org.gr:8080/LSelia/images_View/03.11.136.08.JPG

Το 1947, με σκοπό την γενικότερη οργάνωση του αθλητισμού στις Ένοπλες Δυνάμεις και στα Σώματα Ασφαλείας, ιδρύεται το Ανώτατο Συμβούλιο Αθλητισμού Ενόπλων Δυνάμεων (Α.Σ.Α.Ε.Δ.), στην Αθήνα. Σε αυτό, περιλαμβάνονται και η Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό και το Πυροσβεστικό Σώμα. Στα πλαίσια των αθλητικών αγώνων που διοργανώνονται, έκτοτε, συμπεριλαμβάνονται και αγώνες ξιφασκίας, στο ξίφος μονομαχίας. Οι επίλεκτοι αθλητές, που στελεχώνουν την Εθνική Ομάδα Ενόπλων Δυνάμεων, επιλέγονται με βάση ειδικά κριτήρια, από την Τεχνική Επιτροπή του ΑΣΑΕΔ. Η Εθνική Ομάδα Ξιφασκίας Ενόπλων Δυνάμεων, εκπροσωπεί την Ελλάδα στο εξωτερικό, με τη συμμετοχή της σε Διεθνείς Αγώνες (Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ), 2020).

Ξιφασκία διδάσκει στην Σχολή των Ευελπίδων, για πολλά χρόνια και ο σπουδαίος οπλοδιδάσκαλος Δημήτριος Κομητούδης. Σήμερα, το μάθημα της ξιφασκίας στην Σχολή Ευελπίδων έχει περιοριστεί στην διδασκαλία του ξίφους μονομαχίας. Οι στρατιωτικές σχολές διεξάγουν σε ετήσια βάση πρωταθλήματα στο ξίφος μονομαχίας, ανδρών και γυναικών, σε ατομικές και ομαδικές κατηγορίες. Ενδεικτικά,

παραθέτουμε στο παράρτημα πινάκων, τα αποτελέσματα του ξίφους μονομαχίας, στο ατομικό ανδρών, των Αγώνων Στρατιωτικών Σχολών ΕΔ & ΣΑ, έτους 2019:

Πίνακας 1: Ατομική κατάταξη ξίφους μονομαχίας μαθητών στρατιωτικών σχολών ΕΔ & ΣΑ έτους 2019

ΘΕΣΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΣΧΟΛΗ
1	ΚΑΜΙΝΕΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΣΑΕΑ
2	ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΣΣΕ
3	ΦΑΝΑΡΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΣΣΕ
3	ΛΑΝΙΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΣΙ
5	ΒΑΡΝΑΛΗΣ ΣΑΒΒΑΣ	ΣΣΑΣ
6	ΦΡΑΓΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΙ
7	ΖΟΥΡΙΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΙ
8	ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΣΣΕ
9	ΠΛΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΣΣΕ
10	ΛΟΖΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΣΣΕ
11	ΣΓΑΝΤΖΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΣΣΕ
12	ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ	ΣΣΑΣ
13	ΘΩΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΣΝΔ
14	ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΙ
15	ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	ΣΙ
16	ΠΡΟΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΣΝΔ
17	ΜΠΟΥΓΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΣΝΔ
18	ΤΑΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΣΝΔ
19	ΡΑΣΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	Σ Ι
20	ΤΣΟΛΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΣΑΝ
21	ΒΑΣΙΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΑΝ
22	ΤΣΑΛΝΤΑΜΠΑΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΟΣ	ΣΣΑΣ
23	ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΣΑΝ
24	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΗΛΙΑΣ	ΣΑΝ
25	ΚΟΥΚΟΥΛΕΤΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΣΑΝ

26	ΜΠΕΡΙΝΤΖΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΣΣΑΣ
27	ΜΑΥΡΟΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΣΝΔ
28	ΣΟΙΛΕΜΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΣΑΣ
29	ΘΩΜΑΔΑΚΗΣ ΡΑΦΑΗΛ	ΣΝΔ

Πίνακας 2: Ατομική κατάταξη ξίφους μονομαχίας μαθητριών στρατιωτικών σχολών
ΕΔ & ΣΑ έτους 2019

ΘΕΣΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΣΧΟΛΗ
1	ΓΙΟΛΔΑΚΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	ΣΣΕ
2	ΜΙΧΑΛΕΝΑ ΜΑΛΒΙΝΑ	ΣΣΑΣ
3	ΣΙΑΜΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ	ΣΣΕ
3	ΒΕΛΟΝΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΣΣΕ
5	ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΣΣΑΣ
6	ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΚΗ ΑΛΙΚΗ	ΣΣΕ
7	ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΣΣΑΣ
8	ΜΑΝΤΟΥΚΑ ΜΑΡΙΑ	ΣΣΑΣ
9	ΠΙΤΙΑΚΟΥΔΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ	ΣΣΕ
10	ΜΠΑΛΑΣΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	ΣΑΝ
11	ΝΤΑΛΙΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ	ΣΣΕ
12	ΚΑΣΑΓΙΑΝΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΣΑΝ
13	ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΗ ΣΟΦΙΑ	ΣΣΑΣ
14	ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΣΙ
15	ΓΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΝΑ	ΣΑΝ
16	ΜΠΕΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	ΣΑΝ
17	ΒΟΛΙΩΤΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΣΑΝ
18	ΛΙΑΤΣΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΣΣΑΣ
19	ΚΑΝΔΕΡΑΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	ΣΝΔ
20	ΚΑΤΣΙΜΠΡΗ ΜΑΡΙΑ	ΣΑΝ
21	ΚΑΡΑΜΠΑΣΗ ΙΩΑΝΝΑ	ΣΝΔ
22	ΜΑΒΡΕΔΑΚΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ	ΣΝΔ

Πίνακας 3: Ομαδική κατάταξη ξίφους μονομαχίας μαθητών Στρατιωτικών Σχολών
ΕΔ & ΣΑ έτους 2019

ΘΕΣΗ	ΣΧΟΛΗ
1 ^η	ΣΧΟΛΗ ΙΚΑΡΩΝ

2 ^η	ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ
3 ^η	ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ
4 ^η	ΣΧΟΛΗ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
5 ^η	ΣΧΟΛΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ

Πίνακας 4: Ομαδική κατάταξη ξίφους μονομαχίας μαθητριών Στρατιωτικών Σχολών ΕΔ & ΣΑ έτους 2019

ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΞΙΦΟΥΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΕΔ & ΣΑ ΕΤΟΥΣ 2019	
ΘΕΣΗ	ΣΧΟΛΗ
1 ^η	ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ
2 ^η	ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ
3 ^η	ΣΧΟΛΗ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
4 ^η	ΣΧΟΛΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ

(Αρχείο Α.Σ.Α.Ε.Δ., 2020)

Το ξίφος στους θυρεούς των Ενόπλων Δυνάμεων

Το ξίφος εμφανίζεται και σε θυρεούς στρατιωτικών Σωμάτων και Σχολών. Ενδεικτικά, παραθέτουμε τις ακόλουθες, χαρακτηριστικές περιπτώσεις:

Ο θυρεός της Σχολής των Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού απεικονίζει σε κόκκινο φόντο, που συμβολίζει το αίμα των νεκρών στρατιωτών που πολέμησαν για την ελευθερία της πατρίδας, μια λυχνία, ως σύμβολο της λατρείας του Θεού και εκδήλωση τιμής στους νεκρούς, ενώ εκατέρωθέν της εικονίζονται χιαστί ένα τυφέκιο και ένα σπαθί, ως βασικά όπλα του Πεζικού. Πάνω από την λυχνία αναγράφεται το ρητό: «ΔΙΩΚΕ ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΑΡΕΤΗ», δηλ. «Να επιδιώκεις την δόξα και την αρετή» (Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού, 2020).

Εικόνα 25: Ο θυρεός της σχολής των Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού. Πηγή: Ιστοσελίδα της Σχολής, Διαθέσιμη στο: <https://seap.army.gr/el/emvlima-s.e..p>

Επίσης, η Σχολή Τεθωρακισμένων, στον θυρεό της, εμφανίζει, εκατέρωθεν του όπλου της (άρμα), δύο σπάθες ιππικού χιαστί, τις οποίες ενώνει το πέταλο, το οποίο είναι και το σύμβολο της καταγωγής του όπλου των Τεθωρακισμένων, όλα σε πράσινο φόντο, με τη φράση: «ΟΠΟΥ ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝ», υποδηλώνοντας το καθήκον της υπεράσπισης της πατρίδας σε όποιο σημείο χρειαστεί (Σχολή Τεθωρακισμένων, 2020).

Εικόνα 26: Ο θυρεός της Σχολής Τεθωρακισμένων. Πηγή: Ιστοσελίδα της Σχολής. Διαθέσιμη στο: <https://sath.army.gr/el/emvlima-oploy-tth>

Η Σχολή Προγραμματιστών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (ΣΠΗΥ), έχει στον θυρεό της σπαθί που ενώνεται, χιαστί, με κεραυνό, ενώ κυριαρχεί στον θυρεό η φράση: «ΖΗΤΕΙ ΤΑ ΒΕΛΤΙΩ», υπογραμμίζοντας την σπουδαιότητα στην αναζήτηση της βελτίωσης (Σχολή Προγραμματιστών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών- Γ.Ε.Σ., 2020).

Εικόνα 27: Ο θυρεός της Σχολής Προγραμματισμού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (ΣΠΗΥ). Πηγή: Από την ιστοσελίδα της Σχολής. Διαθέσιμη στο: <https://sphy.army.gr/>

Η ξιφασκία ως σπορ

Εικόνα 28: Μάθημα ξιφασκίας του Αλέξανδρου Βούρου με τον δάσκαλό του, περίπου το 1895. Πηγή: Ψηφιοποιημένες Συλλογές ΕΛΙΑ, Διαθέσιμο στο: http://archives.elia.org.gr:8080/LSelia/images_View/VOU2.006.JPG

Ορισμός του σπορ. Τα αθλητικά σωματεία ξιφασκίας στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελλάδα

Στα τέλη του 1800, η σωματική άσκηση, επηρεασμένη από τον παιδαγωγικό, ηθικό και εθνικό χαρακτήρα του γερμανικού γυμναστικού συστήματος περνάει σε μια νέα διάσταση, προσανατολισμένη στην ψυχαγωγία. Σύμφωνα με τον Norbert Elias, η ενασχόληση με την άσκηση του σώματος, έρχεται ως απόρροια της ελάττωσης της βίας και της νομιμοποίησης της ψυχαγωγίας σε ηθικό επίπεδο, μέσα από ελεγχόμενες αθλητικές δραστηριότητες, σε συλλογικό ή ατομικό επίπεδο (Κουλούρη, Η Ωρα του

Σώματος. Αθλητισμός, Άσκηση και Ψυχαγωγία στο Ελληνικό Κράτος (1870-1922), 1998, σσ. 277-278).

Η λέξη σπορ δεν έχει μεταφραστεί, από την εποχή εμφάνισής της στο ελληνική καθομιλουμένη, δηλαδή από τα τέλη του 19^{ου} αι. Παρά τις απόπειρες απόδοσης διαφορετικού ορισμού από εκείνον της γυμναστικής, πότε ως παιχνίδι στην ύπαιθρο σε συνδυασμό με άσκηση του σώματος και πότε ως ένα σύνολο δραστηριοτήτων με χαρακτήρα παιχνιδιού, που προάγει την γενικότερη ενδυνάμωση του σώματος αλλά και του πνεύματος, η λέξη σπορ καταλήγει να συνδέεται περισσότερο με την ψυχαγωγία, ενώ η γυμναστική με το αντίστοιχο μάθημα στην εκπαίδευση. (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σ. 103)

Το πότε ακριβώς εμφανίζονται τα σπορ στη νεότερη Ελλάδα δεν είναι εύκολο να καθοριστεί, καθώς πρώτα παρατηρείται η εκδήλωση οργανωμένης άσκησης στα πλαίσια ολιγομελών ομάδων. Πάντως, είναι γνωστό ότι πριν ακόμα ιδρυθούν σωματεία, η ξιφασκία, μαζί με την ιππασία και την σκοποβολή, αναφέρονται ως αθλητικές δραστηριότητες, κυρίως λόγω της παρουσίας στην Ελλάδα ξένων αξιωματούχων. Το άθλημα της ξιφασκίας αναπτύσσεται με πολύ αργούς ρυθμούς την εποχή αυτή (Κουλούρη, Η Ώρα του Σώματος. Αθλητισμός, Άσκηση και Ψυχαγωγία στο Ελληνικό Κράτος (1870-1922), 1998, σ. 275).

Ο Ιωάννης Χρυσάφης (1930) στο έργο του: «Οι σύγχρονοι Διεθνείς Ολυμπιακοί αγώνες» (σ.σ. 30-31), αναφέρει πως, ήδη στα μισά του 19^{ου} αι. λειτουργούν σχολές οπλομαχίας στην Αθήνα και συγκεκριμένα ιδρύεται γυμναστήριο ξιφασκίας και ιππασίας με δωρεά του Νικόλαου Νέγρη. Σύμφωνα με γραπτά τεκμήρια, οι πρώτες προσπάθειες για την οργάνωση των σπορ στα πλαίσια αθλητικών σωματείων κάνουν την εμφάνισή τους κατά τη δεκαετία του 1870. Τότε κάνουν την εμφάνισή τους και τα πρώτα εγχειρίδια οπλομαχητικής. Το 1872, ο Νικόλαος Πύργος εκδίδει το έργο *Οπλομαχητική*, με θέμα την ξιφασκία και την σπαθασκία, επηρεασμένος από αντίστοιχα γαλλικά εγχειρίδια και απευθυνόμενος στο ευρύ κοινό, ενώ το 1876 το «Εγχειρίδιο Πρακτικής Σπαθασκίας». Για τον Πύργο, ο γνώστης του σωστού χειρισμού του ξίφους, αποπνέει σεβασμό καθώς το ξίφος διαθέτει πνευματικότητα, σε αντίθεση με τη σπάθη, που μάλλον θεωρείται βάρβαρο όπλο (Πύργος, 1872, σ. ιβ'). Η μοναδική ιδιωτική σχολή της εποχής αυτής, βρίσκεται πίσω από το σημερινό

Δημαρχείο Αθηνών και είναι του οπλοδιδάσκालου Όθωνα Ηλιόπουλου. Ο Ηλιόπουλος είναι ειδικευμένος στη διδασκαλία της σπάθης και είναι απόφοιτος Ιταλικής Σχολής.

Εδώ αξίζει να αναφέρουμε ότι υφίσταται διάκριση ανάμεσα στα σωματεία, ως «γενικά» και «ειδικά». Γενικά θεωρούνται τα σωματεία που καλλιεργούν κυρίως τον κλασσικό αθλητισμό και δημιουργούν επιμέρους τμήματα, όπως ο Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος και ο Εθνικός Γυμναστικός Σύλλογος, ενώ «ειδικά» σωματεία είναι όσα ιδρύονται μεταξύ 1880-1890 με αντικείμενο συγκεκριμένα αθλήματα (Κουλούρη, Η Ώρα του Σώματος. Αθλητισμός, Άσκηση και Ψυχαγωγία στο Ελληνικό Κράτος (1870-1922), 1998, σ. 279). Επίσης, ως «αθλητικά» εννοούνται τα σωματεία που καλλιεργούν κάποιο σπορ. Τα πρώτα αθλητικά σωματεία διαλέγουν ονομασίες με αρχαιοελληνικές αναφορές, γεγονός που αποτυπώνεται και στις σφραγίδες τους, με σύμβολα όπως ξίφη, κλάδους ελιάς, μορφές της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας κ.λπ. (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σσ. 192-194).

Η καλλιέργεια του αθλήματος της ξιφασκίας, και συγκεκριμένα η άσκηση στο ξίφος ασκήσεως και στη σπάθη, μαζί με την ιππασία και αργότερα την σκοποβολή, φαίνεται ότι σε αυτή την χρονική φάση αναπτύσσονται παράλληλα με την στρατιωτική προετοιμασία, αλλά και για κοινωνικούς και κοσμικούς λόγους. Είναι και η εποχή που εισάγεται και το έθιμο της αυτοδικίας στην Ελλάδα, δηλαδή της μονομαχίας για λόγους προσβολής της τιμής, οπότε και η άσκηση στο ξίφος και τη σπάθη υπερκεράζει τους λόγους στρατιωτικής προετοιμασίας και παίρνει κοινωνικές προεκτάσεις. (Για τις μονομαχίες στην Ελλάδα θα γίνει ιδιαίτερη μνεία σε ξεχωριστό κεφάλαιο). Όπως και η ιππασία, έτσι και η ξιφασκία θεωρείται σπορ αριστοκρατικό, άρα ταιριάζει στην εικόνα του εύπορου νέου, που ενδιαφέρεται κυρίως για την κομψότητα και την καλή του φυσική κατάσταση (Κουλούρη, ό.π. σσ. 96-99).

Είναι άξιο να αναφερθεί ότι, την χρονική περίοδο από το 1917 έως το 1921, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, με την Εγκύκλιο 26/26-07-1917¹³, καλεί να διαγράψουν από τον κατάλογο των επιτίμων μελών τους όλα τα μέλη της Βασιλικής Οικογένειας. Αυτό επιφέρει μεγάλη αναστάτωση, καθώς η πλειονότητα των αθλητικών σωματείων έχει επίτιμα μέλη που προέρχονται από τους κόλπους της

¹³ «Περί διαγραφής εκ του καταλόγου των επιτίμων μελών των Σωματείων των τυχόν εγγεγραμμένων ως τοιούτων μελών της τέως ή νύν Βασιλικής Οικογενείας».

βασιλικής οικογένειας. Η ζωηρή ανάμειξη του Κωνσταντίνου στην αναγέννηση και διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων, καθώς και η μεγάλη επιρροή του στην Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή είναι ενδεικτικά στοιχεία της προβολής των ελλήνων γαλαζοαίματων μέσω των «ευγενών» αγωνισμάτων όπως η ξιφασκία, η σκοποβολή και η ιππασία, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (ό.π. σ.149)

Ακολουθώντας, παραθέτουμε πληροφορίες για τους πρώτους, εμβληματικούς αθλητικούς συλλόγους της Ελλάδας, που καλλιεργούν το άθλημα της ξιφασκίας.

Σωματεία με δραστηριότητα στην ξιφασκία, 1888- 1925

Όμιλος Φιλόπλων

Ο πρώτος ιδιωτικός αθλητικός σύλλογος στο νεώτερο Ελληνικό Κράτος είναι ο Όμιλος Φιλόπλων, ο οποίος ιδρύεται το 1888 από τον γιατρό Χρήστο Ράλλη. (Αθηναϊκή Λέσχη ΤΟ ΞΙΦΟΣ, 2001, σ. 11).

Εικόνα 29: Ο Όμιλος Φιλόπλων Αθηνών. Πρώτος από τα δεξιά διακρίνεται ο οπλοδιδάσκαλος Νικόλαος Πύργος και δίπλα του ο Ιδρυτής και Πρόεδρος του Συλλόγου, γιατρός Χρήστος Ράλλης. Πηγή: Από το Φωτογραφικό Αρχείο της Αθηναϊκής Λέσχης.

Αθηναϊκή Λέσχη

Η Αθηναϊκή Λέσχη ιδρύεται το 1875, ως «ένα κοινωνικό εντευκτήριο με αιρετά μέλη», κατά τα βρετανικά πρότυπα αστικής, ανδρικής κοινωνικότητας και αναψυχής της

κοινωνικής ελίτ, όπου δεν επιτρέπεται η συμμετοχή γυναικών¹⁴. Η τάση αυτή, που έχει τις ρίζες της στη Βρετανία του 17^{ου} αι., έχει την μορφή Λεσχών για άνδρες, που παρέχουν στα μέλη τους την πολυτέλεια της αναψυχής και της συναναστροφής σε ειδικά διαμορφωμένες εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν μπαρ, εστιατόρια, αναγνωστήρια, σαλόνια για συζήτηση, χώρους για διασκέδαση, αλλά και διαλέξεων κ.λπ. Η αστική αυτή κοινωνικότητα, που αποκλείει τις γυναίκες θα περάσει σταδιακά στην υπόλοιπη Ευρώπη και στην Αμερική. Φυσικά δεν είναι η πρώτη φορά που ιδρύεται τέτοια Λέσχη στην Ελλάδα, καθώς έχουν προηγηθεί ανάλογες σε άλλες πόλεις, όπως στην Ερμούπολη, στην Πάτρα, στον Πειραιά κ.λπ. Γεγονός είναι ότι είναι μια Λέσχη με καθορισμένο και περιορισμένο αριθμό εύπορων μελών, γεγονός που διασφαλίζει από νωρίς την ομοιογένεια της κοινωνικής σύνθεσης του σωματείου, καθώς και τις αυξημένες οικονομικές ανάγκες για τη συντήρηση και λειτουργία των εγκαταστάσεων (Βασιλειάδου, 2013, σσ. 183-187).

Τα μέλη της Λέσχης αυξάνονται μέσα σε είκοσι χρόνια σε τριακόσια μέλη και με την ευκαιρία της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 1896, όπως αναφέρουμε σχετικά και στο ομώνυμο κεφάλαιο, με πρωτοβουλία του Χρήστου Ράλλη, συγχωνεύεται με τον Όμιλο Φιλόπλων, το 1895. Το 1899 η Λέσχη διοργανώνει στις εγκαταστάσεις της συναυλία και επίδειξη ξιφασκίας.

Στις εγκαταστάσεις της, η Λέσχη δημιουργεί ειδικά διαμορφωμένη και εξοπλισμένη αίθουσα οπλομαχητικής, με βοηθητικούς χώρους και αποδυτήρια, ενώ στο τμήμα οπλομαχητικής θα διδάξουν, πολλές φορές και δίχως αμοιβή, φημισμένοι Γάλλοι οπλοδιδάσκαλοι. Το 1909 το τμήμα οπλομαχητικής της Λέσχης μετονομάζεται σε Οπλομαχητικό Σύλλογο το «Ξίφος», με πρώτο πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Μηλιώτη-Κομνηνό. Στις εγκαταστάσεις της Λέσχης διεξάγονται τα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Οπλομαχητικής 1909-1911 (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σ. 130). Το τμήμα ξιφασκίας του Ξίφους θα ξεχωρίσει για τις επιδόσεις του και για τους σπουδαίους αθλητές που θα αναδείξει, όπως τους Ι. Γεωργιάδη, ο Γ. Πετρόπουλο, Ο. Π. Πιερράκο-Μαυρομιχάλη, καθώς και τους Κ. Νικολόπουλο, Α. Βαλαωρίτη, Χ.

¹⁴ Η είσοδος στη Λέσχη για τις γυναίκες ήταν απαγορευμένη μέχρι το 1920, ενώ μέχρι και σήμερα, δεν επιτρέπεται η είσοδος σε γυναίκες, σε συγκεκριμένους χώρους των εγκαταστάσεων της Λέσχης.

Ζαλόκωστα, Ε. Σκοτίδα, Κ. Μπόταση, Τ. Τριανταφυλλάκο, Ν. Παπαρρόδου και άλλους. Στη Λέσχη διδάσκουν φημισμένοι Έλληνες και ξένοι οπλοδιδάσκαλοι, όπως, στα πρώτα χρόνια συγχώνευσης με τον Όμιλο Φιλόπλων ο Νικόλαος Πύργος και ο Όθωνας Ηλιόπουλος και αργότερα οι Roger (1904), Clappier (1906), Gereski (1917), Fontaine, κ.α. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και για πολλά χρόνια, διδάσκει στη Λέσχη ο Παναγιώτης Ντουράκος, Τεχνικός Σύμβουλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ξιφασκίας και Διευθυντής των Αγώνων Ξιφασκίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004. Η Λέσχη δέχεται γυναίκες αθλήτριες από το 1966. (Η Αθηναϊκή Λέσχη, 1875-1975. Αναμνηστικό Τεύχος στην εκατονταετηρίδα της Αθηναϊκής Λέσχης, 1976, σσ. 21-24)

Εικόνα 30: Η αίθουσα ξιφασκίας της Αθηναϊκής Λέσχης. Πηγή: Φωτογραφία που ελήφθη από την γράφουσα κατά την επίσκεψή της στη Λέσχη, στις 25/02/2020.

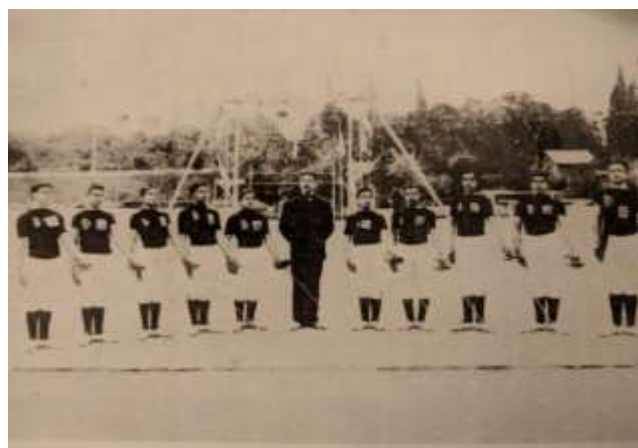
Εικόνα 31: Ο οπλοδιδάσκαλος- μορφή της Αθηναϊκής Λέσχης Arthur Gereski. Πηγή: Φωτογραφικό Αρχείο της Αθηναϊκής Λέσχης

Εικόνα 32: Αθλητές της Αθηναϊκής Λέσχης, σε αναμνηστική φωτογραφία από τους Πανελλήνιους Αγώνες Οπλομαχίας του 1924. Καθισμένοι στο κέντρο εικονίζονται ο Μηλιώτης- Κομνηνός και δίπλα του ο οπλοδιδάσκαλος Arthur Gereski. Πηγή: Από το φωτογραφικό αρχείο της Αθηναϊκής Λέσχης.

Εθνικός Γυμναστικός Σύλλογος

Ο σύλλογος ιδρύεται το 1893, από μέλη του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου που αποχωρούν από τον Πανελλήνιο, λόγω διαφωνιών για την οικονομική διαχείριση του Προέδου Ιωάννη Φωκιανού. Αρχικά καλλιεργεί τον κλασσικό αθλητισμό, ενόργανη γυμναστική και το 1895 δημιουργεί τμήμα οπλομαχητικής. (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σσ. 261-287).

Εικόνα 33: Η ομάδα σπαθασκίας του Εθνικού (1903-4). Πηγή: (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σ. 275)

Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος

Το τμήμα ξιφασκίας του Π.Γ.Σ. δημιουργείται με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου στις 29^{ης} Μαΐου 1895, μαζί με αντίστοιχα τμήματα για τένις, κρίκετ, ποδηλασία, σκοποβολή, ναυτικούς αγώνες και κολύμβηση (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σ. 216). Η ξιφασκία διαθέτει δική της αίθουσα, το λεγόμενο «οπλασκητήριο», του οποίου η συντήρηση φαίνεται να κοστίζει αρκετά σε ετήσια βάση, ενώ σε αυτό διδάσκεται σπαθασκία και ξιφασκία. Το 1895 πρόεδρος στο τμήμα ξιφασκίας φέρεται να είναι ο Α. Σούτσος (ό.π., σ. 229).

Οπλομαχητικός Όμιλος Αθηνών

Ιδρύεται το 1908 και αναπτύσσει ενεργό δράση μέχρι το 1914. Αθλητές του είναι σπουδαίοι ξιφομάχοι, όπως οι Τηλέμαχος Καρακάλος, Β. Ζαρκάδης κ.α.

Σύλλογος Σκοπευτών και Οπλομάχων

Ιδρύεται το 1915 και λειτουργεί μέσα στο Θέατρο «Αλάμπρα». Στον Σύλλογο, οπλοδιδάσκαλος είναι ο Ιωάννης Ραϊσης. Γνωστοί ξιφομάχοι του συλλόγου είναι οι Σ. Νώταρης, Γ. Πανάς, Θ. Φουστάνος κ.α. (Αθηναϊκή Λέσχη ΤΟ ΞΙΦΟΣ, 2001, σ. 12)

Κερκυραϊκός Γυμναστικός Σύλλογος

Για τον Κ.Γ.Σ., γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο Γ' μέρος της εργασίας, με την ευκαιρία της αναφοράς στην περίπτωση της Κέρκυρας.

Τμήμα ξιφασκίας εμφανίζεται να διαθέτει και ο Πειραιϊκός Σύνδεσμος, από το 1911, ενώ στην Καβάλα διδάσκει οπλομαχητική ο Βάσσος Ορφανίδης, απόφοιτος της περίφημης Γαλλικής Στρατιωτικής Σχολής Γυμναστικής και Οπλομαχητικής *Juanville-le-Pont*¹⁵, παρουσιάζοντας μάλιστα τους μαθητές του και σε σχετικές επιδείξεις (Γκαζιάνης, 1938, σ. 14).

¹⁵ Η περίφημη Γαλλική Στρατιωτική Σχολή Γυμναστικής και Ξιφασκίας, που λειτούργησε από το 1852 έως το 1953 στην ομώνυμη πόλη. Διαθέσιμο στο: https://data.bnf.fr/fr/12336775/ecole_normale_de_gymnastique_et_d_escrime_joinvill_e-le-pont_val-de-marne/, Ανακτήθηκε: 10/05/2020

Ο Παναθηναϊκός Αθλητικός Όμιλος, δημιουργεί τμήμα οπλομαχίας το 1912, με πρωτοβουλία του Άγγλου παίκτη και προπονητή του ποδοσφαίρου John- Cyril Campbell, ο οποίος μένει στον σύλλογο μέχρι το 1914. Το τμήμα αναγνωρίζεται επίσημα το 1926. Μετά από χρόνια αδράνειας, δραστηριοποιείται εκ νέου, το 1960, από τον Ξενοφώντα Χατζησαράντο και έκτοτε οι αθλητές του έχουν κατακτήσει πολλές διακρίσεις, τόσο σε Πανελλήνια Πρωταθλήματα, όσο και ως μέλη της Ελληνικής Εθνικής Ομάδας (Π.Α.Ο., 2020)

Στη Θεσσαλονίκη, από το 1901, στον σύλλογο «Sporting Club» διδάσκεται οπλομαχητική από τον Ιταλό οπλοδιδάσκαλο Vincenzo Millazo. Ο σύλλογος αυτός μετονομάζεται σε «Union Sportive» το 1905. Ο Millazo διδάσκει εκεί μέχρι το 1907. Από το 1913, οπότε αλλάζει ξανά ονομασία και γίνεται «Σύλλογος των αποφοίτων των Βασιλικών Ιταλικών Σχολών» (Societa Ex-Allievi) και μέχρι το 1929, διδάσκουν σε αυτόν οπλοδιδάσκαλοι όπως ο Ιταλός A. Basso (1921-1924) και ο Ούγγρος Foelsinger (1927-1929) (Γκαζιάνης, 1938, σ. 13).

Την περίοδο 1929-1935 οι προπονήσεις γίνονται κάτω από την επίβλεψη του πρωταθλητή και τότε ταγματάρχη ε.α. Β. Ζαρκάδη, ενώ γνωρίζουμε σίγουρα ότι από το 1935 έως το 1938 διδάσκει εκεί ο Αδριανός Γκαζιάνης. Το 1936 ο Σύλλογος δέχεται και απορροφά τμήμα οπλομαχητικής της Χ.Α.Ν.Θ. το οποίο έχει δημιουργηθεί την προηγούμενη χρονιά. Η Φασιστική οργάνωση G.I.L.E. δημιουργεί το 1937 οπλομαχητικό τμήμα τόσο για αγόρια όσο και για κορίτσια και προσλαμβάνει επίσης τον Ανδριανό Γκαζιάνη ως οπλοδιδάσκαλο.

Η ξιφασκία, από την εμφάνισή της ως οργανωμένο σε αθλητικά σωματεία σπορ, βρίσκεται υπό την αιγίδα του Συνδέσμου Ελληνικών Γυμναστικών Αθλητικών Σωματείων- Σ.Ε.Α.Γ.Σ. (προάγγελο του Σ.Ε.Γ.Α.Σ.), μέχρι το 1972, οπότε και αναγνωρίζεται ξεχωριστή Ομοσπονδία με την επωνυμία: «Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας».

Πίνακας 5: Τα σωματεία- ιδρυτικά μέλη της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ξιφασκίας

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΛΕΣΧΗ
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

ΕΘΝΙΚΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΗΡΑΚΛΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΕΙΡΑΪΚΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

(Από το αρχείο της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ξιφασκίας)

Σήμερα, στο δυναμικό της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ξιφασκίας είναι εγγεγραμμένα εξήντα τρία σωματεία, σε όλη την επικράτεια:

Πίνακας 6: Τα εγγεγραμμένα σωματεία στην Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας

	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	ΕΤΟΣ
1	ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΞΙΦΑΣΚΙΑ ΑΘΛΗΤΩΝ - ΦΟ63	2010
2	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΑΞΙΟΝ" ΠΕΙΡΑΙΑ - ΝΟ11	1994
3	ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ "Η ΕΥΡΟΙΑ" - ΦΩ12	2012
4	ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΤΟ ΞΙΦΟΣ - ΝΚ18	ΙΔΡΥΤΙΚΟ
5	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ "ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ" ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ - ΙΘ05	ΙΔΡΥΤΙΚΟ
6	ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΙΕ27	1996
7	ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΜΕΣΣΑΡΑΣ ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ - ΦΠ48	2009
8	ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ - ΦΝ04	2006
9	Α.Ε. ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ	2017
10	Α. Γ. Σ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΘΕΣ. ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ - ΞΗ07	1992
11	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ "ΑΚΡΙΤΕΣ" - ΦΥ06	2010
12	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ "ΑΡΙΣΤΩΝ" ΠΑΙΑΝΙΑΣ - ΧΓ19	2016
13	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝ - ΦΚ04	2008
14	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΘΗΣΕΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΦΡ10	2011

15	Α.Ο. ΠΕΡΣΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ - ΧΒ00	2017
16	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΑΙΓΑΛΕΩ - ΞΖ50	1992
17	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ - ΝΕ08	1990
18	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΨΥΧΙΚΟΥ "ΙΡΙΔΑ" - ΦΤ91	2014
19	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ	2017
20	Α.Σ. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΣΠΑΡΤΑΚΟΣ - ΧΒ78	2017
21	Α.Σ. ΑΡΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2017
22	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΞΙΦΟΜΑΧΟΣ" - ΦΥ23	2015
23	ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΒΙΚΤΩΡΙΑ - ΦΧ39	2011
24	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΚΩΣΤΕΑ - ΓΕΙΤΟΝΑ - ΦΝ19	2007
25	ΑΧΑΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ "Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ" - ΟΓ96	1996
26	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ - ΙΜ61	
27	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΟΛΑΡΓΟΥ - ΟΗ80	2006
28	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΑΡΚΤΕΙΑ - ΦΩ05	2004
29	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ - ΙΘ11	ΙΔΡΥΤΙΚΟ
30	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΡΔΙΑΝΗΣ - ΦΡ21	2010
31	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - Π81	1994
32	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ - ΛΔ73	ΙΔΡΥΤΙΚΟ
33	ΗΛΥΣΙΑΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ	2005
34	ΚΑΣ ΔΑΜΟΚΛΗΣ - ΞΨ61	1995
35	ΛΕΣΧΗ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΦΨ05	2013
36	ΛΕΣΧΗ ΟΠΛΟΜΑΧΙΑΣ ΒΑΡΗΣ - ΧΑ77	2014
37	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ Σ. Φ. Π.	2014
38	ΟΜΙΛΟΣ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ - ΦΡ16	2012
39	ΟΜΙΛΟΣ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ - ΞΛ78	1993
40	ΟΠΛΟΜΑΧΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ -	1993

	ΞΛ77	
41	ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ - ΙΕ72	2011
42	ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ - ΙΕ41	ΙΔΡΥΤΙΚΟ
43	ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΛΗΣΗΣ ΒΟΡΕΙΩΝ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ - ΞΛ75	1993
44	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΙΜ43	ΙΔΡΥΤΙΚΟ
45	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΙΙ92	1979
46	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΡΑΤΕΑΣ - ΙΟ89	2001
47	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ - ΦΖ01	2004
48	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΥΡΩΝΑ "ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ"	2018
49	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΣΠΙΔΑ	2018
50	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ - ΧΒ94	2018
51	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ "Ο ΑΠΟΛΛΩΝ" - ΦΚ63	2018
52	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΚΑΡ - ΟΚ66	2004
53	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΑΝΗ	2014
54	Α.Σ. ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΘΛΗΜΑΤΩΝ "ΑΙΧΜΗ" - ΦΓ64	2016
55	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΠΥΛΑΙΑΣ	2016
56	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΟΠΛΟΜΑΧΙΑΣ - ΝΦ86	1989
57	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ - ΞΣ57	1995
58	ΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	2007
59	ΟΠΛΟΜΑΧΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΑΘΗΝΩΝ	1976
60	ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΗΡΑΣ	2019
61	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΝΕΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ	2005
62	Α.Σ. ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΟΠΛΟΜΑΧΙΑΣ - ΞΨ46	1996
63	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΛΟΔΡΑΣΙΣ - ΦΓ82	2004

(Πηγή: ό.π.)

Τα μετάλλια που έχουν κερδίσει οι Έλληνες ξιφομάχοι σε Παγκόσμια και Πανευρωπαϊκά Πρωταθλήματα, είναι τα ακόλουθα:

Πίνακας 7: Διακρίσεις Ελλήνων ξιφομάχων σε Παγκόσμια και Πανευρωπαϊκά Πρωταθλήματα

1991	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΝΔΡΩΝ- ΓΥΝΑΚΩΝ, VIENNA (Αυστρία) Ζήσης Μπαμπανάσης: 3 ^η θέση στη σπάθη ανδρών.
02-07/07/2002	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΝΔΡΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, MOSCOU (Ρωσία) Νίκη- Κατερίνα Σιδηροπούλου: 2 ^η θέση στο ξίφος μονομαχίας γυναικών.
02-06/04/2004	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΝΕΩΝ ΑΝΔΡΩΝ- ΝΕΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ESPINHO (Πορτογαλία). Βασιλική Βουγιούκα: 3 ^η θέση στη σπάθη νέων γυναικών.
02-06/04/2004	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΦΗΒΩΝ – ΝΕΑΝΙΔΩΝ PLOVDIV (Βουλγαρία). Μαρίνος Πρεβενιός: 3 ^η θέση στη σπάθη εφήβων.
06-12/04/2008	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΦΗΒΩΝ- ΝΕΑΝΙΔΩΝ ACIREALE (Ιταλία). Νικόλαος Κοντοχριστόπουλος: 2 ^η θέση στο ξίφος ασκήσεως εφήβων.
01-08/11/2008	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΝΕΩΝ ΑΝΔΡΩΝ- ΝΕΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (Ολλανδία). Νικόλαος Κοντοχριστόπουλος: 3 ^η θέση στο ξίφος ασκήσεως νέων ανδρών
01-06/11/2009	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΝΕΩΝ ΑΝΔΡΩΝ- ΝΕΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (Δανία). Θεόδωρος Νάκης: 3 ^η θέση στο ξίφος ασκήσεως νέων ανδρών.
01-07/04/2001	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΦΗΒΩΝ- ΝΕΑΝΙΔΩΝ DEAD SEA (ΙΟΡΔΑΝΙΑ). Σταυρούλα Δήμκου: 3 ^η θέση στη σπάθη νεανίδων.
03-05/04/2012	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΝΕΩΝ ΑΝΔΡΩΝ- ΝΕΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ MOSCOU (Ρωσία). Θεόδωρος Νάκης: 3 ^η θέση στο ξίφος ασκήσεως νέων ανδρών.

15-20/06/2012	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΝΔΡΩΝ- ΓΥΝΑΙΚΩΝ LEGNANO (Ιταλία). Βασιλική Βουγιούκα: 2 ^η θέση στη σπάθη γυναικών.
06-08/04/2013	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΦΗΒΩΝ- ΝΕΑΝΙΔΩΝ POREC (Κροατία). Θεοδώρα Γκουντούρα: 2 ^η θέση στη σπάθη νεανίδων.
15-20/06/2013	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΝΔΡΩΝ- ΓΥΝΑΙΚΩΝ ZAGREB (Κροατία). Βασιλική Βουγιούκα: 2 ^η θέση στη σπάθη γυναικών
22-27/02/2014	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΦΗΒΩΝ- ΝΕΑΝΙΔΩΝ JERUSALEM (Ισραήλ). Μάριος Γιακουμάτος: 2 ^η θέση στη σπάθη εφήβων. Θεοδώρα Γκουντούρα: 3 ^η θέση στη σπάθη νεανίδων. Αικατερίνη- Μαρία Κοντοχριστοπούλου: 3 ^η θέση στο ξίφος ασκήσεως νεανίδων.
01-08/04/2014	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΦΗΒΩΝ- ΝΕΑΝΙΔΩΝ PLOVDIV (Βουλγαρία). Μάριος Γιακουμάτος: 2 ^η θέση στη σπάθη εφήβων.
07-14/06/2014	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΝΔΡΩΝ- ΓΥΝΑΙΚΩΝ STRASBOURG (Γαλλία). Βασιλική Βουγιούκα: 3 ^η θέση στη σπάθη γυναικών
28/02- 08/03/2017	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΝΕΩΝ ΑΝΔΡΩΝ- ΝΕΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. Θεοδώρα Γκουντούρα: 3 ^η θέση στη σπάθη νέων γυναικών.
01-10/04/2017	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΝΕΩΝ ΑΝΔΡΩΝ- ΝΕΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ PLOVDIV (Βουλγαρία). Θεοδώρα Γκουντούρα: 2 ^η θέση στη σπάθη νέων γυναικών.

(Πηγή: ό.π.)

Συνολικά, οι διακρίσεις Ελλήνων αθλητών ξιφασκίας σε Ολυμπιακούς Αγώνες, είναι οι εξής:

Πίνακας 8: Διακρίσεις Ελλήνων ξιφομάχων σε Ολυμπιακούς Αγώνες

1896	Λεωνίδας ΠΥΡΓΟΣ: 1 ^η ατομική θέση στο Ξίφος Ασκήσεως.
------	--

	Περικλής ΠΙΕΡΡΑΚΟΣ- ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ: 3 ^η ατομική θέση στο Ξίφος Ασκήσεως. Αθανάσιος ΒΟΥΡΟΣ: 4 ^η ατομική θέση στο Ξίφος Ασκήσεως. Κωνσταντίνος ΚΟΜΝΗΝΟΣ- ΜΗΛΙΩΤΗΣ: 6 ^η ατομική θέση στο Ξίφος Ασκήσεως. Γεώργιος ΒΑΛΑΚΑΚΗΣ: 7 ^η ατομική θέση στο Ξίφος Ασκήσεως. Ιωάννης ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: 1 ^η ατομική θέση στη Σπάθη. Τηλέμαχος ΚΑΡΑΚΑΛΟΣ: 2 ^η ατομική θέση στη Σπάθη. Γεώργιος ΙΑΤΡΙΔΗΣ: 5 ^η ατομική θέση στη Σπάθη.
1906	Ιωάννης ΡΑΪΣΗΣ: 3 ^η ατομική θέση στο Ξίφος Μονομαχίας και 2 ^η ατομική θέση στη Σπάθη. 4 ^η θέση στο ομαδικό του Ξίφους Μονομαχίας (Ιωάννης ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, Γεώργιος ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γεώργιος ΒΑΛΑΚΑΚΗΣ, Χρήστος ΖΟΡΜΠΙΑΣ). Ιωάννης ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: 1 ^η ατομική θέση στη Σπάθη. Κωνσταντίνος ΦΩΤΙΑΔΗΣ: 7 ^η ατομική θέση στη Σπάθη. 2 ^η θέση στο ομαδικό της Σπάθης (Ιωάννης ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, Τριαντάφυλλος ΚΟΡΔΟΓΙΑΝΝΗΣ, Μενέλαος ΣΑΚΟΡΑΦΟΣ, Χρήστος ΖΟΡΜΠΙΑΣ).
1912	5 ^η θέση στο ομαδικό του Ξίφους Μονομαχίας (Παναγιώτης ΚΑΜΠΙΑΣ, Κωνσταντίνος ΚΟΤΖΙΑΣ, Πέτρος ΜΑΝΟΣ, Σωτήριος ΝΟΤΑΡΗΣ, Γεώργιος Πετρόπουλος, Τρύφων ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΟΣ, Γεώργιος ΒΕΡΣΗΣ).
2004	Ιωάννα ΧΡΗΣΤΟΥ: 8 ^η ατομική θέση στο Ξίφος Μονομαχίας. 8 ^η θέση στο ομαδικό του Ξίφους Μονομαχίας (Ιωάννα Χρήστου, Δήμητρα ΜΑΓΚΑΝΟΥΔΑΚΗ, Νίκη ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ, Κατερίνα ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ). 8 ^η θέση στο ομαδικό της Σπάθης (Μάριος ΜΠΑΣΜΑΤΖΙΑΝ, Τζέισον- Μάικλ ΝΤΟΥΡΑΚΟΣ, Δημήτριος ΚΩΣΤΑΚΟΣ, Κωνσταντίνος ΜΑΝΕΤΑΣ).
2012	Βασιλική ΒΟΥΓΙΟΥΚΑ: 5 ^η ατομική θέση στη Σπάθη
2014	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΝΕΩΝ. Μάριος ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ: 3 ^η ομαδική θέση στη Σπάθη και 5 ^η ατομική στη Σπάθη. Θεοδώρα ΓΚΟΥΝΤΟΥΡΑ: 6 ^η ατομική θέση στη Σπάθη και 7 ^η ομαδική θέση στη Σπάθη.

(Πηγή: ό.π.).

Οι πρώτες Ελληνίδες αθλήτριες ξιφασκίας με επίσημο αθλητικό δελτίο, κάνουν την εμφάνισή τους το 1973.

Εικόνα 34: Η αθλήτρια της σπάθης Βασιλική Βουγιούκα, σε στιγμιότυπο από αγώνα.

Πηγή: Ιστοσελίδα Hellas Journal. Διαθέσιμη στο:

<https://hellasjournal.com/2016/08/stis-16-tis-spathis-ginekon-tou-olimpiakou-tournoua-xifaskias-tou-río-i-vaso-vougiouka/>

1896: Οι Πρώτοι Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα

Εικόνα 35: Αγώνες ξιφασκίας στο Ζάππειο. Λεύκωμα Πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων

1896. Φωτογράφος: Albert Meyer. Πηγή: Ιστορικά Αρχεία Μουσείου Μπενάκη.

Διαθέσιμη στο: https://www.lifo.gr/articles/arts_articles/96922/mia-spydaia-ekthesi-gia-toys-ptoys-olympiakoys-agon-es-toy-1896

Το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της εποχής

Η απόφαση για την τέλεση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα, αρχικά προβληματίζει το νεοσύστατο ελληνικό κράτος, που, βρισκόμενο σε δεινή οικονομική κατάσταση μετά την πτώχευση του 1893, διερωτάται εάν μπορεί να ανταποκριθεί στο κόστος της διοργάνωσης.

Με την ανάληψη τη πρωθυπουργίας από τον Δηλιγιάννη το 1895, τον οποίο βρίσκει σύμφωνο η διεξαγωγή των αγώνων στην Αθήνα, ύστερα από έντονους κοινοβουλευτικούς διαξιφισμούς και αντεγκλήσεις, το κλίμα αλλάζει. Με την οργάνωση εράνων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με παρεμβάσεις ακόμα και του ίδιου του de Coubertin¹⁶, επικρατεί η άποψη ότι οι Αγώνες θα αποτελέσουν αφορμή για την ενίσχυση της θετικής εικόνας της Ελλάδας διεθνώς, και θα ενισχυθεί η σύνδεση με το ηρωικό, αρχαιοελληνικό παρελθόν. Οργανώνονται πολλές επιτροπές για την προετοιμασία των Αγώνων, ώστε, μέχρι το 1895 η Ελλάδα παρουσιάζεται έτοιμη, τόσο σε οργανωτικό όσο και οικονομικό επίπεδο.

Για την μοναρχία, που δεν απολαμβάνει της γενικότερης λαϊκής αποδοχής, είναι μια έξοχη ευκαιρία να ωφεληθεί πολιτικά και να δει την δημοτικότητά της να αυξάνεται, μέσα από την ενεργή ανάμειξη του Διαδόχου Κωνσταντίνου και των αδελφών του στις οργανωτικές επιτροπές. Οι Αγώνες αποκτούν μια ιδιαίτερη πολιτική διάσταση, μέσα σε κλίμα εθνικής ευφορίας, όπου διαφαίνεται έντονα η σύνδεση της αναβίωσης των αγώνων με το αθάνατο, αρχαίο ελληνικό πνεύμα, προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης και τόνωσης της εθνικής αυτοπεποίθησης (Κουλούρη, Στο Δρόμο για την Αναβίωση, στο Αθήνα 1896 και οι Α' Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες, 2004, σσ. 46-58). Ακόμα και η απόφαση για τον ορισμό της ημερομηνίας έναρξης των αγώνων στις 25 Μαρτίου (με το παλιό ημερολόγιο), ημέρα εθνικής και θρησκευτικής γιορτής, δείχνει τη συναισθηματική φόρτιση της εποχής (Κυριακίδης, 2015, σ. 326).

¹⁶de Coubertin, Pierre: Γάλλος βαρόνος, πρωτοπόρος του σύγχρονου Ολυμπιακού κινήματος και Πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, με την μακροβιότερη θητεία. Διαθέσιμο στο: <http://ioa.org.gr/pierre-de-coubertin/?lang=el>

Τα έπαθλα

Στον νικητή κάθε αγωνίσματος προσφέρονται στεφάνι από κλάδο ελιάς, αργυρό μετάλλιο και δίπλωμα. Σε όσους καταλαμβάνουν την δεύτερη θέση, ένα δάφνινο στεφάνι, μπρούτζινο/χάλκινο μετάλλιο και δίπλωμα. Στην όψη του μεταλλίου εικονίζεται το πρόσωπο του θεού Δία, ο οποίος κρατά στο δεξί του χέρι την υδρόγειο όπου στηρίζεται η φτερωτή Νίκη, με την επιγραφή: «ΟΛΥΜΠΙΑ». Στην οπίσθια όψη, εικονίζεται η Ακρόπολη των Αθηνών, με την επιγραφή: «ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1896» (International Olympic Committee).

Ξιφασκία και Ολυμπιακοί Αγώνες

Τον Ιανουάριο του 1896, με το σκεπτικό της επίσημης πρώτης εμφάνισης αθλητών στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, πραγματοποιείται συγχώνευση των δύο πρώτων ιστορικών συλλόγων ξιφασκίας, του Ομίλου Φιλόπλων και της Αθηναϊκής Λέσχης. Ο Όμιλος Φιλόπλων απορροφάται από την Αθηναϊκή Λέσχη και έτσι, προετοιμάζεται η εκπροσώπηση στο ξίφος ασκήσεως και στη Σπάθη (Κουλούρη, Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, 1997, σ. 101)

Οι αγώνες ξιφασκίας των Ολυμπιακών αγώνων της Αθήνας του 1896 αποτελούν και την πρώτη δημόσια επίσημη επίδειξη του αθλήματος στη χώρα. Αυτό που δεν είναι ευρέως γνωστό είναι ότι, η ξιφασκία είναι το άθλημα που δίνει στην Ελλάδα τέσσερα ολυμπιακά μετάλλια το 1896.

Οι αγώνες της οπλομαχητικής διεξάγονται 7 Απριλίου (26 Μαρτίου με το παλιό ημερολόγιο), στην κατάμεστη από θεατές κυκλική αίθουσα του Ζαπείου Μεγάρου, παρουσία του Βασιλιά Γεωργίου του Α', του διαδόχου Κωνσταντίνου και των πριγκίπων Γεωργίου, Νικολάου και Ανδρέα, καθώς και όλων των διπλωματών που υπηρετούν στην Αθήνα. Για την καλύτερη παρακολούθηση των αναμετρήσεων, στήνεται ικρίωμα στη μέση της αίθουσας, ενώ οι θέσεις των θεατών έχουν τοποθετηθεί κυκλικά. Στην Αγωνόδικη Επιτροπή, εκτός από τους Γάλλους οπλομάχους Fillipon και De la Fremoire, συμμετέχουν και οι Έλληνες Α. Σούτσος (αξιωματικός του ιππικού), ο Ε. Ζυμβρακάκης και ο βουλευτής Ε. Εμπειρίκος (Σκιαδάς, 2016).

Οι αγώνες ξιφασκίας των θερινών ολυμπιακών αγώνων της Αθήνας του 1896 διεξάγονται σε τρεις κατηγορίες: *Αγώνες ξιφασκίας αθλητών*, *ξιφασκίας μεταξύ δασκάλων* και *σπαθασκίας*. Στους αγώνες λαμβάνουν μέρος μερικοί από τους καλύτερους ευρωπαίους ξιφομάχους.

Στους αγώνες ξίφους ασκήσεως οπλοδιδασκάλων, (07/04), λαμβάνουν μέρος ο έμπειρος Γάλλος Maurice Perronet¹⁷ και ο Έλληνας Λέων Πύργος, γιός τους περίφημου, επίσης οπλοδιδασκάλου Νικολάου Πύργου. Ο αγώνας διαρκεί αρκετή ώρα, καθώς και οι δύο αντίπαλοι είναι υψηλού επιπέδου. Τελικά, ο Πύργος επικρατεί του Γάλλου αντιπάλου του, δίνοντας τα τρία χτυπήματα και δεχόμενος μόνον ένα, χαρίζοντας στην Ελλάδα το πρώτο χρυσό ολυμπιακό μετάλλιο. Η επιτυχία αυτή του Πύργου, γίνεται η αφορμή για την μεγάλη συμμετοχή θεατών στους αγώνες οπλομαχίας τις επόμενες μέρες.

Στους αγώνες ξίφους ασκήσεως φιλάθλων (07/4), λαμβάνουν μέρος οι Γάλλοι Gravelle, Callot, de Laborde και οι αξιόλογοι Έλληνες αθλητές: Κωνσταντίνος Μηλιώτης- Κομνηνός (υπίλαρχος), Αλέξανδρος Βούρος, Περικλής Πιερράκος-Μαυρομιχάλης (ανθυπίλαρχος)¹⁸, Γεώργιος Μπαλακάκης και Ιωάννης Πούλος. Ο Περικλής Πιερράκος-Μαυρομιχάλης κατακτά το πρώτο μετάλλιο του αγωνίσματος, ανεβαίνοντας στο τρίτο σκαλί του βάθρου. Νικητής αναδεικνύεται ο Gravelle και δεύτερος ο Gallot (Σκιαδάς, 2016). Στα παραλειπόμενα του αγώνα, αναφέρουμε ότι ο υπίλαρχος Μηλιώτης, στην αναμέτρησή του με τον Γάλλο Gravelle, καταφέρνει χτύπημα στον αντίπαλό του, το οποίο όμως δεν θεωρείται έγκυρο, παρά τις διαμαρτυρίες των θεατών περί του αντιθέτου. Ο Μηλιώτης, θυμωμένος από την ακύρωση του χτυπήματός του, αποχωρεί από τον αγώνα, ως ένδειξη διαμαρτυρίας (Κυριακίδης, 2015, σ. 327).

17 Ο Perronet κατοικούσε μόνιμα στην Ελλάδα και εργαζόταν ως δάσκαλος ξιφασκίας. Διαθέσιμο στο: <https://www.liberal.gr/Rio-2016/afieroma-olumpiako-i-agones-oi-ellines-olumpionikes-1896-meros-2o/68257>, Ανάκτηση: 09/05/2020

18 Γόνος της γνωστής οικογένειας των Μαυρομιχαλαίων, ο Περικλής Πιερράκος-Μαυρομιχάλης, Αντισυνταγματάρχης, Διοικητής του Β' Σώματος Στρατού της Μικράς Ασίας, Διοικητής Στρατού του Έβρου, γερουσιαστής, υπουργός στρατιωτικών και εσωτερικών. (Κυριακίδης, 2015, σ. 336)

Στους αγώνες σπαθασκίας φιλάθλων (09/04), από τους πέντε συμμετέχοντες οι τρεις είναι Έλληνες: ο ανθυπολοχαγός του Πυροβολικού Τηλέμαχος Καρακάλος, ο φοιτητής της Ιατρικής Ιωάννης Γεωργιάδης και ο Γεώργιος Ιατρίδης. Οι υπόλοιποι δύο είναι ο Αυστριακός Adolf Schmal και ο Δανός Holger Nielsen. Ενώ οι αγώνες έχουν ξεκινήσει, με τον Schmal να έχει κερδίσει τον Γεωργιάδη και τον Nielsen, φθάνουν στο Ζάππειο ο Βασιλιάς Γεώργιος και ο Πρίγκηπας Διάδοχος Κωνσταντίνος. Οι διοργανωτές αποφασίζουν να ξεκινήσουν εκ νέου τους αγώνες, προκειμένου να τους παρακολουθήσει η Βασιλική Οικογένεια. Ο Ιωάννης Γεωργιάδης κατακτά την πρώτη θέση αήττητος, κερδίζοντας με σκορ 3-0 τον Ιωάννη Ιατρίδη, με 3-2 τον Schmal, με 3-2 τον Τηλέμαχο Καρακάλο και με 3-2 τον Nielsen (Sport Olympic The History and the Stats of Sports and Olympics). Ο Τηλέμαχος Καρακάλος έρχεται δεύτερος, χάνοντας στον τελικό μόνον από τον Γεωργιάδη. Η εντυπωσιακή αναμέτρηση του τελικού ανάμεσα στους Γεωργιάδη και Καρακάλο, είναι ισόπαλη στο μεγαλύτερο μέρος του αγώνα, ώσπου ο Γεωργιάδης καταφέρει το τελικό χτύπημα και κερδίζει την πρώτη θέση. Καταγράφεται ότι η πρώτη κίνηση του Γεωργιάδη μετά το τέλος της αναμέτρησης, είναι να αγκαλιάσει τον Καρακάλο και να του σηκώσει τα χέρια ψηλά, ως ένδειξη σεβασμού (iefimerida, 2018). Και οι δύο αυτοί σπουδαίοι αθλητές, θα ξεχωρίσουν αργότερα, ο καθένας και στη δική του επιστήμη^{19,20}. Στις σπουδαίες εμφανίσεις και στις ολυμπιακές διακρίσεις της ελληνικής ομάδας συμβάλουν οι φημισμένοι οπλοδιδάσκαλοι Νικόλαος Πύργος,

¹⁹ Ο Ιωάννης Γεωργιάδης θα γίνει καθηγητής ιατροδικαστικής και τοξικολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ θα ιδρύσει το Εργαστήριο Ιατροδικαστικής της Ιατρικής Σχολής του Παν/μίου Αθηνών, το Εγκληματολογικό Μουσείο, το Εγκληματολογικό Τμήμα της Αστ. Δ/σης Αττικοβοιωτίας, το Τμήμα Δικαστικής Ταυτότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και το Νεκροτομείο Αθηνών. Διαθέσιμο στο: <https://www.sansimera.gr/biographies/628> , Ανάκτηση: 09/05/2020

²⁰ Ο Τηλέμαχος Καρακάλος, απόφοιτος της Σχολής Ευελπίδων και της *Ecole Normale Supérieure* του Παρισιού, είναι διακεκριμένος υποστράτηγος του Πυροβολικού, συγγραφέας, ποιητής και φιλόσοφος. Διαθέσιμο στο: <https://www.amna.gr/sport/article/246456/ThEMA-I-monomachia-tou-Zappeiou>, Ανάκτηση: 09/05/2020

πατέρας και προπονητής του Λέων Πύργου και ο Perronet, ενώ στην σπαθασκία ο Όθωνας Ηλιόπουλος.

Ενδεικτική της ατμόσφαιρας κατά τη διάρκεια των αναμετρήσεων ξιφασκίας, είναι και κάποια από τα μικρά αποσπάσματα, όπως αυτά καταγράφονται από τον δημοσιογράφο Τάκη Δαραλέξη που βρίσκεται στο Ζάππειο. Τα σπάνια αυτά αποσπάσματα έχει δημοσιεύσει η Αθηναϊκή Λέσχη, στο Λεύκωμά της για τα 125 χρόνια από την ίδρυσή της:

«Η Κυκλική αίθουσα του Ζαπτείου Μεγάρου ήτο περίπου πλήρης θεατών αμφοτέρων των φύλων, κυκλοειδώς καθημένων ή ισταμένων ορθίων, του εν μέσω χώρου περιλαμβάνοντος το δια τους αγωνιστάς ικρίωμα, το οποίον εκοσμήτο δια θυρεών και οπλομαχητικών εμβλημάτων. Εκ της βασιλικής οικογενείας παρίστατο ο Βασιλεύς, ο Διάδοχος Κωνσταντίνος και οι Πρίγκηπες Γεώργιος, Νικόλαος και Ανδρέας, του διπλωματικού σώματος παρισταμένου σχεδόν εν ολομελεία.»

«Εκτελούσι τους ως χαιρετισμούς καθιερωμένους διαξιφισμούς τους προ της ενάρξεως παντός αγώνος διαμειβομένους. Ω! Της ερρύθμου και ηχηράς αλληλουχίας των αβρών χαιρετισμών, των προκλητικωτάτων προβολών, των του ποδός επικρούσεων, των κλαγγών, οπότε χάλυψ χάλυβα κρούει! Πόσω εναργώς συμβολίζουν, πόσω ακριβώς προαγγέλλουν ταύτα τον επικείμενον αγώνα, το παράδοξον εκείνο μίγμα αβρότητας ανεπιλήπτου και θανασίμου έχθρας, λελογισμένης και ψυχραίμου φονικότητος!»

«..ο ιδρώς ρέει άφθονος. Επότισεν ήδη ενιαχού τας στολάς των ξιφιστών [...]. Ποιον πείσμα, οπόση τέχνη! Δεν είναι πλέον μετάλλινοι λεπίδες αι την διαμονίαν εκεί πάλην τελούσαι, είναι υδάτινοι γραμμαί, είναι ακτίνες ρευσταί... Touchè!..[...]»

«Η σπαθασκία βεβαίως δεν έχει ούτε την σημασίαν, ούτε την μέχρις επιστημονικότητος τέχνην, ούτε την άπειρον, την υγράν πλέον χάριν της ξιφασκίας. Είναι άσκησις σχεδόν βάρβαρος, πολλαχού παραμελουμένη. Αλλά πόσον ανδρική, πόσον επιβάλλουσα! [...]».

(Η Αθηναϊκή Λέσχη, 1875-1975. Αναμνηστικό Τεύχος στην εκατονταετηρίδα της Αθηναϊκής Λέσχης, 1976, σσ. 18-19)

Εικόνα 36: Ο Ιωάννης Γεωργιάδης. Πηγή: Ιστοσελίδα Medicosport. Διαθέσιμη στο: <https://www.medicosport.eu/en/sports-physician-sportsman/physician1876-1899.html>

Εικόνα 37: Ο Τηλέμαχος Καρακάλος. Πηγή: Ιστοσελίδα Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών. Διαθέσιμη στο: <http://pandektis.ekt.gr/pandektis/handle/10442/61504>

Ολυμπιάδα 1900- Παρίσι:

Η ελληνική ομάδα λαμβάνει μέρος με τον Ιωάννη Γεωργιάδη. Ο Γεωργιάδης αντιμετωπίζεται με σκληρότητα από τους κριτές, οι οποίοι, με την δικαιολογία ότι επιφέρει τα χτυπήματά του με σφοδρότητα στον Γάλλο de la Falaise, τον ακυρώνουν και μηδενίζεται, ήδη από τους προκριματικούς αγώνες (timesnews, 2010). Η άδικη αυτή αντιμετώπιση, καθώς δεν υπάρχει καμία παρόμοια πρόβλεψη τιμωρίας στον υπάρχοντα κανονισμό, εκθέτει διεθνώς τους διοργανωτές. Χαρακτηριστικό του

υψηλότετου αγωνιστικού επιπέδου του Ιωάννη Γεωργιάδη, που εκείνη την εποχή τελειώνει τις ιατρικές σπουδές του στο Παρίσι, είναι ότι, λίγους μήνες μετά τους ολυμπιακούς αγώνες, κερδίζει σε διεθνείς αγώνες σπάθης τον Γάλλο Ολυμπιονίκη, επίτευγμα που επαναλαμβάνει έναν χρόνο μετά...

Μεσολυμπιάδα της Αθήνας (1906) [Β' Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες]

Εικόνα 38: Οι αγώνες ξιφασκίας, Μεσολυμπιάδα Αθήνας, 1906. Πηγή: Φωτογραφικό

Αρχείο Μουσείου Μπενάκη. Διαθέσιμη στο:

[https://www.benaki.org/index.php?option=com_collectionitems&view=collectionitem
&Itemid=162&id=132007&lang=el](https://www.benaki.org/index.php?option=com_collectionitems&view=collectionitem&Itemid=162&id=132007&lang=el)

Οι Αγώνες, πραγματοποιούνται στην Αθήνα το 1906 και έχουν καταγραφεί στη μνήμη ως η «Μεσολυμπιάδα». Ύστερα από την μεγάλη επιτυχία της πρώτης διοργάνωσης, η Ελλάδα, προσπαθώντας να ισχυροποιήσει τη σύνδεση με το ένδοξο ολυμπιακό παρελθόν, αιτείται τη μόνιμη διεξαγωγή τους στη γενέθλια χώρα. Παρά τις ισχυρές πιέσεις προς την Ολυμπιακή Επιτροπή, τόσο του βασιλιά Γεωργίου του Α', όσο και της ελληνικής και διεθνούς κοινής γνώμης, βαρόνος Pier de Coubertin επιβάλλει την άποψη να πραγματοποιούνται οι αγώνες ανά τετραετία, σε διαφορετική χώρα και πόλη. Το 1897, ο διάδοχος Κωνσταντίνος προτείνει να πραγματοποιούνται, τουλάχιστον ενδιάμεσα στις διοργανώσεις, αγώνες στην Αθήνα. Το 1904 το αίτημα γίνεται δεκτό και έτσι, από τις εννέα έως τις δεκαεννέα Απριλίου 1906, η

πρωτεύουσα της Ελλάδας υποδέχεται αθλητές και διεξάγει- για άλλη μια φορά- επιτυχημένους αγώνες, ενισχύοντας το όνομα του θεσμού (Κουλούρη, Το Βήμα, 2008).

Μετά την κατάρτιση των ειδικών επιτροπών, ήδη από το καλοκαίρι του 1905, ο Διάδοχος Κωνσταντίνος αναλαμβάνει τον συντονισμό τους, διαθέτοντας ακόμα και αίθουσα στα Ανάκτορα για τις συνεδριάσεις τους. Την άνοιξη του 1906, διεξάγονται Πανελλήνιοι Αγώνες, από τους νικητές των οποίων θα συγκροτηθεί ομάδα για τους Ολυμπιακούς. Στο αγώνισμα της οπλομαχίας, στο ξίφος ασκήσεως, νικητής είναι για άλλη μια φορά ο Ιωάννης Γεωργιάδης, ενώ ακολουθεί στη δεύτερη θέση ο Χρήστος Ζορμπάς και στην Τρίτη ο Μενέλαος Ανερράψης. Στο τριγωνικό ξίφος, 1^{ος} ο Ιωάννης Γεωργιάδης, 2^{ος} ο Γεώργιος Πετρόπουλος και 3^{ος} ο Μενέλαος Ανερράψης. Στη σπάθη, 1^{ος} ξανά ο Ι. Γεωργιάδης, 2^{ος} ο Χ. Ζορμπάς και 3^{ος} ο Μ. Σακόραφος.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Οπλομαχίας των Ολυμπιακών Αγώνων, ορίζεται εκ μέρους της Ελλάδας και ο παλαιάμαχος πλέον, ολυμπιονίκης ξιφομάχος Κωνσταντίνος Μηλιώτης- Κομνηνός, υπασπιστής του Βασιλιά Γεωργίου Α'. Ο Βασιλιάς είναι μέλος της Επιτροπής των Ολυμπιακών Αγώνων και στηρίζει με θέρμη τις προσπάθειες για την ανάπτυξη της ελληνικής οπλομαχίας. Στην ειδική Ελλανόδοκο Επιτροπή, με την ιδιότητα του Αντιπροέδρου της Επιτροπής Οπλομαχίας, συμμετέχει και ο επίσης διακεκριμένος ξιφομάχος της Ολυμπιάδας του 1896, Περικλής Πιερράκος- Μαυρομιχάλης. Την Επιτροπή πλαισιώνουν, ως μέλη, οι Ολυμπιονίκες Ι. Γεωργιάδης, Τηλέμαχος Καράκαλος, ο υπίλαρχος, αλλά και έμπειρος οπλομάχος Επαμεινώνδας Ζυμβρακάκης, ο Λεωνίδας Πύργος, ο Γεώργιος Σημηριώτης και ο Ιωάννης Χρυσάφης (Σαββίδης, 1907, σσ. 12-15). Ο Ιωάννης Χρυσάφης αναλαμβάνει την τεχνική οργάνωση των αγώνων, καθώς και τη διαφημιστική καμπάνια, για την οποία ο ίδιος, στο βιβλίο του *«Η ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΠΡΟΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ Η ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΑΥΤΩΝ»*, (Αθήνα 1925, σ. 38) αναφέρει ότι: *«υπήρξε λίαν αποτελεσματική»*. Ο Πρίγκιπας Ανδρέας αναλαμβάνει και τον ρόλο του Προέδρου της Επιτροπής των Κριτών των αγώνων Οπλομαχητικής (Mallon, 1999)

Στην παρέλαση της τελετής έναρξης, λαμβάνουν μέρος 900 αθλητές, καταχειροκροτούμενοι από τους χιλιάδες θεατές που έχουν γεμίσει το Παναθηναϊκό Στάδιο. Οι αγώνες της οπλομαχίας ξεκινούν την Δευτέρα 23 Απριλίου, πρώτη επίσημη ημέρα των αγώνων, στο Ζάππειο Μέγαρο, στον χώρο του ασηκητηρίου της

Αντισφαίρισης. Παρών στους αγώνες είναι και ο Βασιλιάς της Αγγλίας Εδουάρδος Ζ'.

- Στους *ατομικούς αγώνες ξίφους ασκήσεως*, για την Ελλάδα λαμβάνουν μέρος οι Αριστείδης Κρητικός και Μιχαήλ Ανερράψης του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου, δίχως όμως να καταφέρουν να διακριθούν.
- Στους *ομαδικούς αγώνες τριγωνικού ξίφους ομάδων εθνών*, την ελληνική αποστολή αποτελούν οι Ιωάννης Γεωργιάδης, Γεώργιος Βαλακάκης, Χρήστος Ζορμπάς, και Γεώργιος Πετρόπουλος (ανθυπολοχαγός του πυροβολικού). Στην αναμέτρησή της με την ομάδα της Γαλλίας, η ελληνική ομάδα, με τη λήξη της πρώτης αναμέτρησης των ζευγαριών, ανακηρύσσεται ισόπαλη με τη γαλλική. Σύμφωνα με τα όσα περιγράφονται στο λεύκωμα του Π. Σαββίδη (1907, σ. 80), ο Γεωργιάδης επιδεικνύει αξιοθαύμαστη ψυχραιμία σε όλη τη διάρκεια της προσπάθειάς του. Ο αγώνας, λόγω ισοπαλίας, θεωρείται «ως μη γενόμενος», οπότε, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς επαναλαμβάνεται. Τελικά, με ένα χτύπημα διαφορά, η γαλλική ομάδα κερδίζει τον αγώνα. Οι Γάλλοι θα είναι και οι πρώτοι στην κατάταξη, αφού την επόμενη ημέρα θα κερδίσουν στον τελικό την ομάδα της Αγγλίας.
- Στους *ατομικούς αγώνες σπάθης ενός χτυπήματος*, ανάμεσα σε είκοσι εννέα σπαθιστές, λαμβάνουν μέρος οι Έλληνες Ιωάννης Γεωργιάδης, Αλέξανδρος Χαραλαμπίδης, Χρήστος Ζορμπάς, Κωνσταντίνος Φωτιάδης και Μενέλαος Σακόραφος (σημαιοφόρος του Βασιλικού Ναυτικού). Ο Σακόραφος είναι αθλητής του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου. Στον ημιτελικό αγώνα προκρίνεται μόνον ο εμπειρότατος και χρυσός Ολυμπιονίκης του 1896 Ιωάννης Γεωργιάδης, αντιμετωπίζοντας τους υπόλοιπους αθλητές από την Γερμανία, Αγγλία, Ουγγαρία και Γαλλία. Ακολούθως, πετυχαίνει να προκριθεί στα τελικά του αγωνίσματος. Στον πρώτο αγώνα κερδίζει τον γερμανό Gustav Casmir. Στη συνέχεια, αγωνίζεται εναντίον του Ιταλού Federico Cesarano, σε έναν συναρπαστικό αγώνα διάρκειας άνω των δέκα λεπτών. Η έκβαση του αγώνα είναι θετική για τον Γεωργιάδη, που στέφεται 1^{ος} Ολυμπιονίκης της διοργάνωσης. Ο Γεωργιάδης αποθεώνεται από το κοινό, ενώ επευφημείται με ενθουσιασμό από τους συγκεντρωμένους στους δρόμους Αθηναίους, στη διαδρομή από το γυμναστήριο, μέχρι το σπίτι του.

- Στους *αγώνες σπάθης με τρία χτυπήματα*, λαμβάνουν μέρος είκοσι δύο αθλητές από τους οποίους οι Έλληνες Χρήστος Ζορμπάς, Κωνσταντίνος Φωτιάδης και Μενέλαος Σακόραφος. Ο Ιωάννης Γεωργιάδης δεν μπορεί να λάβει μέρος, καθώς, σύμφωνα με τον κανονισμό είναι αήττητος ως ολυμπιονίκης και ο αγώνας σπάθης με τρία χτυπήματα προορίζεται για τους ηττημένους του αγώνα σπάθης με ένα χτύπημα. Δυστυχώς, κανείς από τους συμμετέχοντες Έλληνες δεν ανεβαίνει στο βάθρο. Ο Ζορμπάς εγκαταλείπει τραυματίας, ο Σακόραφος δεν εμφανίζεται μετά τη διακοπή του διαλλείματος, ενώ ο Φωτιάδης, αν και προκρίνεται στη δεκάδα, χάνει από τον Γερμανό Casmir και τον Ολλανδό George van Rossem.
- Στους *ατομικούς αγώνες τριγωνικού ξίφους*, σε σύνολο είκοσι εννέα αθλητών, η Ελλάδα εκπροσωπείται τους Ι. Γεωργιάδη, Κ. Ταμβάκο, Χ. Ζορμπά, Α. Παπαδάκη και τον ανθυπολοχαγό Γ. Πετρόπουλο. Μόνον ο Πετρόπουλος καταφέρνει να προκριθεί στην πρώτη δεκαπεντάδα.
- Στους *αγώνες σπάθης ομάδων εθνών* με τα ελληνικά χρώματα αγωνίζονται οι Ιωάννης Γεωργιάδης, Μενέλαος Σακόραφος, Χρήστος Ζορμπάς και Τριαντάφυλλος Κορδογιάννης (ανθυπολοχαγός του Πεζικού). Αντιμετωπίζουν την Ουγγρική, τη Γερμανική και την Ολλανδική ομάδα. Μετά από εντυπωσιακή εμφάνιση του Γεωργιάδη, ο οποίος πετυχαίνει τέσσερις διαδοχικές νίκες, η ελληνική ομάδα καταλαμβάνει την δεύτερη θέση.
- Στους *αγώνες τριγωνικού ξίφους μεταξύ καθηγητών οπλομαχίας*, στην κατάμεστη από θεατές αίθουσα του Ζαπείου, εμφανίζονται τρεις συμμετέχοντες: Ο φημισμένος Βέλγος Cyril Verbrugge, ο δεξιотέχνης Ιταλός Carlo Gandini και ο εξίσου φημισμένος Έλληνας Ιωάννης Ραΐσης, από τον σύλλογο της Κωνσταντινούπολης «Ερμής». Ο Ραΐσης καταλαμβάνει την τρίτη θέση. Οι οπλοδιδάσκαλοι αυτοί καλούνται να λάβουν μέρος και σε *αγώνες σπάθης μεταξύ καθηγητών οπλομαχίας*, με τον Ιταλό να μη εμφανίζεται στον αγώνα. Ο Ραΐσης αγωνίζεται, με μεγαλύτερη συγκέντρωση και προσοχή. Μετά από έναν εντυπωσιακό αγώνα υποκύπτει στον Βέλγο αντίπαλό του και καταλαμβάνει την δεύτερη θέση. Με τον αγώνα αυτό, τελειώνουν και οι αγώνες της οπλομαχίας της Μεσολυμπιάδας (Σαββίδης, 1907, σσ. 81-86). Εκτός των Ελλήνων, στους αγώνες λαμβάνουν μέρος επτακόσιοι περίπου αθλητές, από την Ευρώπη και τις Η.Π.Α. (Κουλούρη, Το νίμα, 2008)

Το **1908** συστήνεται η πρώτη εθνική ομάδα ξιφομάχων, η οποία λαμβάνει και την έγκριση της Διεθνούς Ολυμπιακής επιτροπής για να αγωνιστεί στην συνέχεια στους διεθνείς αγώνες οπλομαχίας και σκοποβολής στο Παρίσι. Αρχηγός της ομάδας είναι ο Τηλέμαχος Καρακάλος (1866-1951), απόφοιτος της γαλλικής στρατιωτικής σχολής γυμναστικής και οπλομαχητικής *Joinville- le- Pont*, ολυμπιονίκης της Αθήνας στη σπάθη και υπολοχαγός του πυροβολικού. (Γατόπουλος, σ.σ. 22-23).

Το Μοντέρνο Πένταθλο

Ιστορική Αναδρομή

Οι ρίζες του πεντάθλου ανάγονται στην αρχαία Ελλάδα, ήδη από την 18η Ολυμπιάδα το έτος 708 π.Χ., όπου και καταλαμβάνει ιδιαίτερα τιμητική θέση στους αγώνες, με τους αθλητές να αγωνίζονταν στο τρέξιμο, το πήδημα, την ρίψη λόγχης, την ρίψη δίσκου και την πάλη.

Το μοντέρνο πένταθλο εντάσσεται ως επίσημο ολυμπιακό αγώνισμα το 1912 στους 5ους Ολυμπιακούς αγώνες της Στοκχόλμης, από τον βαρόνο Πιέρ ντε Κουμπερτέν. Ως σύνθετο αγώνισμα, περιλαμβάνει πέντε διαφορετικά, αυτόνομα ως προς τον χαρακτήρα τους αγωνίσματα, που ξεχωρίζουν για τις τεχνικές τους απαιτήσεις: ξιφασκία, κολύμβηση, ιππασία, τρέξιμο και σκοποβολή με πιστόλι. Γυναίκες συμμετέχουν για πρώτη φορά σε παγκόσμια πρωταθλήματα το έτος 1977, ενώ, σε ολυμπιακούς αγώνες, στο Σίδνεϋ, το έτος 2000 (Union Internationale de Pentathlon Moderne, 2020).

Σήμερα, το σύνολο των αγωνισμάτων διεξάγεται σε μια ημέρα, με την ακόλουθη σειρά: Στην ξιφασκία, το όπλο αγώνα είναι το ξίφος μονομαχίας. Κάθε αθλητής αντιμετωπίζει όλους τους υπόλοιπους σε αγώνα διάρκειας ενός λεπτού, με τον αγώνα να τελειώνει όταν επιτευχθεί ένα χτύπημα. Αν στον αγώνα δεν επιτευχθεί χτύπημα, τότε και οι δύο αθλητές θεωρούνται χαμένοι. Ακολουθεί η κολύμβηση 200 μέτρων ελεύθερου στυλ, όπου οι αθλητές παίρνουν βαθμολογία ανάλογα με τον χρόνο που επιτυγχάνουν. Ο αγώνας συνεχίζεται με την ιππασία, σε αγώνα υπερπήδησης δεκαπέντε εμποδίων, κατά τον οποίο υπάρχει ποινή για κάθε αποτυχημένη υπερπήδηση. Τα άλογα, άγνωστα στους αθλητές χορηγούνται είκοσι λεπτά πριν τον αγώνα, κατόπιν κλήρωσης. Στο τέλος, οι αθλητές αγωνίζονται στη συνέχεια σε αγώνα Laser- runner, ήτοι συνολικό δρόμο 3.200 μέτρων, με τέσσερις ενδιάμεσες στάσεις,

για σκοποβολή πέντε ριπών από δέκα μέτρα απόσταση με όπλο laser. (Πριν τους Ολυμπιακούς του Λονδίνου το 2012 τα δύο αγωνίσματα διεξάγονταν ξεχωριστά).

Το μοντέρνο πένταθλο περιλαμβάνει τόσο ατομικά όσο και ομαδικά αγωνίσματα, καθώς επίσης και σκυταλοδρομίες με συμμετοχή ανδρών και γυναικών στις ομάδες.

Στην Ελλάδα, το μοντέρνο πένταθλο, από την εμφάνισή του το 1979 επικουρείται από το ΣΕΓΑΣ (Σύνδεσμος Ελληνικών Γυμναστικών Σωματείων), ενώ το αγώνισμα τελεί υπό την αιγίδα της Ελληνικής Ομοσπονδίας Μοντέρνου Πεντάθλου από το έτος 2000 μέχρι σήμερα.

Τα Αθλητικά Σωματεία Μοντέρνου Πεντάθλου στην Ελλάδα είναι τα ακόλουθα:

Πίνακας 9: Σωματεία Μοντέρνου Πεντάθλου στην Ελλάδα

Α.Σ. Αργώ (Παπάγου)
Α.Ο. Έσπερος Περιστερίου
Α.Σ. Αναγέννηση Πετραλώνων
Α.Σ. Ο Πρωταθλητής Χρ. Τζοβάρας (Αμαρουσίου)
Α.Π.Σ. Δίας (Χαλανδρίου)
Ε.Σ.Δ.Τ. (Αγ. Ιωάννης Ρέντης)
Ν.Ο. Πεύκης – Λυκόβρυσης
Α.Ε. Κωνσταντινουπολιτών Κοκκινιάς
Α.Ο. Νίκαιας, Ρέντη, Κορυδαλλού Αττικής Προμηθέας
Α.Π.Σ. Οι Αμπελόκηποι (Αθήνα)
Παναθηναϊκός Α.Ο.
Γ.Α.Σ. Λέσβου
Α.Ο.Μ.Κ. (Ηράκλειο)
Ελπίδες Πάτρας
Πάνθηρες Πατρών
Ο.Ξ. Φλώρινας
Α.Ο. Ιωαννίνων
Δ.Ι.Α.Σ. (Κ. Πετράλωνα)
Α.Σ. Βόσπορος Καλαμαριάς

Α.Ο.Δ. Θερμαϊκού
Ε.Σ. Ολυμπιάδα Θεσσαλονίκης
Α.Σ.Ξ. Ακρίτες (Ν. Ηράκλειο)
Α.Σ. Αστραπή Καλλιθέας
Α.Σ. Νίκη Καλλιθέας
Α.Σ. Ν. Ιωνία – Δικέφαλος Αστéρας
Α.Σ. Αγών Πύργου
Α.Σ. Θεσσαλονίκης Σάρισα
Γ.Ε. Βέροιας
Α.Σ. Αθηνών Αετός
Μ.Α.Σ. Νέα Ελβετία
Α.Ε.Σ. Λεχόβου Τυφώνας
Α.Ε. Καλαμαριάς ο Άγιος Νικόλαος
Α.Ο. Πήγασος Κυψέλης
Α.Π.Σ. Άτλας Βουναρίου Μυτιλήνης
Α.Ε.Σ. Ένωση Γαλασίου
Πρωτοπόρος Ο.Μ.Α. Ηπείρου (Ιωάννινα)

(Ελληνική Ομοσπονδία Μοντέρνου Πεντάθλου, 2020)

Ξιφασκία και άτομα με αναπηρία

Η Ξιφασκία με Αμαξίδιο

Ιδιαιτερότητες παρουσιάζει το άθλημα της ξιφασκίας με αμαξίδιο. Στο άθλημα συμμετέχουν αθλητές που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες. Πρωτοπαρουσιάζεται σε επίδειξη σε διεθνείς αγώνες στο Stoke Mandeville το 1954, στις εγκαταστάσεις του Εθνικού Βρετανικού Κέντρου αποκατάστασης για τραυματισμούς της σπονδυλικής στήλης, από έναν παραπληγικό ασθενή και τον αρτιμελή εκπαιδευτή του (International Wheelchair & Amputee Sports Federation, 2020).

Την εποχή αυτή ο Sir Ludwig Guttman²¹, νευροχειρουργός του Κέντρου, ξιφομάχος ο ίδιος στα νεανικά του χρόνια στην Γερμανία, στην προσπάθειά του για την επανένταξη και κινητοποίηση των βετεράνων τραυματιών πολέμου με κινητική αναπηρία, χρησιμοποιεί ολυμπιακά αθλήματα για θεραπευτικούς σκοπούς. Έτσι, μετά την επίδειξη αποφασίζει να εισάγει και το άθλημα της ξιφασκίας με χρήση αμαξιδίου στους ασθενείς του. Το 1955, στους αγώνες του Stoke Madeville, εισάγεται το όπλο της σπάθης και το 1956 το ξίφος ασκήσεως, όπου λαμβάνουν μέρος γυναίκες. Το 1957 προστίθεται και το ξίφος μονομαχίας. Το αγώνισμα εμφανίζεται επίσημα στους παραολυμπιακούς αγώνες της Ρώμης το 1960, οργανώνεται όμως συστηματικότερα από τη δεκαετία του 1990, ιδιαίτερα μετά την Ολυμπιάδα της Βαρκελώνης το 1992 (Stuart, 2016).

Άθλημα που απαιτεί υψηλά επίπεδα τεχνικής κατάρτισης, προσαρμοστικότητας και υπομονής, η ξιφασκία με αμαξίδιο είναι τόσο εντυπωσιακή όσο και η κλασική αγωνιστική ξιφασκία. Οι συμμετέχοντες αθλητές, με βάση την ετοιμότητα, την προετοιμασία και την εφευρετικότητά τους, προσπαθούν να επιβληθούν στον αντίπαλο, σωματικά (με τους όποιους περιορισμούς) και πνευματικά, προσφέροντας στους θεατές γρήγορες, και εντυπωσιακές αναμετρήσεις.

Βασικοί κανονισμοί

Χρησιμοποιούνται και τα τρία όπλα, το ξίφος ασκήσεως, το ξίφος μονομαχίας και η σπάθη. Οι αγώνες διεξάγονται πάνω σε πίστα μήκους τεσσάρων μέτρων και πλάτους ενάμιση μέτρου. Στο κέντρο της πίστας σημειώνεται κεντρική γραμμή. Οι αγωνιζόμενοι είναι τοποθετημένοι σε αμαξίδιο, το οποίο σταθεροποιείται σε βάση στο έδαφος, κατά τρόπο που να επιτρέπει στους αθλητές να εκτελούν κινήσεις ξιφασκίας με το επάνω μέρος του σώματος. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω τοποθέτησης του αμαξιδίου σε γωνία 110 μοιρών από την κεντρική γραμμή της πίστας. Οι αθλητές καθορίζουν την απόστασή τους με βάση την θέση της φύλαξής τους- σωστή είναι η

²¹ Γερμανικής καταγωγής νευροχειρουργός (1899-1980), ιδρυτής των Παραολυμπιακών Αγώνων, στο: <https://www.britannica.com/biography/Ludwig-Guttman>

απόσταση που επιτρέπει το τεντωμένο χέρι με ξίφος να φθάνει το λυγισμένο αγκώνα του αντιπάλου. Οι αγωνιζόμενοι ξεκινούν τον αγώνα τους με το πρόσταγμα του προέδρου. Σε περίπτωση που κάποιος αθλητής χάσει την ισορροπία του, ο πρόεδρος σταματά τον αγώνα. Απαγορεύεται στους αθλητές να σηκώνονται από το κάθισμά τους ή να κάνουν χρήση των ποδιών τους, καθώς έτσι θεωρείται ότι πλεονεκτούν έναντι του αντιπάλου.

Οι αθλητές φορούν μέρος της κλασικής στολής ξιφασκίας, γιλέκο, βέστα (ζακέτα), μάσκα και προστατευτικό γάντι. Στους αγώνες του ξίφους μονομαχίας, οι τροχοί του αμαξιδίου καλύπτονται με προστατευτικό κάλυμμα με μόνωση, ώστε να μην επηρεάζεται το σκορ, σε περίπτωση που το ξίφος ακουμπήσει στην περιοχή αυτή.

Όπως και στην κλασική αγωνιστική ξιφασκία, έτσι και στην ξιφασκία με αμαξίδιο χρησιμοποιείται ηλεκτρικό μηχάνημα για την καταγραφή των πόντων. Οι αθλητές συνδέονται με το μηχάνημα, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να καταγράφονται ηλεκτρονικά τα χτυπήματα και να αναλύονται οι φάσεις από τον πρόεδρο της συνάντησης, (κόκκινο και πράσινο χρώμα για την ένδειξη έγκυρων χτυπημάτων, λευκό για τα άκυρα χτυπήματα).

Οι αθλητές χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

- Η κατηγορία Α, στην οποία εντάσσονται όσοι έχουν τη δυνατότητα να κινούν τον κορμό τους προς κάθε κατεύθυνση, διατηρούν την ισορροπία τους σε καθιστή θέση και δεν έχουν περιορισμό στο οπλισμένο χέρι.
- Η κατηγορία Β, για όσους έχουν περιορισμένη ισορροπία, άρα χρειάζονται στήριξη.
- Η κατηγορία C, για όσους έχουν σοβαρότερους περιορισμούς στην κίνηση του κορμού τους και στο οπλισμένο χέρι, όπως στην περίπτωση της τετραπληγίας.

Στους Παραολυμπιακούς αγώνες, οι κατηγορίες διεξαγωγής είναι μόνον οι πρώτες δύο. Η εγκυρότητα των χτυπημάτων ακολουθεί τους κανονισμούς της κλασικής ξιφασκίας για το ξίφος ασκήσεως (κορμός, δίκως κεφάλι και άκρα), ενώ για το ξίφος μονομαχίας και τη σπάθη το έγκυρο μέρος χτυπημάτων είναι οποιοδήποτε σημείο του σώματος ή και του αμαξιδίου, πάνω από την οριζόντια, νοητή γραμμή που διατρέχει τα ισχία του αγωνιζόμενου.

Το αγώνισμα περιλαμβάνει ατομικούς και ομαδικούς αγώνες.

- Στους *ατομικούς* αγώνες, οι αθλητές αγωνίζονται σε ομίλους, στους οποίους πραγματοποιείται προκριματικός αγώνας διάρκειας τεσσάρων λεπτών, με νικητή τον αθλητή που πρώτος δίνει πέντε έγκυρα χτυπήματα. Στη συνέχεια, ο αγώνας υιοθετεί το σύστημα του ευθέως αποκλεισμού (αγώνες νοκ- άουτ), όπου ο κάθε αγώνας διεξάγεται σε τρεις γύρους, διάρκειας τριών λεπτών, με ένα λεπτό διάλειμμα ανάμεσα στους γύρους. Νικητής είναι ο αθλητής που πρώτος πετυχαίνει δεκαπέντε έγκυρους πόντους, ή τους περισσότερους πόντους με τη χρονική λήξη του αγώνα. Αν διαπιστωθεί ισοπαλία, τότε δίνεται παράταση ενός λεπτού. Ο αθλητής που πετυχαίνει πρώτος έγκυρο χτύπημα είναι και ο νικητής του αγώνα.
- Στους *ομαδικούς* αγώνες, μετέχουν τρεις αθλητές που εντάσσονται στις δύο προαναφερόμενες κατηγορίες, σε κάθε περίπτωση όμως, ο ένας από αυτούς πρέπει να ανήκει στην κατηγορία Β. Αθλητές της κατηγορίας C δεν επιτρέπεται να λαμβάνουν μέρος στα ομαδικά αγωνίσματα. Ο αγώνας κρίνεται στα σαράντα πέντε χτυπήματα. Εναλλακτικά, νικήτρια είναι η ομάδα με τα περισσότερα χτυπήματα μέχρι την ολοκλήρωση του αγώνα (ΕΠΕ, 2020).

Ο επίσημος ελληνικός φορέας διοίκησης που περιλαμβάνει και την ξιφασκία με αμαξίδιο είναι η Εθνική Αθλητική Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρίες, η οποία ιδρύεται το 2002, ενώ ο διεθνής είναι ο IWAS (Διεθνής Οργανισμός για αθλητές σε αμαξίδια και αθλητές με ακρωτηριασμούς- International Wheelchair & Amputee Sports Federation) (International Wheelchair & Amputee Sports Federation, 2020)

Εικόνα 39: Στιγμιότυπο από αγώνες ξιφασκίας με αμαξίδιο, στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Νοτίου Κορέας. Πηγή: Ιστοσελίδα Εθνικής Αθλητικής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρίες. Διαθέσιμη στο: <https://www.eaom-amea.gr/portal/athlimata/ksifaskia-se-amaksidio>

Ελληνικές διακρίσεις σε διεθνείς αγώνες

Οι πρώτες εμφανίσεις ελλήνων ξιφομάχων με αμαξίδιο πραγματοποιούνται στους παραολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας, το 2004. Την Ελλάδα εκπροσωπούν οι αθλητές Μάνος Μπόγδος και Δημήτρης Πέππας, ο οποίος καταλαμβάνει την 16η θέση στο ξίφος ασκήσεως της κατηγορίας Α. Στο τιμόνι της ομάδας βρίσκεται από τότε και μέχρι σήμερα ο ομοσπονδιακός προπονητής Δημήτρης Κάζαγλης. Από την πρώτη εκείνη εμφάνιση η ελληνική ομάδα ξιφασκίας με αμαξίδιο διαγράφει σταθερά ανοδική πορεία, με πάμπολλες διακρίσεις, τόσο σε Παγκόσμιους Αγώνες, όσο και στις επερχόμενες παραολυμπιάδες. Οι Έλληνες αθλητές έχουν καταφέρει να βρίσκονται στις πρώτες θέσεις της παγκόσμιας κατάταξης, κατακτώντας μετάλλια, τόσο στα ατομικά όσο και στα ομαδικά αγωνίσματα, ενώ έχουν σταθερή και μόνιμη παρουσία σε όλες τις μεγάλες διοργανώσεις παγκοσμίως.

Συνοπτικά, οι διακρίσεις της Ελληνικής Εθνικής Ομάδας Ξιφασκίας με Αμαξίδιο, είναι οι εξής:

Πίνακας 10: Διακρίσεις της Εθνικής Ομάδας Ελλάδας Ξιφασκίας με αμαξίδιο

ΟΜΑΔΑ	ΟΠΛΟ	ΘΕΣΗ	ΜΕΤΑΛΛΙΟ	ΑΓΩΝΕΣ	ΠΟΛΗ	ΧΩΡΑ	ΕΤΟΣ
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MALCHOW	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2008
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2009
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2009

ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΜΟΝΤΡΕΑΛ	ΚΑΝΑΔΑΣ	2009
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MALCHOW	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2010
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	ΠΑΡΙΣΙ	ΓΑΛΛΙΑ	2010
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	CATANIA	ΙΤΑΛΙΑ	2011
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MALCHOW	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2012
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΜΟΝΤΡΕΑΛ	ΚΑΝΑΔΑΣ	2013
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	6	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	BUDAPEST	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2013
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	6	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	HONG KONG	ΚΙΝΑ	2013
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ	ΓΑΛΛΙΑ	2014
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	4	ΘΕΣΗ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ	ΓΑΛΛΙΑ	2014
ΟΜΑΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΞΙΦΟΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ	ΓΑΛΛΙΑ	2014
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2014
ΟΜΑΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΞΙΦΟΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2014
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2014
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΠΑΡΙΣΙ	ΓΑΛΛΙΑ	2015
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2015
ΟΜΑΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΞΙΦΟΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	CASALE	ΙΤΑΛΙΑ	2016
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	CASALE	ΙΤΑΛΙΑ	2016
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	CASALE	ΙΤΑΛΙΑ	2016
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2016
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	4	ΘΕΣΗ	ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΡΙΟ	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	2016
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2017
ΟΜΑΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2017
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2017
ΟΜΑΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	ΡΩΜΗ	ΙΤΑΛΙΑ	2017
ΟΜΑΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	6	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	STADSCANAAL	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	2017
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	4	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	ΡΩΜΗ	ΙΤΑΛΙΑ	2017
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	2Η ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ 2017 (ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗ)					
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	PISA	ΙΤΑΛΙΑ	2018
ΟΜΑΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΚΥΟΤΟ	ΙΑΠΩΝΙΑ	2018
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	4	ΘΕΣΗ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	TERNI	ΙΤΑΛΙΑ	2018
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2018

ΓΥΝΑΙΚΩΝ							
ΟΜΑΔΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ8	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2018
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	CHEONGJU	ΚΟΡΕΑ	2019
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	4	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2019
ΟΜΑΔΙΚΟ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2020

(International Wheelchair & Amputee Sports Federation, 2020) & από το προσωπικό αρχείο του Ομοσπονδιακού Προπονητή Ξιφασκίας με αμαξίδιο, κ. Δημητρίου Κάζαγλη.

Οι διακρίσεις των αθλητών, σε ατομικό επίπεδο, είναι οι ακόλουθες:

Πίνακας 11: Ατομικές διακρίσεις Ελλήνων ξιφομάχων με αμαξίδιο

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΠΕΚΙΝΟ	ΚΙΝΑ	2008
ΜΑΝΟΣ ΜΠΟΓΔΟΣ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2009
ΜΑΝΟΣ ΜΠΟΓΔΟΣ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2009
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2009
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2009
ΜΑΝΟΣ ΜΠΟΓΔΟΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΛΟΝΑΤΟ	ΙΤΑΛΙΑ	2009
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	6	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2009
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2009
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2009
ΜΑΝΟΣ ΜΠΟΓΔΟΣ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	BANGALOR E	ΙΝΔΙΑ	2009
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΛΕΞΑΚΗΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	BANGALOR E	ΙΝΔΙΑ	2009
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	BANGALOR E	ΙΝΔΙΑ	2009
ΜΑΝΟΣ ΜΠΟΓΔΟΣ	ΣΠΑΘΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΚΥΠΕΛΛΟΥΧΟΣ 2009 (ΠΡΩΤΟΣ ΣΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ)					
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	2Η ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΚΥΠΕΛΛΟΥ 2009					
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MALCHOW	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2010
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ	PARIS	ΓΑΛΛΙΑ	2010

ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ				ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ			
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	PARIS	ΓΑΛΛΙΑ	2010
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΛΟΝΑΤΟ	ΙΤΑΛΙΑ	2010
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΛΟΝΑΤΟ	ΙΤΑΛΙΑ	2010
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	2	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΜΑΛΑΓΑ	ΙΣΠΑΝΙΑ	2011
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2011
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2011
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΛΟΝΑΤΟ	ΙΤΑΛΙΑ	2011
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΛΟΝΑΤΟ	ΙΤΑΛΙΑ	2011
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	SHEFFIELD	ΑΓΓΛΙΑ	2011
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	CATANIA	ΙΤΑΛΙΑ	2011
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2012
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MALCHOW	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2012
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MALCHOW	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2012
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΛΟΝΔΙΝΟ	ΑΓΓΛΙΑ	2012
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΛΟΝΔΙΝΟ	ΑΓΓΛΙΑ	2012
ΕΦΗ ΒΛΑΜΜΗ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2013
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2013
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2013
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	HONG KONG	ΚΙΝΑ	2013
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	HONG KONG	ΚΙΝΑ	2013
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2014
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΛΟΝΑΤΟ	ΙΤΑΛΙΑ	2014
ΚΕΛΛΥ ΛΟΥΦΑΚΗ	ΞΙΦΟΣ	6	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ	ΛΟΝΑΤΟ	ΙΤΑΛΙΑ	2014

	ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ			ΚΥΠΕΛΛΟ			
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2014
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	ΣΤΡΑΣΒΟΥΡ ΓΟ	ΓΑΛΛΙΑ	2014
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2015
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΠΑΡΙΣΙ	ΓΑΛΛΙΑ	2015
ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΤΟΥΝΗΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΜΟΝΤΡΕΑΛ	ΚΑΝΑΔΑΣ	2015
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΜΟΝΤΡΕΑΛ	ΚΑΝΑΔΑΣ	2015
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	SHARJAH	ΗΝ.ΑΡ.ΕΜΙΡ	2015
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	6	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	SHARJAH	ΗΝ.ΑΡ.ΕΜΙΡ	2015
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	PISA	ΙΤΑΛΙΑ	2015
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2015
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2015
ΚΕΛΛΥ ΛΟΥΦΑΚΗ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2016
ΚΕΛΛΥ ΛΟΥΦΑΚΗ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2016
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	CASALE	ΙΤΑΛΙΑ	2016
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	PIO	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	2016
ΚΕΛΛΥ ΛΟΥΦΑΚΗ	ΣΠΑΘΗ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	STADSCAN AAL	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	2017
ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΤΟΥΝΗΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	STADSCAN AAL	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	2017
ΚΕΛΛΥ ΛΟΥΦΑΚΗ	ΞΙΦΟΣ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	PISA	ΙΤΑΛΙΑ	2017
ΚΕΛΛΥ ΛΟΥΦΑΚΗ	ΣΠΑΘΗ	6	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	PISA	ΙΤΑΛΙΑ	2017
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	ΒΑΡΣΟΒΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ	2017
ΚΕΛΛΥ ΛΟΥΦΑΚΗ	ΣΠΑΘΗ	7	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	ΡΩΜΗ	ΙΤΑΛΙΑ	2017
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ	ΣΠΑΘΗ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	ΡΩΜΗ	ΙΤΑΛΙΑ	2017
ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΤΟΥΝΗΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ	ΡΩΜΗ	ΙΤΑΛΙΑ	2017

				ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ			
ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΤΟΥΝΗΣ	ΣΠΑΘΗ	3	ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗ				
ΚΕΛΛΥ ΛΟΥΦΑΚΗ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	MONTREAL	ΚΑΝΑΔΑΣ	2018
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	TERNI	ΙΤΑΛΙΑ	2018
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	6	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	TBILISI	ΓΕΩΡΓΙΑ	2018
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	8	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	KYOTO	ΙΑΠΩΝΙΑ	2018
ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΤΟΥΝΗΣ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	SHARJAH	ΗΝ.ΑΡ.ΕΜΙΡ	2019
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	3	ΧΑΛΚΙΝΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	PISA	ΙΤΑΛΙΑ	2019
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	5	ΘΕΣΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ	CHEONGJU	ΚΟΡΕΑ	2019
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	1	ΧΡΥΣΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	AMSTERDA M	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	2020
ΠΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ	ΣΠΑΘΗ	2	ΑΡΓΥΡΟ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΥΠΕΛΛΟ	EGER	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2020

(Από το προσωπικό αρχείο του Ομοσπονδιακού Προπονητή Ξιφασκίας με αμαξίδιο, κ. Δημητρίου Κάζαγλη, 2020)

Πίνακας 12: Συμμετοχές της Ελληνικής Εθνικής Ομάδας με Αμαξίδιο σε Ολυμπιακούς Αγώνες

ΑΘΗΝΑ 2004	Νίκος Πέππας- Μάνος Μπόγδος
ΠΕΚΙΝΟ 2008	Μάνος Μπόγδος- Γιώργος Αλεξάκης- Γεράσιμος Πυλαρινός
ΛΟΝΔΙΝΟ 2012	Μάνος Μπόγδος-Γεράσιμος Πυλαρινός- Γιώργος Αλεξάκης- Πάνος Τριανταφύλλου
ΡΙΟ 2016	Γεράσιμος Πυλαρινός- Πάνος Τριανταφύλλου- Βασίλης Ντούνης- Κέλυ Λουφάκη (Ομαδικό Ξίφους Μονομαχίας)

(International Wheelchair & Amputee Sports Federation, 2020)

Το 2020, ο αθλητής Παναγιώτης Τριανταφύλλου, αθλητής της Σπάθης, κερδίζει χρυσό μετάλλιο στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του Amsterdam και αργυρό μετάλλιο στο Παγκόσμιο Κύπελλο του Eger.

Εικόνα 40: Παγκόσμιο Κύπελλο Eger Ουγγαρίας, 2020. Ασημένιο μετάλλιο και 2^η θέση για τον Παναγιώτη Τριανταφύλλου. Πηγή: Ιστοσελίδα Εθνικής Αθλητικής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρίες. Διαθέσιμη στο: <https://www.eaom-amea.gr/portal/athlimata/ksifaskia-se-amaksidio>

Η Ξιφασκία στο Θέατρο

Στις 7 Μαρτίου 1931 εκδίδεται το ΦΕΚ της έγκρισης του Οργανισμού της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου (ΦΕΚ 55/τ. Α'/07-03-1931). Η Δραματική Σχολή προβλέπει προκαταρκτική τάξη μονοετούς φοιτήσεως, καθώς και ανώτερη τάξη, ύστερα από κανονικές επιτυχείς εξετάσεις, τουλάχιστον μονοετούς φοιτήσεως. Στο ιδρυτικό, προαναφερόμενο ΦΕΚ, στα άρθρα 14 και 16, αναφέρεται ότι στις δύο τάξεις, η ξιφασκία περιλαμβάνεται στα μαθήματα που διδάσκονται οι μαθητές. Στο δε άρθρο 21 αναφέρεται ότι μπορούν να παρακολουθούν τα μαθήματα της Σχολής και ακροατές, με την καταβολή του αντίστοιχου δικαιώματος εγγραφής και διδάκτρων, αυτό όμως δεν ισχύει για τα μαθήματα Γυμναστικής, ξιφασκίας και Γαλλικών.

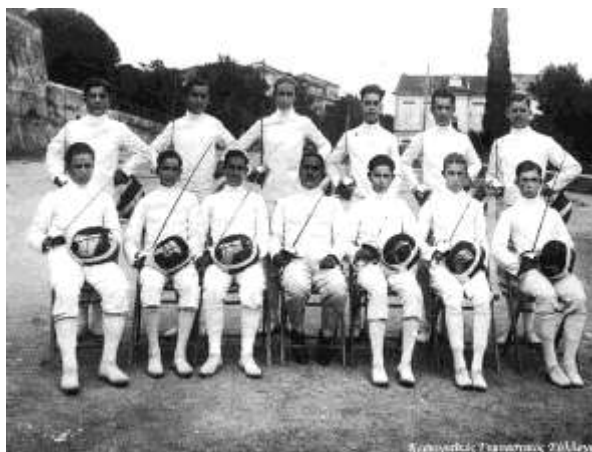

Εικόνα 41: Στιγμιότυπο από την θεατρική παράσταση "Βασιλεύς Λήρ" του Εθνικού Θεάτρου (1957), Πηγή: Φωτογραφικό Αρχείο Εθνικού Θεάτρου, Διαθέσιμο στο: <http://www.nt-archive.gr/viewfiles1.aspx?playID=44&photoID=6916>

Μαθήματα θεατρικής ξιφασκίας διδάσκονται και σήμερα, τόσο στο Εθνικό Θέατρο, όσο και σε ιδιωτικές θεατρικές σχολές, για τις ανάγκες υποστήριξης του θεατρικού ρεπερτορίου, από πτυχιούχους φυσικής αγωγής και αθλητισμού με ειδικότητα στην ξιφασκία.

Γ' ΜΕΡΟΣ

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Εικόνα 42: 1932, η ομάδα σπαθασκίας του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου. Στη μέση, διακρίνεται ο γυμναστής και οπλοδιδάσκαλος της ομάδας, Γεώργιος Νικολαΐδης. Πηγή: Αρχείο του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου. Διαθέσιμη στο: <http://www.kerkyraikos.gr/1930-1939.html>

Ο «εν Κερκύρα Γυμναστικός Σύλλογος» και η γέννηση της κερκυραϊκής ξιφασκίας

Η ξιφασκία οργανώνεται στην Κέρκυρα συστηματικά και επίσημα σωματειακά στον ιστορικό «εν Κερκύρα Γυμναστικό Σύλλογο». Ο Σύλλογος ιδρύεται στις 6 Μαρτίου 1893, επί βασιλείας του Γεωργίου του Α', έχοντας στα ιδρυτικά του μέλη διαπρεπείς προσωπικότητες, όπως τον Υπουργό Εσωτερικών Στέφανο Δραγούμη.

Εικόνα 43: Απόσπασμα από το Καταστατικό του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου. Πηγή: Ιστοσελίδα Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου, Διαθέσιμο στο: <https://kerkyraikos-gymnastikos-sylogos.webnode.gr/%CE%B7-%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1-%CE%BC%CE%B1%CF%82/>

Στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του, ο σύλλογος χρησιμοποιεί για τις δραστηριότητές του το οικόπεδο Σορδίνα, στην πόλη της Κέρκυρας, εκεί που σήμερα βρίσκεται ο Όμιλος Τένις Κέρκυρας. Καλλιεργούνται διάφορα αθλήματα, όπως στίβος, γυμναστική, βόλεϊ, πυγμαχία, πάλη, κολύμβηση, ποδηλασία, ποδόσφαιρο και τένις, ενώ το 1885 εγκαινιάζεται η συνεργασία με τον Ελβετό καθηγητή της γυμναστικής Κάρολο Δελαπαλούδ.

Εικόνα 44: Ο Κάρολος Δελαπαλούδ. Πηγή: Ιστοσελίδα του Κ.Γ.Σ. Διαθέσιμο στο: <http://www.kerkyraikos.gr/istorika-portreta-stin-kerkyra-tou-kgs.html>

Σύμφωνα με το άρθρο του Πέτρου Γ. Γιοχάλα «Αναδρομή στο παρελθόν- Παλαιά Αθλητικά», που δημοσιεύεται το 1958, στο φύλλο 2.705 της *Εφημερίδας των Ειδήσεων*, ο Δελαπαλούδ έρχεται στην Κέρκυρα για να διδάξει γυμναστική και οπλομαχητική στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών της Κέρκυρας, όπου και παραμένει μέχρι το 1909. Με την δική του παρουσία εκκινεί η ιστορία της ξιφασκίας στο νησί. Αγαπά με τόσο πάθος την Κέρκυρα και την Ελλάδα, ώστε αργότερα λαμβάνει και την ελληνική ιθαγένεια, παντρεύεται κερκυραία και μένει στο νησί μέχρι το τέλος της ζωής του. Χάρis στις γνώσεις και στο ενδιαφέρον που δείχνει, κατά τη διάρκεια της συνεργασίας του με τον εν Κερκύρα Γυμναστικό Σύλλογο, φροντίζει για τον εξοπλισμό του νεόκτιστου γυμναστηρίου του συλλόγου, που βρίσκεται πλέον στη βάση του προμαχώνα του Αγίου Αθανασίου.

Ένα χρόνο πριν, στα 1905, έχει προηγηθεί δωρεά για το χτίσιμο κτιρίου από τον Παύλο Φίλη. Ο Δήμος Κερκυραίων φροντίζει να παραχωρήσει τον χώρο για τις ανάγκες του συλλόγου. Ο Δελαπαλούδ φροντίζει για την προμήθεια και εγκατάσταση πολλών σύγχρονων και εξειδικευμένων οργάνων, σύμφωνα με τα πρότυπα γυμναστηρίων της Ελβετίας και της Γερμανίας, καθιστώντας το γυμναστήριο πρότυπο για τα ελληνικά δεδομένα της εποχής. Έτσι, το γυμναστήριο αποκτά και πλήρως εξοπλισμένη αίθουσα ξιφασκίας (Γιοχάλας, 1958). Είναι τέτοια η αυτοπεποίθηση και η ευφορία που προξενούν οι πλήρως εξοπλισμένες εγκαταστάσεις

του συλλόγου, ώστε το Σωματείο, μέσω του τοπικού τύπου, προσκαλεί τους ενδιαφερόμενους συμπολίτες να προσέλθουν στον Γυμναστικό Σύλλογο για να αθληθούν, ώστε να μπορέσει και η Κέρκυρα στο μέλλον να εκπροσωπηθεί στους Ολυμπιακούς Αγώνες (1907).

Το 1915 τροποποιείται το καταστατικό του συλλόγου και μετονομάζεται σε «Κερκυραϊκός Γυμναστικός Σύλλογος». Στα τέλη της δεκαετίας του 1920, εμφανίζεται μια άλλη σημαντική προσωπικότητα για το άθλημα, που συνεχίζει το όραμα και το έργο του Δελαπαλούδ. Είναι ο γυμναστής Γεώργιος Νικολαΐδης (1886-1940). Λαμβάνει ειδική εκπαίδευση στην Ουγγαρία και σύντομα γίνεται η κινητήρια δύναμη και η ψυχή του γυμναστηρίου. Διδάσκει στον Κερκυραϊκό ξιφασκία, οπλασκία και σκοποβολή. Χάρης στον Νικολαΐδη το γυμναστήριο του Κερκυραϊκού εξοπλίζεται με τα απαιτούμενα υλικά για την εξάσκηση των αθλητών. Πολυσχιδής, δραστήριος και νευρώδης, ο Νικολαΐδης διδάσκει τα πρωινά στο ιδιωτικό εκπαιδευτήριο Τσούρη, στο Ιεροδιδασκαλείο Κέρκυρας και στο Β' Γυμνάσιο Αρρένων και αφιερώνει τα απογεύματά του στην καθοδήγηση των αθλητών του Κερκυραϊκού, σε όλα τα αθλήματα. Σε αυτόν οφείλεται ο εφοδιασμός του συλλόγου με ξίφη και στολές ξιφασκίας. Με την καθοδήγησή του, πολλοί κερκυραίοι ξιφομάχοι λαμβάνουν διακρίσεις σε πανελλήνιο επίπεδο, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, αλλά και σε διεθνείς αγώνες που πραγματοποιούνται στην Ιταλία και στην Ουγγαρία.

Εικόνα 45: Ο αείμνηστος Γεώργιος Νικολαΐδης. Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου. Διαθέσιμη στο: <http://www.kerkyraikos.gr/istorika-portreta-stin-kerkyra-tou-kgs.html>

Εικόνα 46:1930. Φοίνικας. Οι αθλητές του τμήματος ξιφασκίας του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου, κάτω από τις οδηγίες του γυμναστή του Συλλόγου Γεώργιου Νικολαΐδη. Αρχείο του Τάσου Ζωχιού, από τη συλλογή Γ. Διγενή, Διαθέσιμη στο: <http://www.kerkyraikos.gr/1930-1939.html>

Λίγο πριν τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, ο Νικολαΐδης πραγματοποιεί με μεγάλη επιτυχία, στη Κάτω Πλατεία της πόλης της Κέρκυρας, διεθνή επίδειξη ξιφασκίας, μοναδική για τα ελληνικά και τα ευρωπαϊκά δεδομένα της εποχής. Η Κέρκυρα,

υπερήφανη, υποδέχεται για την επίδειξη αυτή εκατόν είκοσι ξιφομάχους από διάφορες χώρες. Στην επίδειξη παρευρίσκεται και ο διάδοχος του ελληνικού θρόνου πρίγκιπας Παύλος, ο οποίος βραβεύει τον Νικολαΐδη για την πρωτοβουλία του αυτή. Η σημαία του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου κυματίζει για δέκα ολόκληρες μέρες ανάμεσα σε άλλες σημαίες άλλων κρατών.

Εικόνα 47: Στιγμιότυπο από την επίδειξη ξιφασκίας στην Κάτω Πλατεία της πόλης της Κέρκυρας. Πηγή: Από το Αρχείο του Τάσου Ζωχιού. Διαθέσιμη στο: <http://www.kerkyraikos.gr/istoriki-anadromi-stin-kerkyra-tou-kgs.html>

Με την κήρυξη του πολέμου διακόπτεται κάθε αθλητική δραστηριότητα. Κατά τα χρόνια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, δυστυχώς πεθαίνει ο Νικολαΐδης. Το 1941 το γυμναστήριο του Κερκυραϊκού επιτάσσεται από την Ιταλική Φασιστική Νεολαία. Προξενούνται ζημιές στα όργανα και στο κτίριο. Με πρωτοβουλία μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τη βοήθεια αθλητών του συλλόγου, φυγαδεύονται όργανα, αρχεία, έγγραφα, έπαθλα και άλλα αντικείμενα, προκειμένου να σωθούν και μεταφέρονται στο υπόγειο του Δημοτικού θεάτρου, που βρίσκεται απέναντι από τις εγκαταστάσεις του συλλόγου. Δυστυχώς όμως, η μοίρα επιφυλάσσει άλλα σχέδια (Κερκυραϊκός Γ.Σ.). Στις 14 Σεπτεμβρίου 1943, η γερμανική αεροπορία βομβαρδίζει ανηλεώς την πόλη της Κέρκυρας. Μαζί με το πλήθος των δημόσιων ιστορικών κτιρίων και των δεκάδων κατοικιών που βομβαρδίζονται με εμπρηστικές βόμβες, τυλίγεται στις φλόγες και το Δημοτικό θέατρο- κόσμημα της πόλης. Παρά το γεγονός ότι στο ισόγειο του θεάτρου στεγάζονται τα γραφεία της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, διαθέτοντας τόσο τα απαραίτητα μέσα όσο και το προσωπικό για να προβεί στην κατάσβεση της πυρκαγιάς, επικρατεί ο φόβος και ο πανικός και το θέατρο

εγκαταλείπεται στην τύχη του (Αθανάσainaς, 1999, σ. 124). Καταστρέφεται τελείως το αρχείο του συλλόγου και δεν σώζονται παρά μόνον η αρχική του σημαία και κάποια έπαθλα.

Εικόνα 48: Άρθρο του Π. Γιοχάλα, "Αναδρομή στο παρελθόν- Παλαιά Αθλητικά", 1958 , Φ. 2.705, Εφημερίδα των Ειδήσεων. Πηγή: Αρχείο του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου. Διαθέσιμο στο: <https://kerkyraikos-gymnastikos-sylogos.webnode.gr/%ce%b7-%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%81%ce%af%ce%b1-%ce%bc%ce%b1%cf%82/>

Μαζί με την καταστροφή των εγκαταστάσεων και την πρόωρη απώλεια του Νικολαΐδη, χάνεται και η ομάδα ξιφασκίας. Το γυμναστήριο θα μετατραπεί σε χώρο φιλοξενίας πυροπαθών και παροχής συσσιτίων.

Με τη λήξη του πολέμου το 1945, πραγματοποιείται επανεκκίνηση των αθλητικών δραστηριοτήτων στο νησί. Με μέριμνα του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου, διαμέσου του τοπικού τύπου, ανακοινώνεται η επαναλειτουργία κάποιων αθλητικών τμημάτων, στα οποία δεν συμπεριλαμβάνεται πλέον η ξιφασκία. Λόγω έλλειψης

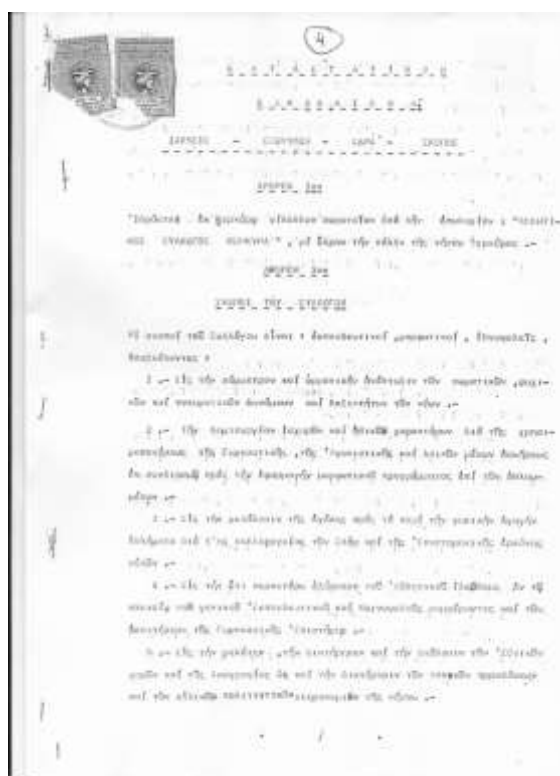
ειδικευμένου προπονητή το άθλημα δεν θα ξανακάνει την εμφάνισή του στο νησί για τέσσερις περίπου δεκαετίες (Κερκυραϊκός Γ.Σ.).

Η περίοδος 1979-1986

Το έτος 1979, στα πλαίσια ίδρυσης ενός νέου αθλητικού σωματείου, η ξιφασκία επανεμφανίζεται, με νέες προσδοκίες. Σαράντα τρία ιδρυτικά μέλη θα αποτελέσουν τον κορμό του νέου σωματείου, που θα λάβει την επωνυμία: «ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΡΚΥΡΑ» και το νέο Καταστατικό με ημερομηνία 5-11-1979 είναι γεγονός. Στις 27-2-1980, ο σύλλογος θα καταχωρηθεί στο Βιβλίο Σωματείων του Πρωτοδικείου Κέρκυρας, προσθέτοντας μια νέα σελίδα στον κερκυραϊκό αθλητισμό, ιδρύοντας εικοσιοκτώ αθλητικά τμήματα, μεταξύ των οποίων και ξιφασκία:

1. Στίβου
2. Καλαθοσφαιρίσεως
3. Πετοσφαιρίσεως
4. Αντισφαιρίσεως,
5. Επιτραπέζιου Αντισφαιρίσεως
6. Χειροσφαιρίσεως
7. Γυμναστικής
8. Ενοργάνου Αγωνιστικής Γυμναστικής
9. Καλλιτεχνικής Γυμναστικής
10. Εθνικών Χορών- Λαογραφίας
11. Πάλης (Ελληνορωμαϊκή- Ελευθέρα- Τζούντο- Καράτε)
12. Πνγμαχίας
13. Άρσεως Βαρών
- 14. Ξιφασκίας**
15. Ποδηλασίας
16. Κολυμβήσεως
17. Υδατοσφαιρίσεως
18. Καταδύσεων
19. Κωπηλασίας
20. Θαλάσσιου Σκι
21. Ορειβασίας
22. Αναρριχήσεως

- 23. Αθλημάτων Λευκού Στίβου
- 24. Σκοποβολής
- 25. Ζατρικού
- 26. Μοντέρνου Πεντάθλου
- 27. Κρίκετ &
- 28. Υπαιθρίου Ζωής

Εικόνα 49: Η πρώτη σελίδα του ιδρυτικού καταστατικού του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ. Από το αρχείο του Πρωτοδικείου Κέρκυρας

Το 1982, το εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, στα πλαίσια οργάνωσης του τμήματος ξιφασκίας, εξασφαλίζει αίθουσα για την διεξαγωγή των προπονήσεων, στο ισόγειο του κτιρίου που στεγάζει, ακόμα και σήμερα το Β΄ Γυμνάσιο Κέρκυρας και προμηθεύεται τον βασικό εξοπλισμό, σπαθιά, μάσκες και γάντια. Το τμήμα ξιφασκίας αναλαμβάνει ως προπονητής ο Κερκυραίος διακεκριμένος αθλητής μοντέρνου πεντάθλου, ξιφασκίας και υδατοσφαίρισης Σπυρίδων Τσιμίνο. Οι προπονήσεις διεξάγονται σε δύο όπλα- στο ξίφος ασκήσεως και στο ξίφος μονομαχίας και

σύντομα, η κερκυραϊκή ομάδα κάνει αισθητή την παρουσία της στα Πανελλήνια Πρωταθλήματα και στα Κύπελλα. Η Κέρκυρα φιλοξενεί το Β' Πανεπαρχιακό Πρωτάθλημα Ξιφασκίας, το οποίο διεξάγεται στην κεντρική σάλα του Εθνικού Αθλητικού Κέντρου Κέρκυρας, τον Νοέμβριο του 1983 με μεγάλη συμμετοχή. Ο Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ συμμετέχει τόσο στους άνδρες, όσο και στις γυναίκες. Ο αθλητής Κωνσταντίνος Βερονίκης, καταλαμβάνει την 5^η θέση.

Ο σύλλογος κερδίζει την 1^η θέση στο ομαδικό του ξίφους ασκήσεως, στο Κύπελλο Νοτίου Ελλάδος, που διεξάγεται στις 6-7/11/1983 στο Ηράκλειο Κρήτης, με τους αθλητές Τηλέμαχο Αρχοντίδη, Κωνσταντίνο Βερονίκη, Πέτρο Κωσταγιόλα και Προκόπη Πολυμέρη και την 3^η θέση στο ατομικό, με τον αθλητή Κωνσταντίνο Βερονίκη. Ο αθλητής Τηλέμαχος Αρχοντίδης, που λαμβάνει μέρος και στο ξίφος μονομαχίας, καλείται την επόμενη χρονιά στα κλιμάκια της προεθνικής ομάδας του όπλου.

Εικόνα 50: Ε.Α.Κ. Κέρκυρας, 1983. Ο αθλητής του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ στο ξίφος ασκήσεως Κώστας Βερονίκης, στο Β' Πανεπαρχιακό Πρωτάθλημα Ελλάδος. Από το προσωπικό αρχείο της ερευνήτριας.

Η πρώτη δραστηριότητα στην γυναικεία κερκυραϊκή ξιφασκία, καταγράφεται στον Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ, στις 23 Φεβρουαρίου 1984, οπότε και εκδίδονται από την Ελληνική

Ομοσπονδία Ξιφασκίας τα ακόλουθα αθλητικά δελτία: 1. Κωνσταντίνα Πηλού (Α.Μ. 1028), 2. Αικατερίνη Βλάση (Α.Μ. 1029), 3. Μαρία Βερονίκη (Α.Μ. 1030) (Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας, 2020).

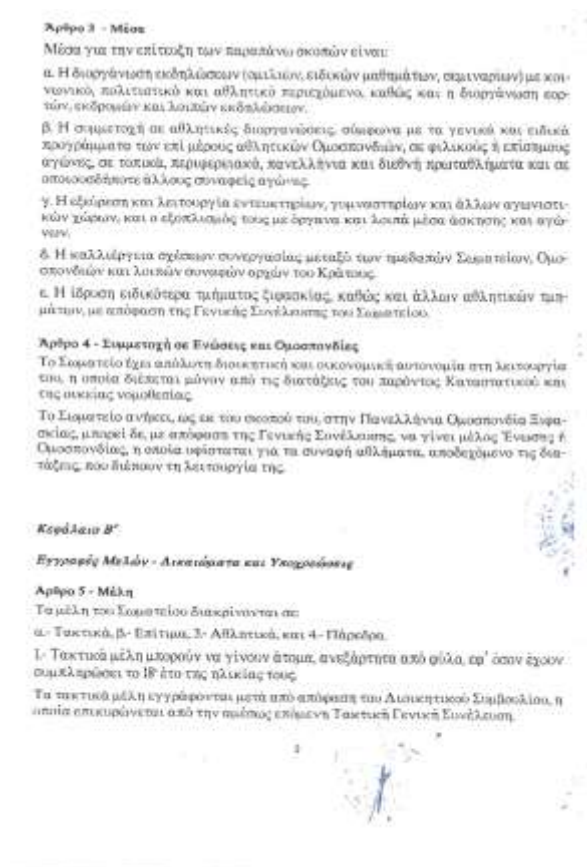
Τα οικονομικά προβλήματα του σωματείου και η αποχώρηση του προπονητή εκτός νησιού, το 1985, σημαίνουν και την παράλυση του τμήματος, ενώ υπάρχει πλέον πολυμελής αθλητική ομάδα σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες ανδρών και γυναικών. Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες πολλών αθλητών, που συνεχίζουν τις προπονήσεις μόνοι και δίχως καθοδήγηση, καθώς και του συλλόγου για εξεύρεση λύσης, δεν εκδηλώνεται ενδιαφέρον για τη θέση του προπονητή. Η σχολή προπονητών ξιφασκίας που οργανώνεται από την Γ.Γ.Α. δεν θα προσελκύσει κανέναν πτυχιούχο φυσικής αγωγής ή άλλον ενδιαφερόμενο, από την Κέρκυρα. Αυτό, έχει ως αποτέλεσμα να σταματήσει τις δραστηριότητές του το τμήμα ξιφασκίας, να χαθεί ο εξοπλισμός και μαζί του και όλες οι ελπίδες των νεαρών κερκυραίων ξιφομάχων, που σταματούν άδοξα τις προπονήσεις και κάθε δραστηριότητα.

Το 1992, η Διοίκηση του Συλλόγου, σε συνεννόηση με την αντίστοιχη του Αθλητικού Ομίλου «ΦΑΙΑΞ», αποφασίζουν τη συγχώνευση των δύο σωματείων. Στις 02.06.1992 ο Πρόεδρος Δημ. Δαφνής και ο Γραμματέας Χρ. Ιωάννου, υπογράφουν μαζί με τα μέλη της διοίκησης την τροποποίηση του καταστατικού, με την οποία ο Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ, με την υπ. Αριθ. 220/1992 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Κέρκυρας, μετατρέπεται πλέον σε «ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΚΟΡΚΥΡΑ- ΦΑΙΑΚΑΣ». Στο 4^ο άρθρο του νέου σωματείου, διατηρούνται, για καθαρά τυπικούς λόγους, τα είκοσι οκτώ τμήματα του ΚΟΡΚΥΡΑ, ανάμεσα στα οποία είναι και η ξιφασκία. Είναι προφανής η έλλειψη ενδιαφέροντος για την λειτουργία πολλών διαφορετικών τμημάτων, αφού μια τέτοια προοπτική απαιτεί και την ανάλογη δραστηριοποίηση στελεχών, που θα οργανώνουν και θα συντονίζουν τα τμήματα, καθώς και η ανάλογη οικονομική δυνατότητα υποστήριξής τους. Προπονητής ξιφασκίας εξακολουθεί να μην υπάρχει, με αποτέλεσμα να μην ενεργοποιηθεί αντίστοιχο τμήμα.

(1994-). Κερκυραϊκός Αθλητικός Σύλλογος «Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ»

Το 1993, με πρωτοβουλία της γράφουσας, πτυχιούχου φυσικής αγωγής και αθλητισμού με ειδικότητα στην ξιφασκία, συγκεντρώνονται οι δυνάμεις για τη δημιουργία ενός νέου αθλητικού σωματείου, με σκοπό την αναβίωση και καλλιέργεια

του αθλήματος στο νησί της Κέρκυρας. Παλιοί αθλητές ξιφασκίας του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ αποτελούν τα ιδρυτικά μέλη του νεοσύστατου σωματείου και θέτονται οι βάσεις για την δημιουργία νέας ομάδας ξιφομάχων. Το 1994 γίνονται οι πρώτες ενέργειες για την συγκρότηση του σωματείου, που ολοκληρώνονται την επόμενη χρονιά, με την επίσημη ίδρυσή του, φέροντας τη διακριτική ονομασία: Κερκυραϊκός Αθλητικός Σύλλογος «Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ», με σαφείς αναφορές στην ελληνική μυθολογία. Ο νέος σύλλογος, που προβλέπει την ίδρυση τμήματος ξιφασκίας, λαμβάνει την έγκριση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και γίνεται μέλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ξιφασκίας το έτος 1995.

Εικόνα 51: Η σελίδα 2 του ιδρυτικού καταστατικού του Κ.Α.Σ. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ (1995). Στο άρθρο 3, παρ. ε, η ίδρυση του τμήματος ξιφασκίας. (Από το αρχείο του Κ.Α.Σ. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ)

Στο Διοικητικό Συμβούλιο του νεοσύστατου σωματείου αναλαμβάνουν δράση και παλαιοί αθλητές του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ, όπως ο Κώστας Βερονίκης και ο Γεώργιος Ζώτος και επί πολλά χρόνια υπηρετούν τον ΔΑΜΟΚΛΗ, από τη θέση του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα, αντίστοιχα. Η ερευνήτρια, θα είναι και η προπονήτρια του συλλόγου, από την ίδρυσή του, μέχρι και το έτος 2018.

Όμως οι συνθήκες σε σχέση με την δεκαετία του 1980 είναι πλέον διαφορετικές, δυστυχώς προς το χειρότερο, αφού υπάρχει γενικότερη έλλειψη αθλητικών υποδομών στην πόλη της Κέρκυρας και συγκεκριμένα αίθουσας που να πληροί τις προδιαγραφές για τη φιλοξενία του αθλήματος. Με την διάλυση του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ, χάνεται και η χρήση της αίθουσας ξιφασκίας στο Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Κέρκυρας. Η ανεύρεση παρόμοιου χώρου φαντάζει πλέον αδύνατη και δυσκολεύει τις υπό ανάπτυξη δραστηριότητες και την οργάνωση του νέου σωματείου. Η αίθουσα πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον δεκαπέντε με είκοσι μέτρα μήκος και πρέπει να είναι ανεξάρτητη, προκειμένου να εξοπλιστεί με τα απαιτούμενα υλικά και μηχανήματα, που απαιτείται να είναι μόνιμα και σταθερά τοποθετημένα. Οι υπάρχουσες υποψήφιες αίθουσες είναι συνήθως κοινόχρηστοι χώροι σε σχολεία της πόλης, από αυλές μέχρι υπόγειες αίθουσες εκδηλώσεων και αίθουσες γυμναστηρίων, που δεν εξασφαλίζουν τη δυνατότητα εξοπλισμού με μόνιμα τοποθετημένα υλικά.

Παρά τις δυσκολίες, ο σύλλογος στήνεται στα πόδια του, ξεκινώντας την υποδοχή των πρώτων αθλητών του στην αίθουσα του Ναυσιτοχείου, κοινόχρηστου Γυμναστηρίου των Γενικών Λυκείων της πόλης. Παραχωρούνται αρχικά αυστηρά τρεις ώρες την εβδομάδα, καθώς το γυμναστήριο φιλοξενεί παράλληλα και πλήθος ομάδων καλαθοσφαίρισης και χειροσφαίρισης. Το όπλο που επιλέγεται να καλλιεργηθεί είναι αυστηρά και μόνον το ξίφος ασκήσεως, καθώς δεν υπάρχουν περισσότεροι προπονητές, ούτε δυνατότητα παροχής περισσότερων ωρών για διεξαγωγή προπονήσεων. Με το πέρασμα των πρώτων εβδομάδων, αυξάνεται και ο αριθμός των ενδιαφερόμενων αθλητών. Δεν υπάρχει δυνατότητα φύλαξης σπαθιών και άλλων υλικών και η προπονήτρια αναγκάζεται να τα μεταφέρει σε κάθε προπόνηση. Το 1996, ο Κερκυραϊκός Γυμναστικός Σύλλογος δέχεται να παραχωρήσει τον ιστορικό χώρο του Γυμναστηρίου του, για μια επιπλέον ώρα την εβδομάδα, δίνοντας ανάσα στον Δαμοκλή, που έχει πια περισσότερους αθλητές, ενώ εκδηλώνεται ενδιαφέρον συμμετοχής και από ενήλικες. Δημιουργείται και ανάλογο τμήμα, το οποίο δραστηριοποιείται έκτοτε σποραδικά.

Το 1996 είναι και η πρώτη φορά που η ομάδα ξιφομάχων του Δαμοκλή λαμβάνει μέρος σε αγώνες και συγκεκριμένα στο Πανελλήνιο πρωτάθλημα Παμπαίδων (8-12 ετών). Η κερκυραϊκή ομάδα αποτελείται από τους μικρούς αθλητές Χαράλαμπο Ζώτο, Δημήτριο Ζώτο, Κωνσταντίνο Νικητίδη, Τιμόθεο Νικητίδη και Αδριανό Σπύρου.

Εικόνα 52: Η πρώτη ομάδα του Κ.Α.Σ. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ. Πανελλήνιοι Αγώνες Παμπαίδων 1996, Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, Π. Φάληρο Αττικής. Διακρίνονται οι αθλητές, από αριστερά: Χαράλαμπος Ζώτος, Γεώργιος Ζώτος, Τιμόθεος Νικητίδης, Αδριανός Σπύρου, Κωνσταντίνος Νικητίδης. (Φωτογραφία από το προσωπικό αρχείο της ερευνήτριας).

Έκτοτε, η Κέρκυρα συμμετέχει ανελλιπώς στα ετήσια Πανελλήνια Πρωταθλήματα, ενώ τα τελευταία χρόνια λαμβάνει μέρος σε πλήθος άλλων αγώνων, όπως σε Κύπελλα και διεθνείς αγώνες, στις περισσότερες ηλικιακές κατηγορίες, αλλά μόνον στο ξίφος ασκήσεως, τόσο στα ατομικά, όσο και στα ομαδικά του όπλου. Σήμερα, ο σύλλογος διοικείται από πενταμελές διοικητικό συμβούλιο και έχει δυναμικότητα τριάντα περίπου αθλητών, ηλικίας από επτά έως δεκαέξι ετών. (Αρχείο του Κερκυραϊκού Αθλητικού Συλλόγου Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ).

Προκειμένου να αναδειχθεί περαιτέρω η πορεία της ξιφασκίας στην Κέρκυρα, από το 1993 και μέχρι το 2020, κρίθηκε σκόπιμη να γίνει και χρήση στοιχείων προφορικής ιστορίας, με την μέθοδο των προσωπικών συνεντεύξεων.

Πριν παρατεθούν οι συνεντεύξεις και τα αποτελέσματα από την επεξεργασία τους, κρίνεται σκόπιμη μια σύντομη εισαγωγή στο θεωρητικό υπόβαθρο της Προφορικής Ιστορίας, των σκοπών της και της σημασίας που έχει για την ίδια την ιστορία και την σύγχρονη εκδοχή της.

Προφορική Ιστορία

Τι είναι προφορική ιστορία

Ο Paul Thomson, στο βιβλίο του *The Voice of the Past Oral History* (1978, p. 18), αναφέρει ότι: «...η προφορική ιστορία δομείται γύρω από τους ανθρώπους. Ωθεί την ζωή στην ίδια την ιστορία και διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της».

Για να γίνει όμως κατανοητή η έννοια της προφορικής ιστορίας, θα πρέπει να ορίσουμε τι σημαίνει ιστορία: Μια αφήγηση, συνεκτική και δομημένη, βασισμένη πάνω σε γραπτές μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν στο μακρινό παρελθόν. Για την μελέτη του πρόσφατου παρελθόντος, οι ιστορικοί ερευνούν, λαμβάνουν, επεξεργάζονται και αξιολογούν προφορικές μαρτυρίες ανθρώπων που τις διηγούνται εν ζωή. Έτσι, η προφορική ιστορία χρησιμοποιεί προφορικές μαρτυρίες, με ιστορίες και αναμνήσεις ανθρώπων που βρίσκονται στη ζωή, τις καταγράφει, τις διατηρεί και τις ερμηνεύει. Αυτές τις μαρτυρίες μπορεί ο ιστορικός να τις εμπλουτίσει και να τις ερμηνεύσει, λαμβάνοντας υπόψη και άλλες πηγές, όπως: έγγραφα, εφημερίδες, βιογραφίες, στατιστικά στοιχεία κ.α. Ο σκοπός είναι, μέσα από την άντληση όλων των πηγών, να τεκμηριωθεί αξιόπιστα μια εκδοχή του παρελθόντος, δηλαδή να γραφτεί Ιστορία (Fisher, Costache, & Μακρυγιάννη, 2011).

Το γεγονός ότι η μνήμη του κάθε ανθρώπου αποτελεί μια προσωπική, ιδιαίτερη και εντελώς προσαρμοσμένη ατομική κατασκευή του παρελθόντος, που διατηρείται στη ζωή και επηρεάζεται από τις κοινωνικές περιστάσεις του χρόνου που ανακαλείται, δείχνει τις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει ο ιστορικός ή ο ερευνητής προφορικής ιστορίας, στη διαδικασία ερμηνείας των πληροφοριών που θα καταγράψει και θα μελετήσει. Με βάση τα παραπάνω, οι επικριτές της προφορικής ιστορίας βασίζουν την πολεμική τους στο γεγονός ότι οι αναμνήσεις μπορεί να ξεθωριάζουν, άρα η προφορική ιστορία ίσως να μην είναι- τελικά- μια τόσο αξιόπιστη μέθοδος για την άντληση στοιχείων ιστορίας, όσο οι γραπτές αρχειακές πηγές. Όμως και στις τελευταίες παρατηρούνται φαινόμενα στερεοτυπικών

αντιλήψεων, ή, ακόμα και πληροφοριών των οποίων η ακρίβεια είναι υπό διερεύνηση (Veale & Schilling, 2004, σσ. 2-4).

Η γέννηση και η εξέλιξη της προφορικής ιστορίας

Μαρτυρίες προφορικής ιστορίας εντοπίζονται στις απαρχές της δημιουργίας του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας των Η.Π.Α., όταν το 1860, για τις ανάγκες εμπλουτισμού έρευνας με θέμα την ιστορία της Δύσης, ο Hubert Howe Bancroft παίρνει συνεντεύξεις από πολίτες (Berkeley Library, University of California, 2020).

Παρά το γεγονός ότι η προφορική- ιστορία- πλέον είναι σχετικά νέα σε ηλικία, και ως πρακτική χρησιμοποιείται ήδη από τη δεκαετία του 1940 στην Αμερική, εντούτοις εξελίσσεται και περιλαμβάνεται ως πρακτική της ιστορίας τις δεκαετίες του 1960 και 1970, οπότε και η ιστορική έρευνα στρέφεται σε άλλα πεδία και επηρεάζεται από πέντε διαφορετικές τάσεις της εποχής:

1. Από το γεγονός ότι πλέον η ιστορία επικεντρώνεται περισσότερο στις ανθρώπινες ζωές, σε κοινωνικά φαινόμενα, όπως οι αγώνες του εργατικού κινήματος, η ανθρώπινη σεξουαλικότητα, οι κοινότητες των έγχρωμων στην Αμερική κ.α.
2. Από την μεταμοντέρνα θεωρία ότι για ένα ιστορικό γεγονός μπορεί να υπάρχουν πολλές επιμέρους έγκυρες θεωρήσεις και όχι μόνον μια που μπορεί να είναι υποκειμενική, άρα και ο ιστορικός μπορεί να χρησιμοποιεί και άλλου τύπου, παράλληλες πηγές, εκτός από την αφήγηση για να εξετάσει ένα γεγονός.
3. Την εποχή αυτή εμφανίζεται ένα ενδιαφέρον για τη συλλογική μνήμη και τη λεγόμενη «δημόσια ιστορία», δηλαδή για τους τρόπους με τους οποίους μπορεί μια κοινωνία να εορτάζει πτυχές του ιστορικού της παρελθόντος, όπως τα μουσεία, οι παρελάσεις κ.α.
4. Παρατηρείται ένα ενδιαφέρον για την ενασχόληση με την ιστορία ανθρώπων που δεν είναι επαγγελματίες του είδους και χρησιμοποιούν για την συλλογή πληροφοριών όχι τις αρχειακές πηγές, αλλά την τεχνολογία της εποχής, όπως τα μαγνητόφωνα, παίρνοντας συνεντεύξεις από ανθρώπους που είναι διατεθειμένοι να καταθέσουν τις προσωπικές τους εμπειρίες. Αυτό το είδος ιστορίας καλείται «ερασιτεχνική» ιστορία.
5. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας, εξελίσσεται και ο τρόπος πρόσβασης στις προφορικές πηγές. Οι σύγχρονες δυνατότητες φωτογράφισης, βιντεοσκόπησης και

ηχογράφησης καθιστούν πλέον την προφορική ιστορία περισσότερο δημοφιλή και εύκολη στην πρόσβαση. Παράλληλα όμως, η προφορική ιστορία αντιμετωπίζεται και με σκεπτικισμό, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στο θέμα της αξιοπιστίας των ίδιων των προφορικών μαρτυριών και του κατά πόσο αποτελούν αντικειμενικά τεκμήρια ιστορικής μνήμης.

Η προφορική ιστορία στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τις Μπουτζουβή και Θανοπούλου (2002), με την προφορική ιστορία, έως το 1997 στην Ελλάδα ασχολούνται συγκεκριμένοι ερευνητές και φορείς, όπως το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Ενημέρωσης και το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, το Τομέας Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τότε είναι που δημιουργείται και μια άτυπη ομάδα προφορικής ιστορίας, από την κοινωνική ανθρωπολόγο Μ. Πετρονώτη. Η ομάδα, με επιστημονική υπεύθυνη την Μ. Θανοπούλου επιχειρεί το 1998 την καταγραφή και διερεύνηση όλων των παραμέτρων που θα δώσουν το στίγμα της προφορικής ιστορίας στην Ελλάδα. Επιχειρώντας να βρεθεί το έμψυχο δυναμικό που ασχολείται με το αντικείμενο, έχει ως στόχο τη δημιουργία Αρχείου Ερευνητών, όπου και θα είναι, με ενιαία μορφή καταγεγραμμένο, αρχειοθετημένο και αποθηκευμένο όλο το υλικό προφορικών μαρτυριών, καθώς και τα στοιχεία όλων των ερευνητών προφορικής ιστορίας.

Το Αρχείο Ερευνητών γεννιέται με την ευκαιρία σχετικής Ημερίδας το 1999, και εμπλουτίζεται με τη δημιουργία Αρχείου Φορέων που ασχολούνται με δραστηριότητες προφορικής ιστορίας, με καταγραφή των ατομικών ή συλλογικών προγραμμάτων που έχουν εκπονηθεί από ερευνητές στο πλαίσιο των Φορέων, καθώς και με την δημιουργία νέων ομάδων που θα ασχοληθούν με συγκεκριμένες κατηγορίες θεμάτων προς διερεύνηση. Έτσι, δημιουργούνται ομάδες για τη μνήμη, για τη δεκαετία του '40, για την ταυτότητα, κ.α. Έκτοτε, η προφορική ιστορία έχει καταφέρει να αποτελέσει μάθημα κορμού σε πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών, σε πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας (Μπουτζουβή & Θανοπούλου, 2002, σσ. 3-21).

Η σημασία της προφορικής ιστορίας- Εργαλεία

Η προφορική ιστορία έχει μια ιδιαίτερη σημασία και συνεισφορά στον κλάδο της ιστορίας και δεν περιορίζεται μόνον στον συμπληρωματικό της ρόλο. Με τις προφορικές μαρτυρίες «ζωντανεύουν» πτυχές της ιστορίας και δίνεται η δυνατότητα σε ανθρώπους ή σε ομάδες ανθρώπων να αφηγηθούν τις προσωπικές εμπειρίες τους, οι οποίες μπορεί να έχουν ιστορική σημασία. Και δεν είναι μόνον η προφορική μια έκφανση της «ιστορίας από τα κάτω», από χαμηλά κοινωνικά στρώματα ή περιθωριακές κοινωνικές ομάδες, αλλά μπορεί να δημιουργηθεί από μαρτυρίες ανθρώπων από κάθε κοινωνική τάξη, επαγγελματική ιδιότητα ή ηλικιακή κατηγορία. Για την συλλογή των πληροφοριών, χρησιμοποιείται η διεξαγωγή συνεντεύξεων, ως ένα από τα βασικά εργαλεία της ποιοτικής έρευνας. Ο ερευνητής, ηχογραφεί τις προφορικές μαρτυρίες, κατόπιν τις απομαγνητοφωνεί και ύστερα προχωράει στην επεξεργασία και στην ερμηνεία των μαρτυριών, αφού πρώτα τις τοποθετήσει σε ένα συγκεκριμένο ιστορικό πλαίσιο που αντιστοιχεί στην συγκεκριμένη έρευνα.

Τα προβλήματα της συνέντευξης

Είναι λογικό πως η εμπλοκή του ερευνητή στη διαδικασία της αντίληψης, της επεξεργασίας και της ερμηνείας των δεδομένων που προκύπτουν από τις συνεντεύξεις να ενέχει στοιχεία υποκειμενικότητας, που μπορεί να επηρεάσουν αντίστοιχα και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Γι' αυτό, ο ερευνητής οφείλει να διαθέτει ένα βασικό επίπεδο γνώσεων, το οποίο, σε συνδυασμό με άλλα ποιοτικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του (ικανότητα αντίληψης και κατανόησης, υπομονή, διαίσθηση), θα τον βοηθήσουν να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της συνέντευξης. Να επεξεργαστεί δηλαδή, τις προφορικές μαρτυρίες σε συνάρτηση με την συλλογική μνήμη της ομάδας που ανήκει και έτσι να δημιουργήσει προφορική ιστορία (Συμεωνίδη, 2012, σσ. 1-2).

Τα είδη των συνεντεύξεων

Οι συνεντεύξεις, ανάλογα με το μέχρι ποιο σημείο δομούνται, διακρίνονται σε:

- *Ημι δομημένες, σε βάθος, όταν τίθεται μια σειρά ερωτήσεων που, ενώ στο μεγαλύτερο ποσοστό τους είναι προκαθορισμένες, εντούτοις μπορούν να*

τροποποιούνται, ανάλογα με τον ερωτώμενο: είτε ως προς το περιεχόμενο, είτε ως προς τη σειρά με την οποία τίθεται. Επιπλέον, μπορεί να γίνονται περαιτέρω ερωτήσεις σε κάποιους συμμετέχοντες, ανάλογα με τη ροή της συζήτησης, για μεγαλύτερη εμβάθυνση στη διερεύνηση του θέματος, ενώ παράλληλα μπορούν πάντα να προσθέτονται ή να αφαιρούνται κάποιες ερωτήσεις. Διακρίνεται δηλαδή, στις ημι δομημένες συνεντεύξεις, μια ευελιξία.

- *Μη δομημένες συνεντεύξεις*, οι οποίες περιλαμβάνουν ανοικτές, ελεύθερες ερωτήσεις, που δεν είναι προκαθορισμένες και συνήθως σχεδιάζονται πάνω σε κάποιες ευρύτερες θεματικές, τις οποίες αναπτύσσουν οι συμμετέχοντες, ώστε, μέσα από την αλληλεπίδραση με τον ερευνητή να αναδειχθούν καινούργια θέματα (Ισαρη & Πουρκός, 2015, σ. 97)

Πεδίο έρευνας

Στην έρευνα καταγράφονται πληροφορίες και απόψεις ανθρώπων για την οργάνωση, καλλιέργεια και εξέλιξη της ξιφασκίας στην Κέρκυρα, καθώς και για τις προκλήσεις και τα προβλήματα της σωματειακής οργάνωσής της.

Δείγμα

Για τη συλλογή πληροφοριών επιλέχθηκε να διεξαχθούν οκτώ διαφορετικές συνεντεύξεις που μπορούν να δώσουν πληροφορίες για το άθλημα της ξιφασκίας και τη σωματειακή της εκπροσώπηση στην Κέρκυρα. Με σκοπό την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος, οι συμμετέχοντες στη συνέντευξη έχουν διαφορετική ιδιότητα- σχετίστηκαν στο παρελθόν ή σχετίζονται ακόμα και σήμερα ενεργά με το άθλημα, είτε ως προπονητές, είτε ως αθλητές, είτε ως παράγοντες των κερκυραϊκών σωματείων ξιφασκίας. Κοινή τους αναφορά είναι ο γεωγραφικός χώρος στον οποίο ζουν και στον οποίο ήρθαν σε επαφή με το άθλημα, καθώς και το γεγονός ότι είναι οικεία πρόσωπα στην ερευνήτρια. Αυτό σημαίνει ότι η δειγματοληψία της έρευνας είναι σκόπιμη, καθώς οι συμμετέχοντες επιλέχθηκαν με κριτήριο την εμπειρία τους στον χώρο της κερκυραϊκής ξιφασκίας, που διερευνείται στην παρούσα εργασία.

Διαδικασία Συλλογής Δεδομένων- Αξιοπιστία της έρευνας

Αφού πραγματοποιήθηκε η επιλογή των συμμετεχόντων με βάση τα κριτήρια που προαναφέρθηκαν, η ερευνήτρια ήρθε σε επαφή με τους συμμετέχοντες, ώστε να λάβει τη δική τους έγκριση συμμετοχής. Μετά την αποδοχή της συμμετοχής από τους συμμετέχοντες, η ερευνήτρια προχώρησε σε ενημέρωση του δείγματος για την ακολουθούμενη διαδικασία. Συγκεκριμένα, η ερευνήτρια διαβεβαίωσε τους συμμετέχοντες για την ανωνυμία των συνεντεύξεων και ορίστηκε ο τόπος, καθώς και ο χρόνος διεξαγωγής των συνεντεύξεων. Η ερευνήτρια άφησε την επιλογή της ημερομηνίας, του τόπου και της ώρας διεξαγωγής στην επιλογή των συμμετεχόντων, ώστε οι τελευταίοι να νιώσουν άνεση και οικειότητα και να συμμετάσχουν στη διαδικασία δίχως αναστολές.

Για την εξασφάλιση της ομαλής διεξαγωγής των συνεντεύξεων, πραγματοποιήθηκε δοκιμαστικός έλεγχος σε δύο συμμετέχοντες, προκειμένου να γίνει γνωστό στην ερευνήτρια εάν διατυπώνονται και κατανοούνται πλήρως οι ερωτήσεις, καθώς και για την εξοικείωση της ερευνήτριας με την τελική διαδικασία. Συνολικά, διεξήχθησαν οκτώ, συνεντεύξεις, με την σύμφωνη γνώμη των συμμετεχόντων, οι οποίες στη συνέχεια απομαγνητοφωνήθηκαν με πιστή απόδοση. Όλες οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2020.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της έρευνας, η ερευνήτρια προέβη στην ακριβή και πιστή απόδοση των συνεντεύξεων, μέσω των κειμένων που προέκυψαν από την απομαγνητοφώνηση. Η αξιοπιστία της έρευνας υποστηρίχθηκε και από το γεγονός ότι η ίδια η ερευνήτρια έχει μια πολύχρονη ενασχόληση και εμπειρία με το αντικείμενο της έρευνας, επί είκοσι επτά έτη, γεγονός που αποτέλεσε και έναν από τους βασικούς λόγους που επέλεξε να ασχοληθεί με την διερεύνηση του συγκεκριμένου θέματος.

Ερμηνεία των συνεντεύξεων

Ο βασικός στόχος των ερωτήσεων ήταν να γίνει συλλογή δεδομένων ώστε να αναδειχθούν, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, πληροφορίες που θα δώσουν μια πληρέστερη εικόνα για την ξιφασκία στην Κέρκυρα από τα τέλη της δεκαετίας του ογδόντα μέχρι τις μέρες μας. Τόσο με χρονολογικά στοιχεία, όσο και με περιγραφή καταστάσεων και εμπειριών, ανθρώπων «από μέσα». Άλλωστε, όπως υποστηρίζει και

ο Γιώργος Τσιώλης (2013) στο κείμενό του: *Η σχέση ποιοτικής και ποσοτικής προσέγγισης στην κοινωνική έρευνα: από τη θέση περί «ριζικής ασυμβατότητας» στο συνδυασμό ή τη συμπληρωματικότητα των προσεγγίσεων*, οι ερευνητές που υιοθετούν την ποιοτική προσέγγιση «..Επιδιώκουν, κατά συνέπεια, να εξετάσουν τα ερευνώμενα φαινόμενα «εκ των έσω», μέσα δηλαδή από την οπτική, τις εμπειρίες και τις ιστορίες των συμμετεχόντων σε αυτά υποκειμένων.» (σ. 3).

Σε κάποιες περιπτώσεις, οι ερωτήσεις χρειάστηκε να αναλυθούν περαιτέρω, στην προσπάθεια να δοθούν περισσότερες λεπτομέρειες, ενώ σε κάποιες άλλες, ανάλογα με την ιδιότητα του ερωτώμενου, δεν αναφέρθηκαν τα ίδια ερωτήματα.

Κοινό χαρακτηριστικό αποτέλεσε η συναισθηματική εμπλοκή όλων των ερωτηθέντων, που, επιχειρώντας να ξεδιπλώσουν τις εντυπώσεις και τις εμπειρίες τους μέσα από την συνέντευξη, έδωσαν και μια εικόνα νοσταλγίας για το παρελθόν. Ιδιαίτερα οι παλιοί αθλητές, για τους οποίους είναι έκδηλη η αγάπη για το άθλημα, ακόμα και μετά από πολλά χρόνια αποχής.

Στο πρώτο ερώτημα, για το πώς δηλαδή ξεκινά η ενασχόλησή τους με την ξιφασκία, οι περισσότεροι απαντούν πως γνώρισαν για αυτήν από φιλική παρέα, ή από άτομα του περιβάλλοντός τους που ήδη ασχολούνται και γνωρίζουν το άθλημα. Προκύπτει, δηλαδή, ότι η ενημέρωση για την ύπαρξη δραστηριότητας στην Κέρκυρα, γίνεται μέσω ανακοινώσεων του συλλόγου ή μέσω φιλικών προσώπων. Για την μεν περίπτωση των αθλητών του Αθλητικού Συλλόγου ΚΟΡΚΥΡΑ, αυτή γίνεται, κατά τις αρχές της δεκαετίας του ογδόντα, οπότε και εκκινεί η δραστηριότητα του τμήματος ξιφασκίας στο σωματείο αυτό. Για τον Κερκυραϊκό Αθλητικό Σύλλογο Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ, σύμφωνα με τις μαρτυρίες των παραγόντων του συλλόγου, αλλά και όπως προκύπτει και από τις πληροφορίες που έχουν αντληθεί από το Καταστατικό του Συλλόγου, η πρώτη δραστηριοποίηση παρατηρείται από το έτος 1994 και συνεχίζει μέχρι και σήμερα.

Στο επόμενο ερώτημα, που αφορά στις συνθήκες οργάνωσης και προπόνησης στον Αθλητικό Σύλλογο ΚΟΡΚΥΡΑ, τις προκλήσεις και τις δυσκολίες στην εύρυθμη λειτουργία του τμήματος ξιφασκίας στον σύλλογο αυτό, οι πλειονότητα των ερωτηθέντων απαντά πως ήταν σχετικά καλές για την εποχή και πως ο προπονητής Σπύρος Τσιμίνος είναι άνθρωπος με διεθνή εμπειρία στην ξιφασκία και καταβάλλει σοβαρές προσπάθειες για την όσο το δυνατόν αρτιότερη οργάνωση του τμήματος, με

τις γνωριμίες του, αλλά και με προσωπική εργασία, τόσο για την οργάνωση του χώρου προπονήσεων, όσο και για την επιλογή των κατάλληλων αθλητών που θα πλαισιώσουν το νεοσύστατο τμήμα. Καλλιεργούνται τα δύο από τα τρία όπλα, το ξίφος ασκήσεως και το ξίφος μονομαχίας. Ο Σύλλογος διαθέτει από νωρίς ξεχωριστή αίθουσα για τις προπονήσεις, η οποία βρίσκεται στο υπόγειο του Β΄ Γυμνασίου Αρρένων Κέρκυρας, χαρακτηρίζεται δε από την πλειονότητα των ερωτηθέντων ως μικρή σε διαστάσεις, αλλά λειτουργική, χάρις στις προσωπικές ενέργειες του προπονητή Σπύρου Τσιμίνου, ο οποίος φροντίζει για τον εξοπλισμό της με τα βασικά, απαραίτητα υλικά, ώστε να διασφαλίζονται αξιοπρεπείς συνθήκες προπόνησης. Μόνον ένας εκ των συμμετεχόντων θεωρεί ότι οι συνθήκες ήταν άρτιες και η αίθουσα ξιφασκίας πλήρως εξοπλισμένη, γεγονός που θεωρεί πρωτοπόρο για την εποχή. Αργότερα, η αίθουσα μεταφέρεται σε χώρο του Εθνικού Αθλητικού Κέντρου της Κέρκυρας. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων αναφέρει πως το σημαντικότερο μειονέκτημα ήταν οι ελλείψεις σε ρουχισμό, της ειδικής, δηλαδή, στολής ξιφασκίας.

Στο ερώτημα για το *πως ξεκινά η δημιουργία του Κερκυραϊκού Αθλητικού Συλλόγου «Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ» στην Κέρκυρα*, από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων προκύπτει ότι η ιστορία του ξεκινά το έτος 1993, κατόπιν απόφασης δημιουργίας νέου σωματείου, από μια ομάδα παλαιών αθλητών ξιφασκίας του ΚΟΡΚΥΡΑ, με πρωτοβουλία της πτυχιούχου φυσικής αγωγής και αθλητισμού, με ειδικότητα στην ξιφασκία και παλιάς αθλήτριας του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ Μαρίας Βερονίκη. Ερωτηθέντες για τις γενικότερες συνθήκες λειτουργίας του Κ.Α.Σ. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ, οι περισσότεροι αναφέρουν ότι η Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας προσπαθεί να βοηθήσει με τα μέσα που διαθέτει, τον Σύλλογο, πλην ενός, ο οποίος τονίζει ότι δεν υπήρξε μέριμνα εκ μέρους της, παρά μόνον για λόγους αυτοπροβολής κάποιων παραγόντων της.

Στο ερώτημα που αφορά *στις αναμνήσεις από τις συμμετοχές των στη ομάδα ξιφασκίας του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ σε αγώνες, από τους συναθλητές τους και τις επιδόσεις της ομάδας συνολικά*, όλοι οι συμμετέχοντες αναφέρουν τα υψηλά πλασαρίσματα που καταφέρνει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να φέρει η ομάδα, τους ταλαντούχους αθλητές που διαθέτει, καθώς και την κορυφαία διάκριση της κατάκτησης της 1^{ης} ομαδικής θέσης, στην κατηγορία του ξίφους ασκήσεως, στο Κύπελλο Νοτίου Ελλάδας, που διεξάγεται στο Ηράκλειο Κρήτης το 1983. Από τις συνεντεύξεις προκύπτει ότι στην ομάδα αυτή συμμετέχουν οι αθλητές Κώστας Βερονίκης, Μάχος Αρχοντίδης, Προκόπης Πολυμέρης και Πέτρος Κωσταγιόλας.

Για όσους απαντούν στην ίδια ερώτηση, για τον ΔΑΜΟΚΛΗ, οι απαντήσεις διαφέρουν, καθώς ο ερωτώμενος με την εμπειρία του αθλητή αναφέρει ότι έχει ευχάριστες αναμνήσεις, παρά το κλίμα ανταγωνιστικότητας, ενώ οι δύο ερωτηθέντες, με την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, έχουν διαφορετικές απόψεις. Ο ένας εκ των δυο, με δραστηριότητα από το 2015 μέχρι τις μέρες μας θεωρεί ότι οι εμπειρίες είναι στο σύνολό τους καλές και οι αγώνες οργανωμένοι, ενώ ο άλλος, που έχει εμπειρία συμμετοχής ήδη από τα πρώτα χρόνια συμμετοχής του ΔΑΜΟΚΛΗ σε αγώνες, αναφέρει ότι είχε πάντα την εντύπωση πως η Κέρκυρα, ως μικρό επαρχιακό σωματείο ήταν πάντα ο φτωχός συγγενής και αντιμετωπιζόταν στους αγώνες ανάλογα, σε αντίθεση με τα αθηναϊκά σωματεία.

Στο ερώτημα για το *πότε σταματά η αθλητική δραστηριότητα στον Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ, τους λόγους, καθώς και τις συνέπειες που είχε για την ξιφασκία στην Κέρκυρα, τη δεδομένη χρονική στιγμή*, πέντε από τους ερωτηθέντες, αναφέρουν ότι αυτό συνέβη στα μέσα του ογδόντα, δίχως να καθορίζουν σαφή ημερομηνία, θεωρώντας πως αυτό έγινε λόγω των οικονομικών προβλημάτων του συλλόγου και για το γεγονός ότι ο προπονητής έπρεπε να φύγει εκτός Κέρκυρας και δεν υπήρχε διάδοχη κατάσταση, ούτε κρατική παρέμβαση και αρωγή στα θέματα αυτά. Μάλιστα, ο ένας εξ αυτών, με την ιδιότητα του προπονητή, αναφέρει ως έναν από τους λόγους αυτούς και τον προσανατολισμό του συλλόγου προς το άθλημα του μπάσκετ. Όλοι οι ερωτηθέντες συμφωνούν πως οι λόγοι που προαναφέρονται, οδηγούν στη διάλυση του τμήματος και, την εξαφάνιση κάθε δραστηριότητας ξιφασκίας στην Κέρκυρα, δίχως την ύπαρξη προπονητή για να συνεχίσει η λειτουργία του.

Στο ερώτημα για το *αν υπήρχε αρωγή και ενδιαφέρον από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας και τους τοπικούς, τότε, φορείς (Δήμο, Νομαρχία, Περιφέρεια), καθώς και από τους τοπικούς βουλευτές για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και, εάν ναι, με ποιο τρόπο, για την μεν περίοδο λειτουργίας του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ, προκύπτει, από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ότι η Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας, στα πλαίσια ανάπτυξης του αθλήματος στην Περιφέρεια στηρίζει το σωματείο και μάλιστα με την πλήρη οικονομική κάλυψη όλων των εξόδων μετακίνησης, διαμονής και διατροφής για συμμετοχή στους αγώνες. Μόνον ένας αναφέρει ότι, ναι μεν υπήρχε βοήθεια, αλλά στο περιθώριο των δυνατοτήτων της ομοσπονδίας και του φαίνεται ότι η Κέρκυρα έπαιρνε «ό,τι περισσεύε».*

Για την βοήθεια από τοπικούς φορείς και βουλευτές, οι ερωτηθέντες, τόσο για την ιστορία του ΑΣ ΚΟΡΚΥΡΑ, όσο και για τον Κ.Α.Σ. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ είναι κατηγορηματικοί ότι δεν υπήρξε ενδιαφέρον. Μάλιστα, ένας από τους ερωτηθέντες αναφέρει ότι οι τοπικοί φορείς βοήθησαν μόνον και οριακά στο θέμα της αίθουσας, δίχως όμως ενδιαφέρον, στη συνέχεια, ούτε καν για την φύλαξη και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων.

Στο ερώτημα για την εμπλοκή των γονιών και κατά πόσο θεωρούν ότι αυτή μπορεί να επηρεάζει τη γενικότερη λειτουργία του συλλόγου, ή και την απόδοση των ίδιων των αθλητών, οι παλαιοί αθλητές και παράγοντες που δραστηριοποιήθηκαν τη δεκαετία του ογδόντα στην ξιφασκία, δηλώνουν ότι, δεν υπήρχε εμπλοκή και παρέμβαση των γονέων στο έργο του τμήματος, ούτε στην γενικότερη διοικητική ή άλλη λειτουργία του συλλόγου. Αντίθετα, η πλειονότητα των συμμετεχόντων με πιο πρόσφατη εμπειρία στα πράγματα του συλλόγου ΔΑΜΟΚΛΗΣ, είτε από την θέση του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου είτε από την εμπειρία του ως αθλητή, δηλώνουν ότι τα τελευταία χρόνια η γονική παρεμβατικότητα είναι έντονη, έως καταλυτική για την λειτουργία του συλλόγου. Όχι μόνον θετικά, ως παροχή οικονομικής στήριξης, εφόσον το οικονομικό βάρος το επωμίζονται πρώτιστα οι οικογένειες των αθλητών, αλλά λαμβάνοντας και αρνητική χροιά, αφού παρατηρούνται πολλές περιπτώσεις έντονης παρεμβατικότητας, τόσο στη διοικητική λειτουργία, όσο και στο έργο των προπονητών.

Σε ό,τι αφορά τα πλεονεκτήματα ή και τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας σε σχέση με εκείνα των Αθηνών και σε εκείνα που βρίσκονται σε μεγάλα αστικά κέντρα, και στο σκέλος των μειονεκτημάτων, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων έχουν την άποψη ότι η περιφέρεια υστερεί σημαντικά της Αθήνας, καθώς το άθλημα είναι ακριβό και χρειάζεται πόρους. Εφόσον οι περισσότεροι αγώνες διεξάγονται στην Αθήνα, τα μικρά επαρχιακά σωματεία δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις οικονομικές απαιτήσεις των εξόδων μετάβασης, διαμονής και διατροφής που απαιτεί η συμμετοχή στους αγώνες και το οικονομικό βάρος το επωμίζονται οι οικογένειες των αθλητών. Για τους περισσότερους ερωτηθέντες σημαντικό μειονέκτημα αποτελεί επίσης το γεγονός ότι τα μικρά σωματεία έχουν λίγα μέλη και αθλητές, άρα και λιγοστά έσοδα. Μόνον ένας εκ των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η ξιφασκία δεν αποτελεί, αναλογικά με άλλα, ακριβό άθλημα και ότι με κρατική μέριμνα και οργάνωση πολλά εμπόδια μπορούν να

προσπεραστούν. Στα πλεονεκτήματα των μικρών επαρχιακών σωματείων, σημειώνεται από τρεις συμμετέχοντες η δυνατότητα να γνωρίζονται καλύτερα οι αθλητές μεταξύ τους, αλλά και το γεγονός ότι η δουλειά του προπονητή διευκολύνεται, αφού, λόγω μικρότερου αριθμού αθλητών, γνωρίζει και χειρίζεται καλύτερα τους αθλητές του, ενώ τα παιδιά αναπτύσσουν εγγύτερες και πιο ουσιαστικές σχέσεις.

Για το πως αξιολογούν τις προσπάθειες του τωρινού συλλόγου για την καλλιέργεια του αθλήματος, σε σχέση με τις υπάρχουσες συνθήκες, τόσο σε υλικοτεχνική υποδομή, όσο και σε έμψυχο δυναμικό, όλοι δηλώνουν ότι έχουν πολύ καλή άποψη, ότι ο σύλλογος κάνει το καλύτερο δυνατό και καταβάλλει πολλές προσπάθειες. Οι περισσότεροι επίσης αποδίδουν την επιβίωσή του συλλόγου στο μεράκι κάποιων ανθρώπων, και τρεις από αυτούς τονίζουν και γεγονός της έλλειψης προπονητή και των ακατάλληλων χώρων άθλησης.

Με την διαπίστωση ότι υπάρχει έλλειψη προπονητών ξιφασκίας σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, αλλά και στην Κέρκυρα, ερευνήτρια ρωτά μέρος των συμμετεχόντων ποιες θεωρούν ότι είναι οι συνέπειες αυτής της έλλειψης, και ποιες θεωρούν ότι θα έπρεπε να είναι οι ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουν για την βελτίωση της κατάστασης αυτής. Η ερώτηση απευθύνεται σε πέντε από τους οκτώ συμμετέχοντες. Και οι πέντε αναφέρουν ότι δεν υπάρχει ενδιαφέρον από την πολιτεία, άρα και τα επαρχιακά σωματεία δεν έχουν δυνατότητες μεγαλύτερης ανάπτυξης, δύο από αυτούς προτείνουν την συχνότερη διεξαγωγή σχολών προπονητών ξιφασκίας, ενώ ένας αναφέρει και την έλλειψη τοπικού ενδιαφέροντος για το θέμα.

Στο ερώτημα για ποιους λόγους θεωρούν ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι ίσως τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα όσο άλλα αθλήματα, οι απόψεις συγκλίνουν στο γεγονός ότι η ξιφασκία θέλει μεγαλύτερη προβολή ως άθλημα, καθώς θεωρείται ίσως ακόμα προνόμιο της κοινωνικής ελίτ. Ένας από αυτούς δηλώνει, πιο συγκεκριμένα, ότι η κερκυραϊκή κοινωνία έχει καταβολές αντίδρασης απέναντι στην κοινωνική ελίτ, όπως και στο παρελθόν, ενώ μια άλλη άποψη είναι ότι η έλλειψη κατάλληλων χώρων δεν βοηθά στην προσέλκυση φιλάθλων, άρα και νέων αθλητών.

Στο εάν θεωρούν ότι η ενασχόλησή με το άθλημα και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα συμβάλλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ή στους αθλητές, (Σχέσεις φιλίας... κοινωνικής συναναστροφής, φιλίες

ζωής, εμπειρίες ζωής...), η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δηλώνει ότι μέσα από τα σπορ και τη σωματειακή οργάνωση και λειτουργία, προάγεται η κοινωνικοποίηση και δημιουργούνται σχέσης φιλίας, σχέσεις ζωής και γενικότερα ο υγιής αθλητισμός παράγει οφέλη για τους αθλούμενους. Μόνον ένας εκ των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η ενασχόληση με το άθλημα και το αθλητικό σωματείο δεν διαφέρει όσα συμβαίνουν σε ανάλογους χώρους, ότι ναι μεν δημιουργούνται σχέσεις, «όχι ιδιαίτερες όμως» και ότι «πολλοί χρησιμοποιούν τα σωματεία για αυτοπροβολή».

Η τελευταία ερώτηση που τέθηκε από την ερευνήτρια: *Δώστε μας μια συνολική εικόνα της εμπειρίας σας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία. Ποιές θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών και την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα*, κλείνει τον κύκλο των συνεντεύξεων και συγκεντρώνει, κατά μια έννοια, την συνολική εικόνα που αποκόμισαν από τον χώρο της ξιφασκίας οι συμμετέχοντες. Οι περισσότεροι εκφράζουν την αγάπη τους προς το άθλημα και την πικρία τους για την κρατική αδιαφορία και την έλλειψη ενδιαφέροντος από τους τοπικούς φορείς (Δήμο, Περιφέρεια, βουλευτές), διαχρονικά. Αναγνωρίζουν ότι η αγάπη και η ανιδιοτέλεια κάποιων ανθρώπων κρατάει ζωντανό τον σύλλογο, τονίζουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο χώρος λόγω της οικονομικής ύφεσης, γεγονός που κοστίζει στην ανάπτυξη του αθλήματος, ενώ ο ένας από αυτούς κρίνει τη δική του εμπειρία ως «τραυματική», λόγω των πολλών δυσκολιών και της γενικότερης αδιαφορίας που θεωρεί ότι αντιμετωπίζουν τα μικρά επαρχιακά σωματεία. Ένας άλλος δηλώνει ότι έχει γλυκόπικρες αναμνήσεις, πικρές λόγω των δυσκολιών, αλλά ταυτόχρονα όμορφες, καθώς το άθλημα της ξιφασκίας είναι ιδιαίτερα ευχάριστο. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων προτείνει να διαφημιστεί περισσότερο το άθλημα σε τοπικό επίπεδο, ζητούν μεγαλύτερη βοήθεια από την πολιτεία και στήριξη από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας και τους συναρμόδιους φορείς, ενώ θεωρούν ότι η οικονομική ενίσχυση και οι χορηγίες θα βοηθήσουν πολύ στην ανάπτυξή του. Οι περισσότεροι επίσης, θεωρούν σημαντικό να βρεθεί καταλληλότερος χώρος προπονήσεων και προτείνουν να διοργανωθούν αγώνες στην Κέρκυρα. Ένας από τους συμμετέχοντες προτείνει δε και την φιλοξενία Πανεπιστημιακού Πρωταθλήματος Ξιφασκίας στο νησί.

Συμπεράσματα

Από τις πηγές και την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, στην οποία βασίζεται και η παρούσα έρευνα, συμπεραίνουμε ότι η εμφάνιση της ξιφασκίας στην Νεότερη και Σύγχρονη Ελλάδα ακολουθεί μια γραμμική, παράλληλη σχέση με το σύνολο των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων, ιδιαίτερα σε ό,τι αυτές επηρεάζουν και διαμορφώνουν, σε όλα τα επίπεδα και τις παραμέτρους του δημόσιου βίου. Η επιτακτική ανάγκη για την γρήγορη οργάνωση του νέου κράτους με βάση τα δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα, φέρνει μαζί της και ανάλογα στερεότυπα και τάσεις. Η γυμναστική, που αρχικά εκλαμβάνεται ως απαραίτητο μέσο για την αγωγή των νέων, υποστηριζόμενη από ιατρικές και παιδαγωγικές θεωρίες, επηρεάζεται αρχικά από το Γερμανικό Γυμναστικό Σύστημα. Η άνοδος του εθνικισμού σε όλη την Ευρώπη κατά τα τέλη του 19^{ου} αι., με κύρια χαρακτηριστικά την προτεραιότητα στην στρατιωτική προετοιμασία του έθνους και την δημιουργία κλίματος μεγάλων εθνικών διεκδικήσεων, βρίσκει γόνιμο έδαφος και στην Ελλάδα. Ήδη από την Οθωνική περίοδο πραγματοποιείται διδασκαλία της ξιφασκίας και της σπαθασκίας στις στρατιωτικές σχολές, με μετακλήσεις φημισμένων Γερμανών και Γάλλων οπλοδιδασκάλων. Έτσι, οι αξιωματικοί του ελληνικού στρατού είναι και οι πρώτοι που ξεχωρίζουν για το υψηλό τους επίπεδο στην ξιφασκία και την σπαθασκία και οι ίδιοι που στελεχώνουν τα πρώτα, αντίστοιχα αθλητικά σωματεία, στα τέλη του 19^{ου} αι. Άλλωστε, η ξιφασκία ανήκει στα πρώτα σπορ που καλλιεργούνται στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος, μαζί με την ιππασία και την σκοποβολή. Για λόγους ιστορικούς και λόγω του κόστους που συνεπάγεται η ενασχόληση με τα σπορ αυτά, η ξιφασκία καταγράφεται ως ένα «ευγενές» σπορ, χαρακτηρισμός που θα την ακολουθεί για πολλές δεκαετίες μετά, ένα άθλημα- προνόμιο της κοινωνικής ελίτ. Τα αθλητικά σωματεία καθορίζουν τα ίδια τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια εισαγωγής των μελών τους. Η ξιφασκία, με κύριο εκπρόσωπο την Αθηναϊκή Λέσχη, που λειτουργεί, ακόμα και στις μέρες μας, στα πρότυπα της ανδρικής, «κλειστής» λέσχης, είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο, ακόμα και ο αθλητισμός της εποχής αναπαράγει τις κοινωνικές, ταξικές ταυτότητες. Ο ψυχαγωγικός χαρακτήρας της άθλησης και η εμφάνιση του fair- play, δηλαδή της ύπαρξης και αποδοχής κανόνων στις αθλητικές αναμετρήσεις, βρίσκει την καλύτερη εκδοχή του στους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, το 1896, με τις διακρίσεις των Ελλήνων αθλητών της ξιφασκίας, ήδη από την πρώτη μέρα των

αγώνων να ξεσηκώνουν τα πλήθη. Ο θαυμασμός για το ανδρικό κάλος, την πρωτιά και την νίκη, γίνεται εθνική υπόθεση.

Για πολλές δεκαετίες οι Ένοπλες Δυνάμεις, με αιχμή του δόρατος την Σχολή των Ευελπίδων, στελεχώνουν την πλειονότητα των εθνικών ομάδων ξιφασκίας. Μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και μέχρι σήμερα, η ξιφασκία εξακολουθεί να διδάσκεται στις στρατιωτικές σχολές. Σε σωματειακό επίπεδο, η εξέλιξή της είναι αργή, ίσως επειδή κουβαλάει ακόμα στις πλάτες της τις ελιτίστικες καταβολές της. Η ιστορία της μεταπολεμικής Ελλάδας σε πολιτικό και κατά επέκταση σε οικονομικό επίπεδο, δεν φαίνεται να αφήνει και πολλά περιθώρια για μαζική ενασχόληση με αθλήματα που «κοστίζουν». Έτσι, η ξιφασκία δεν θα τύχει της ευρείας, λαϊκής αποδοχής άλλων αθλημάτων, όπως το ποδόσφαιρο, που μπορεί και παίζεται ακόμα και στις αλάνες των φτωχογειτονιών, σε κάθε γωνιά της χώρας. Επίσης, ο ατομικός, μοναχικός χαρακτήρας του αθλήματος, που δεν προτρέπει σε μαζική θέαση και ακόμα και αυτή η πνευματικότητά του, δεν θα το κάνει, τουλάχιστον μέχρι και πριν από λίγα χρόνια, σπορ για ευρεία κατανάλωση. Το φαινόμενο αυτό είναι βαθύτατα κοινωνικό και, ας μας επιτραπεί η άποψη, ως ένα βαθμό, ταξικό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας και πως έχουν περάσει στη συλλογική, εθνική μας μνήμη. Από παιδιά, διδασκόμαστε την σημασία της εμβληματικής νίκης του Σπύρου Λούη, στον κλασικό μαραθώνιο του 1896. Το επικό κατόρθωμα ενός απλού ανθρώπου, ενός φτωχού νερούλα, ο οποίος φαίνεται να κουβάλησε στις πλάτες του όλες τις ελπίδες του ταλαιπωρημένου Έλληνα, εξακολουθεί έως τις μέρες μας να δίνει την εντύπωση ότι η νίκη του συμβολίζει τη δικαίωση ενός λαού που την αξίζει, χάρις στο ένδοξο, αρχαίο παρελθόν του. Και σε αυτό συμφωνούμε. Ποιοι όμως γνωρίζουν ποιος ήταν ο Ιωάννης Γεωργιάδης; Πότε έχει ειπωθεί ή διδαχθεί ότι ο χρυσός ολυμπιονίκης, εκτός από εκπληκτικός αθλητής άφησε το σπουδαίο στίγμα του και στην Ιατρική και στην Εγκληματολογία; Ποιος γνωρίζει ποιος ήταν ο Τηλέμαχος Καρακάλος, τόσο ως ολυμπιονίκης ξιφομάχος όσο και ως στρατιωτικός, λογοτέχνης και συγγραφέας; Με τον ίδιο τρόπο που τα τέσσερα ολυμπιακά μετάλλια της ξιφασκίας των αγώνων του 1896 αναφέρονται πολύ σπάνια, σπανιότατες είναι και οι αναφορές για την πορεία της σύγχρονης αγωνιστικής ελληνικής ξιφασκίας από τα αθλητικά τμήματα των μέσων ενημέρωσης. Η ξιφασκία δεν έχει καταφέρει να διεισδύσει ούτε στην μέση, αλλά ούτε και στην ανώτερη εκπαίδευση, με εξαίρεση, πάντα την Σχολή Ευελπίδων.

Αν παρατηρήσουμε, γεωγραφικά, τις εστίες εμφάνισης και ανάπτυξης της ξιφασκίας ως σπορ, παρατηρούμε ότι πρωτοεμφανίζεται στην Αθήνα, καθώς και σε κάποιες μεγάλες πόλεις, ανάλογα με την ύπαρξη οπλοδιδασκάλων σε αυτές, κυρίως από το εξωτερικό. Η περίπτωση της Κέρκυρας, αποτελεί από μόνη της ένα σημαντικό παράδειγμα. Με μέριμνα του ελβετού γυμναστή Κάρολου Δελαπαλούδ, η ξιφασκία κάνει την πρώτη της εμφάνιση σε αυτή την μικρή, αλλά κοσμοπολίτικη γωνιά της Ελλάδας. Οργανώνεται πολύ νωρίς, σε σχέση με άλλες, μεγαλύτερες ελληνικές πόλεις. Και μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο στην Κέρκυρα η ξιφασκία καλλιεργείται με επιμονή, χάρις τις προσπάθειες ενός ακόμα εμπνευσμένου γυμναστή, που δικαίως θεωρείται από τους σπουδαιότερους στη χώρα. Ο Γεώργιος Νικολαΐδης, με ειδική μετεκπαίδευση στην οπλομαχία την οποία ολοκληρώνει στην Βουδαπέστη, φροντίζει για την προετοιμασία των κερκυραίων ξιφομάχων, καταφέροντας να δημιουργήσει μια εξαιρετική ομάδα στον Κερκυραϊκό Γυμναστικό Σύλλογο, έναν από τους ιστορικότερους αθλητικούς συλλόγους της χώρας. Ο πρόωρος θάνατός του το 1940 θα σημάνει και το τέλος της κερκυραϊκής ξιφασκίας, για σαράντα περίπου χρόνια.

Όπως προαναφέρουμε στο Γ' μέρος της έρευνας, από τις αρχές της δεκαετίας του ογδόντα και μέχρι σήμερα, δύο αθλητικά σωματεία καλλιεργούν το άθλημα. Κομβικό σημείο στην εξέλιξη και στην επιβίωση των σωματείων, που δεν έχουν πια τον αστικό χαρακτήρα του παρελθόντος, είναι η ύπαρξη σταθερών οικονομικών πόρων και εξειδικευμένων προπονητών, που, εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων, σπανίζουν στην περιφέρεια. Δίχως προπονητές ξιφασκίας, δεν μπορούν να επιβιώσουν τα υπάρχοντα σωματεία, αλλά και ούτε να δημιουργηθούν νέα, σε άλλες πόλεις. Και εδώ, έρχεται ακριβώς το ερώτημα, εάν και πως προτίθεται ο αρμόδιος φορέας, δηλαδή η Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας, αλλά και η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού να αντιμετωπίσουν το ζήτημα. Ποιο είναι το όραμα για την ανάπτυξη του αθλήματος, ομολογουμένως σε ένα ιδιαίτερα δύσκολο- οικονομικά- πλαίσιο, σε μια δύσκολη εποχή, για όλο τον ελληνικό αθλητισμό. Αν θεωρούν, δηλαδή, ότι η κατάρτιση και η επένδυση σε ανανέωση του προπονητικού στόλου είναι ζωτικής σημασίας για την επιβίωση, αλλά και την ανάπτυξη του αθλήματος. Η πρόσφατη διεξαγωγή σχολής προπονητών ξιφασκίας σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, μετά από πολλά χρόνια, είναι ενδεικτική της αντιμετώπισης του ζητήματος της έλλειψης προπονητών, όταν μάλιστα η μόνη Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού που προβλέπει-

εφόσον υπάρχουν ενδιαφερόμενοι φοιτητές- ειδικότητα ξιφασκίας, να είναι εκείνη της Αθήνας.

Ήδη, από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις, προκύπτει και ο σχετικός προβληματισμός. Η πλειοψηφία συμφωνεί ότι, η κερκυραϊκή μεταπολεμική, ξιφασκία δημιουργήθηκε, συντηρήθηκε και επιβιώνει ακόμα και στις μέρες μας περισσότερο χάρη στις προσπάθειες και την επιμονή συγκεκριμένων ανθρώπων, που βάζουν ως προτεραιότητα την αγάπη τους για το άθλημα. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων απαντά ότι η κρατική βοήθεια υπήρξε συγκυριακή και σύντομη και ότι υπάρχει μια διαχρονική αδιαφορία των τοπικών φορέων (Δήμος, Περιφέρεια, τοπικοί βουλευτές), απέναντι τον τοπικό αθλητισμό και τις ανάγκες του, με αποκορύφωμα την άσχημη κατάσταση των αθλητικών εγκαταστάσεων στο νησί. Καθίσταται δε σαφές ότι η μεγαλύτερη προβολή του αθλήματος θα συντελέσει σε μια καλύτερη γνωριμία με το άθλημα και θα βοηθήσει στην ανάπτυξή του.

Αφήνουμε λοιπόν και τον αναγνώστη να βγάλει και τα δικά του συμπεράσματα, τόσο από την ανάγνωση της έρευνας, όσο και από τις μαρτυρίες των ανθρώπων που δέχθηκαν να μοιραστούν μαζί μας, για πρώτη φορά, τις δικές τους αναμνήσεις, εμπειρίες, απόψεις και προτάσεις.

Η δεκαετής οικονομική κρίση είναι σίγουρο ότι επηρέασε σημαντικά την γενικότερη κατάσταση στον χώρο του ελληνικού αθλητισμού, ίσως όμως και απλώς να όξυνε, προβλήματα και στρεβλώσεις που υπήρχαν για πολύ καιρό, και τώρα, με τα νέα δεδομένα που προξενεί και η εμφάνιση του Κορωναιού, αυτά να συσσωρεύονται, δημιουργώντας ακόμα μεγαλύτερες πιέσεις. Όλα όσα αναφέρονται, γεννούν με τη σειρά τους, κάποια επιπλέον ερωτήματα: Μήπως η ξιφασκία, τελικά, απευθύνεται σε «ειδικό κοινό», λόγω και των ιδιαίτερων κανονισμών της και του τρόπου διεξαγωγής της; Ή μήπως δεν έχει αποκτήσει το λαϊκό έρεισμα, ώστε να εκφράσει την ανταγωνιστικότητα και την δυναμική του Έλληνα, ως άθλημα;

Ίσως έχει έρθει η ώρα για την πραγματοποίηση μιας εξειδικευμένης μελέτης, με κύριο άξονα την κοινωνιολογική προσέγγιση του θέματος, η οποία θα ρίξει φώς στην ίδια την ελληνική κοινωνία, στα πιστεύω, στα θέλω και στα κίνητρά της, ώστε να βοηθήσει προς την κατεύθυνση ενός νέου, στοχευμένου σχεδιασμού και γιατί όχι, ανασχεδιασμού της ελληνικής ξιφασκίας.

Βιβλιογραφία

(1907, Μαΐος 17). *Εφημερίς των Ειδήσεων*(917).

Anderson, B. (1973). *Better Fencing Foil* (1973 εκδ.). London: Kaye and Ward.

Αλεξόπουλος, Θ. (2016). *Η Προσωπική Μονομαχία στο Βυζαντινό Κόσμο (11ος-15ος αι.)*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ιστορίας- Αρχαιολογίας, Τομέας Βυζαντινής Ιστορίας.

Borden, I. (2006). *The Blackfriars Gladiators: Masters of Fence, Playing a Prize, and the Elisabethan and Stuart Theater*. Ανάκτηση April 05, 2020, από <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1000&context=theatrepub>.

Bower, M. (1993). *Foil Fencing* (7th Edition εκδ.). USA: Brown & Benchmark.

Britannica. (2020). Ανάκτηση May 03, 2020, από www.britannica.com/sports/fencing/Fencing-area

Czajkowski, Z. (2010). DOMENICO ANGELO- A GREAT FENCING MASTER OF THE 18th CENTURY AND CHAMPION OF THE SPORT OF FENCING. 17.

De Silva, H. (1991). *FENCING The Skills of the Game* (2nd edition εκδ.). Ramsbury, Marlborough, Wiltshire, UK: Crowood Press Ltd.

Defrasne Ait-Said, E. (2018). *The Concealment of Violence in the History of Fencing: Semantics, Codification, and Deterritorialization*. Ανάκτηση March 21, 2020, από [www.researchgate.net: www.researchgate.net/publication/331149472](http://www.researchgate.net/publication/331149472)

fencing.org.gr. (n.d.). Ανάκτηση Μαΐος 17, 2020, από Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας: <https://www.fencing.org.gr/index.php/gr/2013-02-12-09>

fencing.org.gr. (2018, Δεκέμβριος). Ανάκτηση Μαΐος 22, 2020, από Τοποθεσία Web της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ξιφασκίας: https://www.fencing.org.gr/images/kanonismos_fie_/2018/YLIKO_DEC2018.pdf

Fisher, C., Costache, S., & Μακρυγιάννη, Χ. (2011). *Ομιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (ΟΙΔΕ)*. Ανάκτηση Μαΐος 24, 2020, από Τοποθεσία Web του Ομίλου Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας: https://www.ahdr.info/images/pdf/oral-history/ORAL-HISTORY_GR.pdf

Hampton, V. D. (2011, April). Viking Age Arms and Armor Originating in the Frankish Kingdom. *The Hilltop Review*, 4(2), σσ. 36-44.

- Hermoso Rivero, J. (2016). El tratado de esgrima de Jerónimo Sánchez de Carranza (1582). Una obra humanística en la corte de VII duque de Medina Sidonia. Στο F. C. Isidoro (Επιμ.), *SANLÚCAR SEÑORIAL Y ATLÁNTICA. III y IV Jornadas de Investigación del Patrimonio Histórico- Artístico 2013-2014* (2016 εκδ., σσ. 22-42). Sanlúcar de Barrameda: Ayuntamiento de de Sanlúcar de Barrameda.
- Herr, R. (1955, September). Honor versus Absolutism: Richelieu's Fight against Dueling. *The Journal of Modern History*, 27(3), σσ. 281-285.
- Hutton, A. (1892). *Old Sword-Play, The Systems of Fence in Vogue during the XVth, XVIIIth, and XVIIIth Centuries, with lessons arranged from the works of various ancient masters*. London: H. Grevel & Co., B. Westerman & Co.
- iefimerida. (2018, Απρίλιος 09). Ανάκτηση Μαΐος 09, 2020, από <https://www.iefimerida.gr/news/408271/i-monomahia-toy-zappeioy-122-hronia-prin>
- International Olympic Committee. (n.d.). Ανάκτηση May 08, 2020, από Olympic Org.: <https://www.olympic.org/paris-1900-medals>
- International Wheelchair & Amputee Sports Federation. (2020, May 01). Ανάκτηση May 03, 2020, από International Wheelchair & Amputee Sports Federation: <https://wheelchairfencing.iwasf.com>
- Kaimakamis, Kirialanis, & Albanidis. (2008). Gymnastics and the Ideological Movement of Friedrich Ludwic Jahn. *Studies in Physical Culture and Tourism*, 15(1).
- La Rocca, D. J. (1998). *The Academy of the Sword: ILLUSTRATED FENCING BOOKS 1500-1800*. Metropolitan Museum of Art, Arms and Armor Dept. New York: Metropolitan Museum of Art.
- Library of Berkeley, University of California. (2020). Ανάκτηση May 25, 2020, από Τοποθεσία Web της Bankroft Library, University of Berkeley California: <https://www.lib.berkeley.edu/libraries/bancroft-library/oral-history-center>
- Mallon, B. (1999). *The 1906 Olympic Games, Results for All Competitors in All Events, with Commentary*. North Carolina: McFarland & Company, Inc.
- Marác, L. (2019, January 1). Saber Fencing and the Remaking of the Hungarian State. *ERDÉLYI TÁRSADALOM-TRANSYLVANIAN SOCIETY*, 17(1), σσ. 21-37.
- Mc Elroy, M., & Cartwright, K. (1986, Winter). Public Fencing Contests on the Elisabethan Stage. *Journal of Sports History*, 3(13), σ. 194.
- Mondschein, K. (2016). The Italian Schools of Fencing: Art, Science, and Pedagogy.

- Ortega, J., & Rivero, I. (2002). *DICCIONARIO DE TÉRMINOS Y ACONTECIMIENTOS HISTÓRICOS* (2002 εκδ.). Madrid, España: Ediciones Globo.
- Pedersen, A. (2008). Viking Weaponry. In *The Viking World* (pp. 206-209). Abingdon, Oxon & New York, USA & Canada: Routledge.
- Pitman, B. (1988). *Techniques of Foil, Epée and Sabre* (1990 εκδ.). Wiltshire: The Crowood Press Ltd.
- Regis Senac, Louis Senac. (1915). THE ART OF FENCING. Στο *The ART of FENCING BY SENAC, FENCING BY BRECK*. New York, USA: AMERICAN SPORTS PUBLISHING COMPANY.
- Senac, R., Senac, L., & Breck, E. (1904). *FENCING A Short, Practical and Complete Exposition of the Art of Foil and Sabre*. Ανάκτηση June 18, 2019, από https://openlibrary.org/books/OL6944378M/The_art_of_fencing: <https://ia802305.us.archive.org/9/items/artoffencing01sena/artoffencing01sena.pdf>
- Simó Goberna, M. d. (1992, Diciembre 12). LOS MANUSCRITOS DEL TRATADO DE LAS ARMAS DE MOSÉN DIEGO DE VALERA. *MEDIEVALIA*(51), σσ. 23-28.
- Sport Olympic The History and the Stats of Sports and Olympics*. (n.d.). Ανάκτηση May 09, 2020, από Sport Olympic: <https://www.sport-olympic.gr/sp/index.php/olympic-games/modern-olympic-games/summer-olympic-games/1896-athens-summer-olympics/1432-1896-summer-olympics-the-results-fencing>
- Stuart, M. (2016, July 21). *Paralympic Organisation*. Ανάκτηση Μαΐος 18, 2020, από Τοποθεσία Web της Paralympic Organisation: <https://www.paralympic.org/news/sport-week-history-wheelchair-fencing>
- Terret, T. (2012, March 07). *Taylor & Francis Online*. Ανάκτηση May 04, 2020, από www.tandfonline.com: <https://doi.org/10.1080/09523367.2012.641224>
- The International Fencing Federation*. (n.d.). Ανάκτηση Απρίλιος 17, 2020, από International Fencing Federation: <https://fie.org/fie/history>
- timesnews*. (2010, Μαΐος 17). Ανάκτηση από <https://www.timesnews.gr/%CE%B9%CF%89%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82-%CE%B3%CE%B5%CF%89%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%AC%CE%B4%CE%B7%CF%82-%CE%BE%CE%B9%CF%86%CE%BF%CE%BC%CE%AC%CF%87%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%BF-%CF%83%CF%80%CE%B1>

- Union Internationale de Pentathlon Moderne*. (2020). Ανάκτηση Μαΐος 12, 2020, από Τοποθεσία Web της Διεθνούς Ομοσπονδίας Μοντέρνου Πεντάθλου: <https://www.uipmworld.org/history>
- Veale, S., & Schilling, K. (2004). *Talking History: Oral History Guidelines*. Ανάκτηση May 31, 2020, από New South Wales Government Department of Planning, Industry and Environment: <https://www.environment.nsw.gov.au/-/media/OEH/Corporate-Site/Documents/Aboriginal-cultural-heritage/talking-history-oral-history-guidelines-040001.pdf>
- Vigarello, G. (2002). *Απο το παιχνίδι στο Αθλητικό Θέαμα* (2004 εκδ.). Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.
- Zaharopoulos, G. (2019, April 1). Retrieved May 1, 2020, from [www.actaperiodicaduellatorium.com](http://actaperiodicaduellatorium.com): <http://actaperiodicaduellatorium.com/previous-issues-1/2019/4/1/pour-lhonneur-duelling-in-the-army-of-napoleon-by-bert-gevaert-apd62-l3sgn-wd28m-69b2x-695z4>
- Αθανάσainaς, Γ. Α. (1999). *ΚΕΡΚΥΡΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 1943, Ιστορία απο τα Αρχεία των Εμπόλεμων* (1999 εκδ.). Περιστέρι Αττικής, Αττικής, Ελλάδα: Εκδοτικός Όμιλος "ΙΩΝ".
- Αθηναϊκή Λέσχη ΤΟ ΞΙΦΟΣ. (2001). Λεύκωμα της Αθηναϊκής Λέσχης για τα 125 χρόνια από την ίδρυσή της. (Α. Λ. ΞΙΦΟΣ, Επιμ.) Αθήνα.
- Βασιλειάδου, Δ. (2013). Άνδρες, ανδράρια ή ρεκλαματζήδες; Μονομαχία και πολιτική στην ελληνική πρωτεύουσα (1870-1918). Στο (Αντι) μιλώντας στις βεβαιότητες. Φύλα, Αναπαραστάσεις, Υποκειμενικότητες. Αθήνα: Εκδόσεις ΚΨΜ.
- Βασιλειάδου, Δ. (2013, Απρίλιος). *Ανδρική Κοινωνικότητα στην Αστική Αθήνα: η Αθηναϊκή Λέσχη (1875-1940)*. (Δ. Βασιλειάδου, Π. Ζεστανάκης, Μ. Κεφαλά, & Μ. Πρέκα, Επιμ.) Ανάκτηση Μαιος 12, 2020, από Academia Edu: <file:///C:/Users/User/Desktop/%CE%9B%CE%97%CE%A8%CE%95%CE%99%CE%A3/Vassiliadou2013a.pdf>
- Βασιλικό Διάταγμα, Υ. Ν. (1884). *Σχολή των Ναυτικών Δοκίμων*. Αθήνα.
- Γ.Ε.Σ., Σ. Ε. (2012, ΣΕΠ-ΔΕΚ). *Η Διαχρονική Παρουσία του Όπλου του Πεζικού. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ(4)*.
- Γατόπουλος, Δ. (circa 1930). *Αι Μονομαχίαι εις την Ελλάδα (Αι Ιστορικότεραι Συναντήσεις Των Παλαιών Φιλόπλων Και Μονομάχων Εις Το Πεδίον Της Τιμής)*. Αθήναι: Εκδοτικός Οίκος Πέτρου Δημητράκου.

- Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ). (2020). Ανάκτηση Ιούνιος 04, 2020, από Επίσημη Ιστοσελίδα του ΓΕΕΘΑ: <https://geetha.mil.gr/alloi-istochoroi/anotato-symvolyio-athlitsismoy-ed-asaed/istoriko-asaed/>
- Γιαννάκης, Δ. Θ. (1990). *ΙΣΤΟΡΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ (Αρχαίοι Μεσογειακοί Αγώνες)* (1990 εκδ., Τόμ. ΙΙ). Αθήνα, Αττική, Ελλάδα.
- Γιαννάκης, Θ. (1979). *ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΙΑ- ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ*. ΑΘΗΝΑ.
- Γιοχάλας, Π. (1958). Αναδρομή στο Παρελθόν- Παλαιά Αθλητικά. *Εφημερίδα των Ειδήσεων*(2705).
- Γκαζιάνης, Α. Β. (1938). *ΟΠΛΟΜΑΧΗΤΙΚΗ*. Αθήναι: χ.ε.
- Δημητρίου, Μ. (1998). Ο Σχολικός Αθλητισμός κατά την Οθωνική Περίοδο (1833-1962). Ανατομία μιας ατελούς απόπειρας μεταφύτευσης του γερμανικού γυμναστικού συστήματος. Στο *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου ΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΓΙΑ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΟΤΗΤΑΣ, Αθήνα 17-19 Απριλίου 1997*. Αθήνα: Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.
- Δουμπαλακίδης, Π. (1990). *ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΞΙΦΟΥΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ* (11-18, 19-27 εκδ.). Θεσσαλονίκη, Ελλάδα: Εκδοτικό Κέντρο Βορείου Ελλάδος.
- Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας. (2018, Δεκέμβριος). Ανάκτηση Απρίλιος 14, 2020, από www.fencing.org.gr:
https://www.fencing.org.gr/images/kanonismos_fie_/2018/TECHNICAL_RULES_T76-T106_F_E_S_DEC2018.pdf
- ΕΟΜΟΡ. (2020). Ανάκτηση Μαΐος 18, 2020, από Τοποθεσία Web της Ελληνικής Ομοσπονδίας Μοντέρνου Πεντάθλου:
<https://eomop.gr/%CF%83%CF%89%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B5%CE%B9%CE%B1/>
- ΕΠΕ. (2020). www.paralympic.gr. Ανάκτηση May 03, 2020, από www.paralympic.gr: <https://www.paralympic.org/news/sport-week-history-wheelchair-fencing>
- (1976). *Η Αθηναϊκή Λέσχη, 1875-1975. Αναμνηστικό Τεύχος στην εκατονταετηρίδα της Αθηναϊκής Λέσχης*. Αθήνα: Αθηναϊκή Λέσχη.
- Ιακωβάκη, Ν. (2015). *Ευρώπη μέσω Ελλάδας, Μια Καμπή στην Ευρωπαϊκή Αυτοσυνείδηση, 17ος- 18ος αιώνας* (4η εκδ.). (Ε. Κεχαγιόγλου, Επιμ.) Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της "Εστίας".
- Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας, Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*. (Ν. Κιοσέογλου, Επιμ.) Ζωγράφου, Αττικής,

- Κερκυραϊκός Γ.Σ. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 1, 2020, από [kerkyraikos.gr](http://www.kerkyraikos.gr/istoriki-anadromi-stin-kerkyra-tou-kgs.html):
<http://www.kerkyraikos.gr/istoriki-anadromi-stin-kerkyra-tou-kgs.html>
- Κοντούμας, Α. (1869). *Οπλική. Θεωρητική τε και Πρακτική*. Αθήναι: Εθνικό Τυπογραφείο.
- Κουλούρη, Χ. (1997). *Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922*. Αθήνα, Αττικής: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών.
- Κουλούρη, Χ. (1997). *Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας, Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922*. Αθήνα, Αττικής: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών.
- Κουλούρη, Χ. (1998). *Η Ώρα του Σώματος. Αθλητισμός, Άσκηση και Ψυχαγωγία στο Ελληνικό Κράτος (1870-1922)*. Αθήνα.
- Κουλούρη, Χ. (2004). *Στο Δρόμο για την Αναβίωση, στο Αθήνα 1896 και οι Α' Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες*. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού, Γ.Γ. Ολυμπιακών Αγώνων, Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος.
- Κουλούρη, Χ. (2008). *Το νίμα*. Ανάκτηση Μαΐος 16, 2020, από Τοποθεσία Web της Εφημερίδας ΤΟ ΒΗΜΑ: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/opinions/h-diorganwsi-poy-eswse-toys-olympiakoys-agwnes/>
- Κουλούρη, Χ. (2008, Νοέμβριος 24). *Το Βήμα*. Ανάκτηση Μαΐος 10, 2020, από Τοποθεσία Web της εφημερίδας ΤΟ ΒΗΜΑ: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/opinions/h-diorganwsi-poy-eswse-toys-olympiakoys-agwnes/>
- Κουλούρη, Χ. (2016, Ιούλιος 29). *Liberal*. Ανάκτηση Μαΐος 09, 2020, από Τοποθεσία Web της Liberal: <https://www.liberal.gr/Rio-2016/afieroma-olumpiakoι-agones-oi-ellines-olumpionikes-1896-meros-2o/68257>
- Κυριακίδης, Μ. (2015). *Η εκπαίδευση των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων απο την Ελληνική Επανάσταση μέχρι την Αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων (18521-1936)*. Διδακτορική Διατριβή, ΕΚΠΑ, Φιλοσοφική Σχολή, Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας, Τομέας Παιδαγωγικής, Αθήνα.
- Λιάκος, Α. (1988). *Η Εμφάνιση των Νεανικών Οργανώσεων. Το παράδειγμα της Θεσσαλονίκης*. Αθήνα: Εκδόσεις Λωτός.
- Λούβη, Ε., & Ξιφαράς, Δ. (2013). *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

- Μάλεσης, Δ. (1993). *Ο Ελληνικός Στρατός στην πρώτη Οθωνική Δεκαετία (1833-1843). Πολιτική οργάνωση και πελατειακές σχέσεις*. Διδακτορική Διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Κοινωνικών Και Πολιτικών Επιστημών.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2009). *Ετυμολογικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* (2010 εκδ.). Κηφισιά: Κέντρο Λεξικολογίας Ε.Π.Ε.
- Μπουτζουβή, Α., & Θανοπούλου, Μ. (2002). Η Προφορική Ιστορία στην Ελλάδα. Οι Εμπειρίες μιας Δύσκολης Πορείας. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 107(Α').
- Μύλλερ, Φ. (1847). *ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΠΑΘΑΣΚΙΑΣ*. Αθήνα, Αττικής, Ελλάδα.
- Νικηφόρου, Α. (2014). *Δημόσιες Τελετές στην Κέρκυρα κατά την περίοδο τη Βενετικής Κυριαρχίας 14ος-18ος αι*. Εκδόσεις Θεμέλιο.
- Π.Α.Ο. (2020). *Παναθηναϊκός Α.Ο.* Ανάκτηση Μαΐος 18, 2020, από Τοποθεσία Web του Π.Α.Ο.: <https://www.pao1908.com/sports/xifaskia>
- Παγών, Γ. (1837). *Η Περίληψις της Γυμναστικής*. Εν Αθήναις: Βασιλική Τυπογραφία.
- Παυλίνης, Ε. (1927). *ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ*. (1953). Οργανισμός Εκδόσεως Σχολικών Βιβλίων. Ανάκτηση Δεκέμβριος 20, 2019, από ΙΕΠ Ιστορική Συλλογή: <http://e-library.iep.edu.gr/iep/collection/browse/item.html?code=01-17660&tab=01>
- Παυλογιάννης, Ο., & Αλμπανίδης, Ε. (2004). Πτυχές της αθλητικής ιστορίας της Κέρκυρας-Η συμβολή της στην ανάπτυξη του ελληνικού αθλητισμού. *Δελτίο Αναγνωστικής Εταιρίας Κέρκυρας*. 26, σσ. 9-26.
- Ποδηλατική και Αθλητική Επιθεώρησις της Ανατολής. (1898-1899, Οκτώβριος 1). *ΛΗΚΥΘΟΣ*. Ανάκτηση Μαΐος 22, 2020, από Τοποθεσία Web της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου: https://lekythos.library.ucy.ac.cy/bitstream/handle/10797/26095/pod_issue1.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Πύργος, Ν. (1872). *Οπλομαχητική, Ξιφασκία και Σπαθασκία*. Αθήναι: Σ.Κ. Βλαστός.
- Σαββίδης, Π. (1907). *Λεύκωμα των εν Αθήναις Β' Διεθνών Ολυμπιακών Αγώνων 1906: επί τη βάσει των επίσημων ανακοινώσεων της "Επιτροπής των Ολυμπιακών Αγώνων" και του Συνδέσμου των Ελληνικών Αθλητικών και Γυμναστικών Σωματείων*. Ανάκτηση Ιανουάριος 07, 2020, από Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: <http://digital.lib.auth.gr/record/136886>
- Σκιαδάς, Ε. (2016). *Ο Μικρός Ρωμιός, Ηλεκτρονική Εφημερίδα για την Αθήνα του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών*. Ανάκτηση Μαΐος 09, 2020, από www.mikros-romios.gr: <https://mikros-romios.gr/oplomaxhtikh/>

- Σκόκος, Κ. (1912). *Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών, Ψηφιακή Συλλογή Κοσμόπολις*. Ανάκτηση Μαΐος 12, 2020, από Ημερολόγιον Σκόκου:
http://kosmopolis.lis.upatras.gr/index.php/hmerologio_skokou/article/view/73551/72427
- ΣΝΔ. (1884). *Σχολή των Ναυτικών Δοκίμων*. Τυπογραφείον του Υπουργείου των Εσωτερικών.
- Σταμίρης, Ι. (n.d.). *Κοινωνιολογία των Σπόρ*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Στασινόπουλος, Ε. (1940). *Η Ιστορία της Σχολής των Ευελπίδων (1828-1938)*. Αθήναι, Αττικής, Ελλάδα: Ι & Α. Παπανικολάου.
- Στασινόπουλος, Ε. Κ. (1940). *Η Ιστορία της Σχολής των Ευελπίδων (1828-1938)*. Αθήναι 1962: Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων.
- Στασινόπουλος, Ε. Κ. (1953). *Η Ιστορία της Σχολής των Ευελπίδων, Τα 125 Χρόνια της Σχολής [1828-1953]*. Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων.
- Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, 1828-1932, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια της Σχολής* (Τόμ. Ι). (1998). Αθήνα: 7ο ΕΓ/ΓΕΣ.
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ, Υ. (1890). *ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΟΠΛΟΜΑΧΗΤΙΚΗΣ, Εγκριθέν υπό του Κου επί των Στρατιωτικών Υπουργού*. Αθήναι: ΤΥΠΟΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ.
- Συμεωνίδη, Ε. (2012). Η αξία της προφορικής ιστορίας και των ιστορικών αρχείων. *6ο Πανελλήνιο Συνέδριο* (σσ. 1-2). Ελληνικό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (Ε.ΛΛ.Ι.Ε.Π.Ε.Κ.) .
- Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*. (n.d.). Ανάκτηση Μαΐος 16, 2020, από Τοποθεσία Web της Σ.Ε.Φ.Α.Α. Ε.Κ.Π.Α.: <http://www.phed.uoa.gr/h-sxoli/istoriko.html>
- Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού*. (2020). Ανάκτηση Μαΐος 12, 2020, από Επίσημη ιστοσελίδα της Σ.Ε.Α.Π.: <https://seap.army.gr/el/istoria-sholis>
- Σχολή Προγραμματιστών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών- Γ.Ε.Σ.* (2020). Ανάκτηση Ιούνιος 01, 2020, από Επίσημη Ιστοσελίδα της Σχολής Προγραμματιστών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών: <https://sphy.army.gr/>
- Σχολή Τεθωρακισμένων*. (2020). Ανάκτηση Μαΐος 12, 2020, από Επίσημη Ιστοσελίδα της Σχολής Τεθωρακισμένων του Ελληνικού Στρατού Ξηράς: <https://sath.army.gr/el/emvlima-oploy-tth>
- Ταβερνιέ, Α. (1999). *Η Τέχνη του Μονομαχείν*. Αθήνα: ΜΕΔΟΥΣΑ/ΣΕΛΑΣ.

- Τσιμποπούλου, Δ. Μ. (2019, Φεβρουάριος 20). Πόλεμος στο προϊστορικό Αιγαίο: ενδείξεις βίας και πολεμικής ετοιμότητας στην προϊστορική Κρήτη. *ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*.
- Τσολάκης, Χ., & Szabo, A. (1996). *ΞΙΦΑΣΚΙΑ*. Αθήνα, Αττικής, Ελλάδα.
- Φατσέας, Α. (1856). *Σκέψεις επί της Δημοσίας και Ιδιωτικής Εκπαιδεύσεως των Νέων Ελλήνων* (Τόμ. Β'). Αθήνα: Τύποις Νικολάου Αγγελίδου.
- Φουρναράκη, Ε. (1998). Σωματική Αγωγή των δύο φύλων στην Ελλάδα του 19ου αιώνα. Στο *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου ΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, για μια Ιστορία της Παιδικής Ηλικίας και της Νεότητας, Αθήνα 17-19 Απριλίου 1997*. Αθήνα: Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας.
- Φωτιάδης, Δ. (1963). *Όθωνας, η Μοναρχία*. Αθήνα.
- Φωτόπουλος, Χ. (1998). *1828- 1998 Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων* (Τόμ. 1ος). Αθήνα: ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ 7ου ΕΓ/5 ΓΕΣ.
- Φωτόπουλος, Χ. (1998). *1828-1998 ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της* (Τόμ. 1ος). Αθήνα: Συμπληρωματικές εκδόσεις Γενικού Επιτελείου Στρατού/7ου ΕΓ/5.
- Φωτόπουλος, Χ. (1998). *1828-1998 Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Αφιέρωμα για τα 170 χρόνια από την ίδρυσή της* (1998 εκδ., Τόμ. 2ος). Αθήνα: Συμπληρωματικές Εκδόσεις 7ου ΕΓ/5 ΓΕΣ.
- Χαλκιάδου, Σ. Α. (1901). *ΚΩΔΙΞ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑΣ* (II εκδ.). Πειραιεύς: Εφημερίς "Χρονογράφος".
- Χρυσάφης, Ι. (1925). *Η Σωματική Αγωγή και η Στρατιωτική Προπαίδευσις της Νεότητος και η Ενδεικνύομενη Οργάνωσις Αυτών*. Αθήναι: Υπουργείον Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδεύσεως.
- Χρυσάφης, Ι. (1929). *Η Οπλομαχία και αι μονομαχίαι των Αρχαίων Ελλήνων*. Αθήνα.
- Χρυσόχοϊδης, Θ. (1891). *Μονομαχητική*. Αθήναι: Τύποις Γ.Σ. Σταυριανού.

Παράρτημα Συνεντεύξεων

Συνέντευξη 1^η:

- Πείτε μας πότε και πως ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με το άθλημα της ξιφασκίας;*
- Αν θυμάμαι καλά, το 1981.

-Πως ακριβώς δηλαδή, ποιο ήταν το έναυσμα για να ασχοληθείτε; Το ακούσατε από κάπου;

- Συζητήθηκε και μεταξύ φίλων, ήταν κάτι που ξεκινούσε τότε στην Κέρκυρα, μας άρεσε η ιδέα και έτσι ξεκινήσαμε.

-Πως περιγράφετε τις συνθήκες προπόνησης του συλλόγου; Ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι προκλήσεις και οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος ξιφασκίας στον Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ;

- Οι συνθήκες σίγουρα ήτανε... να πω πρωτόγονες; θα φανεί υπερβολικό! Σίγουρα όμως ήτανε πολύ δύσκολες. Οφείλω να αναγνωρίσω ότι, εάν δεν υπήρχε η προσπάθεια του Σπύρου του Τσιμίνου, του προπονητή στο τμήμα ξιφασκίας στο τμήμα ΚΟΡΚΥΡΑ τότε, σίγουρα δεν θα είχαμε καταφέρει τίποτα. Όμως, η προσπάθειά του, και η συμβολή του ήτανε καταλυτική στο να ξεκινήσει και να σταθεί, να κάνει τα πρώτα του βήματα, ο... νεογέννητος τότε.....

-Αθλητικός Σύλλογος Κόρκυρα...

- Αθλητικός Σύλλογος Κόρκυρα και ειδικότερα το τμήμα της ξιφασκίας.

-Τι θυμάστε, από την εποχή της συμμετοχής σας στην ομάδα ξιφασκίας του Αθλητικού Συλλόγου ΚΟΡΚΥΡΑ σε αγώνες, τους συναθλητές σας και τις επιδόσεις της ομάδας συνολικά;

-..Σίγουρα, οι αναμνήσεις είναι... ωραίες αναμνήσεις, γιατί ήτανε η συμμετοχή σε αγώνες μέσα από προσπάθειες σε πολύ δύσκολες και αντίξοες, μέσα από προπονήσεις που γινόταν σε διάφορους χώρους, από ταξίδια που οργανώθηκαν κάτω από πολύ περίεργες συνθήκες και με πολύ μεγάλη προσπάθεια και αγώνα, να βρεθούνε χρήματα, να εξασφαλιστούνε τα έξοδα της μετακίνησής μας, τα ξενοδοχεία. Το πιο αστείο ήταν οι στολές μας, οι οποίες για την εποχή ήταν κάτι λίγο άγνωστο σε εμάς και γενικά στην περιφέρεια. Μια στολή ξιφασκίας είχε ένα υψηλό κόστος, οπότε προσπαθούσαμε με αυτοσχεδιασμούς να καλύψουμε την εμφάνισή μας, και, τέλος πάντων να έχουμε μια αξιοπρεπή παρουσία στους αγώνες.

-Οι επιδόσεις της ομάδας; Πως τις κρίνετε και τις αξιολογείτε μετά από τόσα χρόνια;

-Θα έλεγα ότι ήτανε πάρα πολύ καλές, για τα δεδομένα και για τις συνθήκες που επικρατούσαν, και που αν, για λόγους που δεν έχουν να κάνουν με εμάς και γενικότερα με το τμήμα της... δεν είχανε σταματήσει κάπως άδοξα, ίσως κάποια από τα παιδιά τότε, σήμερα να τα θυμόντουσαν πολλοί και να είχανε ένα όνομα στο χώρο της ελληνικής ξιφασκίας.

-Ως αθλητής, θυμάστε να υπήρχε αρωγή και ενδιαφέρον από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας και τους τοπικούς, τότε, φορείς (Δήμο, Νομαρχία,

Περιφέρεια), καθώς και από τους τοπικούς βουλευτές για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και, εάν ναι, με ποιο τρόπο;

-Δεν θέλω να αδικήσω κάποιον, σίγουρα στις αρχές της δεκαετίας του '80 το να ακούει κανείς στην περιφέρεια ότι κάπου υπάρχει ένα τμήμα ξιφασκίας και ότι χρειάζεται την στήριξη και την αρωγή και την βοήθεια, εντός εισαγωγικών θα πω ότι φάνταζε «λίγο αστείο». Εάν έλεγες σε κάποιον ότι ασχολούμαι με την ξιφασκία, το μόνο που θα διέκρινες στο πρόσωπό του θα ήταν ένα μειδίαμα. Παρόλα αυτά όμως... εντάξει, γινόταν προσπάθειες, η Ομοσπονδία, στο βαθμό που θα μπορούσε να πει κανείς, και λόγω των γνωριμιών που είχε ο Σπύρος ο Τσιμίνος, βοηθούσε... από αυτά που περισεύανε...

.. ο προπονητής της ομάδας..

-ναι, ναι, ο προπονητής της ομάδας, από αυτά που περισεύανε από τις απαιτήσεις της Αθήνας, γιατί, κακά τα ψέματα, ξιφασκία εκείνη την περίοδο ήταν μόνον η Αθήνα. Η Αθήνα και το νεοσύστατο για την εποχή τμήμα ξιφασκίας της Φλώρινας. Και η Φλώρινα μόνο στο κομμάτι της σπάθης. Ότι λοιπόν περίσσευε από κει, έφτανε και στην περιφέρεια και κατ' επέκταση και σε μας.

-Πότε και πως σταμάτησε η δραστηριότητα του τμήματος ξιφασκίας στον Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ και ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι συνέπειες για την τύχη του αθλήματος στην Κέρκυρα την δεδομένη χρονική στιγμή;

-Σταμάτησε, θα' λεγα... πρόωρα και άδοξα, και αυτό γιατί δεν υπήρχε υλικοτεχνική υποδομή και υποστήριξη, ώστε το τμήμα να βρει βηματισμό, να υπάρξει μια συνέχεια... Αυτό κούρασε και τα παιδιά που αποτελούσαν τότε το τμήμα, και τον προπονητή Σπύρο Τσιμίνο, ο οποίος σίγουρα προσπάθησε πολύ, αλλά από τη στιγμή που δεν έβρισκε συμπαραστάτες, ούτε σε τοπικό επίπεδο, ούτε στην κεντρική διοίκηση, λογικό ήταν ότι κάποια στιγμή, όλοι σηκώσαμε τα χέρια ψηλά.

-Πότε περίπου το τοποθετείτε εσείς, πότε πιστεύετε, χρονικά...

-Αν θυμάμαι καλά, πρέπει να ήτανε πριν τα μέσα της δεκαετίας του '80. Ήτανε πολύ.... σύντομος ο βίος, τότε, του τμήματος ξιφασκίας στην Κέρκυρα.

..Αρα, αυτό είχε ως συνέπεια η ξιφασκία...

-Όπως δημιουργήθηκε, έτσι γρήγορα.... Όσο γρήγορα δημιουργήθηκε, τόσο γρήγορα, κατά κάποιο τρόπο να χαθεί και να εξαφανιστεί.

-Κατά την άποψή σας ποια είναι τα πλεονεκτήματα ή και τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας σε σχέση με εκείνα των Αθηνών; Εκείνα που βρίσκονται σε μεγάλα αστικά κέντρα.

-Σίγουρα, το πλεονέκτημα ενός τμήματος περιφερειακού στην επαρχία, έχει τα πλεονεκτήματα που έχει γενικότερα η επαρχία, ότι, λειτουργούν περισσότερο σαν... παρέες, τα παιδιά γνωρίζονται μεταξύ τους, υπάρχει άμιλλα, ο ανταγωνισμός, η

υποστήριξη, δεν υπάρχει ο κακός ανταγωνισμός μεταξύ τους, και εάν και εφόσον έχει ενημερωθεί πλήρως και μια τοπική κοινωνία υπάρχει και η στήριξη.

-....Οικονομικά, θεωρείτε ότι παίζει ρόλο αυτό;

-....Οικονομικά, δεν είναι πάντα εύκολα τα πράγματα.....

-.. δηλ. να είναι ένα σωματείο μέσα στην Αθήνα και στην περιφέρεια....

-Η περιφέρεια θα είναι πάντα η περιφέρεια και θα υπολείπεται του κέντρου. Ό,τι γίνεται στο κέντρο με μια προσπάθεια άλφα, στην περιφέρεια για να γίνει... να μην πω πέντε άλφα... θέλει δύο άλφα.

-Κατά γενική ομολογία, υπάρχει έλλειψη προπονητών ξιφασκίας σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, αλλά και στην Κέρκυρα. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι συνέπειες αυτής της έλλειψης, και ποιες θεωρείτε ότι θα έπρεπε να είναι οι ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουν για την βελτίωση της κατάστασης αυτής;

-Οι συνέπειες της αντιμετώπισης είναι ότι δεν προχωράνε, δεν έχουν την εξέλιξη που θα έπρεπε να έχουν τα τμήματα, γιατί, από τη στιγμή που δεν υπάρχει το έμψυχο υλικό να παισιώσει και να στηρίζει τα τμήματα, είναι λογικό ότι και τα παιδιά, τα οποία έρχονται και ενσωματώνονται σε αυτά τα τμήματα δεν τυχαίνουν της αντιμετώπισης που θα έπρεπε. Από εκεί και πέρα, πρέπει, η Πολιτεία; η Ομοσπονδία; Η Γραμματεία; να δει και να αντιμετωπίσει, και να στηρίζει τέτοιες ενέργειες. Ανθρώπους που ενδιαφέρονται και θέλουν να στηρίζουν και να προσφέρουν στο χώρο, μέσα από το πρίσμα του προπονητικού χώρου, για να βρει βηματισμό και η περιφέρεια και να υπάρξει μια καλύτερη εικόνα του αθλήματος αύριο.

-Η ξιφασκία σήμερα στην Κέρκυρα καλλιεργείται από τον σύλλογο Κ.Α.Σ. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ. Μιλήστε μας λίγο για το πώς αξιολογείτε τις προσπάθειες του συλλόγου για την καλλιέργεια του αθλήματος, σε σχέση με τις υπάρχουσες συνθήκες, τόσο σε υλικοτεχνική υποδομή, όσο και σε έμψυχο δυναμικό. Πως βλέπετε τις προσπάθειες αυτές.

-Θεωρώ ότι η Κέρκυρα και η τοπική κοινωνία οφείλει πολλά, στους ανθρώπους που δημιούργησαν και που κράτησαν όρθιο αυτό τον σύλλογο, ώστε να υπάρχει το 2020 ζωντανό κύτταρο που ονομάζεται ξιφασκία στην Κέρκυρα. Αν δεν υπήρχαν κάποιοι συγκεκριμένοι άνθρωποι που επί είκοσι και πλέον χρόνια, ίσως και παραπάνω, προσπαθούν και θυσιάζουν χρόνο, χώρο και ζωτική ενέργεια από την καθημερινότητά τους, δεν θα υπήρχε αυτή τη στιγμή τμήμα ξιφασκίας στο νησί, αυτό είναι το μόνο σίγουρο.

-Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι ίσως τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα όσο άλλα αθλήματα;

-Γενικά τα ατομικά αθλήματα δεν είναι ιδιαίτερα δημοφιλή, και δη στην περιφέρεια. Τα ατομικά αθλήματα χαρακτηρίζονται από την μοναχικότητα, που σημαίνει ότι

χρειάζονται χαρισματικούς αθλητές, διότι ό,τι δεν μπορείς να κάνεις μόνος σου, δεν υπάρχει κάποιος δίπλα σου να σε καλύψει. Από εκεί και πέρα όμως, πρέπει να υπάρχει και να πλαισιώνεσαι από μια ομάδα, είτε προπονητών, είτε παραγόντων, είτε γιατρών να το πω, ακούγεται, πολύ... έτσι... ρομαντικό για τα ελληνικά δεδομένα.. που θα στηρίξει και θα υποστηρίξει μια τέτοια προσπάθεια, για να υπάρχουν τα αποτελέσματα που όλοι θα θέλαμε.

-Πιστεύετε ότι η ξιφασκία έχει ίσως μια ιδιαιτερότητα παραπάνω;

-Όλα τα αθλήματα έχουν μια ιδιαιτερότητα, το κάθε άθλημα έχει τα δικά του. Σίγουρα όμως η ξιφασκία είναι ένα άθλημα που συνδυάζει σωματική άσκηση και πνευματική άσκηση. Εάν το ένα δεν συμβαδίζει με το άλλο, δεν μπορείς να έχεις το καλύτερο αποτέλεσμα. Παίζει μεγάλο ρόλο η πνευματική ετοιμότητα, στο κομμάτι που λέγεται ξιφασκία. Γιατί, πρέπει να βλέπεις τον αντίπαλο, να διαβάζεις τον αντίπαλο και να προλαβαίνεις την κίνηση του αντιπάλου.

-Πιστεύετε ότι η ενασχόλησή με το άθλημα και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα συμβάλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ή στους αθλητές; Σχέσεις φιλίας... κοινωνικής συναναστροφής, φιλίες ζωής, εμπειρίες ζωής... Μιλήστε μας λίγο για την δική σας εμπειρία.

-Αυτό είναι αυτονόητο. Γενικότερα ο αθλητισμός συμβάλει, δεν υπάρχει αθλητικό τμήμα που να μην συμβάλει στην κοινωνικότητα, στην ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των ατόμων και γενικότερα της κοινωνίας... έτσι; σε φέρνει πιο κοντά, προάγει την άμιλλα, την ευγενή άμιλλα, και όχι τον ανταγωνισμό, τον αρνητικό ανταγωνισμό... άρα... μόνον θετικά μπορεί να δει κανείς μέσα από τέτοιες δράσεις, που έχουν να ωφελήσουν και να προάγουν τις τοπικές κοινωνίες.

-Δώστε μας μια συνολική εικόνα της δικής σας εμπειρίας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία.

-Έχουν περάσει τόσα πολλά χρόνια και ήταν τόσο γρήγορο το δικό μας το πέρασμα... που, οι αναμνήσεις είναι λίγες και ξεθωριασμένες πια, μετά από σαράντα χρόνια.... Όμως...

-Ποιες θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών και την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα;

-Σίγουρα θα ήτανε να βρεθεί ένας χώρος πραγματικά να μπορεί να καλύπτει και να εξυπηρετεί τις ανάγκες της ξιφασκίας. Ο συγκεκριμένος χώρος που υπάρχει σήμερα, είναι μια λύση ανάγκης, προκειμένου να υπάρχει και να αναπνέει το τμήμα ξιφασκίας. Δεν είναι όμως ο ενδεδειγμένος χώρος. Όταν αποφασίσουν οι αρμόδιοι φορείς, είτε σε αθλητικό, είτε σε κοινωνικό, είτε σε τοπικό επίπεδο να βοηθήσουν, να στηρίξουν και να δημιουργηθεί ένας χώρος που πραγματικά θα πληροί τις ανάγκες της ξιφασκίας στο νησί, θεωρώ ότι θα έχουμε και αποτελέσματα, που, πραγματικά κανείς δεν τολμά να σκεφτεί ή να πιστέψει ότι μπορεί να έχουμε σήμερα.

-Θέλετε κάτι άλλο να προσθέσετε, σε σχέση με τις δικές σας εμπειρίες;

-Σε σχέση με τις δικές μου εμπειρίες; Όχι, αλλά θα ήθελα να προσθέσω την ελπίδα και την προσδοκία του να έρθει η μέρα που θα γνωρίσουμε στο νησί παιδιά που θα είναι πρωταθλητές, και γιατί όχι, και εκτός των ελληνικών συνόρων.

-Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο που μου διαθέσατε!

-Η χαρά ήταν δική μου.

Συνέντευξη 2η:

-Πείτε μας πότε και πως ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με το άθλημα της ξιφασκίας.

-Ξεκίνησα να ασχολούμαι με το άθλημα της ξιφασκίας το 1976, με το μοντέρνο πένταθλο, επειδή στο μοντέρνο πένταθλο υπήρχε το ξίφος μονομαχίας, άρχισα να ασχολούμαι με το άθλημα και να παίζω και σε πανελλήνια πρωταθλήματα. Και επειδή το μοντέρνο πένταθλο ανήκε στον Πανελλήνιο, συμμετείχαμε και με το σωματείο, πλέον, και σε διοργανώσεις του αθλήματος ξιφασκίας. Παράλληλα, τις χρονιές αυτές, επειδή ο προπονητής μας ήτανε και ο προπονητής στην Σχολή Ευελπίδων, κάναμε καθημερινή προπόνηση με τους Ευέλπιδες στη σχολή.

- Τι θυμάστε από την εποχή της οργάνωσης του Τμήματος Ξιφασκίας στον Αθλητικό Σύλλογο ΚΟΡΚΥΡΑ; Ποιοι ήταν οι παράγοντες που συντέλεσαν ώστε να δημιουργηθεί τμήμα ξιφασκίας στο νησί;

-Ορισμένα χρόνια μετά, ερχόμενος στην Κέρκυρα για διαμονή, υπήρχε ένα σωματείο ο λεγόμενος ΚΟΡΚΥΡΑ, ο οποίο εγνώριζα τους παράγοντες, και επειδή γνώριζα και την ιστορία της Κέρκυρας, πάνω στο θέμα της ξιφασκίας, αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε το τμήμα. Το οποίο ήτανε αρκετά δύσκολο στην αρχή να ξεκινήσει, δεν υπήρχε αίθουσα, δεν υπήρχε υλικό και.... κάναμε μεγάλη προσπάθεια να βρεθεί μια αίθουσα σε ένα Γυμνάσιο και η Ομοσπονδία να μου διαθέσει το πρώτο υλικό για να ξεκινήσουμε. Παράλληλα ήτανε αρκετά δύσκολο να βρούμε παιδιά, και γι' αυτό τον λόγο απευθυνθήκαμε σε ηλικίες άνω των 13 ετών. Τα οποία, αυτά τα παιδιά προερχότανε, κυρίως από φιλικές οικογένειες.

-Κληθήκατε και αναλάβετε, λοιπόν, καθήκοντα προπονητή. Ποιες ήταν οι προκλήσεις και οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος ξιφασκίας και πως τις αντιμετωπίσατε;

- Ανάλαβα προπονητής, αλλά κυρίως, επειδή είχα διδαχθεί μόνον το ξίφος μονομαχίας και το ξίφος ασκήσεως, ξεκινήσαμε με τα δύο όπλα. Στην αρχή ήτανε αρκετά δύσκολο, διότι δεν υπήρχε η βοήθεια η οποία υπήρχε στο σωματείο, ήτανε μόνο από μένα, ο οποίος γνώριζα το άθλημα, καθώς τα παιδιά ήτανε πολύ ελάχιστα και δεν είχανε αρκετό χρόνο, για να ασχοληθούνε στις προπονήσεις.

-Τι θυμάστε, από την εποχή της συμμετοχής της ομάδας ξιφασκίας του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ σε αγώνες; Μιλήστε μας για τους αθλητές που προπονήσατε, τις δυνατότητές τους, καθώς και για τις επιδόσεις της ομάδας.

-Φθάσαμε σε ένα καλό επίπεδο, και την εποχή εκείνη, η Ομοσπονδία ήθελε να διευρύνει το άθλημα στην επαρχία και ξεκίνησε και δημιούργησε ένα Πανεπαρχιακό Πρωτάθλημα. Εμείς, πάντα σαν Περιφέρεια, μας τοποθετούσανε στον Νότο και υπήρχε σωματείο και στην Πελοπόννησο και στην Κρήτη. Σε ένα Πανεπαρχιακό Πρωτάθλημα μάλιστα, κερδίσαμε και την πρώτη θέση, στο Ομαδικό, στο Ξίφος Μονομαχίας.

-Αυτό τι εποχή ήταν, περίπου, θυμάστε;

- Αυτό πρέπει να είναι γύρω στο 1984. Τα παιδιά είχανε πολύ καλή εξέλιξη, αλλά αργότερα, λόγω των σπουδών κ.λπ., ξεφύγανε από τις προπονήσεις και από το σωματείο και δεν μπορούσαμε να συνεχίσουμε.

-Πότε και πως σταμάτησε η δραστηριότητα του τμήματος ξιφασκίας στον Αθλητικό Σύλλογο ΚΟΡΚΥΡΑ και ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι συνέπειες για την τύχη του αθλήματος στην Κέρκυρα την δεδομένη χρονική περίοδο;

- Βασικά ξεκίνησε γιατί το σωματείο, λόγω οικονομικών πόρων, διέλυσε τα τμήματά του και κράτησε μόνον το τμήμα του Μπάσκετ, με αποτέλεσμα πλέον, δεν μπορούσαμε εμείς να βρούμε.... ούτε άλλο σωματείο, ούτε χώρους που να κάνουμε προπονήσεις. Συν το ότι κι εγώ αναγκάστηκα κι έφυγα από την Κέρκυρα και σταμάτησε το τμήμα να λειτουργεί.

-Άρα, για την ξιφασκία, ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι συνέπειες;..

- Καθαρά, το.... η διάλυση του σωματείου.

-Η ξιφασκία σήμερα στην Κέρκυρα καλλιεργείται από τον σύλλογο Κερκυραϊκός Αθλητικός Σύλλογος Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ. Μιλήστε μας λίγο για το πώς αξιολογείτε τις προσπάθειες για την καλλιέργεια του αθλήματος, σε σχέση με τις υπάρχουσες συνθήκες, τόσο σε υλικοτεχνικό επίπεδο, όσο και σε έμψυχο δυναμικό.

- Έγινε μια καλή προσπάθεια τα τελευταία χρόνια στον Σύλλογο Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ, επεράσανε πάρα πολλοί αθλητές από τον Σύλλογο, διακριθήκανε σε πάρα πολλούς αγώνες, από εκεί και μετά, νομίζω ότι οι προσπάθειες κάποιων ανθρώπων, οι οποίοι, σιγά - σιγά σταματούνε το άθλημα, αναγκάζουνε το άθλημα να μην προχωράει.

-Σε υλικοτεχνικό επίπεδο;

- Το υλικό ήτανε λίγο... πάντα προβληματικό, διότι είναι και ακριβό το είδος και, εάν δεν έχουμε υποστήριξη από την Ομοσπονδία, δεν μπορεί να προχωρήσει.

-Κατά γενική ομολογία, υπάρχει έλλειψη προπονητών σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, αλλά και στην Κέρκυρα. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι συνέπειες αυτής της

έλλειψης, που θα την αποδίδετε αυτή την έλλειψη και πως νομίζετε ότι θα μπορούσε να ανατραπεί αυτή η έλλειψη.

- Καταρχάς, για να ασχοληθεί κάποιος προπονητικά με την ξιφασκία, πρέπει να έχει ασχοληθεί με το άθλημα. Είναι πολύ δύσκολο να διδαχθεί κάποιος ξιφασκία, αν δεν έχει περάσει από αθλητής. Αυτό, έχει σαν συνέπεια, η επαρχία, επειδή δεν είχε αθλητές, δεν μπορεί να έχει και προπονητές. Επειδή το άθλημα καλλιεργείται κυρίως, Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Φλώρινα, η υπόλοιπη επαρχία, μη έχοντας σωματεία δεν έχει και αθλητές. Είναι λογικό, εφόσον στην επαρχία δεν υπάρχουνε σωματεία, να μην μπορούνε να βγούνε και προπονητές από τις συγκεκριμένες πόλεις.

-Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα όσο άλλα αθλήματα;

- Είναι πολύ ωραίο. Αυτό νομίζω, ότι αφορά πολλούς παράγοντες. Ο πρώτος παράγοντας είναι ότι δεν υπάρχει χώρος για να δεχθεί φιλάθλους. Δεύτερο, ότι τα παιδιά είναι πολύ δύσκολα να φέρουνε φίλους τους. Διότι, αν σε έναν αγώνα δεν έρθουνε να τους δούνε, δεν μπορούνε να έρθουν καινούργιοι αθλητές. Και το βασικότερο από όλα είναι γιατί, δεν υπάρχουνε παραστάσεις αθλητών, δηλαδή προχωρημένων αθλητών.

-Πιστεύετε ότι η ενασχόλησή με το άθλημα και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα συμβάλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ή στους αθλητές (σχέσεις φιλίας, σχέσεις ζωής); Περιγράψτε μας την δική σας εμπειρία.

- Όλα τα αθλήματα συμβάλουνε σε κοινωνικότητα, και κυρίως επειδή ένας αθλητής βρίσκεται με τους συναθλητές του πάρα πολλά χρόνια, δημιουργούνται πάρα πολλές... και φιλίες, και κοινωνικές σχέσεις... οι οποίες, αυτές, τους βοηθούνε και στην πορεία της ζωής τους. Εγώ, σαν αθλητής, ακόμα και σήμερα, μετά από αρκετά χρόνια έχω συναθλητές που μιλάμε και σε εβδομαδιαία βάση. Με τα προβλήματά μας, με την υπόδειξη διάφορων συμβουλών, κ.λπ.

-Υπήρξε αρωγή και ενδιαφέρον από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας και τους τοπικούς φορείς (Δήμο, Νομαρχία, Περιφέρεια) και τους τοπικούς βουλευτές, την εποχή λειτουργίας του Αθλητικού Συλλόγου ΚΟΡΚΥΡΑ και σήμερα του ΔΑΜΟΚΛΗ, για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και, εάν ναι, με ποιο τρόπο.

-Νομίζω ότι η Ομοσπονδία προσπαθεί να βοηθήσει, και τουλάχιστον, επειδή δεν έχει μεγάλη οικονομική άνεση, βοηθάει με κάποιο τρόπο, να στείλει κάποιο υλικό για τις προπονήσεις... Από εκεί και μετά, όσες φορές έχουμε αποταθεί σε Περιφέρεια, σε βουλευτές κ.λπ., δεν δείχνανε ενδιαφέρον... ίσως για το λόγο ότι δεν είναι δημοφιλές το άθλημα, για να μπορούν να προβληθούνε.

-Ποια είναι κατά την άποψή σας τα πλεονεκτήματα ή τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας σε σχέση με εκείνα της Αθήνας και των μεγάλων αστικών κέντρων;

- Σε όλα τα σωματεία που έχουν να κάνουν με τα μεγάλα αστικά κέντρα, τα επαρχιακά μειονεκτούμε. Όχι μόνον σε αθλητικές υποδομές, μειονεκτούμε σε θέμα... παραγόντων. Είναι ένα κομμάτι που ίσως είναι λίγο δύσκολο να το δούμε, αλλά, τα κέντρα αποφάσεων, πάντα βρίσκονται στα μεγάλα αστικά κέντρα. Συν ότι το οικονομικό κομμάτι είναι πολύ μικρότερο. Για να μπορέσει πλέον να προχωρήσει ένα αθλητικό σωματείο, χρειάζεται οικονομική ενίσχυση. Η επαρχία, δυστυχώς, δεν έχουνε..... δεν μπορεί να το έχει αυτό. Πρέπει να βρεθούνε αρκετοί σπόνσορες, που να έχουνε μεράκι για το συγκεκριμένο άθλημα, για να δώσουνε κάποια χρήματα για να μπορεί να προχωρήσει. Δεν είναι μόνο το υλικό, είναι οι αγώνες, είναι οι κτιριακές υποδομές, είναι οι μετακινήσεις, είναι όλο αυτό το πακέτο, το οποίο θέλει χρήμα.

-Δώστε μας μια συνολική εικόνα της εμπειρίας σας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία στην Κέρκυρα. Ποιες θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την ανάπτυξη του αθλήματος στο νησί;

- Καταρχάς, θα έπρεπε, θα πρέπει μάλλον, η Ομοσπονδία να δείξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την επαρχία, και πολύ περισσότερο για την Κέρκυρα. Η οποία είναι μια πόλη που ήτανε ο πρωτεργάτης της ξιφασκίας στην Ελλάδα. Θα έπρεπε να διοργανώσει αγώνες στην Κέρκυρα, να μπορέσει να δημιουργήσει μια υποδομή, για να μπορέσει ακόμα και ο Κερκυραίος και γενικά όλη η Ελλάδα να δει το νησί ότι καλλιεργεί το άθλημα. Και θα έπρεπε οι παράγοντες εδώ, του σωματείου ΔΑΜΟΚΛΗΣ, να ενδιαφερθούν περισσότερο για αυτές τις οργανώσεις. Δηλαδή, δεν δικαιολογείται να δημιουργεί τμήμα ξιφασκίας και να μην κάνει αγώνες στο νησί.

- Θα θέλατε να προσθέσετε κάτι άλλο;

- (γέλιο), νομίζω αρκετά είπα... Βασικά δεν θέλω να θίξω πρόσωπα και καταστάσεις, απλώς εύχομαι, στο μέλλον να βρεθούνε κάποιοι άνθρωποι με όραμα, για να μπορέσει να προχωρήσει το άθλημα και να πάει καλύτερα.

-Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο που μου διαθέσατε!

- Κι εγώ ευχαριστώ.

Συνέντευξη 3^η:

-Είστε έτοιμος;

-Ναι.

-Πείτε μας πότε και πως ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με το άθλημα της ξιφασκίας;

-Το 1982, αν θυμάμαι καλά, είχα πάει σε έναν κινηματογράφο, να δούμε ένα έργο, με κάποια παρέα μου, και έτυχε και συνάντησα τον προπονητή μου στο πόλο, τον Σπύρο τον Τσιμίνο. Ο οποίος, τότε, αν θυμάμαι καλά, δεν θυμάμαι χρονολογία βέβαια, δεν είμαι σίγουρος, ξεκινούσε κάποιο καινούργιο σύλλογο ξιφασκίας στην Κέρκυρα και ο

οποίος μου πρότεινε, αν θέλω, να πάω να δω, αν μου αρέσει, να ξεκινήσω το άθλημα αυτό.

-Πήγατε λοιπόν στον σύλλογο αυτό. Ε... ποιος σύλλογος ήταν;

-Ήταν ο ΚΟΡΚΥΡΑ. Η ονομασία του «ΚΟΡΚΥΡΑ».

-Πως περιγράφετε τις συνθήκες λειτουργίας του συλλόγου; Ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι προκλήσεις και οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος ξιφασκίας στον Αθλητικό Σύλλογο ΚΟΡΚΥΡΑ;

-Να ξεκινήσουμε από τον χώρο προπόνησης, που οι υποδομές τότε δεν ήταν καθόλου καλές, από ό,τι θυμάμαι κάναμε προπόνηση στο Δεύτερο Γυμνάσιο, σε κάποιο υπόγειο του Δεύτερου Γυμνασίου, που οι αίθουσες ήταν αρκετά μικρές, με δύο διαδρόμους προπόνησης, με κατασκευές του Σπύρου του Τσιμίνου. Κατασκευές που τις έκανε μόνος του, με ξύλα, απλές κατασκευές, τέλος πάντων, για στήριξη σπαθιών, στήριξη μασκών κ.λπ.. Τι άλλο με ρώτησες;

-Ποιες ήταν οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος..

-Οι δυσκολίες ήταν πιο πολύ ο χώρος και το υλικό.

- Δεν είχατε πολύ υλικό δηλαδή...

-Δεν είχαμε πολύ υλικό, δεν είχαμε χώρο μεγάλο, ούτως ώστε να μπορούμε να προπονηθούμε σωστά, χώρο προθέρμανσης, κι όλα που απαιτούνται για να έχεις μια σωστή.....

-Λειτουργία....

- Λειτουργία στον σύλλογο, σε ένα σύλλογο, τέλος πάντων, και δη στην ξιφασκία, που θέλεις χώρο! Θέλεις χώρο.....

-Τι θυμάστε, από την εποχή της συμμετοχής σας στην ομάδα ξιφασκίας του Αθλητικού Συλλόγου ΚΟΡΚΥΡΑ σε αγώνες, τους συναθλητές σας και τις επιδόσεις της ομάδας συνολικά;

-Θεωρώ,σαν νέοι αθλητές, σαν νέος σύλλογος τότε, που δεν είχαν καμία σχέση με τα σπαθιά, εν πάση περιπτώσει, πηγαίναμε αρκετά καλά, είχαμε διακρίσεις και στην Αθήνα, ε.. είχαμε διάκριση και.. είχαμε πάρει μάλλον, στο ομαδικό το Κύπελλο Νοτίου Ελλάδος, που είχε διοργανωθεί στην Κρήτη, στο Ηράκλειο, στη θέση «Θέρισο», από ό,τι θυμάμαι. Υπήρχαν διακρίσεις, δηλαδή υπήρχαν ταλέντα στην Κέρκυρα, που, δυστυχώς... θα μπορούσαν να εξελιχθούν ακόμα περισσότερο, αλλά, λόγω των συνθηκών, χάθηκαν.

- Ποια όπλα καλλιεργούσε τότε ο σύλλογος;

- Στην Κέρκυρα, παρόλο που τα όπλα της ξιφασκίας είναι τρία, η σπάθη, το φλερέ και το ξίφος μονομαχίας, εμείς είχαμε το ξίφος μονομαχίας και το φλερέ, ξίφος ασκήσεως

δηλαδή. Αυτά τα δύο όπλα. Δηλαδή, την σπάθη δεν την αναπτύξαμε ποτέ στην Κέρκυρα.

-Ως αθλητής, θυμάστε να υπήρχε αρωγή και ενδιαφέρον από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας και τους τοπικούς φορείς (Δήμο, Νομαρχία, Περιφέρεια), καθώς και από τους τοπικούς βουλευτές για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και, εάν ναι, με ποιο τρόπο;

-Μακάρι οι σύλλογοι που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα, να είχαν την αρωγή από το Κράτος, όπως την είχαμε εμείς τότε. Δηλαδή, όλα τα έξοδά μας ήταν πληρωμένα, αεροπορικά, διαμονής, φαγητού, κι όπως προείπα για την Κρήτη, φανταστείτε: διπλά αεροπορικά εισιτήρια, Αθήνα -Κέρκυρα, Κέρκυρα- Αθήνα, Αθήνα- Κρήτη και επιστροφή, διαμονή, φαγητό κ.λπ., όλα ήταν από την Ομοσπονδία τότε, την Ομοσπονδία Ξιφασκίας. Όσον αφορά τους τοπικούς φορείς, δεν θυμάμαι να είχαμε και ιδιαίτερη βοήθεια, είτε από τον Δήμο, είτε από την Περιφέρεια, είτε από τους βουλευτές, γιατί τότε ήταν εποχές που ήμασταν απόμακροι, από αυτούς τους φορείς, εν πάση περιπτώσει.

-Ποια είναι κατά την άποψή σας τα πλεονεκτήματα ή και τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας σε σχέση με εκείνα της Αθήνας και των μεγάλων αστικών κέντρων;

-Ναι, όπως προείπα είναι το θέμα χώρου, είναι το θέμα υλικού, το θέμα ποικιλίας αθλητών, για να ανταγωνιστούν, γιατί εδώ είναι λίγο μονότονο, οι σύλλογοι είναι λίγο μονότονοι, δηλαδή παίζουνε τα παιδάκια το ένα με το άλλο, μαθαίνονται, μετά δεν το παίρνουν τόσο στα σοβαρά. Το οικονομικό, τι να πω, τι άλλο, το υλικό γενικότερα, της ξιφασκίας, που απαιτείται είναι ακριβό, χρειάζονται χρήματα, ας πούμε, για να έχεις μια σωστή υποδομή, μια τέλεια υποδομή για να αθληθείς.

-Ως αθλητής, αλλά και τελευταία ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου, του νέου συλλόγου στην Κέρκυρα, του Κερκυραϊκού Αθλητικού Συλλόγου Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ, θυμάστε, εσείς να υπήρχε αρωγή και ενδιαφέρον, σαν συνέχεια της προηγούμενης εργώτησης...

-Εννοείτε από Δήμο, από...

-Ναι, ναι, από τους φορείς, ό,τι είπαμε πριν..... αλλά, προσαρμοσμένο πλέον στα τελευταία χρόνια.

- Όχι, συνεχίζω να έχω την δική μου άποψη, ότι δεν είχαμε και δεν έχουμε βοήθεια από Περιφέρεια, Δήμο και Βουλευτές

-Από την Ομοσπονδία;

- Ούτε η Ομοσπονδία μπορεί, λόγω των οικονομικών δυσχερειών, εν πάση περιπτώσει, λόγω της κρίσης τέλος πάντων, που πήρε μπάλα όλα τα αθλητικά σωματεία, όχι μόνον την ξιφασκία, όλα τα αθλητικά σωματεία και ούτως ώστε

επωμίζονται οι γονείς τα έξοδα των παιδιών, των ταξιδιών, των φαγητών, κ.λπ., συμβάλλοντας βέβαια και ο σύλλογος σε ένα μικρό κομμάτι, λόγω, πώς να το πούμε, ενός μικρού συλλόγου, ό, τι μπορεί να κάνει ένας μικρός σύλλογος για τους αθλητές του. Δίχως να έχει πολλά έσοδα. Για τον λόγο ότι δεν έχει πολλά έσοδα.

-Κατά γενική ομολογία, υπάρχει έλλειψη προπονητών ξιφασκίας σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, αλλά και στην Κέρκυρα. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι συνέπειες αυτής της έλλειψης, και ποιες θεωρείτε ότι θα έπρεπε να είναι οι ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουν για την βελτίωση της κατάστασης;

-Ότι λείπουν προπονητές είναι δεδομένο. Το αντιμετωπίσαμε το πρόβλημα αυτό προσφάτως στον σύλλογό μας, βοηθηθήκαμε από κάποιον προπονητή εκτός Κερκύρας, που ερχόταν κάποιες φορές τον μήνα και προπονούσε τα παιδιά, δίχως αυτό να είναι ολοκληρωμένο για την σωστή προπόνηση των παιδιών, εν πάση περιπτώσει... Ήταν λίγο. Όχι αυτό που προσέφερε σαν δουλειά, αλλά λόγω παρουσίας. Ήταν λίγη η παρουσία, λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων που είχε κι αυτός σε άλλους συλλόγους. Αυτό που θα μπορούσε να γίνει, είναι να υπάρχουν σχολές προπονητών πιο συχνά, με μεγαλύτερο εύρος ηλικίας, όσον αφορά στην συμμετοχή, ούτως ώστε να μην πάσχουμε- συν όλων των άλλων θεμάτων, χώρων, υλικού κ.λπ.- και από αυτό.

-Μιλήστε μας λίγο για το πώς αξιολογείτε τις προσπάθειες του τωρινού συλλόγου για την καλλιέργεια του αθλήματος, σε σχέση με τις υπάρχουσες συνθήκες, τόσο σε υλικοτεχνική υποδομή, όσο και σε έμψυχο δυναμικό.

-Θεωρώ ότι ο σύλλογος βοηθάει πάρα πολύ, ούτως ώστε να μην λείπει τίποτα από τα παιδιά, στο ξεκίνημά τους, γιατί όλοι οι αθλητές, κατόπιν αγοράζουν τα δικά τους υλικά, και είναι πιο.. φορτωμένοι από υλικό, δηλαδή δεν τους λείπει κάτι. Κάνουν τα πάντα να μην τους λείπει τίποτα.

-Θεωρείτε δηλαδή θετικό το γεγονός ότι, ο σύλλογος προσπαθεί; Πως βλέπετε τις προσπάθειές του;

-Σίγουρα προσπαθεί! 150% από τις δυνατότητές του, γιατί, όπως είπαμε είναι ένας μικρός σύλλογος, δεν έχει πολλά έσοδα και πολλές φορές και τα μέλη, αλλά και τα μέλη του Δ.Σ., βάζουν από την τσέπη τους κάποια χρήματα, ούτως ώστε να μην λείπει τίποτα από τον σύλλογο, από τα παιδιά.

-Δηλαδή, βλέπετε να υπάρχει διάθεση να στηριχθεί η προσπάθεια αυτή...

-Σίγουρα, σίγουρα, να στηριχθεί και να συνεχιστεί. Να μην σταματήσει.

-Άρα, υπάρχει ενδιαφέρον..

- Να μην σταματήσει αυτό το πράγμα από την Κέρκυρα. Να μην σταματήσει η ξιφασκία από την Κέρκυρα.

-Ναι...Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα, ίσως, όσο κάποια άλλα αθλήματα

-Θεωρώ ότι είναι η διαφήμιση, τα παιδιά δεν το ξέρουνε. Όταν εγώ πρωτοξεκίνησα-απαντώντας στο πρώτο ερώτημα- έβλεπα ξιφασκία στην τηλεόραση, Ολυμπιακούς Αγώνες τότε, και την έκλεινα γιατί το βαριόμουν. Αλλά, είναι το τελείως αντίθετο, αν ασχοληθείς με το άθλημα, δεν θέλεις ποτέ να τελειώσεις.

-Θεωρείτε δηλαδή ότι υπάρχει κάποια ιδιαιτερότητα στο άθλημα;

- .. Δεν ξέρω, αν το 'χεις μέσα σου, αλληλοαγαπίεστε. Και το άθλημα σ' αγαπάει, κι εσύ αγαπάς το άθλημα. Δεν θέλεις να σταματήσεις. Αν και τώρα, που είμαι 52 χρονών, αν με στήριζαν τα γόνατά μου, γιατί έχω πρόβλημα με το γόνατο, να είστε σίγουροι ότι θα συνέχιζα, να είχα τη στολή μου, να είχα το σπαθί μου, τη μάσκα μου, το γάντι μου, και ό, τι άλλο χρειάζεται, ούτως ώστε να συνεχίζω να παίζω, δεν σταματάει ποτέ η αγάπη αυτή!

-Πιστεύετε ότι η ενασχόλησή με το άθλημα και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα συμβάλλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ή στους αθλητές; Δηλαδή σχέσεις ζωής, σχέσεις φιλίας... Περιγράψτε μας την δική σας εμπειρία.

- Καταρχήν, το άθλημα δεν είναι για ευγενείς, επειδή φοράμε τη στολή κ.λπ. Είναι ένα ευγενικό άθλημα, με την στολή, το γάντι, τη μάσκα, το σπαθί κ.λπ. Θεωρώ ότι αναπτύσσει στα παιδιά, μια φιλικότητα μεταξύ τους, αλληλο- στήριξης και τέλος πάντων είναι ένα άθλημα το οποίο δεν είναι τόσο βάρβαρο, ας το πω έτσι το ποδόσφαιρο που μπορεί να πέσεις με τα πόδια πάνω στα πόδια του άλλου αθλητή, εκεί είναι πολύ πιο ευγενικό.

- Σας έχει βοηθήσει, δηλαδή έχετε κρατήσει σχέσεις ζωής από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία και με άλλα αθλήματα; Κάποιες φιλίες....

-Βέβαια, με όλους τους συναθλητές μου, που αγωνιζόμαστε εδώ και τριάντα χρόνια, ίσως και παραπάνω, μιλάμε, συνεργαζόμαστε στον σύλλογο, γιατί, τυγχάνει πρόεδρος του Συλλόγου να είναι ο Κώστας ο Βερνίκης, με τον οποίο είμαστε παλιοί συναθλητές, μαζί είχαμε κατακτήσει και το κύπελλο στην Κρήτη, που προανέφερα,. Έχουμε πάει του κόσμου τις αποστολές, Αθήνες, στην Κρήτη, δεν θυμάμαι που αλλού. Και συνεχίζουμε με όλα τα άλλα παιδιά, τα βλέπω, να χαιρετιόμαστε και να συζητάμε για τα παλιά χρόνια, αυτά που περάσαμε σαν αθλητές μαζί.

-Δώστε μας μια συνολική εικόνα της εμπειρίας σας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία. Ποιές θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών και την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα;

- Θα έπρεπε να υπάρχει μεγαλύτερη βοήθεια από το Κράτος, πράγμα βέβαια δύσκολο, λόγω των εποχών, από την πολιτεία, οι χώροι, που αρμόζουν σε αυτό το

άθλημα: Μια αίθουσα που να μπορείς να προπονηθείς άνετα και να έχεις όλα αυτά που χρειάζονται, τέλος πάντων, για το άθλημα αυτό. Αυτά, θεωρώ.

- Θέλετε να προσθέσετε κάτι άλλο;

- Νομίζω, τα είπα όλα! (χαμογελώντας)

-Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο που μου διαθέσατε!

- Να'σαι καλά!

Συνέντευξη 4η:

-Είστε έτοιμη;

-Ναι, βέβαια!

-Πείτε μας πότε και πως ξεκίνησε η επαφή σας με το άθλημα της ξιφασκίας.

- Ο γιός μου ενδιαφερόταν πολύ, του άρεσε τέλος πάντων αυτό που έβλεπε, τα σπαθιά και κάποια εποχή που πηγαίναμε ιππασία, συναντήσαμε μια φίλη και μας είπε ότι ο γιός της πηγαίνει ξιφασκία και μάλιστα δεν το είχαμε υπόψη μας. Δεν είχαμε καν ιδέα ότι υπήρχε ξιφασκία στην Κέρκυρα. Και μας είπε για τον ΔΑΜΟΚΛΗ, η Φρόσια το είπε, του Αλέξη η μαμά, και ανεβήκαμε πάνω, ο οποίος...ο Νικόλας ξετρελάθηκε με το που είδε τι γίνεται εκεί, ήτανε η Μαρία η Βερονίκη με τα παιδάκια της, και απ' το 2012, παρόλο που ήτανε μικρούλης ο Νικόλας τότε, έξι χρονώ... έξι και κάτι, τον δεχτήκανε και είναι μέλος της οικογένειας του ΔΑΜΟΚΛΗ (γέλιο), από τότε.

-Εσείς, ασχολείστε ενεργά με τη διοίκηση του Κερκυραϊκού Αθλητικού Συλλόγου Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ, ως Γενικός Γραμματέας. Πως θα περιγράφατε τις συνθήκες λειτουργίας του συλλόγου; Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι προκλήσεις και οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του;

-Θεωρώ ότι παραλάβαμε, έτσι, υγιής λειτουργία, είχαμε τα βήματα, εμείς, εγώ τουλάχιστον, είμαι επάνω από το 2015, ως διοίκηση του ΔΑΜΟΚΛΗ, αλλά είχαμε την βοήθεια της προηγούμενης διοίκησης, είχαμε τα πατήματα, είχαμε τα βήματα, και πήγαμε πάνω σε αυτά, δεν ξεφύγαμε πολύ από εκεί. Αυτό που προσπαθήσαμε περισσότερο ήτανε να αναπτύξουμε το άθλημα, να πάμε πιο πολλούς αγώνες, να φέρουμε πιο πολλά παιδιά... Υπάρχουνε προβλήματα, πολλά στη λειτουργία... όχι όμως ως διοίκηση. Γενικά, σαν διοίκηση δεν έχουμε. Λίγο, έτσι, με τις παρεμβολές των γονιών, λίγο τα παιδιά, είναι..... πιο ιδιαίτεροι χαρακτήρες. Αλλά, γενικά, προβλήματα δεν μπορώ να πω ότι έχουμε αντιμετωπίσει στη λειτουργία του συλλόγου μας.

-Μιλήστε μας λίγο για τις εμπειρίες που αποκομίσατε από την συμμετοχή του συλλόγου σε αγώνες, ως συνοδός και ως εκπρόσωπος του Συλλόγου.

-Η αλήθεια είναι ότι, όταν πρωτοπήγαμε σε αγώνες, τον πρώτο αγώνα που πήγαμε ήταν ένα Πανελλήνιο. Τα παιδιά μας μόλις είχαν ξεκινήσει. Ήμασταν σαν τη μύγα μες στο γάλα! (γέλια). Εντάξει, είναι... θαυματικό το άθλημα, δεν το συζητάω, οι χώροι... γιατί, εμείς, από το πατάρι του ΔΑΜΟΚΛΗ μας, βρεθήκαμε στο Ολυμπιακό Στάδιο και βρεθήκαμε, (γέλια), χάσαμε το φώς μας, το τι γίνεται εκεί μέσα! Ε... πρέπει να πω ότι, δεν ξέρω, επειδή είναι όλοι οι σύλλογοι πολύ οργανωμένοι και τα παιδιά μας είναι όλα πιο συντονισμένα, πιο οργανωμένα μες στους αγώνες, δεν έχω να πω.. κακή εμπειρία δεν έχω, ως συνοδός. Ούτε ευτράπελα έχουνε συμβεί, όχι, δεν μπορώ να θυμηθώ κάτι, έτσι...

-Ποια είναι κατά την άποψή σας τα πλεονεκτήματα ή τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας σε σχέση με εκείνα της Αθήνας και των μεγάλων αστικών κέντρων;

- Εντάξει, η αλήθεια είναι ότι είναι δύσκολο ένας μικρός σύλλογος από την επαρχία, να ανταπεξέλθει στις ανάγκες του αθλήματος. Θέλει χρήμα, πολύ χρήμα..(γέλιο), ε, αυτό είναι το πιο σημαντικό, δηλαδή, το οικονομικό του κάθε συλλόγου είναι πάρα πολύ σημαντικό. Και με λίγους αθλητές, όπως είμαστε εμείς... Ένα ακριβό, πολύ, άθλημα, έχει πολύ ακριβό εξοπλισμό. Και, εμάς, ένα πολύ- πολύ μεγάλο έξοδο που καλούνται να καλύψουν οι γονείς, γιατί ο σύλλογος αδυνατεί, είναι τα έξοδα των αγώνων, το να πάνε τα παιδιά στους αγώνες, τα οποία, το έχουν ανάγκη για να σταθούνε στα πόδια τους, θέλουνε πολλούς αγώνες. Η αλήθεια είναι ότι προσπαθούμε να καλύψουμε μεγάλο κομμάτι από αυτό, σε όλες τις κατηγορίες των παιδιών και να τα συνοδέψουμε με το λιγότερο κόστος που μπορούν, να μην έρθουν οι γονείς, να τα πάρουμε ασυνόδευτα, με ευθύνη του συλλόγου, της διοίκησης κ.λπ... Παρόλα αυτά είναι ένα πολύ μεγάλο κόστος, το να τα πηγαίνουμε στην Αθήνα ή στη Θεσσαλονίκη, που οι περισσότεροι είναι στην Αθήνα, να μείνουνε τα παιδιά εκεί, η διαμονή τους, τα εισιτήριά τους, τη διατροφή τους, τα πάντα. Θεωρώ ότι η Αθήνα, που είναι και οι περισσότεροι σύλλογοι, εντάξει, είναι πιο ευνοημένοι απέναντι σε αυτό.

- Λόγω της.... ε.... απόστασης....

- Της απόστασης, βέβαια... βέβαια.

-Ακριβώς.

-Μιλήστε μας λίγο για την γενικότερη συμπεριφορά των γονέων αθλητών, διαχρονικά, και για τους τρόπους με τους οποίους αυτή θεωρείτε ότι επηρεάζει θετικά ή αρνητικά την λειτουργία του συλλόγου, αλλά και τους ίδιους τους αθλητές.

- Η αλήθεια είναι ότι κάποτε η προπονήτρια και ιδρύτρια του Συλλόγου είχε πει ότι είναι.... προσπάθησε για πολλά χρόνια και, τελικά, αποδείχθηκε (γέλιο), ότι πολύ

καλά έκανε, ότι είναι κακό να είναι μέλη του Δ.Σ. γονείς. Αυτό το είχε πει πολλές φορές, εγώ, ως γονέας το θεωρούσα παράλογο... από μία άποψη, γιατί: ο γονιός είναι αυτός που θα βοηθήσει και οικονομικά και θα μπορέσει να συνοδέψει κάποιο παιδί και τα λοιπά και τα λοιπά.... Η πορεία έδειξε ότι... (γέλια), όσο και να προσπαθείς να το παραβλέψεις ότι είσαι και γονιός αθλητή, είναι λίγο δύσκολο. Και η αλήθεια είναι ότι, επειδή βρήκαμε κάποια πράγματα έτσι, και το αφήσαμε και εμείς μέχρι ένα σημείο πιο ελεύθερα στον σύλλογο, οι γονείς είχανε μεγάλη, έτσι, επέμβαση, παρεμβολή, στον τρόπο που θα αθληθούν τα παιδιά, τι ώρες θα έρθουνε, πότε θα έρθουνε.... Γενικά, δεν ξέρω, είμαστε ένας σύλλογος που έχουνε λόγο οι γονείς. Αυτό θεωρώ ότι, εντάζει, ότι ήτανε εις βάρος της διοίκησης, σε κάποια πράγματα που έπρεπε να κάνει, πολύ περισσότερο των προπονητών, πολύ περισσότερο. Γιατί φτάσαμε σε σημείο, κάποιοι γονείς που, ευτυχώς, κάποιοι έχουν απομακρυνθεί, το οποίο ήθελε και ιδιαίτερη μεταχείριση, να... καταλαμβάνουν τον χώρο προπονητή, να προσπαθούν να δίνουν συμβουλές, να παρακολουθούν προπονήσεις διαδικτυακές και να δείχνουν στα παιδιά τους... τέλος πάντων, πράγματα εκτός λογικής (γέλιο), και θεωρώ ότι, ναι: η αλήθεια είναι ότι ο δικός μας ο σύλλογος, είχαμε περιπτώσεις γονέων που, παρεμβαίνανε πάρα πολύ στο έργο... βασικά το προπονητικό και κατ' επέκταση και της διοίκησης.

- Ε..., τους ίδιους τους αθλητές πως θεωρείτε ότι αυτό μπορούσε να τους επηρεάσει;

-Τους επηρεάζει, γιατί, θεωρώ ότι... όλα συζητιούνται μες στα σπίτια. Και όσο και ένα παιδί να μην θέλει να επηρεαστεί από πράγματα, ακούγοντας συζητήσεις, κρίσεις, σχόλια, έρχεται στον σύλλογο αλλαγμένο. Έχουμε, έχουνε παρατηρήσει οι προπονητές, γυμναστές μας, παιδιά που είχανε δημιουργηθεί προβλήματα με τους γονιούς, ότι, ερχόντουσαν στον σύλλογο πιο μαζεμένα, πιο συνεσταλμένα... δεν μπορεί να μην επηρεάζονται τα παιδιά όταν υπάρχει ένταση...

-Επηρεάζεται δηλαδή και η απόδοση των παιδιών...

- Ε, βέβαια, βέβαια... Και γι' αυτό, έτσι, η αλήθεια είναι ότι είναι καλό τα παιδιά, οι γονείς να αφήνουν τα παιδιά έξω από τον προπονητικό χώρο και να φεύγουν.

-Πόσο θεωρείτε ότι επηρεάζει η οικονομική κρίση την ανάπτυξη του αθλήματος της ξιφασκίας και ποια είναι η άποψή σας ειδικότερα για την περίπτωση της Κέρκυρας

- Στο δικό μας το άθλημα επηρεάζει πολύ, γιατί, επειδή η ξιφασκία είναι ένα άθλημα που έχει πολύ ακριβό εξοπλισμό. Πολύ ακριβό εξοπλισμό. Για να έχει ένα παιδί έναν πλήρη εξοπλισμό και να κατέβει σε αγώνες με δικό του υλικό...μιλάμε για ένα κόστος, μπορεί και πεντακοσίων ευρώ, τετρακοσίων με πεντακόσια ευρώ. Καταλαβαίνετε ότι δεν είναι εύκολο να πεις στον κάθε γονιό, ξεκινώντας το παιδί του ότι πρέπει να μπει σε αυτή την διαδικασία. Σύλλογοι μικροί όπως είμαστε εμείς, δεν έχουμε το υλικό για να καλύψουμε παιδιά, εκτός από τις προπονήσεις, που μπορούμε να έχουμε, για την αρχή, κάποια σπαθιά, κάποιες μάσκες και τέτοια, να τους

βοηθήσουμε, στην πορεία πρέπει να αγοράσει το κάθε παιδί το δικό του υλικό. Αυτό είναι ένα πρόβλημα, οπότε, και λόγω της οικονομικής κρίσης είναι δύσκολο να το πεις στους γονείς. Ή να βοηθήσουνε, γονείς, οικονομικά ένα σύλλογο, ακόμα και εκτός από την αγορά υλικού, με κάποιες χορηγίες, με αγορά, ξέρω γω, της στολής των παιδιών, μιας φόρμας.... δεν είναι εύκολο. Θεωρώ βέβαια ότι η Κέρκυρα, δεν την ακούμπησε τόσο πολύ η οικονομική κρίση και γι' αυτό ήταν πιο επιδερμική, δεν αντιμετωπίσαμε ουσιαστικά προβλήματα, τώρα, ίσως είναι πιο δύσκολα μετά από αυτό που μας έχει συμβεί, με τον covid, για φέτος, για τα νέα παιδιά.

-Μιλήστε μας λίγο για το πώς αξιολογείτε τις προσπάθειες του συλλόγου για την καλλιέργεια του αθλήματος, σε σχέση με τις υπάρχουσες συνθήκες, τόσο σε υλικοτεχνική υποδομή, όσο και σε έμπυχο δυναμικό.

- Η αλήθεια είναι ότι ο σύλλογος, εδώ, ο δικός μας, τώρα, είχε περάσει μια πολύ δύσκολη διετία, με θέμα προπονητή, με θέμα υλικών που είχανε παλαιώσει... και έπρεπε να ανανεωθεί. Έγινε κάποια προσπάθεια να φέρουμε υλικό για τα πολύ νέα μικρά μας, τα παιδάκια, για να μπορούν να ξεκινήσουνε, ώστε να μην επιβαρύνουμε τους γονείς από την αρχή. Τι με ρώτησες; (γέλιο) Κι έτσι... η αλήθεια είναι ότι προσπαθήσαμε να λύσουμε αυτές τις συνθήκες που δημιουργηθήκανε, με χρήματα, γιατί στην ουσία πάλι το πρόβλημα είναι το οικονομικό, γιατί ακόμα και έναν προπονητή να φέρεις στην Κέρκυρα, από τη στιγμή που εμείς δεν έχουμε, ακόμα και αυτό είναι ένα κόστος. Πρέπει από κάπου αλλού να έρθει, από κάπου αλλού να βρεθεί λύση.

-Άρα ο σύλλογος προσπάθησε.....

-Ναι, ναι. Ο σύλλογος προσπάθησε να βρει λύσεις εκτός Κερκύρας και επίσης βοηθήσανε γονείς και χορηγοί για να μπορέσουμε να αγοράσουμε καινούργιο υλικοτεχνικό εξοπλισμό, τέλος πάντων, για να μπορούν και τα νέα μας τα παιδιά να ξεκινήσουνε.

-Κατά γενική ομολογία, υπάρχει έλλειψη προπονητών ξιφασκίας σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, αλλά και στην Κέρκυρα. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι συνέπειες αυτής της έλλειψης, και ποιες θεωρείτε ότι θα έπρεπε να είναι οι ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουν για την βελτίωση της κατάστασης;

- Η αλήθεια είναι ότι εμείς είμαστε ένας σύλλογος που όντως έχουμε αυτό το πρόβλημα. Τώρα, ποιες είναι οι ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουνε για τη βελτίωση, η αλήθεια είναι ότι δεν μπορώ να τις ξέρω, δηλαδή τι θα μπορούσε να κάνει η Γενική Γραμματεία, αν θα' πρεπε να κάνει πιο συχνά σχολές προπονητών, πιθανόν, γιατί ήταν πολύ μεγάλη η περίοδος που αφήσανε, ώστε να μπορέσει να βγούνε νέοι προπονητές. Εμείς εδώ στην Κέρκυρα δεν έχουμε... Η προπονήτριά μας, για κάποιους προσωπικούς λόγους και εργασιακούς, υποχρεώθηκε να μην είναι σε καθημερινή βάση στο σύλλογο, με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να καλύψουμε αυτό το κενό της καθημερινότητας, και με τη βοήθεια της Ομοσπονδίας, να μας έρθει ο συντονιστής, που έχουμε, όπλου, της Βορείου Ελλάδος, για να μπορέσει να μην

κλείσει ο σύλλογος. Γιατί, φτάσαμε, πραγματικά, η έλλειψη προπονητή, να φέρει τη διοίκηση σε σημείο να πει: να το κλείσουμε τον σύλλογο....

-Υπήρξε, λοιπόν, κατά την άποψή σας αρωγή και ενδιαφέρον, τόσο από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας όσο και τους τοπικούς φορείς (Δήμο, Περιφέρεια), καθώς και από τους τοπικούς βουλευτές για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και, εάν ναι, με ποιο τρόπο;

-Απ' τους τοπικούς φορείς, καθόλου! (γέλιο). Ούτε από τους τοπικούς φορείς, ούτε από την Περιφέρεια, ούτε από τον Δήμο, από τους βουλευτές, από κανέναν! Οι μόνοι που μας βοηθήσανε ήταν η Ομοσπονδία μας. Πραγματικά, ήταν αρωγός σε ό,τι κάναμε, προσπαθήσανε με νύχια και με δόντια και οι ίδιοι, να μην κλείσουμε, που ήμασταν έτοιμοι, πολλές φορές φθάσαμε στο σημείο να πούμε ότι δεν μπορούμε να ανταπεξέλθουμε σε όλο αυτό το δύσκολο έργο, τέλος πάντων, μην έχοντας προπονητή, τουλάχιστον. Η Ομοσπονδία, με ότι μέσο είχε, μας βοήθησε μέγιστα, δηλαδή, στέλνοντας τον Στάθη τον Γεροσίδερη, δίνοντάς μας εξοπλισμό, όποτε χρειαζόμασταν, εκεί, στους αγώνες.... Ο, τι τους ζητήσαμε, ήταν πάντα δίπλα μας.

-Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα όσο άλλα αθλήματα;

-Ναι, δημοφιλές. Η αλήθεια είναι ότι είναι ένα άθλημα, που είναι, πως να το πούμε, λίγο... ελιτίστικο; Δεν είναι ένα άθλημα που το κάνει ο καθένας, και πάλι, θα φθάσουμε στο σημείο που λέμε ότι είναι ακριβό. Ακριβό άθλημα, από θέμα εξοπλισμού. Οπότε, προφανώς δεν είναι μια μπάλα του μπάσκετ, μια μπάλα του ποδοσφαίρου, μια αμφίεση ενός συλλόγου των πενήντα ευρώ, η ξιφασκία είναι ένα πολύ ιδιαίτερο άθλημα, θεωρείται το σκάκι του αθλητισμού, οπότε, πρέπει το παιδί πραγματικά να έχει ενδιαφέρον και να το αγαπάει. Βέβαια, η αλήθεια ότι το «τυράκι» στην όλη ιστορία είναι το σπαθί. Ίσως και εμείς δεν το έχουμε προωθήσει πολύ με διαφήμιση, ε... δεν έχουμε βοήθεια και από τοπικούς φορείς να το παρουσιάσουμε, στα σχολεία είναι δύσκολη η πρόσβαση να κάνουμε επιδείξεις... θέλει λίγο περισσότερη δουλειά η παρουσίαση της ξιφασκίας στο νησί.

-Πιστεύετε ότι η ενασχόληση με το άθλημα αυτό και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα, συμβάλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ή στους αθλητές (σχέσεις ζωής, φιλίες.); Περιγράψτε μας την δική σας εμπειρία.

-Ναι... οι δυσκολίες του συλλόγου σε ενώνουν και σε απομακρύνουν (γέλιο). Η αλήθεια είναι ότι, μέσα από τον σύλλογο, έκανα πολύ δυνατές φιλίες, και, δυστυχώς, και ...μεγάλους εχθρούς (γέλιο). Η αλήθεια είναι αυτή. Έχω κάνει φιλίες που δεθήκαμε πολύ με τον κοινό στόχο που είχαμε για τον σύλλογο, και εχθρούς, πιθανόν, μέσα από εγωισμούς, εγωπάθειες, εγωκεντρισμούς, που φέρανε ρήξη μεταξύ μας, μέλη της διοίκησης με προπονητές, ίσως, με γυμναστές... Το αποτέλεσμα, βέβαια, γέρνει στις φιλίες! (γέλιο), η ζυγαριά, τέλος πάντων!

-Άρα, το βλέπετε πιο θετικό;...

-Ποιο θετικό, ναι...

-Είναι περισσότερα τα θετικά...

- Η αλήθεια είναι ότι, χάνεις και κερδίζεις, όταν είσαι, έτσι, μέλος σε μια διοίκηση, πιστεύω οπουδήποτε και να είσαι...

-Και για τους αθλητές, τι έχετε να πείτε πάνω σε αυτό, για τα παιδιά;

-Η αλήθεια είναι ότι θεωρώ ότι, οι αθλητές, ειδικά για μένα, επειδή είμαστε και γονείς, είναι πολύ δεμένα τα παιδιά μαζί μας, και προσπαθούμε όσο μπορούμε καλύτερα, ειδικά όταν πηγαίνουμε σε αγώνες συνοδοί, και να διασκεδάσουν, και να κάνουν και μια δραστηριότητα, (γέλιο), να κάνουμε, έτσι, την πλάκα μας λίγο και στην διαδικασία του ταξιδιού και στους αγώνες να' μαστε κοντά... Προσπαθούμε, όσο μπορούμε.. όσο μπορούμε να γίνουμε γονείς τους, όταν είμαστε σε αποστολές. Οπότε, το δέσιμο είναι ωραίο, με τα κλάματα, με τα γέλια μας, με όλα..(γέλιο). Θεωρώ ότι είμαστε δεμένοι με τα παιδιά του συλλόγου.

-Δώστε μας μια συνολική εικόνα της εμπειρίας σας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία. Ποιές θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών και την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα;

- Η αλήθεια είναι ότι, πολλές φορές, όταν ξεκίνησα, ξεκίνησα για να βοηθήσουμε, που θέλαμε να κάνουμε μια τροποποίηση του καταστατικού, δηλαδή να ξεκινήσω πολύ επιδερμικά, δεν ήθελα να μπω, έτσι, σε πιο βαθιά (γέλιο) μονοπάτια, της ξιφασκίας, παρόλο που ο γιός μου ήταν αθλητής του συλλόγου και με έκανε να την αγαπήσω την ξιφασκία η ενασχόλησή μου. Αλήθεια. Με έκανε να την αγαπήσω. Δεν ήξερα καν τι είναι. Πήγαινε το παιδί μου ξιφασκία και δεν ήξερα τι είναι ξιφασκία (γέλιο). Με έκανε να αγαπήσω, νομίζω τους ανθρώπους της, να αγαπήσω το άθλημα, να αγαπήσω τον σύλλογο, πολύ (γέλιο). Γιατί, σας λέω, παραλάβαμε έναν σύλλογο με παλιά ιστορία, δεν τον ιδρύσαμε εμείς. Η ιστορία του ΔΑΜΟΚΛΗ είναι από το '93. Πάντα τα μέλη τους ήτανε κοντά μας, πάντα μας βοηθήσανε σε όλα. Σίγουρα υπάρχουν, μπορούν να γίνουν βελτιώσεις στον σύλλογο και ο χώρος είναι πολύ μικρός, που έχουμε, του προπονητηρίου, και καλά που τον έχουμε βέβαια, γιατί, υπάρχουνε και σύλλογοι που δεν έχουνε ούτε αυτό. Αλλά, παρόλα αυτά είναι πολύ μικρός για το άθλημα που κάνουμε, για τις συνθήκες που είναι μέσα, οι χώροι του ΕΑΚΚ. Θα μπορούσαμε να αναπτυχθεί ο σύλλογος, να φέρουμε αγώνες στην Κέρκυρα, που ακόμα δεν το έχουμε καταφέρει αυτό το πράγμα, και η αλήθεια είναι ότι προσπαθούμε πολύ και κινούμαστε προς αυτή την κατεύθυνση. Στο να διοργανωθούνε κάποιοι, είτε πρωταθλήματα ελληνικά, είτε κάποιος διεθνής αγώνας που έρχεται στην Ελλάδα να γίνει εδώ στην Κέρκυρα, που έχουμε τις συνθήκες, έχουμε μεγάλα ξενοδοχεία και αεροδρόμιο με απευθείας πτήσεις, που θα μπορούσαμε άνετα να αναλάβουμε μια τέτοια διοργάνωση. Με τη βοήθεια, βέβαια, της Περιφέρειας και του Δήμου, που θα ήταν πολύ βασικό για μας.

-Θα θέλατε να προσθέσετε κάτι άλλο;

- Νομίζω ότι... όχι, τα είπαμε όλα! (γέλιο)

- Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τον χρόνο σας.

- Εγώ...

Συνέντευξη 5^η:

-Είστε έτοιμος;

-Ναι, ναι..

-Πείτε μας πότε και πως ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με το άθλημα της ξιφασκίας

- Η ενασχόληση με την ξιφασκία ξεκίνησε το 1979 με 80. Εκεί, περίπου τον χειμώνα του '79 με 80, είχε γίνει μια ανακοίνωση στο Εθνικό Στάδιο Κέρκυρας, στο ποδόσφαιρο και πήγαμε κάποια παιδιά και γραφτήκαμε.

-Τι θυμάστε από την εποχή της οργάνωσης του Τμήματος Ξιφασκίας στον Αθλητικό Σύλλογο ΚΟΡΚΥΡΑ; (έτος ίδρυσης, πρώτο Δ.Σ., τμήματα). Ποιοι ήταν οι παράγοντες που συντέλεσαν ώστε να δημιουργηθεί τμήμα ξιφασκίας;

- Λοιπόν..... Την εποχή της οργάνωσης του τμήματος ξιφασκίας του ΚΟΡΚΥΡΑ...ε... ήταν μια εποχή που χαρακτηριζότανε ότι, κάθε σύλλογος, προσπαθούσε να δημιουργήσει πολλά τμήματα. Έτσι λοιπόν, εκείνη την περίοδο ο ΚΟΡΚΥΡΑ είχε τμήμα Μπάσκετ... έτσι;... είχε τμήμα Ενόργανης Γυμναστικής και είχαν αποφασίσει να φτιάξουν και τμήμα ξιφασκίας. Ε..... για το πρώτο.... Οι παράγοντες... εμείς..... δεν είχαμε... επειδή είμαστε μικροί σε ηλικία, δεν δίναμε τόσο μεγάλη σημασία στα ονόματα, αλλά ένας παράγοντας, ας πούμε, που είχαμε πρωτογνωρίσει τότε, εκεί πέρα, ήταν ο... ένας δάσκαλός μας, ακριβώς δεν ήτανε παράγοντας, ήτανε.... σαν σύμβουλος, σαν φίλος, ήτανε ο Βίκης ο Παργινός, τον οποίο τον είχαμε, σαν παλιός αθλητής. Και ο οποίος μας προέτρεψε κιόλας, και μας είπε; «έχω πάρα πολλούς γνωστούς στον σύλλογο, και πηγαίνετε να ασχοληθείτε εκεί πέρα...». Τώρα, συγκεκριμένα ονόματα. Αργότερα είχαμε τον Βίκη τον Σουέρεφ σαν υπεύθυνο του τμήματος ξιφασκίας, ο οποίος είχε αναλάβει και την Προεδρία του ΚΟΡΚΥΡΑ. Αλλά, προπονητή είχαμε τον Τσιμίνι, έτσι; Τώρα... δεν θυμάμαι Μαρία...

-Τι αναμνήσεις έχετε, από την εποχή της συμμετοχής σας στην ομάδα ξιφασκίας του Αθλητικού Συλλόγου ΚΟΡΚΥΡΑ σε αγώνες, τους συναθλητές σας και τις επιδόσεις της ομάδας συνολικά;

- Η πρώτη αγωνιστική μας παρουσία, ανεπίσημη, ήτανε, όταν ήρθε στο Κλειστό Γυμναστήριο των Λυκείων ο δάσκαλος της ξιφασκίας, ο Κομητούδης, και τον είχε φέρει η Ομοσπονδία και είχαμε κάνει ένα εσωτερικό τουρνουά, οι αθλητές, για να

μπορέσει να δει ο Κομητούδης, σε συνεργασία με τον προπονητή μας, τον Τσιμίνο τον Σπύρο, το αγωνιστικό μας επίπεδο, αν είμαστε έτοιμοι, να κατέβουμε για αγώνες. Είχε γίνει, λοιπόν, ένα εσωτερικό τουρνουά, ξίφος ασκήσεως και ξίφος μονομαχίας. Ε... θυμάμαι, παρεμπιπτόντως, στο ξίφος ασκήσεως είχα βγει δεύτερος, και πρώτος ήταν ο Προκόπης ο Πολυμέρης και στο ξίφος μονομαχίας είχα βγει πάλι δεύτερος, δηλαδή στο ερεέ και πρώτος είχε βγει ο Γιώργος ο Κορωνάκης. Το θυμάμαι πάρα πολύ καλά. Και μάλιστα μου είχε πει και ο Κομητούδης ότι «είσαι σταθερός», λέει «και στα δύο ξίφη». Και θυμάμαι ότι γυρνάει και λέει στον Τσιμίνο: «Οι δικοί σου είναι έτοιμοι για αγώνες».

-Αυτό, πόσο καιρό ήτανε μετά που είχατε ξεκινήσει τις προπονήσεις, θυμάστε;

-Ένα χρόνο. Περίπου έναν χρόνο. Τώρα, αν είναι δέκα μήνες ή έντεκα μήνες... πάντως, είχαμε ένα διάστημα πλέον των δέκα μηνών.

- Που κάνατε προπόνηση...

- Και, θυμάμαι χαρακτηριστικά, επειδή στην αρχή είχαμε μόνον φόρμες και δεν είχαμε βέστες, φοράγαμε κάτι μπουφάν. Και είχα ένα παλιό μπουφάν, ψιλοδερματίνη και το φόραγα, γιατί μόνον ο Τσιμίνος είχε τη βέστα του δασκάλου και κάναμε. Αλλά, το χαρακτηριστικό είναι ότι κάναμε και ερεέ και fleuret. Γι' αυτό, για εμένα, το ερεέ είναι κάτι οικείο. Το ερεέ είναι κάτι οικείο,... και μάλιστα μας μάθαινε και τα δύο σπαθιά. Και μας μάθαινε και ό,τι είχε σε εμπειρία, από αθλητής του μοντέρνου πεντάθλου. Χτυπήματα κάτω από το χέρι, προσπονήσεις, κάνεις προσποίηση να σε χτυπήσω στη μάσκα, σε χτυπάω στο πόδι... τέτοια. Είχε κάνει πολλά... είναι πολύ σημαντικό. Δεν ξεκίνησε μόνον με το ξίφος άσκησης. Για μας ήταν εκεί, να πιάνουμε και το fleuret και το ερεέ και να τα πιάνουμε και τα δύο.

- Τότε, επιτρεπόταν, αν δεν κάνω λάθος, η συμμετοχή σε όλα τα όπλα, εφόσον κάποιος αθλητής το επιθυμούσε, δεν υπήρχε ο σημερινός περιορισμός επιλογής του όπλου...

-Ναι, ναι.....

-Ωραία... Πως περιγράφετε τις τότε συνθήκες προπόνησης του συλλόγου; Ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι προκλήσεις και οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος ;

- Λοιπόν, αν εξαιρέσεις το χώρο, που ήμαστε στα υπόγεια του Δεύτερου Γυμνασίου, ιστορικός χώρος για το Δεύτερο Γυμνάσιο, είχαμε έναν αξιοπρεπέστατο χώρο, οι συνθήκες δεν ήτανε καλές, με την έννοια ότι υπήρχε έλλειψη σε υλικοτεχνική υποδομή. Δεν είχαμε μηχανήμα, τα ξίφη ήτανε μετρημένα, τα γάντια ήτανε μεταχειρισμένα και σε όχι καλή κατάσταση και , όπως είπα και προηγουμένως, δεν είχαμε και την κατάλληλη στολή.. είχαμε κάποιες μάσκες, ήτανε η κατάσταση, θεωρώ, λίαν επιεικώς, ανεκτή. Όχι όμως η καλή. Δηλαδή, κάθε πράγμα ήτανε, ... δύσκολα. Δηλαδή, δεν ξεκινήσαμε την εκμάθηση του σπαθιού με όλα τα απαραίτητα που έχουν οι σημερινοί σύλλογοι, έτσι; και τα σημερινά παιδιά. Και αυτό πιστεύω,

στην παρακάτω ερώτηση, που λέει: οι προκλήσεις και οι δυσκολίες, αυτή ήταν η πρόκληση, στο να μπορέσουμε να κατέβουμε, να δει η Ομοσπονδία ότι, συμμετέχουμε σαν έναν καινούργιο σύλλογο, και να μπορέσει, έστω και με αυτά τα φτωχά υλικά, να μας εμπλουτίσει, να πάρουμε παραπάνω, να εξασφαλίσουμε κάποια χρήματα, για να μπορέσουμε να αναπτύξουμε το τμήμα. Το οποίο έγινε αργότερα, έτσι;

-Πως σταμάτησε- και πότε- αν θυμάστε, η δραστηριότητα του συλλόγου και κατ' επέκταση του τμήματος ξιφασκίας στον Αθλητικό Σύλλογο ΚΟΡΚΥΡΑ και ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι συνέπειες για την τύχη του αθλήματος στην Κέρκυρα;

- Η δραστηριότητα του συλλόγου είχε δύο στάδια που σταμάτησε. Το πρώτο στάδιο ήταν όταν έφυγε ο προπονητής, ο Σπύρος ο Τσιμίνος, γιατί του έκανε πρόταση το τμήμα υδατοσφαίρισης του Ολυμπιακού, να πάει να συνεχίσει για δύο χρόνια και είχε πει ότι φεύγει, και θα κάνει τις απαραίτητες ενέργειες, έτσι ώστε να εξασφαλίσει έναν άλλο προπονητή, πράγμα που δεν έγινε. Ε, όταν λοιπόν αυτό έγινε, εγώ είχα φύγει φαντάρος τον Δεκέμβρη του '83, απολυόμενος από φαντάρος και κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής μου θητείας, είχε γίνει μια- η «τελευταία» εντός εισαγωγικών, σχολή προπονητών, η οποία δεν μου έδινε άδεια ο Στρατός....

- Να την παρακολουθήσετε...

- Να την παρακολουθήσω. Και αργότερα, όταν γυρίσαμε, γύρισα, από τον Στρατό το '85-86, η κατάσταση είχε διαμορφωθεί ότι, κατεβαίναμε σε πανελλήνια πρωταθλήματα και σε τουρνουά, από κάποιο σημείο και μετά, μόνοι μας. Είχε έρθει και ένας γυμναστής, ο οποίος ήταν συνεργαζόμενος με τον ΚΟΡΚΥΡΑ, ε... λεγότανε..Κούρτης και μας είχε συνοδέψει. Και η δε πρόταση, αρχικά, είχε γίνει, είχα αναλάβει να κάνω εγώ προπονήσεις στα παιδιά, και είχαμε φέρει και παιδιά, με το δέλεαρ ότι θα γίνει καινούργια σχολή προπονητών, όπου θα μπορέσω να πάω να κάνω.. να τελειώσω τη σχολή... ήτανε μια κατάσταση λίγο μπερδεμένη.... εγώ έκανα μάθημα στους παλιούς μου συναθλητές και οι παλιοί μου συναθλητές έκαναν προπόνηση σε μένα. Ήτανε πολύ κρίσιμη η ... τα τρία χρόνια: δηλαδή '85 με 88-89, εκεί ήτανε κρίσιμα τα χρόνια, δεν μας βοηθήσανε και κάποια φάση τα παράτησα, γιατί, δεν έβλεπα κανένα λόγο, πλέον, να ασχολούμαι, είχα και εγώ πρόβλημα οικονομικό, έπρεπε να πιάσω δουλειά έτσι; να δουλέψω...

-Πως ξεκινά η δημιουργία του Κερκυραϊκού Αθλητικού Συλλόγου «Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ» στην Κέρκυρα; Αν μπορείτε να μας κάνετε μια αναδρομή.

- Το ξεκίνημα, ξανά, της ξιφασκίας, από τον καινούργιο σύλλογο, έγινε από μια ομάδα παλιών αθλητών, αφοτου η αδελφή μου, η Μαρία η Βερονίκη τελείωσε, απόφοιτος Γυμναστικής Ακαδημίας, με ειδικότητα στην ξιφασκία, σημαντικό πολύ αυτό... μαζευτήκαμε μια ομάδα παλιών αθλητών, κατά βάση. Η Μαρία η Βερονίκη ξεκίνησε τον σύλλογο, δηλαδή αποφασίσαμε να κάνουμε έναν καινούργιο σύλλογο, με γνώμονα να ξαναρχίσουμε το άθλημα, ήταν επιθυμία των παλιών αθλητών να ξαναρχίσουμε το άθλημα. Έπρεπε δηλαδή οπωσδήποτε να ξανά ξεκινήσει το άθλημα,

οπωσδήποτε, να υπάρχει το άθλημα, γιατί, κακά τα ψέματα, ήτανε μεγάλο πλήγμα που έκλεισε ο παλιός ο σύλλογος. Έτσι; πολύ παλιά...

- Και, βρεθήκατε όλοι μαζί, αποφασίσατε να κάνετε τον σύλλογο...

-Ναι, ναι, αυτό.. και να μπορέσουμε να αναδείξουμε το άθλημα της ξιφασκίας πάλι στην Κέρκυρα, το οποίο είχε ιστορική πορεία, από τον προηγούμενο αιώνα, έτσι; Δηλαδή, δεν έπρεπε, επ' ουδενί λόγο, επειδή έκλεισε ο ΚΟΡΚΥΡΑ, να σταματήσει και η ξιφασκία στην ΚΕΡΚΥΡΑ. Έπρεπε να συνεχίσει, έστω με ένα άλλο όνομα. Σημασία δεν έχει το όνομα, σημασία έχει το άθλημα. Η αγάπη για το άθλημα. Η αγάπη των παλιών αθλητών της ξιφασκίας, είναι αυτή που οδήγησε τον κόσμο, όλον αυτό, να συσπειρωθεί και να ξεκινήσει καινούργιο σύλλογο.

-Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ, ως επαρχιακό σωματείο, σε επίπεδο υλικοτεχνικής υποδομής και έμψυχου δυναμικού;

- Οι δυσκολίες που αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ, δεν θεωρώ ότι έχει μεγάλες διαφορές σε σχέση με τα υπόλοιπα επαρχιακά σωματεία. Έτσι; Δηλαδή, έχουμε, λόγω των πολιτικών... λόγω των οικονομικών καταστάσεων, θεωρώ εγώ, η άποψή μου, έτσι; Έχουμε εξαιρετικά μεγάλη μείωση της επιχορηγίας από την Εθνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας, έτσι; πράγμα που σημαίνει ότι, μετατίθεται, το βάρος του εξοπλισμού, εκτός από τον ατομικό εξοπλισμό που πρέπει να έχει κάθε παιδί, κακά τα ψέματα, μετατίθεται πάνω στις πλάτες των γονέων. Πράγμα που δεν υπήρχε παλιά. Επανέρχομαι σε μια ερώτηση, αρχική, ότι, παλιά οι γονείς δεν επηρεαζότανε, ότι: φέρε μου λεφτά να πάω για αγώνες, φέρε μου λεφτά για σπαθί, φέρε μου λεφτά για Τώρα όμως, με τα τελευταία χρόνια, που υπήρχε η οικονομική κατάσταση και υπήρχε και η λήξη της επιχορήγησης από την Ομοσπονδία, αυτό σήμαινε κατακόρυφη πίεση στους γονείς. Έτσι; Ε!...αυτό, αυτό είναι...

- Στο έμψυχο δυναμικό; Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο σύλλογος;

-Στο έμψυχο δυναμικό; Ε.. είμαστε ένα νησί, το οποίο έχουμε ένα... καλό, εντός εισαγωγικών, και κακό για την ξιφασκία. Έχει πάρα πολλά αθλήματα. Και ένας σημαντικός αριθμός αθλητών μας και αθλητριών μας, ασχολούνταν και ασχολούνται, παράλληλα, με άλλα αθλήματα. Και μοιραία, κάποια στιγμή, δηλαδή, έχουμε παραδείγματα από αθλητές, οι οποίοι σταματήσανε και ασχοληθήκανε με το χάντμπωλ, ε... επιλεγήκανε για στην προεθνική, να μούνε στο πόλο, γυναικείο, έτσι; ασχοληθήκανε με το στίβο, κάνανε βόλεϊ, κάνανε μπάσκετ, κάνανε κωπηλασία.. Και πιστεύω, αυτό που θα έπρεπε...αυτό που πρέπει να γίνει είναι ότι, ένας αθλητής για να διακριθεί, πρέπει να' ναι κατακόρυφα, εκεί.

-Αφοσιωμένος.... δηλαδή.

-Αφοσιωμένος....

-Ποια είναι κατά την άποψή σας τα πλεονεκτήματα ή και τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας σε σχέση με εκείνα της Αθήνας και των μεγάλων αστικών κέντρων;

-Λοιπόν. Να ξεκινήσω από τα μειονεκτήματα. Τα μειονεκτήματα, πιστεύω, στα επαρχιακά με του κέντρου, είναι ότι: ε... είναι μακριά, κακά τα ψέματα, γιατί, όλα τα Πανελλήνια, τα περισσότερα Πανελλήνια Πρωταθλήματα και Κύπελλα γίνονται στο κέντρο, στην Αθήνα. Η πλειοψηφία.... Δηλαδή, οι λήψεις των αποφάσεων, ... όλα, κακά τα ψέματα, γίνονται εκεί. Γίνονται στο κέντρο. Γιατί, υπήρχε η παλιά, η Αθηνοκεντρική άποψη ότι η ξιφασκία... και από δω και από κει, που, για μένα δεν είναι σωστό. Τα πλεονεκτήματα είναι: ότι όντως, έχοντας μια χιλιομετρική απόσταση και είσαι σε μια περιφερειακή- επαρχιακή πόλη, έχεις, πιστεύω, μεγαλύτερα περιθώρια επιλογής έμψυχου υλικού. Αν και είσαι, πληθυσμιακά, σε πιο μικρή πόλη, έχεις μεγαλύτερα περιθώρια. Διότι, το κέντρο είναι κέντρο. Η Αθήνα, είναι μια τεράστια μεγαλούπολη, με τέσσερα εκατομμύρια κόσμο, με τα θετικά και τα αρνητικά. Στις μικρές πόλεις έχεις μεγαλύτερη ευχέρεια και μεγαλύτερη διεισδυτικότητα και μεγαλύτερη επιλογή και ευχέρεια να βρεις έμψυχο υλικό και μικρές ηλικίες. Η άποψή μου είναι αυτή... η άποψή μου είναι αυτή...

-Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα όσο άλλα αθλήματα;

- Πιστεύω ότι είναι για λόγους ιστορικούς. Δηλαδή, όπως και παλαιότερα, στον Κερκυραϊκό Γυμναστικό Σύλλογο, ο πρώτος σύλλογος που ξεκίνησε την ξιφασκία, αρχές ή... τον προηγούμενο αιώνα, δεν υπήρξε συνέχεια μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, έτσι; Είχαμε και την ατυχία με τον ΚΟΡΚΥΡΑ... Η προσωπική μου άποψη είναι ότι ίσως δεν προβλήθηκε όσο θα' πρεπε να προβληθεί. Θεωρώ ότι ήταν θέμα οργάνωσης και προβολής. Αν δηλαδή υπάρξει ένα άθλημα το οποίο θα φέρει κάποιες επιτυχίες σε τοπικό επίπεδο, όπως τώρα, με ένα καινούργιο ξεκίνημα που κάνει ο Σύλλογος, και ακουστεί δια μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης, γιατί τώρα έχουμε μεγαλύτερη διεισδυτικότητα και καλύτερη αποτελεσματικότητα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, πράγμα που δεν τα είχαμε παλιά. Έχουμε το facebook, έχουμε το Twitter, έχουμε τα τοπικά κανάλια, έχουμε τις εφημερίδες. Εάν, λοιπόν, ακουστεί, σε κάποιες επιτυχίες, σε διασυλλογικό επίπεδο από τα παιδιά, πιστεύω ότι ο κόσμος θα το αγκαλιάσει το άθλημα ο κόσμος. Πιστεύω ότι δεν είναι η πρώτη φορά που παίζουν ξιφασκία στην Κέρκυρα. Παίζανε και τα προηγούμενα χρόνια, παίζανε και προπολεμικά, παίζανε και τον προηγούμενο αιώνα. Δηλαδή, πιστεύω με τις πρώτες επιτυχίες θα έρθει και η αναγνώριση.

- Να σας ρωτήσω λίγο για το θέμα της συμπεριφοράς των γονιών. Πόσο πιστεύετε ότι επηρεάζει τη γενικότερη λειτουργία του συλλόγου αλλά και την ίδια την επίδοση των αθλητών, η παρεμβατικότητα ή μη, των γονιών;

- Οι γονείς παίζουν καταλυτικό ρόλο στην εξέλιξη ή όχι, του συλλόγου. Δεν είναι μόνον αυτοί που θα επωμιστούν το οικονομικό βάρος και θα φέρουν τα παιδιά, είναι

κι αυτοί, που, με τη συμπεριφορά τους, θα δείξουν ότι πραγματικά ενδιαφέρονται για το άθλημα. Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια υπάρχει τάση και στα άλλα αθλήματα, όπως και στην ξιφασκία, οι γονείς να θέλουν να είναι όλο και να ανακατεύονται, με την κακή έννοια, να έχουνε δηλαδή μια παρεμβατική λειτουργία στο σύλλογο. Το δικό τους παιδί είναι καλύτερο από τα άλλα, «όχι, το δικό μου παιδί είναι καλύτερο, τα δικά σας δεν είναι»... πράγμα που δεν συνέβαινε με τους δικούς μας γονείς, εκείνα τα χρόνια, όταν ξεκινούσαμε εμείς. Εκείνα τα χρόνια οι γονείς μας μας στέλνανε, ξέρανε ότι είναι προπονητής ο τάδε, ο προπονητής τους κατέβαζε με το αεροπλάνο και πηγαίνανε να παίζουνε στην Αθήνα, στην Κρήτη, στη Θεσσαλονίκη... Οι γονείς τώρα, επειδή και λόγω του ότι έχουνε και περισσότερο λόγο και με το οικονομικό, θεωρούν ότι πρέπει να' χουνε λόγο για απίστευτου τύπου λεπτομέρειες, μέσα στο σύλλογο, πράγμα που, σε τελική φάση, κάνει κακό στα ίδια τα παιδιά. Οι γονείς δεν είναι προπονητές, δεν είναι οι τεχνικοί, και δεν είναι οι υπεύθυνοι της εξέλιξης του συγκεκριμένου αθλήματος, του συλλόγου. Οι γονείς έχουνε ένα συγκεκριμένο ρόλο. Είναι γονείς. Φέρνουνε το παιδί. Το παιδί το παραλαμβάνει ο ειδικός, ο προπονητής, ο οποίος είναι και παιδαγωγός, για να του αναπτύξει φυσική και τεχνική κατάσταση, για να συνεχίσει το άθλημα, να αφοσιωθεί στο άθλημα. Δεν είναι προπονητής ο γονέας. Δυστυχώς κάποιοι γονείς το ξεχνάνε. Κάποιοι γονείς το ξεχνάνε.... Αυτό πιστεύω.

-Πιστεύετε ότι η ενασχόλησή με το άθλημα και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα συμβάλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ή στους αθλητές; Σχέσεις φιλίας, σχέσεις ζωής; Περιγράψτε μας την δική σας εμπειρία.

-Ο αθλητισμός, κάθε είδους αθλήματος, περιλαμβάνει τη λέξη «κοινωνικοποίηση». Εγώ, προσωπικά, που είμαι στην ηλικία των πενήντα εφτά, έχω άριστες σχέσεις με την..με όλους τους συναθλητές μου, τις συναθλήτριές μου, και εδώ στην Κέρκυρα και πανελλαδικά. Είναι ένα απόσταγμα, μια εμπειρία ζωής. Ανατρέχοντας στις παλιές διακρίσεις, στις παλιές επιτυχίες, στις παλιές αποτυχίες... στα παλιά αθλήματα... στους παλιούς αγώνες... στις συμμετοχές. Πιστεύω είναι το άλφα και το ωμέγα της ολοκλήρωσης και της κοινωνικοποίησης ενός ατόμου, κοινωνικοποίηση είναι η μαγική λέξη....

- Άρα έχετε διατηρήσει σχέσεις....

- Οι σχέσεις μου με τους συναθλητές μου μπορεί να μην είναι... οι στενότερες, αλλά, υπάρχει ο αμοιβαίος σεβασμός, ο συναθλητής μου, ο σύντροφός μου, που μαζί.. ή η συντρόφισσά μου, που κατεβήκαμε στους τάδε αγώνες, μοιραστήκαμε κάποιες επιτυχίες, κάποιες αποτυχίες, κάποιες εμπειρίες. Αυτό είναι ζωή, εμπειρίες...

-Υπήρξε κατά την άποψή σας αρωγή και ενδιαφέρον, τόσο από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας όσο και τους τοπικούς φορείς (Δήμο, Περιφέρεια), καθώς και από τους τοπικούς βουλευτές για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και,

εάν ναι, με ποιο τρόπο; Τότε και σήμερα, που, εξακολουθείτε να έχετε ενασχόληση, ως παράγοντας, στον νέο Σύλλογο... Ας μιλήσουμε πρώτα για το παρελθόν...

- Την παλιά περίοδο... δεν πιστεύω ότι υπήρξε έντονο ενδιαφέρον, όσο θα ήθελα, για την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα. Γιατί, την περίοδο που είχε φύγει ο προπονητής μας, δεν είδα καμιά σοβαρή προσπάθεια από την Ομοσπονδία να προσπαθήσει να βρει λύση στο πρόβλημα. Δεν νομίζω ότι έχω καλή άποψη σ' αυτό το θέμα..... Ε... ούτε για τους τοπικούς φορείς, εκείνη την περίοδο.... Εντάξει; Τώρα: για το σήμερα, δεν μπορώ να πω ότι εκατό τοις εκατό είμαστε αποκομμένοι, ιδιαίτερα από την Ομοσπονδία, ότι δεν ενδιαφέρονται, αλλά, το ενδιαφέρον τους φθάνει μέχρι ένα ορισμένο σημείο. Αν δεν πιάσουμε εμείς, εμείς, σαν αθλητές και σαν παράγοντες, να εξελίξουμε το άθλημα, δεν βλέπω να' χουνε.... Εκείνοι που είμαι τελείως αρνητικός, είναι όσον αφορά τους τοπικούς φορείς, δηλαδή Δήμος και Περιφέρεια. Δεν νομίζω ότι τους ενδιαφέρει καθόλου η εξέλιξη των αθλημάτων στην Κέρκυρα, για να μην πούμε και για τις αθλητικές υποδομές, οι οποίες βρίσκονται σε άθλια κατάσταση: Κολυμβητήριο, πρώτο γυμναστήριο, δεύτερο γυμναστήριο-προπονητήριο. Δεν νομίζω ότι ενδιαφέρονται για τον αθλητισμό στην Κέρκυρα. Μπορεί προεκλογικά όλοι οι βουλευτές, οι Περιφερειάρχες και οι τοπικοί φορείς να ενδιαφέρονται για τον αθλητισμό, αλλά όταν βγαίνουνε και πιάσουν την καρέκλα δεν ενδιαφέρονται, κανένας.

-Δώστε μας μια συνολική εικόνα της εμπειρίας σας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία. Ποιές θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών και την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα;

-Η ενασχόλησή μου με την ξιφασκία, από μικρό παιδί που ξεκίνησα, και δεν ξεκίνησα από μικρό παιδί, ξεκίνησα δεκαπέντε χρονών. Η αγάπη για την ξιφασκία είναι πάρα πολύ μεγάλη. Είχα και πολλές απογοητεύσεις, αλλά και το μεγαλύτερο, η μεγαλύτερή μου, το μεγαλύτερό μου, οι καλύτερες εμπειρίες μου, σαν έφηβος, ήταν από τους αγώνες. Ε.. θεωρώ ότι, εάν μπορούσα, θεωρητικά, να ξαναγινόμουν μικρός και να ξεκινήσω πάλι, θα ξεκινούσα ξιφασκία, όχι από δεκαπέντε, αλλά από.. πέντε!! Έτσι; Αλήθεια! Είναι ένα από τα πράγματα που αγαπάω πολύ στη ζωή μου. Ένα από τα πράγματα που αγαπάω στη ζωή μου.....

Οι προτάσεις για την βελτίωση των συνθηκών, θεωρώ ότι, όσο και να θέλω εγώ να πάει το άθλημα μπροστά, δεν μπορώ να κάνω τα πάντα, δηλαδή είμαστε σε ένα... υπάρχουνε πολλοί παράγοντες για να αναπτύξουνε το άθλημα... δηλαδή, αφού δεν μπορεί το κράτος, έτσι; η Ομοσπονδία, η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, θα πρέπει να βοηθήσουνε κάποιοι, οι λεγόμενες χορηγίες. Έτσι; Δηλαδή, υπάρχει ένας συνδυασμός: Προσωπική δουλειά, εγώ, ο προπονητής, ο γυμναστής, τα μέλη του συλλόγου, έτσι; Δουλειά, δουλειά, δουλειά! Κάποιοι θα κάνουνε χορηγίες. Υπάρχει όμως και το άλλο, το οποίο είναι ότι, κάποια στιγμή, το Κράτος, δια μέσου των αντιπροσώπων, θα πρέπει να ασχοληθεί με το άθλημα. Δηλαδή, εγώ θέλω να χτίσω ένα Κλειστό Γυμναστήριο το οποίο να' ναι το όνειρό μου, ξέρω γω, θα το φανταζόμουνε, να' ναι αφιερωμένο στην Ξιφασκία. Μπορώ; Εκτός και εάν κέρδιζα

το τζόκερ, έτσι; Πράγμα εξαιρετικά δύσκολο. Άρα, είναι πολλοί οι παράγοντες που θα φέρουν αυτό το αποτέλεσμα. Είναι και από το Κράτος, και από τις υποδομές και από κάποιους χορηγούς, αλλά και από το ενδιαφέρον του κόσμου, δηλαδή: να συμμετάσχει στα κοινά του συλλόγου, να φέρει κόσμο, προπονητές, αθλητές, ξιφομάχοι. Είναι... ένα πάζλ, είναι όλοι μαζί, δηλαδή είναι σαν τα κεραμίδια, σαν τα τούβλα ενός σπιτιού, δεν μπορείς με ένα κεραμίδι να χτίσεις ένα σπίτι, και με ένα τούβλο... πρέπει να είναι πολλά τα κεραμίδια και πολλά τα υλικά που θα χτίσεις το σπίτι. Έτσι είναι και η ... σαν το ανθρώπινο σώμα, που έχει πολλά μέλη, και πολλά... σαν το DNA...

-Θεωρείτε δηλαδή, ότι είναι πολύ παραγοντικό το ζήτημα και όχι μονόπλευρο...

- Αυτό.. αυτό δεν μπορεί μόνος ένας προπονητής ή ένας πρόεδρος.. Ας πούμε είμαι εγώ πρόεδρος στον σύλλογο, δεν μπορεί μόνον ένας πρόεδρος να κάνει τα πάντα. Αν είχα μια χορηγία από έναν εξαιρετικά πλούσιο άνθρωπο, θα' λεγα: «παιδιά πάρτε ένα γυμναστήριο, μόνον για την ξιφασκία». Αλλά είναι πολύ παραγοντικό το ζήτημα. Θέλουνε, δηλαδή είναι πολλοί οι παράγοντες οι οποίοι... είναι πολύ επίπεδο το θέμα....

-Θέλετε να προσθέσετε κάτι άλλο;

- Όχι, εύχομαι, όλη αυτή η προσπάθεια με την ξιφασκία, επειδή είναι πάρα πολύ μεγάλη η ιστορία του συλλόγου, να πάει μπροστά. Δηλαδή, κάτι που ξεκίνησε πριν χρόνια, σε διάφορα επίπεδα και με διάφορους συλλόγους, τα ονόματα αλλάζουνε, αλλά, το άθλημα μένει. Το σπαθί ή η μάσκα, μένει. Οι αθλητές αλλάζουνε. Είτε λέγεται Μαρία Βερνίκη, ή Κώστας Βερνίκης, είτε λέγεται Τσιμίνος, είτε Νικολαΐδης, έτσι; Είτε λέγεται Δελαπαλούδ. Οι δάσκαλοι αλλάζουνε, αλλά το άθλημα προχωράει. Σήμερα εγώ, αύριο οι άλλοι.

- Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τον χρόνο που μου διαθέσατε.

- Κι εγώ ευχαριστώ!!

Συνέντευξη 6^η:

-Είστε έτοιμος;

-Ναι, βεβαίως.

-Είστε ένας εκ των ιδρυτικών μελών του Κερκυραϊκού Αθλητικού Συλλόγου Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ. Πείτε μας πότε και πως ξεκίνησε η επαφή σας με το άθλημα της ξιφασκίας.

- Λοιπόν, ξεκίνησε το 1993, λόγω του ότι η σύζυγός μου είχε πτυχίο από τα ΤΕΦΑΑ, με ειδικότητα την ξιφασκία και κάποια στιγμή αποφάσισε, μετά από διάφορες προσπάθειες, σε διάφορους τοπικούς συλλόγους στην Κέρκυρα.... Αποφάσισε να ξεκινήσει έναν σύλλογο καινούργιο.

-Μιλήστε μας λίγο για την χρονική περίοδο που ασχοληθήκατε ενεργά με τη διοίκηση του Κερκυραϊκού Συλλόγου Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ. Πως θα περιγράφατε διαχρονικά τις συνθήκες λειτουργίας του συλλόγου; Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι προκλήσεις και οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του;

- Ήτανε μια επίπονη προσπάθεια και ενασχόληση, κυρίως μοναχική, με μεγάλη αδιαφορία από τους πάντες, ... Μάλιστα στο άκουσμα «ξιφασκία», έβλεπες κάποια χαμόγελα και απορία, «τι ήταν αυτό;», ας πούμε και συνήθως ήτανε η διευκρίνιση: «μιλάτε για ξιφομαχία;»...

Ποιες θεωρείτε, λοιπόν, ότι είναι οι προκλήσεις και οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του ενός τέτοιου συλλόγου;

- Είναι αυτές που πιθανόν θα αναλύσουμε και παρακάτω και εξαρτώνται γενικά από την αποδοχή της ξιφασκίας σαν άθλημα, τόσο σε τοπικό όσο και σε ελληνικό επίπεδο, όσο και τις συνθήκες του επαρχιακού αθλητισμού, των συλλόγων της επαρχίας.

-Μιλήστε μας λίγο για τις εμπειρίες που αποκομίσατε από την συμμετοχή του συλλόγου σε αγώνες, ως συνοδός και εκπρόσωπος του Συλλόγου.

- Πέρα από την ευθύνη, του να συνοδεύεις παιδιά, αλλά και το διασκεδαστικό όλου του πράγματος, η κατάσταση που επικρατούσε στους αγώνες ήταν πολύ ιδιαίτερη και όχι... ε... κάτι το οποίο ήτανε το θετικό. Δηλαδή, είχες την εντύπωση ότι ήσουν ο παρίας που έμπαινε σε μια συγκεκριμένη παρέα, η οποία μάλιστα δεν ήθελε και πολλά..... πολλές σχέσεις μαζί σου. Ήσουν μάλλον ο ξένος σε αυτά τα πράγματα.

-Ως Κερκυραίος δηλαδή, ή ως μικρός σύλλογος; Πως το τοποθετείτε αυτό;

- όχι τόσο ως Κερκυραίος, ως επαρχιακός, μικρός σύλλογος. Που πήγαινες σε μια δομημένη κατάσταση, όπως ήτανε η κατάσταση του αθηναϊκού κέντρου, που ήτανε η έδρα της Ομοσπονδίας, της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ξιφασκίας και των περισσότερων αθλητικών σωματείων.

-Αυτό μας φέρνει στην επόμενη ερώτηση, που είναι σχετική: Ποια είναι κατά την άποψή σας τα πλεονεκτήματα ή τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας σε σχέση με εκείνα της Αθήνας και των μεγάλων αστικών κέντρων;

- Καμία δυνατότητα, λόγω της μικρής αποδοχής του από τις τοπικές κοινωνίες και ιδιαίτερα την κοινωνία της Κέρκυρας, της κοινωνίας της επαρχίας, αλλά και την περιορισμένη εκτίμηση, για την ξιφασκία, του Έλληνα. Οπότε, ό, τι θα γίνει, θα γίνει μόνον στο κέντρο και το κέντρο θα πρωτοστατεί. Όπως είπα και προηγουμένως, οι περισσότεροι σύλλογοι και η έδρα της ΕΟΞ βρίσκονται στην Αθήνα.

-Μιλήστε μας λίγο για την γενικότερη συμπεριφορά των γονέων αθλητών, διαχρονικά, και για τους τρόπους με τους οποίους αυτή θεωρείτε ότι επηρεάζει

θετικά ή αρνητικά την λειτουργία του συλλόγου, αλλά και τους ίδιους τους αθλητές... Πως θεωρείτε ότι επηρεάζει η συμπεριφορά των γονιών έναν σύλλογο; σε διοικητικό επίπεδο, σε λειτουργικό επίπεδο, του αθλητές τους ίδιους;

- Λοιπόν, λόγω του μικρού αριθμού των αθλητών που είχε πάντα ο σύλλογος, σε αντίθεση με άλλα ομαδικά αθλήματα που υπάρχουνε στην Κέρκυρα, αλλά και σε όλη την Ελλάδα, οι γονείς, πάντα είχανε έντονη παρουσία, καταλυτική για τον σύλλογο και για τους αθλητές, και στο μεγάλο ποσοστό της, αρνητική. Δημιουργούνταν προστριβές με άλλους γονείς, με τους προπονητές και με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Απαράδεκτες καταστάσεις, διότι τις περισσότερες φορές, ο σύλλογος, ήταν το υποχείριο του καθενός γονέα, που προσπαθούσε να αυτό πραγματοποιηθεί μέσα από την ενασχόληση του παιδιού του.

-Άρα, θεωρείτε ότι έπαιξε και.... ρόλο στην επίδοση των αθλητών, αυτή η συμπεριφορά.... των γονιών.

-Φυσικά και έπαιξε. Καταρχήν, ήτανε άμεσα, η σχέση και η επιρροή των γονέων με τους αθλητές ήταν άμεση. Και καταλυτική, πάντα. Σε σημείο που, ο προπονητής έπρεπε να προσέχει να μην αναμιγνύεται σε αυτή την σχέση, διότι θα δημιουργούνταν παρεξηγήσεις. Έμεινε στην άκρη, προκειμένου να μην αποχωρήσουν τα παιδιά από τον σύλλογο, γιατί στεναχωρήθηκε ο γονέας, και να μην δημιουργηθούνε και καταστάσεις, οι οποίες αν συνεχιζότανε, και σε ένα μικρό κοινωνικό σύνολο, όπως ήτανε και στην Κέρκυρα, Θα δημιουργούνταν και άλλα ζητήματα.

-Πόσο θεωρείτε ότι επηρεάζει η οικονομική κρίση την ανάπτυξη του αθλήματος της ξιφασκίας και ποια είναι η άποψή σας ειδικότερα για την περίπτωση της Κέρκυρας

- Δεν μπορείς να πεις και τίποτα παραπάνω, πέρα από αυτά που λέγαμε, απλά είναι ένα μείον, ακόμη μεγαλύτερο, στα παραπάνω που αναφερθήκαμε.

-Υπάρχει κάποια ιδιαιτερότητα στο άθλημα, δηλαδή, θεωρείτε; Σε σχέση με το οικονομικό;

- Όχι, αλλά, αφού υπάρχουνε και τόσες ιδιαιτερότητες που κάνουνε την ξιφασκία, όπως είπαμε και προηγουμένως και το αναλύσαμε, λόγω της αποδοχής που έχει και όλα αυτά που συμβαίνουνε, ε! ένας επιπλέον λόγος αρνητικός που συμβαίνουνε, είναι και η οικονομική κρίση. Όταν συμβαίνουνε αυτά, όταν δεν έχεις και χρήματα, είναι ακόμη χειρότερα τα πράγματα.

Μιλήστε μας τώρα, λίγο, για το πώς αξιολογείτε τις προσπάθειες του συλλόγου για την καλλιέργεια του αθλήματος, σε σχέση με τις υπάρχουσες συνθήκες, τόσο σε υλικοτεχνική υποδομή, όσο και σε έμψυχο δυναμικό.

-Αυτό που θα πω, είναι, ότι από την αρχή της, ήτανε μια αυθόρμητη και παρορμητική προσπάθεια, που βρέθηκε αντιμέτωπη... απέναντι στην αδιαφορία των πάντων. Ακόμα και των ίδιων των μελών του. Περισσότερο, σε όλα αυτά τα χρόνια, ακόμη

και τώρα, από αθλητικός σύλλογος, ήτανε μια ομάδα δημιουργικής απασχόλησης και αυτό ίσως είναι το πιο θετικό στην υπόθεση!

- Για την υλικοτεχνική υποδομή τι έχετε να θυμηθείτε;

- Μέσα στα πλαίσια, ενός πολύ μικρού, και σχεδόν ασήμαντου, όσον αφορά, σε σχέση με την πρωτεύουσα, αθλητικού συλλόγου και σωματείου.

- Οι συνθήκες στην Κέρκυρα, στο νησί; Οι υλικοτεχνικές; Των υποδομών;

- ήτανε, όπως είπαμε και προηγουμένως, και φάνηκε από παντού... ανύπαρκτες! Και όχι μόνον ανύπαρκτες, καμία διάθεση, από κανένανε, για οποιαδήποτε πρόταση, βοήθειας. Ανύπαρκτες, κυριολεκτικά... Απλά, ήθελα να πω, ότι, κάθε φορά που έμπαινε ένα ζήτημα, είτε... Για κάποια στήριξη του συλλόγου σε αίθουσα, σε υλικό, σε στολές, στα πάντα, ακόμη και η ίδια η Ομοσπονδία, όχι μόνον ήταν αδιάφορη, αλλά ήταν και ειρωνική τις περισσότερες φορές απέναντί μας.

- Δεν βοηθούσε, δηλαδή, πολύ.....

- [.....]

- Κατά γενική ομολογία, υπάρχει έλλειψη προπονητών ξιφασκίας σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, αλλά και στην Κέρκυρα. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι συνέπειες αυτής της έλλειψης, και ποιες θεωρείτε ότι θα έπρεπε να είναι οι ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουν για την βελτίωση της κατάστασης;

- Θα πω άλλη μια φορά το εξής: ότι, από την στιγμή που η ξιφασκία δεν αποτελεί, δεν είναι κάτι ιδιαίτερο για τον Έλληνα, για τον Κερκυραίο, όπως είπαμε, όταν μια Ομοσπονδία, που στην ουσία κινεί τα νήματα και στηρίζει κάθε προσπάθεια, τόσο στο κέντρο, όσο και στην Περιφέρεια, όσον αφορά την ξιφασκία, αποτελείται από ματαιόδοξα άτομα, που σαν σκοπό έχουν την αυτοπροβολή τους και μόνον, διαχρονικά, περιττεύει οτιδήποτε άλλο να πούμε!

- Να συμπληρώσουμε λοιπόν.... Αν θέλετε να δηλώσετε, αν, ατά την άποψή σας υπήρξε αρωγή και ενδιαφέρον, τόσο από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας όσο και τους τοπικούς φορείς (Δήμο, Περιφέρεια), καθώς και από τους τοπικούς βουλευτές για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και, εάν ναι, με ποιο τρόπο;

- Όσον αφορά την ξιφασκία, αλλά και τους γύρω από την ξιφασκία, τους έχοντες σχέση, καλυφθήκαμε, νομίζω, με τις απαντήσεις προηγουμένως, ό,τι είπαμε, δήλωσε ξεκάθαρα ποια ήταν η στάση τους και ποια ήτανε η αντιμετώπισή τους απέναντί μας. Όσον αφορά για Δήμο... και τι άλλο είπαμε;

- Και την Περιφέρεια...

- Και την Περιφέρεια, στα τόσα χρόνια που ασχολήθηκα, δεν έχω να θυμηθώ... όχι.... τίποτα, μάλλον δεν έχω να θυμηθώ... Ναι!... Όσο και να το σκεφτώ... δεν θυμάμαι κάτι για τον Δήμο. Το μόνο.... Το μόνο που θυμάμαι είναι ότι, μέσα στα

πλαίσια της διανομής κάποιων αιθουσών, που παίρνανε όλα τα σωματεία, δικαιωματικά, γιατί δεν είχανε άλλο τρόπο.... Ε! παίρναμε κάποιες αίθουσες σχολείων, κάποια υπόγεια σχολείων, κάποιους τέτοιους χώρους. Ώσπου, κάποια στιγμή, μετά από πολλά προβλήματα, καταφέραμε και δικές μας.... Και δικές μας, συγκεκριμένων ατόμων μέσα από τον σύλλογο και της προπονήτριας.... Καταφέραμε να πάρουμε ένα... ένα πατάρι, στο Αθλητικό Κέντρο της Κέρκυρας. Ένα πατάρι, το οποίο φυσικά βάλαμε προσωπική εργασία και από πατάρι το κάναμε ένα μέρος, έστω, που να μπορεί αξιοπρεπώς, να μπορούνε κάποια παιδιά να κάνουν τη δημιουργική απασχόληση που είπαμε προηγουμένως. Δηλαδή, φθάσαμε στο σημείο να κάνουμε χαράξεις κάτω, από πίστες, τις πίστες ξιφασκίας, να βάλουμε στόχους, να χρωματίσουμε, να στοκάρουμε, να βάλουμε καθίσματα, να φτιάξουμε γραφείο, να προσπαθήσουμε να απομονώσουμε, για να κλειδώσουμε το χώρο, γιατί μπαίνανε και άλλα αθλήματα μέσα στο υπόλοιπο της αίθουσας, και ότι σημαίνει αυτό.... Γιατί δεν ήτανε μια και δύο φορές που είδαμε το χώρο να' χει παραβιαστεί και να' χουμε... να λείπουνε πράγματα από μέσα και να' χει και φθορές, μάλιστα, ο χώρος, για τον οποίο μας ζητάγανε μετά την ευθύνη εμάς... 'Αρα υπήρχανε πολλές παρεξηγήσεις, είμαστε ο φτωχός συγγενής που έπαιρνε ό, τι περίσσευε! Εντάξει! Μέχρι εκεί! Τώρα, από εκεί και πέρα, τι άλλο να πούμε;

-Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι ίσως τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα όσο άλλα αθλήματα;

- Για τον λόγο που δεν είναι σε όλη την Ελλάδα. Προφανώς είναι ένα άθλημα το οποίο δεν έχει μιλήσει στην ιδιοσυγκρασία του Έλληνα. Κοινωνικοί λόγοι; αυτό που αντιπροσώπευε; ήτανε πάντα ένα άθλημα το οποίο ξεκίναγε σε ανώτερα κοινωνικά στρώματα και αφορούσε αυτούς, τους έχοντες δηλαδή αυτούς που είχανε εξουσία, που είχανε δύναμη, που είχανε... πώς να το πούμε;

- Κοινωνικό status;

- Κοινωνικό status, που ερχότανε με απόηχο από παλιές, ταξικές διαφορές, με αποτέλεσμα τόσο στην Ελλάδα, η οποία δεν ήταν συνηθισμένη και προέκυψε μέσα από μια επανάσταση του '21 και όχι μόνον.... Με τις γνωστές ιστορικές συνέπειες, αλλά, και μια Κέρκυρα η οποία, για χρόνια, στην ιστορική της διαδρομή υπέφερε από αυτή την οποιαδήποτε ελίτ ήταν στην εξουσία, με αποτέλεσμα, οι περισσότεροι που σήμερα είναι οι άνθρωποι της υπαίθρου, αυτοί οι άνθρωποι υπάρχουνε στην Κέρκυρα, οι απλοί κερκυραίοι δηλαδή, να μην έχουνε καμία σχέση, και εάν τους έλεγες κάτι, ήτανε και εχθρικοί, μάλιστα, γιατί μπροστά τους έβλεπε το δυνάστη. Και όταν ο Κερκυραίος θυμάται το δυνάστη, ή μάλλον, όταν ο Κερκυραίος ρίχνει μια Πόρτα Ρεάλε, είναι δυνατόν να αποδεχτεί μια ξιφασκία; Δύσκολο...

- Θεωρείτε δηλαδή, ότι υπάρχει ιστορικό και κοινωνικό υπόβαθρο στον βαθμό αποδοχής του αθλήματος....

- Φυσικά, βέβαια... βέβαια... τόσο σε τοπικό επίπεδο, το είπα... όταν ρίχνουμε μια Πόρτα Ρεάλε, γιατί μας θύμιζε τους αφέντες, τότε, μια ξιφασκία τι άλλο να πει, στον

απλό άνθρωπο, του χωριού που κατέβηκε στην πόλη, και σήμερα είναι ο μέσος Κερκυραίος....

-Πιστεύετε ότι η ενασχόλησή με το άθλημα της ξιφασκίας και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα συμβάλλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ή στους αθλητές, όπως η δημιουργία σχέσεων φιλίας, σχέσεων ζωής.... Περιγράψτε μας την δική σας εμπειρία, πως το βλέπατε και σαν παράγοντας και στα παιδιά, στους αθλητές;

- Όπως είπαμε και προηγουμένως, και μέσα από τις διάφορες ερωτήσεις το καλύψαμε, ήταν ένας χώρος που δε διέφερε σε πολλά πράγματα από παρόμοιους χώρους, ή ακόμη και λίγο διαφορετικούς και μεγαλύτερους από αυτούς, και άλλα αθλήματα. Δυστυχώς, ήτανε, η κοινωνικότητα ήταν ελάχιστη, στα τόσα χρόνια έχουμε να θυμηθούμε, πολύ λίγα πράγματα, με πολύ λίγους ανθρώπους από αυτή την ιστορία.... Συνήθως, ήτανε ένα παιχνίδι... αυτοπροβολής γονέων, ή διαφόρων άλλων εμπλεκομένων. Μέχρι εκεί, τίποτε άλλο....

-Ανάμεσα στα παιδιά, στους αθλητές; Οι φιλίες που αναπτύσσονται, που μπορεί να είναι σχέσεις ζωής;

Ανάμεσα στα παιδιά, ναι. Παίρνουνε τα παιδιά, ό,τι θα παίρνουνε και από το σχολείο, ή κάποιο άλλο σύλλογο, μια φιλαρμονική που θα πήγαιναν, από κάποιο άλλο πολιτιστικό ή αθλητικό σωματείο, δεν ξέρω που πηγαίνανε.... Το ίδιο πράγμα. Κάτι ιδιαίτερο όμως, όχι.

-Δώστε μας μια συνολική εικόνα της εμπειρίας σας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία. Ποιές θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών και την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα;

- Εμ..... η ενασχόληση η δικιά μου με την ξιφασκία.... Αλλά και γενικά αυτό που αποκόμισα, και ό, τι δημιουργήθηκε από την εμπλοκή μου με αυτό το άθλημα, θα έλεγα ότι ήτανε μάλλον.. τραυματικό. Είναι κάτι το οποίο δεν το φέρνω στο μυαλό μου με ευχαρίστηση, διότι βρεθήκαμε αντιμέτωποι με αυτό που λέγεται ανθρώπινη αδιαφορία και πολλές φορές και ανθρώπινη κακία. Που μπορεί να χωρέσει αυτό σε ένα μικρό σωματείο; και όμως, χώρεσε και όχι μόνον, ξεχείλισε! Έτσι λοιπόν και η προσπάθειά μας μέσα σε αυτά τα χρόνια, δεν ήτανε τυχαίο ότι.... κάποιοι άνθρωποι, όχι όλοι οι εμπλεκόμενοι, μες τον σύλλογο, φέρανε στην πλάτη τους, όλα αυτά τα χρόνια, όλη αυτή την προσπάθεια και δώσανε λύσεις. Και, να μην πω αριθμό, αλλά... όχι λιγότεροι από τα δάχτυλα ενός χεριού, ίσως λιγότεροι απ' τα μισά δάχτυλα ενός χεριού, καταφέρανε και φέρανε σε πέρας ό, τι σήμαινε ξιφασκία για την Κέρκυρα. Όλοι οι άλλοι, απλά ήτανε περαστικοί, αφήνοντας αυτά που έλεγα προηγουμένως.

-Ποιες είναι οι δικές σας προτάσεις; Στα πλαίσια μιας οργάνωσης ενός συλλόγου, να αναπτυχθεί το άθλημα, να καλλιεργηθεί..... να επιζήσει;

- Θα πω για άλλη μια φορά, αυτό που είπαμε και προηγουμένως, και καλύφθηκε από τις παραπάνω ερωτήσεις, ότι: όταν σε εθνικό επίπεδο, η ξιφασκία είναι η ενασχόληση

κάποιων ανθρώπων, οι οποίοι, το βλέπουνε σαν μέσο αυτοπροβολής και τίποτε άλλο, ποια τύχη μπορεί να έχει ένας μικρός σύλλογος, απέναντι σε αυτή την δομημένη κατάσταση; Δεν υπάρχει ενδιαφέρον σε εθνικό επίπεδο. Πως, λοιπόν, από εκεί και πέρα, ένας μικρός σύλλογος να κάμει την διαφορά και να καταφέρει να βάλει από κάτω του, με την νοοτροπία του, ολόκληρο εθνικό σύστημα ξιφασκίας; Που το καλύπτει, προφανώς, η Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας. Αν είναι δυνατόν, ποτέ, να κάνει τη διαφορά! Εκτός, εάν ξαφνικά, πέφταμε στις περιπτώσεις των υπεραθλητών, που μόνον η τύχη και μόνον αυτό που γίνεται, δεν ξέρω κάθε πόσα εκατομμύρια χρόνια, να ζούσαμε δηλαδή στο 2004 στην ξιφασκία και ξεκίναγε από την Κέρκυρα και από τον ΔΑΜΟΚΛΗ. Μόνον αυτή η περίπτωση υπήρχε και μάλλον μετά θα είχε την τύχη που είχε ακριβώς και η... το ποδόσφαιρο στην Ελλάδα, μετά το 2004. Πάλι στα ίδια! Καμία, δηλαδή.... κανένα μέλλον. Μα, κανένα!

- Έχετε κάτι άλλο να προσθέσετε;

- Νομίζω ότι καλύψαμε τα πάντα. Δηλαδή, ένα πράγμα, για να ανθίσει, θέλει ένα περιβάλλον το οποίο να το βοηθήσει. Δυστυχώς, εδώ, γενικά ο αθλητισμός, στην Κέρκυρα υποφέρει. Κι όχι μόνον υποφέρει, σε όλα τα επίπεδα, όσο και ομαδικά και να' ναι, όσο πολύ συμμετοχικά και να είναι, είναι ο επαρχιακός αθλητισμός και, μάλιστα, στη χειρότερή του μορφή. Τώρα, η ξιφασκία; Μάλλον δεν βρίσκεται πουθενά! Μόνο στο μυαλό μερικών ανθρώπων που, την αγαπάνε, ενδιαφέρονται για αυτήν... αλλά μέχρι εκεί! Κι εκεί τελειώνει. Είναι σαν το όνειρο: που ξυπνάμε και ξαφνικά βρισκόμαστε στην πραγματικότητα και ότι βλέπαμε το κρατήσαμε για το βράδυ, στον ύπνο μας. Και εκεί τελειώνει.

- Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο που μου διαθέσατε.

- [...]

Συνέντευξη 7^η:

-Είστε έτοιμη;

-Μάλιστα, ναι..

-Πείτε μας πότε και πως ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με το άθλημα της ξιφασκίας

- Ξεκίνησα ή το ' 12 ή το ' 13, ήμουν Λύκειο και ήθελα να ξεκινήσω κάποιο άλλο άθλημα, αλλά, να πω την αλήθεια, δεν ήθελα μπάσκετ, βόλεϊ, όλα αυτά τα περίεργα... δεν μ' άρεσε... δεν μπορούσα. Οπότε, κάποια στιγμή, ακούστηκε ότι υπάρχει σύλλογος ξιφασκίας, συστηθήκαμε, γράφτηκα κι εγώ και ο αδελφός μου.. και μ' άρεσε.. έκατσα...

-Τι θυμάστε από την εποχή της συμμετοχής σας στις δραστηριότητες του Τμήματος Ξιφασκίας στον Κερκυραϊκό Αθλητικό Σύλλογο Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ;

Τον θυμάμαι και τον χώρο, πεντακάθαρα. Πως ήταν, τον μικρό χώρο, τους διαδρόμους και θυμάμαι και τους συναθλητές μου εκείνη την περίοδο και τους αγώνες, πάρα πολύ, που πηγαίναμε, πως ήμασταν, τους Πανελλήνιους, την Θεσσαλονίκη που είχαμε πάει. Οι συνθήκες να πω, παρόλο που ήταν δύσκολες, αυτό που μου μένει πιο καθαρά, είναι ότι το καλοκαίρι, κατά τον Ιούνιο, Ιούλιο που η ζέστη ήταν ανυπόφορη μέσα στο κτίριο, δε γινότανε, παρόλο που είχαμε δύο ανεμιστήρες τεράστιους, και ήτανε ο ένας στη μια άκρη της αίθουσας και ο άλλος στην άλλη και μας πετυχαίνανε κατάμουτρα, δεν αντέχαμε. Οπότε πηγαίναμε στον Κήπο του Λαού, στο Μποσκέτο, και κάναμε εκεί προπόνηση.

- Βγαίνατε σε εξωτερικό χώρο δηλαδή....

-Εκεί είχε.. περισσότερη δροσιά από ότι μέσα..., παρόλο που είμαστε με τα μακρυμάνικα, με τις στολές... εκεί είχε περισσότερη δροσιά, έξω παρά μέσα! Αυτό μου έχει μείνει πεντακάθαρα από όλα.....

-Μιλήστε μας για την δική σας εμπειρία, κατά την συμμετοχή του συλλόγου σε αγώνες, για τους συναθλητές σας, για την ομάδα και τις επιδόσεις της

-Α... μπορώ να πω τα καλύτερα αστεία και τις καλύτερες φάσεις τις έκανα με τους συναθλητές μου στην ξιφασκία, ε.....χορεύαμε... ζούμπα, εκεί στο ενδιαμέσο (!)(γέλιο), γιατί εκεί από κάτω από την αίθουσα, ήταν ο Γυμναστικός Σύλλογος, η Ρυθμική, της Κέρκυρας, οπότε ό,τι μουσική βάζανε την ακούγαμε κι εμείς! Οπότε, εκεί που καθόμαστε και περιμέναμε να ξεκινήσουμε στο μάθημα... εμείς χορεύαμε μόνοι μας, οπότε... είχε πλάκα.... Είχε αστείο... Στα ταξίδια το γέλιο που ρίχναμε... Ήταν περισσότερο από ένα άθλημα, να πω την αλήθεια, δηλαδή ναι, αθλούμαστε, υπήρχε το αίσθημα να νικήσουμε ο ένας τον άλλον και εκείνες οι στιγμές ανταγωνιστικότητας, αλλά γελάγαμε και παράλληλα, με το οτιδήποτε κάναμε, ήταν πολύ ωραία!

- Θεωρείτε δηλαδή ότι υπήρχε μια ατμόσφαιρα περισσότερο φιλική και οικογενειακή και όχι τόσο αυστηρά.... αθλητική;

- Όσο ήμουνα με τους συναθλητές μου, που ήταν πιο κοντά στην ηλικία μου, διότι έτυχα και σε μια περίοδο που ήταν κυρίως πιο μικρά παιδιά, πιο μικρότερα από μένα, οπότε όταν ήμασταν στο αγωνιστικό, όταν ήμουν στο αγωνιστικό τμήμα, ναι, όταν ήμασταν στο αγωνιστικό τμήμα περισσότερο... ήτανε πιο..... συναδελφική, συναδελφική; όχι.... Πιο φιλική, να το πω έτσι. Ήτανε..... κατανοούσαμε πιο πολύ ο ένας τον άλλο, περισσότερο, κάναμε πιο πολλά αστεία, το ένα, το άλλο..... Πέρα από το να πάμε να αθληθούμε, να κάνουμε.... Μετά, μπήκανε και τα πιο μικρά παιδιά στο παιχνίδι, έγινε πιο, πώς να το πω, ήρθε πιο πολύ το αθλητικό κομμάτι μέσα, παρόλο που πάντα υπήρχε το αθλητικό κομμάτι, δεν μπορώ να πω ότι δεν αθλούμαστε, δεν παίζαμε, δεν κατεβαίναμε σε αγώνες.... δεν είχαμε το κομμάτι το αθλητικό.... Απλά, υπήρχε και μια ισορροπία μεταξύ αθλητικού κομματιού και διασκέδασης.

-Ε.... η ομάδα και οι επιδόσεις της, στους αγώνες;

- Ήταν καλές, μπορώ να πω... δεν ήταν άριστες, αλλά, ήταν αρκετά καλές. Είχαμε κερδίσει αρκετά υψηλές θέσεις, όταν κατεβαίναμε, εντάξει, αλλά δεν θυμάμαι..., ναι, ήταν καλές... Δεν είχαμε κερδίσει και την πρώτη, δεύτερη, τρίτη... αλλά είμαστε στην δεκάδα, στην εικοσάδα, τριαντάδα από τα εκατό άτομα, ήμασταν σε αρκετά υψηλές θέσεις... μπορώ να πω.....

-Μιλήστε μας λίγο για το πώς αξιολογείτε τις προσπάθειες για την καλλιέργεια του αθλήματος, σε σχέση με τις υπάρχουσες συνθήκες, τόσο σε υλικοτεχνικό επίπεδο, όσο και σε έμφυχο δυναμικό του συλλόγου αυτού... Πως τις βλέπετε....

- Δεν τις βλέπω, διότι έχω αποστασιοποιηθεί... λόγω του ότι πέρασα στο πανεπιστήμιο, ξεκίνησα τώρα δουλειά.... δεν ξέρω πως είναι ακριβώς τώρα... Αλλά, μπορώ να μιλήσω για τότε, όπου δεν υπήρχε μεγάλη υποστήριξη από την Ομοσπονδία. Θυμάμαι ότι προσπαθούσαμε να κυνηγήσουμε να γίνουν σεμινάρια για διαιτησία, να γίνουν αγώνες στην Κέρκυρα να' ρθουνε... πέρα από Θεσσαλονίκη κ.λπ. να' ρθουνε κι εδώ... και δεν γινόταν κάτι τέτοιο, ήμασταν όλο στο περίμενε.... Η υλικοτεχνική υποδομή γενικά. Κάναμε ό,τι μπορούσαμε με ό, τι είχαμε. Και κάναμε, πιστεύω, ό, τι καλύτερο μπορούσαμε με τον εξοπλισμό που είχαμε, με το ό, τι είχαμε κ.λπ. Δηλαδή, σπαθιά σπάγανε, τα αντικαθιστούσαμε, ο.κ., κάπως.... Το κάναμε.... Αλλά και με τον εξοπλισμό δηλαδή, στηριζόμαστε, όσον αφορά τη διαιτησία, στηριζόμασταν πιο πολύ στο μάτι του διαιτητή, παρά στο μηχανήμα, διότι δεν είχαμε, είχαμε μόνο ένα, αργότερα ήρθε και ένα δεύτερο. Τώρα, δεν μπορώ να ξέρω τι έχει γίνει... Εντάξει είμαστε.

-Ποιες θεωρείτε ότι πρέπει να είναι οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν, ώστε να βελτιωθεί γενικότερα η εικόνα και η λειτουργία των συλλόγων ξιφασκίας, γενικά στην Ελλάδα;

- Δεν ακούγεται πολύ το άθλημα της ξιφασκίας, γενικά στην Ελλάδα, επομένως το promotion, η διαφήμιση, ανάλογα με τις ηλικίες που θέλουμε να τραβήξουμε, πιστεύω αυτό είναι στο οποίο πρέπει να βασιστεί όλη η Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας. Δηλαδή, τόσο ως μεμονωμένους συλλόγους, δηλαδή οι μεμονωμένοι σύλλογοι να παρουσιάζονται στα media, να διαφημίζονται μεμονωμένα, αλλά τόσο και γενικά, δηλαδή η Ομοσπονδία να διαφημίζει την ξιφασκία ως ξιφασκία. Για να φύγει από όλο αυτό το κομμάτι, ότι είναι για την ελίτ, είναι για να έχουμε ένα συγκεκριμένο high profile, να' χουμε ένα συγκεκριμένο, να είμαστε σε ένα συγκεκριμένο καλούπι, δεν είναι να είσαι σε ένα συγκεκριμένο καλούπι για να γίνεις αθλητής, είναι απλά να το θέλεις. Και να ξέρεις ότι.... ναι, θα αθληθείς, αλλά θα διασκεδάσεις κιόλας. Αυτό είναι το ζήτημα, και εκεί πέρα πρέπει να στηριχθεί, πρέπει λίγο να... κυνηγήσουμε να έρθουν αθλητές, έτσι ώστε μετά να έρθουν και προπονητές, να έρθει και σεμινάρια, να έρθουν και επενδύσεις, χορηγήσεις για εξοπλισμό, ενίοτε, να έρθουν όλα αυτά. Περισσότερο διαφήμιση με δύο λόγια.... Της ξιφασκίας, ως ξιφασκία.

- Μιλήστε μας λίγο για την γενικότερη συμπεριφορά γονέων αθλητών, έτσι όπως την βιώσατε εσείς και για τους τρόπους που θεωρείτε εσείς ότι επηρεάζει θετικά ή αρνητικά τη λειτουργία του συλλόγου, αλλά και τους ίδιους τους αθλητές

- Η ξιφασκία μπορώ να πω ότι «προσκαλεί», μπορώ να πω, δύο είδη γονέων.... Αυτούς που είναι πολύ χαλαροί με το άθλημα και αφήνουν το παιδί τους, σου λέει., ο.κ., εντάξει, κάνεις ξιφασκία, τι χρειάζεσαι, αυτό; Το παίρνουμε ή θα το δανειστούμε, το οτιδήποτε, κάνε ό,τι θες, και τους.... εμμονικούς γονείς, να το πω απλά, ε.... οι οποίοι επενδύουν τόσο πολύ, πωρώνονται, να το πω απλά, για όλο αυτό το κομμάτι που, κυνηγούν την ξιφασκία τόσο πολύ, σε σημείο που, το χαίρονται πιο πολύ αυτοί, παρά το παιδί! (γελάει) . Επομένως, μπορώ να πω ότι βοηθούν τόσο θετικά, όσο και αρνητικά. Βοηθούν θετικά γιατί φέρνουν, καταρχάς το παιδί ξιφασκία, έτσι; οπότε αποκτά ακόμα έναν αθλητή το άθλημα της ξιφασκίας, έναν ακόμα εραστή της ξιφασκίας, να το πω απλά. Και οι ίδιοι, τους αρέσει, δηλαδή από ένα σημείο και μετά δεν μπορείς να πεις ότι δεν σου αρέσει, και μπορώ να πω ότι... βοηθάει όσο και στα άλλα αθλήματα. Η ύπαρξη των γονέων στο ... άθλημα μέσα. Όπως βοηθάει στο ποδόσφαιρο και στο βόλεϊ, τόσο βοηθάει και στην ξιφασκία, δεν έχει διαφορά σ' αυτό. Μπορεί να' ναι ενοχλητική, μπορεί να είναι και καθησυχαστική, ή να βοηθάει κιόλας.

- Θεωρείτε λοιπόν, μέχρι ποιο σημείο επηρεάζει την ίδια την απόδοση των αθλητών;

- Μέχρι το σημείο που ο αθλητής θα πει: «Μαμά, μπαμπά, φτάνει! Άσε με να παίξω!», εκεί, δηλαδή, άμα νοιώθει... άμα ο γονέας φθάσει στο σημείο που δεν μπορεί να γίνει προπόνηση, ή το παιδί δεν μπορεί να νιώσει ελεύθερο στο χώρο της ξιφασκίας, τότε ο γονέας πρέπει να κάνει ένα βήμα πίσω, έτσι ώστε να αφεθεί ο αθλητής ελεύθερος να αθληθεί, να διασκεδάσει, να παίζει...

- Υπάρχει λοιπόν, παρεμβολή των γονιών, ακόμα και κατά τη διάρκεια των αγώνων, μας λέτε....

Εννοείται, παντού υπάρχει, και στο ποδόσφαιρο υπάρχει... άμα κάθεται ο γονέας στην κερκίδα, ε, θα ακουστεί: «Γιάννη, πιο γρήγορα... τρέχα!», έ, και στην ξιφασκία θα ακουστεί: «Γιάννη!.. παρέ..... φλες!!» (γέλια)

-Θυμάστε να υπήρξε αρωγή και ενδιαφέρον από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας και τους τοπικούς φορείς (Δήμο, Νομαρχία, Περιφέρεια) και τους τοπικούς βουλευτές, για τον Κερκυραϊκό Σύλλογο Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ, για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και, εάν ναι, με ποιο τρόπο.

- Δεν υπήρχε, να πω, δηλαδή μας ακούγανε, υπήρχε το ενδιαφέρον να ακουστού, αλλά μετά είμαστε στο «περίμενε»... δηλαδή, ακόμα και όταν, όπως είπα και πιο πριν, με τα σεμινάρια για διαιτησία, με τους αγώνες που μπορούν να' ρθουν εδώ, δεν έγινε ποτέ, δεν ήρθανε ποτέ... παρόλο που μας ακούγανε, «ναι, πολύ ωραία ιδέα, θα το σκεφτούμε, θα πάμε παρακάτω.....» κ.λπ., θα πάμε παρακάτω, μια φορά ήρθανε

τα κανάλια και μας παρακολουθήσανε στην τηλεόραση, στα τοπικά κανάλια, αλλά, πέρα από κει δεν έγινε τίποτα, κάποια παρέμβαση, από τον Δήμο, βουλευτές κ.λπ., ήμασταν μόνοι μας. Και κάναμε ό,τι μπορούσαμε, όπως μπορούσαμε... και πιστεύω το κάναμε καλά!

-Ποια είναι κατά την άποψή σας τα πλεονεκτήματα ή τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας, σε σχέση με εκείνα της Αθήνας και των μεγάλων αστικών κέντρων;

- Πιστεύω είναι πιο άμεσα. Ναι, τα μεγάλα αστικά κέντρα, αναμφισβήτητα και διδάσκουν καλύτερες τεχνικές... Έχουν καλύτερο εξοπλισμό θεωρώ, έχουν περισσότερο υλικοτεχνικό εξοπλισμό, περισσότερες γνώσεις οι προπονητές τους ώστε να διδάξουν την ξιφασκία πολύ καλύτερα και πολύ πιο.... αποδοτικά, να το πω; Βγάζουν πολύ καλύτερους αθλητές, να το πω; Αλλά, αυτό δεν σημαίνει ότι ένα μικρό σωματείο δεν βγάζει καλούς αθλητές, δεν διδάσκει καλά την ξιφασκία και δεν προωθεί τους αθλητές του όπως τους προωθεί ένα μεγάλο αστικό κέντρο... Η μόνη διαφορά είναι ότι είναι πιο άμεσο, θεωρώ, είναι πιο άμεσο το περιβάλλον. Δηλαδή, ο προπονητής έχει πιο... μεγάλη... οικειότητα με τον αθλητή, δηλαδή να του πει, να του εξηγήσει, να δει κ.λπ. Γνωρίζει τον αθλητή του πολύ καλύτερα, από ό, τι σε ένα σωματείο που έχει πολλά περισσότερα παιδιά, δηλαδή είναι και αυτονόητο, ένα σωματείο που έχει δέκα αθλητές, ο προπονητής ξέρει πολύ καλύτερα τις ανάγκες του αθλητή του και που να τον εμψυχώσει, τι να του διδάξει κ.λπ....

- Για τα επαρχιακά μιλάτε....

- Για τα επαρχιακά, παρά ένα σωματείο, το οποίο... στην Αθήνα π.χ., που, φαντάζομαι έχει πενήντα αθλητές, σε ένα τμήμα, μόνον. Ε, τότε, εκεί πέρα, ο προπονητής, θέλοντας και μη, μπορεί να μην τους ξέρει όλους τους αθλητές του περισσότερο..... Θεωρώ ότι μόνον εκεί έχουν διαφορές.... Στο υλικό που μπορεί να' χουνε, αδιαμφισβήτητα ένα αστικό κέντρο, ένα σωματείο σε ένα αστικό κέντρο, έχει πολύ καλύτερο εξοπλισμό, πολύ περισσότερο εξοπλισμό, πιο μεγάλους χώρους, πιο καλές συνθήκες, πιο καλές εγκαταστάσεις, από ότι ένα επαρχιακό. Το οποίο και πάλι δεν σημαίνει ότι η ξιφασκία στα επαρχιακά σωματεία δεν διδάσκεται καλά, δεν αθλούνται καλά οι ... τα παιδιά δηλαδή.....

-Ε... ο οικονομικός παράγοντας, θεωρείτε ότι παίζει ρόλο, στα μικρά επαρχιακά σωματεία, σε σχέση με εκείνα της Αθήνας και των μεγάλων αστικών κέντρων;

- Εννοείται, διότι, αν το δούμε δημογραφικά, παίζεται, έτσι; με το τι υπάρχει, τι μορφή δημογραφική υπάρχει σε κάθε πόλη, σε κάθε χώρα, σε κάθε αστικό κέντρο...

- Δηλαδή;

- Δηλαδή, σε ένα μικρό επαρχιακό κέντρο είναι ζήτημα να υπάρχουν τόσοι ενήλικες, τόσοι γονείς, τόσα άτομα που να μπορέσουν να αντέξουν το οικονομικό όφελος της ξιφασκίας... το οικονομικό βάρος της ξιφασκίας, παρά σε ένα αστικό κέντρο, που, ο πληθυσμός είναι πολύ μεγαλύτερος, επομένως και το δείγμα του πληθυσμού που

μπορεί να αντέξει το βάρος, το οικονομικό βάρος της ξιφασκίας είναι πολύ μεγαλύτερο από ότι στο επαρχιακό... σ' αυτό... ναι.

-Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα όσο άλλα αθλήματα;

- Πιστεύω δεν έχει διαφημιστεί, εντός εισαγωγικών, τόσο πολύ, δεν έχει ακουστεί τόσο πολύ ότι έχουμε σύλλογο ξιφασκίας, έχουν υπάρξει συνθήκες, στο Λύκειο ειδικά, που ... έλεγα στον κύκλο μου ότι κάνω ξιφασκία, είμαι στον ΔΑΜΟΚΛΗ και μου έλεγαν: «τι είναι η ξιφασκία, γιατί, έχουμε ξιφασκία εδώ;» δεν ξέρουν ότι υπάρχει, πιστεύω ότι, αν μαθευτεί, τότε θα' ρθουν ακόμα περισσότερα άτομα, γιατί, είναι αδύνατο να κάνεις ξιφασκία και να μην σου αρέσει... δεν είναι αδύνατον να μην πωρωθείς, να κάνεις ξιφασκία και να μην σ' αρέσει! (γέλιο). Αλλά, δεν ακούγεται, δεν το ξέρουν!

- Η προβολή δηλαδή, περισσότερο ότι... παίζει ρόλο..

-Ναι.

-Πιστεύετε ότι η ενασχόλησή με το άθλημα και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα συμβάλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ή στους αθλητές, σχέσεις φιλίας, σχέσεις ζωής; Περιγράψτε μας την δική σας εμπειρία

-Ναι, πιστεύω ότι, όντως συμβάλει, διότι... ζεις πολλά, μέσα στην ξιφασκία και τόσο καλά τόσο κακά... Μετά, όταν τελειώνεις από ένα ματς, έναν αγώνα, το συζητάς. Και μέσα από τη συζήτηση, βγαίνει.... Γίνεσαι καλύτερος, εκεί πέρα μέσα..και δεν γίνεται να μην νοιώθεις.... Να μη έρθεις κοντά με τους συναθλητές σου στην ξιφασκία, διότι είναι συνεχώς εκεί, είσαστε εκεί, περνάτε τα ίδια.....διασκεδάζεις, τις ίδιες συνθήκες τις ζουν κι αυτοί και εσύ, οπότε πιστεύω ότι είναι δύσκολο να μην κάνεις σχέσεις, μόνιμες σχέσεις, μέσα από την ξιφασκία.

-Δώστε μας μια συνολική εικόνα της εμπειρίας σας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία. Ποιές θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών και την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα;

Να πω την... έχω μια....bittersweet...., μια γλυκόπικρη εικόνα για την ξιφασκία, παρόλο που ήταν δύσκολα, δεν ήταν εύκολα.. δεν είχαμε τον εξοπλισμό, δεν είχαμε τις εγκαταστάσεις, δεν είχαμε τον χώρο.... Δηλαδή, σε κάποιο σημείο δεν χωράγαμε μέσα στην αίθουσα, ε..... για να κάνουμε αυτό που έπρεπε να κάνουμε, έτσι όπως θέλαμε και να βγει το αποτέλεσμα που θέλαμε. ήταν πολύ όμορφα, δηλαδή ζούσαμε πάρα πολύ ωραίες στιγμές, τις οποίες μπορώ να πω ότι τις θυμάμαι ακόμα και τώρα και τις αναπολώ πάρα πολύ.... και μου λείπουν. Ήτανε.... ανοίγει μια καινούργια πόρτα με την ξιφασκία, δεν είναι απλά το άθλημα το οποίο, θα πας, θα παίζεις, θα κάνεις ένα, δύο, τρία, θα τελειώσεις, θα νικήσεις. Είναι ένα άθλημα που, θα πας, ναι, θα παίζεις, ναι, θα κάνεις ένα, δύο, τρία, αλλά: γιατί το έκανες το ένα, δύο, τρία, μήπως έπρεπε να κάνεις τέσσερα, πέντε, έξι; τι γίνεται εκεί πέρα; κι αυτό... είναι ένα

πολύ κοινωνικό άθλημα, παρόλο που φαίνεται ατομικό, και αυτό πρέπει να βγει παραέξω. Εγώ πιστεύω ότι θα κερδίσει τον κερκυραϊκό λαό στο να αναπτυχθεί η ξιφασκία στην Κέρκυρα ότι, ναι, παίζεις μόνος σου με τον αντίπαλο, αλλά δεν σημαίνει ότι μετά, με αυτόν που έπαιξες δεν θα δώσεις χέρι, δεν θα πεις: να σου πω, αυτό που έκανα μήπως δεν έπρεπε να το κάνω, μήπως έπρεπε να συνεχίσω έτσι και να σου απαντήσω, αναπτύσσονται πάρα πολλά ευγενικά αισθήματα μέσα από την ξιφασκία, τα οποία πιστεύω ότι χρειάζονται, ειδικά στην Κέρκυρα, οπότε, με την προβολή, και όχι μόνον στα social media, αλλά και αυτό που βγαίναμε έξω εμείς, στο Μποσκέτο και παίζαμε, μπορεί να γίνει κάλλιστα και με την ξιφασκία. Να βγαίνουν τα παιδιά έξω από τον σύλλογο, σε κάποια πλατεία, σε οτιδήποτε και να παίζουν, αυτό ο κερκυραϊκός κόσμος το δέχεται ακόμα περισσότερο. Ε, εννοείται και να... φτιαχτούνε και λίγο οι εγκαταστάσεις. Καμιά χορηγία να πέσει, να φτιαχτούνε λίγο οι εγκαταστάσεις, δεν θα' τανε κακό! Αυτά...

- Θέλετε να προσθέσετε κάτι άλλο;

- Χορηγίες για την ξιφασκία! Να πέσουνε λεφτά, να φτιαχτεί μια αίθουσα για ξιφασκία, μεγάλη. Αυτό πιστεύω, ότι άμα φτιαχτεί μια αίθουσα ξιφασκίας, φανερό, στην Κέρκυρα, ακόμα και να μην είναι τεράστια, να είναι λίγο μικρή αλλά να είναι ξέχωρη από τα άλλα.... Όπως είναι π.χ. του μπάσκετ....

- Να αποκτήσει, δηλαδή, η ξιφασκία, το δικό της σπίτι.....

- Να αποκτήσει το δικό της σπίτι, πιστεύω ότι όλα θα είναι καλά, αυτό θέλω. Να αποκτήσει η ξιφασκία το δικό της σπίτι. Όλα τα άλλα έρχονται. Και όλα τα άλλα, τα καταφέρνουμε!

- Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας!

-[.....]

Συνέντευξη 8^η:

- Είστε έτοιμος;

-Βέβαια.

-Πείτε μας πότε και πως ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με το άθλημα της ξιφασκίας;

- Ασχολούμουν με διάφορα αγωνίσματα, μικρός, εκείνη την εποχή, δεκαετία του '80, και.... έτυχε, έπεσε στην αντίληψή μου, περιήλθε στην αντίληψή μου, ότι υπήρχε το άθλημα της ξιφασκίας στον ΚΟΡΚΥΡΑ, τον σύλλογο. Από έναν προσηνή και πολύ εξαιρετικό προπονητή, τον Τσιμίνο, ο οποίος.... Έκανε και μαθήματα εκείνη την εποχή και κατά αυτή την έννοια είδα για την ξιφασκία και αποφάσισα να ασχοληθώ.

- Και ο σύλλογος ήταν ο....

- Ο σύλλογος ήταν ο ΚΟΡΚΥΡΑ, ο οποίος είχε ιδρυθεί στα μέσα της δεκαετίας του ογδόντα και οπωσδήποτε πρέπει να βρείτε, να βρεθούν οι αποφάσεις από το Πρωτοδικείο και να τεκμηριωθεί η ύπαρξη του συλλόγου, ήταν ο πρώτος σύλλογος, σύμφωνα με αυτά που γνωρίζω εγώ, ο οποίος έφερε στην ομοσπονδιακή μορφή και στην οργανωμένη, ουσιαστική μορφή το άθλημα της ξιφασκίας στην Κέρκυρα, το καλλιέργησε και το ανέπτυξε κατά έναν τέτοιο τρόπο, που, καθώς όσο γνωρίζω υπάρχει και μέχρι σήμερα, ως αυτής της πρώτης φουρνιάς ανθρώπων που ασχολήθηκαν με την ξιφασκία, από την δεκαετία του ογδόντα στον ΚΟΡΚΥΡΑ. Με προπονητή τον Τσιμίνο και πρόεδρο του συλλόγου, εκείνη την εποχή, τον Αντώνιο Κωσταγιόλα.

-Τον πατέρα σας...

- Τον πατέρα μου.

-Μιλήστε μας λίγο γι' αυτόν και για την όλη του προσπάθεια....

-Βεβαίως εγώ, ως γιός του, έχω μια ειδική θέαση για τον χώρο που λειτουργούσε σε ό,τι αφορά στα αθλητικά, ζητήματα.... Υπήρξε αθλητής ο ίδιος, πρωταθλητής... και Ελλάδος, παλιός πρωταθλητής του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου, ήτανε μέλος του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου και έχει τιμηθεί για την συνεισφορά του αυτή, και μάλιστα πρόσφατα, πριν, δύο- τρία χρόνια, πριν φύγει από την ζωή, με μια πολύ τιμητική και όμορφη τελετή, με μια πλακέτα κ.λπ. Και μέσα από την γενικότερη απασχόλησή του, στον αθλητισμό, βλέποντας τις ανάγκες και κενά που είχε ο αθλητισμός στην Κέρκυρα, εκείνη την περίοδο, την δεκαετία του ογδόντα, που άρχισε να μαζικοποιεί νέα αθλήματα, που έμπαιναν στην σφαίρα των ενδιαφερόντων, είτε των νέων προπονητών, οι οποίοι, με γνώσεις εκείνη την εποχή, ερχόταν, επέστρεφαν στην Κέρκυρα και ήθελαν να συνεισφέρουν, είτε και του κοινού, που ήταν περισσότερο έτοιμο να συμμετέχει σ' αυτές τις διαδικασίες... έφερε μια σειρά από αθλήματα στην Κέρκυρα τα οποία δεν υπήρχανε, μέσα από τον ΚΟΡΚΥΡΑ, τον σύλλογο αυτό, τον οποίο ίδρυσε με μια ομάδα ανθρώπων, κυρίως γυμναστών, ανθρώπων του χώρου δηλαδή. Θυμάμαι κάποιους εξ' αυτών, τον Αρακλειώτη, στο μπάσκετ, την Μίκα την Γιούργα, στην.....

- Στην ενόργανη...

-Στην ενόργανη γυμναστική. Νομίζω ότι ήταν η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια για την ενόργανη γυμναστική στην Κέρκυρα, επίσης. Και στην σφαίρα αυτών των προσπαθειών, πρέπει να είχαν επικοινωνία με τον Σπύρο τον Τσιμίνο, ο οποίος είναι πάρα πολύ γνωστός αθλητής και κερκυραίος, σπουδαίος αθλητής, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Κάνοντας τρίαθλο και πόλο και διάφορα άλλα αγωνίσματα, ο οποίος είχε την ειδικότητα του γυμναστή και του προπονητή της ξιφασκίας και απεφάσισαν να ιδρύσουν το τμήμα της ξιφασκίας στον ΚΟΡΚΥΡΑ, το οποίο είχε και πάρα πολύ μεγάλη επιτυχία. Από τον στίβο λοιπόν, έμαθα για την ξιφασκία, από τον Γυμναστικό και μετά... εφόσον έκανα στίβο εκείνη την εποχή, έκανα ακόντιο εκείνη την εποχή, έμαθα για την ξιφασκία και, ασχολήθηκα και την αγάπησα και δούλεψα κοντά στους

ανθρώπους αυτούς, στον προπονητή μου και τους συναθλητές μου, αρκετά χρόνια. Στην νεαρή, βέβαια, εκείνη περίοδο, της ζωής μου...

-Πως περιγράφετε τις συνθήκες προπόνησης του συλλόγου τότε; Ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι προκλήσεις και οι δυσκολίες για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος ξιφασκίας στον Αθλητικό Σύλλογο ΚΟΡΚΥΡΑ;

- Κοιτάζτε, το άθλημα της ξιφασκίας... όσοι το γνωρίζουν, το έχουν αγαπήσει και έχουν ασχοληθεί με αυτό, έχει ιδιοτυπίες. Δηλαδή, απαιτεί όχι πάρα πολύ μεγάλους χώρους, αλλά, σύγχρονες προσεγγίσεις, σε ό, τι αφορά στην προετοιμασία των αθλητών και ειδικούς χώρους. Τι συνέβαινε λοιπόν: εκείνη την εποχή και με τον τρόπο που το εισέπραξα εγώ, αλλά και βλέποντας αντίστοιχες προσπάθειες στην Ελλάδα, σε διάφορες αποστολές που πηγαίναμε, είχε οργανωθεί κατά έναν, ιδιότυπα, πλήρη, ολοκληρωμένο τρόπο το τμήμα της ξιφασκίας στον ΚΟΡΚΥΡΑ. Δηλαδή, είχαμε.... Ο ΚΟΡΚΥΡΑ, ο οποίος στεγαζόταν στον χώρο που είναι τώρα το Γυμνάσιο, το δεύτερο, αν δεν κάνω λάθος....

-Ναι....

- Υπήρχε λοιπόν ένα δωμάτιο, αρκετά μεγάλο, το οποίο πρέπει να είναι, όχι πάρα πολύ πλατύ αλλά αρκετά μακρύ, γιατί, ο διάδρομος της ξιφασκίας έχει αυτές τις ανάγκες, κατά την προπόνηση, αλλά και κατά την άσκηση, με σπαθί, όταν κάνεις ξιφασκία. Και αυτός ο χώρος διατίθετο, κατά αποκλειστικότητα για την ξιφασκία, κάτι που είναι το πρωτοφανές, ακόμα και για τις ημέρες μας, γιατί γνωρίζω ότι οι χώροι αυτοί σπανίζουν και συνήθως μοιράζονται σε πολλά αθλήματα, με αποτέλεσμα να δυσλειτουργούν τεχνικά και χωροταξικά και να υπάρχουν πολλά προβλήματα, αλλά, υπήρχε λοιπόν, αυτός ο χώρος, κατά αποκλειστικότητα αυτός ο χώρος που στέγαζε την ξιφασκία. Είχαμε όχι πολλά, αλλά ό,τι πιο σύγχρονο υπήρχε, σε επίπεδο και διατήρησης του εξοπλισμού, αλλά και αναγνώρισης των χτυπημάτων και των..... με beepers, τα θυμάσαι Μαρία.... την ορολογία την έχω ξεχάσει τώρα, λίγο.... αλλά είχαμε δηλαδή ό,τι χρειάζεται για να ασκηθούμε, αλλά και για να κάνουμε τις προπονήσεις και τους αγώνες, άτυπα ή και λίγο πιο τυπικά μεταξύ μας, ό,τι πιο σύγχρονο υπήρχε. Δηλαδή, με beepers, δίνονταν τα χτυπήματα, ακούγαμε και άναβε και το φώς, είχαμε τον εξοπλισμό που χρειαζόμαστε, είμαστε... χωρίς να έχουμε πολλά πράγματα, πλήρως εξοπλισμένοι και ως προς την ασφάλεια. Εκεί, φαντάζομαι ότι συνετέλεσε πάρα πολύ η διεθνής εμπειρία του Τσιμίνου. Και η καλή διάθεση του συλλόγου, ο οποίος, ό, τι έλεγε ο προπονητής, φαντάζομαι ότι, χωρίς καμία ιδιαίτερη αντίρρηση, το διαπραγματευόταν και με την Ομοσπονδία, αλλά και με τα μέλη του Συλλόγου, ούτως ώστε να καλυφθεί η δαπάνη.

-Τι θυμάστε, από την εποχή της συμμετοχής σας στην ομάδα ξιφασκίας του Α.Σ. ΚΟΡΚΥΡΑ σε αγώνες, από τους συναθλητές σας και τις επιδόσεις της ομάδας συνολικά; Τα όπλα που κάνατε....

- Τι να πρωτοθυμηθώ; (γέλιο)...τι να πρώτοθυμηθώ..., αυτή είναι η απάντησή μου. Αλλά, ας ξεκινήσω, ότι είχαμε αναπτύξει τα τρία σπαθιά, είχαμε δώσει προτεραιότητα, είχαμε δηλαδή, περισσότερο αναπτύξει τα δύο...

-Ναι...

- Το fleuret και το épée. Σπάθη, η σπάθη ακολουθούσε στον ΚΟΡΚΥΡΑ. Ίσως γιατί, για διαφόρους λόγους.. Τέλος πάντων, δεν μπορώ να το αξιολογήσω ακριβώς, αλλά, αυτό που είχε γίνει, όπως εγώ το εισέπραξα, ξεκίνησα εγώ να ασχολούμαι, σε ηλικία δέκα ετών, δέκα προς έντεκα ετών, μέχρι τα δεκάξι μου, περίπου, δηλαδή έξι χρόνια, χωρίς να το αφήσω ποτέ, αλλά η ζωή μας... έβγαλε από την Κέρκυρα, κ.λπ., κ.λπ... Αλλά, τον δεύτερο χρόνο λειτουργίας, δηλαδή όχι τον πρώτο, αμέσως μετά, ξεκίνησα εγώ. Υπήρχε λοιπόν όταν πήγα εγώ, μια μικρή ομάδα, η οποία διευρύνονταν εκείνη την εποχή, όχι όμως... με έναν τρόπο υγιή, κατά την γνώμη μου, δηλαδή, όλοι είχαν τρόπο πρόσβασης στο άθλημα, και δια αυτού του τρόπου γινότανε και διαφήμιση του αθλήματος στην Κέρκυρα. Για παράδειγμα, είναι η πρώτη, θυμάμαι πολύ χαρακτηριστικά και μακάρι να καταγραφεί όλο αυτό, ίσως αν ψάξω πολύ, θα βρω πολύ υλικό, το οποίο δεν κατάφερα, όπως σου έχω πει να βρω σ' αυτή την φάση, δυστυχώς..... να βρω το πρόγραμμα. Έγιναν γυμναστικές επιδείξεις ξιφασκίας στο Κλειστό. Τουλάχιστον δυο, που θυμάμαι εγώ, γιατί έχω φωτογραφίες, επειδή έχω συμμετοχή σε αυτές. Τι κάναμε λοιπόν: Ανοίγαμε την ξιφασκία στην Κέρκυρα. Το πρώτο, λοιπόν, σκέλος που θέλω να πω είναι ως προς τον κοινωνικό αθλητισμό, ή, αυτό που λέμε, ή που θα μπορούσε να πει κανείς, το άνοιγμα της ξιφασκίας, ως επιλογή αθλητική στην Κέρκυρα, που, κατά την γνώμη μου, είναι πολύ σύνθετη διαδικασία, γιατί η ξιφασκία δεν είναι κάτι που αυτόματα μπορεί κάποιος να σκεφτεί ως πολίτης στις επιλογές του, αλλά πολύ προωθημένο για την εποχή γεγονός. Άρα, καθόλου ελιτίστικο, από την μια πλευρά. Από την άλλη πλευρά η αθλητική ομάδα αντλούσε, με μια παράλληλη δραστηριότητα, δηλαδή χωρίς να αφαιρεί κύριες δραστηριότητες από τους αθλητές, είχε βρει, από ορισμένους, δια της προσωπικότητάς τους, του περιβάλλοντος που είχε δημιουργήσει.. δεν περίμενε να δημιουργήσει μόνον αθλητές ξιφασκίας, αλλά έπαιρνε αθλητές, οι οποίοι ήταν αθλητές, ή ήταν καλοί, τέλος πάντων, αθλητές, σε αγωνίσματα... και τους καλλιεργούσε την αγάπη για την ξιφασκία. Κατά την έννοια αυτή, είχαν το αθλητικό υπόβαθρο και μετά έμπαιναν στην ξιφασκία και απέδωσαν πάρα πολύ γρήγορα. Ειδικά στα δύο αυτά σπαθιά, είχαμε πάρα πολύ καλές ομάδες, κατά την γνώμη μου..... κατά τεκμήριο, γιατί, είχαμε βγει ... και είχα την τιμή να είμαι ένας εξ' αυτών, πρώτοι στην Ελλάδα, στην ομαδική...

-Κατηγορία..

-Κατηγορία, στο fleuret, σε ανοιχτή κατηγορία, από ό, τι θυμάμαι... στην Κρήτη.

- Το Κύπελλο Νοτίου Ελλάδος..

- Στο Κύπελλο Νοτίου Ελλάδος, μπράβο! Στη Νότιο Ελλάδα, δεν είχε πάει τότε ο βασικός σύλλογος, που ήταν ο Παπάγος. Δηλαδή, εκτός αυτού, είμαστε από τους

πρώτους. Δηλαδή στην Ελλάδα, το τμήμα και η ομαδική, δηλαδή εγώ είχα βγει έβδομος, ενδέκατος την άλλη φορά, δέκατος, δηλαδή σε πανελλήνια πρωταθλήματα....

- Καλά πλασαρίσματα...

- Πολύ καλά πλασαρίσματα, και ως ομάδα πηγαίναμε καλά. Άρα, αυτό που έγινε ήταν έτσι... και στο έρεε κατά αντίστοιχο τρόπο. Κάτι που είναι πολύ σημαντικό, κατά την γνώμη μου, είναι ότι το άνοιγμα αυτό, είτε στο κοινωνικό σκέλος του, είτε στο αθλητικό, εμπειρείχε και τις γυναίκες. Και με τον ίδιο τρόπο και με πάρα πολύ δυνατό τρόπο, που, εκείνη την εποχή, ήταν, κατά την δική μου αντίληψη, πάρα πολύ σημαντικό, γιατί ενθάρρυνε τα νέα κορίτσια να ασχοληθούν με τον αθλητισμό, που, εκείνη την εποχή δεν ήταν και τόσο αυτονόητο, ήταν ακόμα πιο σημαντικό να εμπλακούν. Και σε ένα αγώνισμα το οποίο έχει χτυπήματα.

-Ναι..

- Έχει δηλαδή, μπορεί να μην έχει άμεσα χτυπήματα, αλλά έχει μια... ανταγωνιστική σχέση με τον αντίπαλο και είχαμε και εξαιρετικό γυναικείο τμήμα. Το οποίο, πρέπει να θυμάσαι πάρα πολύ καλά, γιατί ήσουν εσύ μια, εξ' αυτών των κοριτσιών που έφερναν πάρα πολύ καλά πλασαρίσματα, να το πω έτσι, στην Ελλάδα, για αρκετά χρόνια. Ο Κώστας ο Βερονίκης, ο αδελφός σου, επίσης, στο fleuret, ήταν μαζί σε εκείνη την παρέα, λίγο μεγαλύτερος αλλά, στην ίδια ομάδα είμασταν, όπως αισθανόμουν εγώ, ο Μάχος επίσης, στο fleuret, που παίζαμε παρέα...

-Ο Αρχοντίδης....

- Ο Αρχοντίδης, ναι... ο Κορωνάκης στο έρεε. Και πρέπει να μου θυμίσεις, γιατί,...

- Ο Πολυμέρης...

- Ο Πολυμέρης ο Προκόπης, όλα τα παιδιά, κι άλλα παιδιά, πρέπει να με βοηθήσεις εκεί...

- Ο Γιώργος ο Ζώτος...

-Ο Γιώργος ο Ζώτος, βέβαια, αυτοί λοιπόν ήταν ο πυρήνας, αυτοί ήταν η ομάδα. Ο οποίος πυρήνας είχε δύο πολύ ηλικιακές φάσεις. Δηλαδή, ήταν οι δώδεκα- δεκατεσσάρηδες και οι δεκαέξι- δεκαοχτάρηδες.

-Ναι...

-Που παίζανε και μαζί και χώρια. Δηλαδή, είχανε δημιουργήσει και ένα πρώτο βήμα, σκαλί, ο Τσιμίνοσ και ο ΚΟΡΚΥΡΑ, καλών πλασαρισμάτων, σε δύο ηλικιακές κατηγορίες. Και στους παίδες κερδίζαμε και στους εφήβους κερδίζαμε. Και στις κορασίδες και στις νεάνιδες. Έτσι δεν είναι Μαρία;

-Ναι..

- Και δημιουργούσαμε, παραδόξως, και καλά πλασαρίσματα και στο open.... Που παιζότανε, διότι, η ξιφασκία, ως μη διαδεδομένο άθλημα και καλά κάνανε τότε, για να το ανοίξουνε και να έχουν περισσότερους αγώνες, ήταν εκείνη την εποχή, θυμάμαι, σημαντικό και το open. Δηλαδή, ανοιχτό....

- *Έπαιρνες μέρος σε όποιο όπλο ήθελες... ενώ είναι κάτι που τα τελευταία χρόνια...*

-Στην ηλικία....

-*Ναι, και στην ηλικία και σε όποιο όπλο ήθελες..*

- Εννοείται σε όποιο όπλο ήθελες, αλλά ο καθένας μας ασχολείτο με ένα όπλο. Η δική μου η ενασχόληση και η εμπειρία και η αγάπη, ήταν οπωσδήποτε το ξίφος ασκήσεως, το fleuret. Το οποίο αγαπάω ακόμα, έπαιξα και στην Αγγλία λίγο, στο Πανεπιστήμιό μου, και πήγα πάρα πολύ καλά, νέος τότε... στο Μαθηματικό, στο Μπέρμινγχαμ, στο Πανεπιστήμιο, που ήμουν και έπαιξα στην ομάδα, και ήμουν από τους καλύτερους, ήμουν στους πολύ καλούς δηλαδή, χάρις στον ΚΟΡΚΥΡΑ. Θέλω να κρατήσουμε το κοινωνικό, ένα κομμάτι, το γεγονός ότι είχαμε ήδη σε πολλές κατηγορίες πολύ καλά πλασαρίσματα, ότι ήτανε γυναίκες επίσης, μέσα σ' αυτή την διαδικασία, πάρα πολύ έντονα και ότι αυτό το πράγμα εγώ το άφησα να ανθεί, όταν έφυγα λόγω σπουδών. Όταν άρχισαν να μπαίνουν, γιατί εγώ το άφησα στα δεκαέξι-δεκαεφτά, άρχισαν να μπαίνουν και μικρά παιδάκια, δηλαδή καινούργια δέκα-έντεκα ετών, που άρχισαν να ανεβαίνουν. Μετά, βεβαίως, εγώ έφυγα για πάρα πολλά χρόνια από την Κέρκυρα, δεν ξέρω τι έγινε. Όταν ξαναγύρισα, βρήκα εσάς.

-*Ως αθλητής, θυμάστε να υπήρχε, τότε αρωγή και ενδιαφέρον από την Ελληνική Ομοσπονδία Ξιφασκίας και τους τοπικούς φορείς (Δήμο, Νομαρχία,), καθώς και από τους τοπικούς βουλευτές, για την ενίσχυση του αθλήματος συνολικά και, εάν ναι, με ποιο τρόπο;*

- Ήθελα να συμπληρώσω ότι πηγαίναμε, στο προηγούμενο ερώτημα, πηγαίναμε τουλάχιστον, τουλάχιστον..., τουλάχιστον δύο θα πω, τρεις αποστολές τον χρόνο.

-*Σημαντικό*

-Τουλάχιστον δύο ή τρεις αποστολές το χρόνο, τουλάχιστον... υπήρχαν και χρονιές που πηγαίναμε και τέσσερις και πέντε αποστολές, κατά περίπτωση. Είτε στην Αθήνα, είτε εκτός Αθηνών. Που, εκείνη την εποχή, τα ταξίδια δεν ήτανε και τόσο... αυτονόητα, όπως είναι σήμερα. Πήγαμε στην Κρήτη, για παράδειγμα. Πηγαίναμε και σε άλλα περιφερειακά σημεία. Και ποτέ δεν ένιωσα, ποτέ, ότι υπολείπεται η ομάδα, ή κάπου υπήρχε πρόβλημα, ή οτιδήποτε άλλο... Οπότε, ούτε αγοράζαμε πάρα πολλά πράγματα. Δηλαδή, εγώ μετά, στο τέλος, άρχισα.... Και είχα πάρει... ένα σπαθί, ας πούμε και την τσάντα μου, ενώ τα είχα πάρα πολλά χρόνια από τον σύλλογο....

-*Ο Σύλλογος προσέφερε τον βασικό εξοπλισμό..*

-Τα πάντα, ο σύλλογος προσέφερε τον βασικό εξοπλισμό. Και ερχόμενος τώρα στο δεύτερο ερώτημα, εγώ ένιωσα, ένιωθα, και από τις πληροφορίες που είχα, λόγω του πατέρα μου κιόλας, κατά μια ευρεία έννοια, ότι υπήρχε ένας Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ξιφασκίας εκείνη την εποχή και μια μικρή ομάδα ανθρώπων, ρομαντικών του αθλητισμού, όπως τους καταγράφω εκ των υστέρων στο μυαλό μου, άνθρωποι που ενδιαφέρονταν ανιδιοτελώς για το άθλημα, για το πώς θα πάει στην επαρχία, για, για... και ίσως οι Ομοσπονδίες εκείνη την εποχή, κάνοντας ένα άνοιγμα στην κοινωνία, γιατί μιλάμε για την δεκαετία του ογδόντα, που, είχαν και μια ιδεολογική βάση όλα αυτά, ιδεολογικο κοινωνική, όχι πολιτική βάση... γιατί με ρώτησες για βουλευτές..

-Ναι...

-Κατά αυτή την έννοια λοιπόν, το άνοιγμα των αθλημάτων αυτών στην κοινωνία, μια σύνθετη διαδικασία, εστηριζέτο πολιτικά και χωρίς να απαιτούνται πολύ μεγάλα κεφάλαια, εφόσον υπήρχε το κατάλληλο έδαφος, αυτά δημιουργούσαν καλές καλλιέργειες αποτελεσμάτων, να, όπως στον ΚΟΡΚΥΡΑ και το τμήμα ξιφασκίας, εκείνης της περιόδου που έχει μόνο θετικά αποτελέσματα, κατά την γνώμη μου. Σε ό,τι αφορά στους τοπικούς άρχοντες, δεν θυμάμαι, αυτό που θυμάμαι: το σπίτι μας ήταν ο ΚΟΡΚΥΡΑ, ούτε πολιτική, ούτε... βουλευτές, ούτε κανείς, το σπίτι μας ήταν ο Τσιμίνος, ο ΚΟΡΚΥΡΑ, τα εργαλεία μας, η δουλειά μας, η προπόνησή μας, κανονική, ρομπότ. Κανονική, σωστή προπόνηση, με ό,τι χρειαζόταν εκείνη την περίοδο, δεν υπήρχε τίποτα το περιττό, το... αυτό, καμία επαφή με τους γονείς. Καμία σχέση με τα παιδιά, τα παιδιά ήτανε τα παιδιά της ξιφασκίας του Τσιμίνου. Και, χωρίς κανενός αλλουνού διαχείριση, ο ΚΟΡΚΥΡΑ ήταν ο βασικός πυρήνας, κανείς άλλος. Βεβαίως, αν υπήρχαν άλλου είδους αρωγές, τις οποίες δεν γνωρίζω, θα... δεν μπορώ να τις ξέρω δια της θέσεώς μου, σαν αθλητής, εκείνη την εποχή...ως νεαρός.

-Ναι..... Άρα, με φέρνει σε ένα άλλο ερώτημα που ήθελα να κάνω... ότι αν θυμάστε, νομίζω ότι μου το απαντήσατε... Αν υπήρχε εμπλοκή των γονιών, στα λειτουργικά... ναι, δεν υπήρχε, λοιπόν, τότε....

-Καμία! Το μόνο που υπήρχε, ήταν, αν κάποιος ήθελε να πάρει... ένα σπαθί παραπάνω..

-Ναι...

- κάτι άλλο, γιατί το αγαπούσε, πώς να πω, είναι..... όταν κάνεις ένα χόμπι... και το χόμπι αυτό το καλλιεργείς, έχεις τα βασικά, για να κάνεις την άσκηση την καθημερινή, τις λάμες σου, τις πούντες σου, το ένα, το άλλο, τη δουλειά..... Τα σπαθιά σου, το ένα και το άλλο.... , εκτός ότι συνδέσαι με το σπαθί σου και με τη δουλειά, δηλαδή με το αντικείμενο, μπαίνεις στη διαδικασία να προβάλλεις τα ενδιαφέροντά σου μέσα στα αντικείμενα και στις εργασίες, είναι πάρα πολύ φυσικό, σε μια πορεία πάρα πολλών ετών, να αγοράσεις ένα και δύο σπαθιά, που όμως, ως κόστος, δεν είναι τίποτα.

-Ναι...

- Η δε συνδρομή, θυμάμαι ότι υπήρχε μια συνδρομή, τώρα που το αναφέρεις, ήτανε.... Ευτελής, μηδαμινή. Συμβολική. Δεν είχε ουσιαστικό χαρακτήρα, δηλαδή, συνδρομής, για να πάρουμε τα πράγματα, και το ένα και το άλλο., αλλά ήταν μια συμβολική συνδρομή στον ΚΟΡΚΥΡΑ. Όχι στο τμήμα ξιφασκίας....

- Στον σύλλογο.

- Στον ΚΟΡΚΥΡΑ, στον σύλλογο. Και ο σύλλογος έκανε το κουμάντο του και με κάποιον τρόπο υπήρχε αυτό το κλίμα και αυτή η διαδικασία, τουλάχιστον έτσι το εισέπραξα εγώ, όλα αυτά τα χρόνια.

- Εκεί, κατά τα μέσα της δεκαετίας του ογδόντα και ενώ η ομάδα πηγαίνει πάρα πολύ καλά, φέρνει πολύ καλά αποτελέσματα σε αγώνες, ξαφνικά φεύγει ο προπονητής, πάει στην Αθήνα...

-Προς το τέλος του ογδόντα....

- Προς το τέλος, εκεί, κατά το ογδόντα έξι, ογδόντα εφτά... και..

- Εκεί έφυγα και εγώ, εκεί έφυγα...

- Και σταματάει το τμήμα. Εσείς ποιες θεωρείτε ότι ήταν οι συνέπειες για την τύχη του αθλήματος στην Κέρκυρα, τη δεδομένη χρονική περίοδο; Αυτή η έλλειψη του προπονητή και....

- Κοιτάζτε, κοίταξε Μαρία, ο κάθε πυρήνας έχει... την βάση του, δηλαδή, δεν πιστεύω... ήτανε διπλό το χτύπημα, ενδεχομένως. Το γεγονός ότι όλοι αυτοί οι σύλλογοι αναπτύχθηκαν στην επαρχία, συνολικά στην Ελλάδα, και καλό είναι να μελετηθούν κάποτε....

- Αυτό είναι το επόμενο ερώτημα που θέλω να κάνω, ναι...(γέλιο)

-Αυτό ουσιαστικά, δηλαδή, να μην μελετηθούν καταγραφικά και απλά, να μελετηθούν ως κοινωνικά φαινόμενα και πολιτιστικά φαινόμενα....

- Ακριβώς....

- Ίσως να έχει έρθει το πλήρωμα του χρόνου για κάτι πιο ουσιαστικό και σύνθετο και... δηλαδή στηρίζοντο σε παρέες. Οι οποίες παρέες έχουν αντοχές, βιολογικές; Και.... συγκυριακές, οι οποίες σπάνια ξεπερνάνε τη δεκαετία.

-Ναι....

- Δηλαδή, ο κύκλος ζωής της καλής παρέας, για να κάνει κάτι τόσο μεγάλο, αν δεν κλείσει με μια ουσιαστική, οργανωμένη, κρατική κατά την γνώμη μου, ουσιαστική παρέμβαση και βοήθεια, σταθερή, για να υπάρχει ένας προϋπολογισμός, να υπάρχει μια διαδικασία, μια συνέχεια και τα λοιπά και τα λοιπά.... Αυτό.... Δημιουργεί

επιπρόσθετα προβλήματα. Άρα, νομίζω ότι οι συνέπειες αυτής της πορείας του ΚΟΡΚΥΡΑ, συνολικότερα, προς τα τέλη της δεκαετίας του ογδόντα, δηλαδή λίγο μετά που συζητάμε, που έφυγε ο Σπύρος, μετά..... ο ΚΟΡΚΥΡΑ πρέπει να διαλύθηκε το ενενήντα δύο; Ενενήντα τέσσερα;

- Ο ΚΟΡΚΥΡΑ απορροφήθηκε και συγχωνεύθηκε με τον ΦΑΙΑΚΑ, αλλά το τμήμα ξιφασκίας πολύ νωρίτερα....

- Ναι, αλλά με τον ΦΑΙΑΚΑ, τότε έγινε αυτό;

-Με τον ΦΑΙΚΑ αργότερα, εκεί, στα τέλη της δεκαετίας του ογδόντα και από ΑΟ ΦΑΙΑΚΑΣ μετά έγινε ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΦΑΙΑΚΑΣ.

- Γιατί τώρα, τι είχε ο ΚΟΡΚΥΡΑ ως βασικούς άξονες, είχε: Πρωταθλητές Ελλάδος, κατά κόρον στη γυμναστική...

-Ναι...

- Ένα μοναδικό τμήμα γυμναστικής, σε πανελλήνιο επίπεδο, χάρις στην Γιούργα, το μικρό της....

- Την Μίκα.

-Ναι... την Μίκα, και κάποιες νέες αθλήτριες που ήταν πρωταθλήτριες, επί σειρά ετών όμως, όχι ένα και δύο χρόνια και ένα καταπληκτικό λοιπόν εκεί... εκτός των.... Πώς να το θέσω τώρα... των κανονισμένων... των πλαισίων... τμήμα μπάσκετ. Αυτές ήταν οι βασικές.... Η αιχμή του δόρατος, ήταν δύο οι αιχμές, ας πούμε, του ΚΟΡΚΥΡΑ. Η ξιφασκία αποτέλεσε ένα μικρό κομμάτι, ένα μικρό τμήμα, αλλά εξαιρετικά καινοτόμο. Δηλαδή, στην πορεία του ΚΟΡΚΥΡΑ, η ξιφασκία έχει την έννοια, πρέπει να τοποθετηθεί ως μια καινοτόμος διαδικασία. Διότι, λίγο ως πολύ μπάσκετ ξέρανε όλοι και μετά έγινε χαμός από το ογδόντα εννιά και μετά, από το ογδόντα εφτά και μετά, με το Πανευρωπαϊκό και μετά, με τον Γκάλη και τον Γιαννάκη, πήγανε όλα τα παιδιά. Αυτό έδωσε φοβερή ώθηση στο μπάσκετ. Από την άλλη, η γυμναστική πάντα υπήρχε.

-Ναι...

- Όχι ως άθλημα, κατά την έννοια αυτή, γιατί, τη συστηματοποίησε, αλλά υπήρχε μέσα από την άσκηση του χορού, άλλες δηλαδή, άλλες παράλληλες δραστηριότητες...

-Άλλες μορφές....

- που ήτανε περισσότερο κοριτσάκια εκεί και αγόρια βέβαια, γιατί είχαμε στους κρίκους τον.... τον φοβερό τον αθλητή, αυτόν που ήτανε πρωταθλητής για πάρα πολλά χρόνια.... Τέλος πάντων τώρα, και.... αλλά, ήτανε κάτι πιο λογικό αυτό. Η καινοτομία όμως στηρίζεται ακόμα παραπάνω σε άτομα. Και αν έφυγε λοιπόν ο Τσιμίνος λίγο μετά, έναν χρόνο μετά που έφυγα εγώ, γιατί μέχρι να φύγω εγώ η

ξιφασκία πήγαινε φουλ. Δηλαδή, κερδίζαμε, πώς να το πω. Πηγαίναμε, είχαμε πλασαρίσματα καλά, μετρούσε καλά, είχαμε ένα σωρό παιδιά και κόσμο, όπως τα θυμάμαι εγώ, μέχρι δεκαπέντε- δεκάξι χρονών..

- Μέχρι εκεί, ναι.... Γιατί το οργόντα έξι είχε τελειώσει ο ΚΟΡΚΥΡΑ, είχε τελειώσει..

-Σε αυτή την φάση, μετά όταν τελείωσε αυτή η διαδικασία με τον Σπύρο, προφανώς δεν υπήρχε συνέχεια, δεν υπήρχε τεχνογνωσία στην επαρχία, προφανώς δεν έγινε κάτι,

- Ναι, ναι...

- Όπως είπα, οι περισσότεροι εξ υμών, είχαμε και άλλα αγωνίσματα, δηλαδή εγώ ήμουν.... Έκανα ακόντιο, έκανα όκταθλο, που ήμουν έβδομος στην Ελλάδα στο όκταθλο και τρίτος και είχα καλά πλασαρίσματα στο ακόντιο, δηλαδή είχα και δεύτερες αγάπες, και άλλες αγάπες... Ο καθένας μετά εξ υμών, μετά μεγάλωσαν οι πρώτοι και πιάσανε στρατό, δουλειά, το' να, το άλλο.... Οπότε άρχισαν να προβληματίζονται, γιατί ήτανε η ζωή και, όπως πάντα έχει αυτές τις προτεραιότητες, οπότε... ίσως εκεί, κάτι ράγισε και έφυγε και ο Σπύρος και τελείωσε η ιστορία. Αλλά δεν το έχω παρακολουθήσει να σβήνει, ευτυχώς!!

- (Γέλιο). Ναι... Να ρωτήσω τώρα ποια είναι κατά την άποψή σας τα πλεονεκτήματα ή τα μειονεκτήματα που έχουν τα μικρά, σε δυναμικότητα, επαρχιακά σωματεία ξιφασκίας, σε σχέση με εκείνα της Αθήνας και των μεγάλων αστικών κέντρων;

- Κοιτάξτε, κοίταξε Μαρία μου, όπως το' χω ζήσει εγώ τώρα, η ξιφασκία δεν θέλει ούτε πολλά πράγματα, δεν είναι δηλαδή η ξιφασκία ένα ακριβό σπορ, κατά τη γνώμη μου, όπως...

- Ο εξοπλισμός είναι ακριβός...

-Ο εξοπλισμός είναι ακριβός, αλλά εφόσον υπάρξει ο εξοπλισμός, η έννοια του ακριβού δεν είναι κάτι το οποίο είναι να βάλεις πέντε χιλιάδες και έξι,

-Ναι....

- Το ακριβό για μένα είναι να κάνεις ιστιοπλοΐα, που θες σαράντα και πενήντα και εκατό χιλιάδες. Το ακριβό είναι να θέλεις για να παίζεις σε ένα γήπεδο που να μην χωράει σε ένα σπίτι. Εμείς παίζουμε ξιφασκία σε μια... σε ένα υπόγειο, και είμαστε άριστα στο υπόγειο, γιατί θέλουμε να είμαστε κλεισμένοι, θέλουμε το φώς μας και αυτόν τον εξοπλισμό. Αυτό δεν είναι ακριβό, στη δική μου την κατανόηση. Δεν θέλουμε στίβο για να κάνουμε ένα φοβερό ταρτάν, μια τεράστια εγκατάσταση και τα λοιπά, που είναι δύσκολο, είναι μεγάλο έργο. Η δυνατότητα που προσφέρει λοιπόν η ξιφασκία είναι, σε, κατά την γνώμη μου, μια μικρή επένδυση, να δώσει μια μοναδική εμπειρία στους ανθρώπους που να είναι κοντά. Αθλητική και πολιτισμική. Και λέω

πολιτισμική, ειδικά για την ξιφασκία, διότι κανείς... εγώ και λόγω άλλων ενδιαφερόντων, ενδεχομένως και άποψης, εκ των υστέρων μελέτησα την ιστορία, είδα δηλαδή λίγο για την ιστορία για την ξιφασκία, τι σημαίνει ως πολιτιστικό γεγονός. Η ξιφασκία δεν είναι οποιοδήποτε αγώνισμα. Η ξιφασκία έχει τη ρίζα της στην ανθρώπινη εξέλιξη, στον πολιτισμό, στον διαφωτισμό, στην σκέψη, στην λειτουργία, αν θέλεις, των κανόνων... για την μονομαχία. Έχει πολλά η ξιφασκία και είναι πολύ σπουδαίο αγώνισμα. Για κάτι τόσο σπουδαίο λοιπόν, αυτός ο εξοπλισμός που συζητάμε, αν το σκεφτούμε ως άνθρωποι που αγαπάμε την ξιφασκία και ξέρουμε τι σημαίνει μια επένδυση, δεν είναι ακριβός ο εξοπλισμός. Έχει αυτή την λογική. Δίνει λοιπόν την δυνατότητα, υπό προϋποθέσεις, δηλαδή να μπουν τα πράγματα σε μια σειρά, όπως είχαν μπει τότε, ακόμα και σε έναν μικρό σύλλογο, να έχει αυτά που χρειάζεται. Το επόμενο βεβαίως ζήτημα είναι αυτό το διπλό, ιδιότυπο άνοιγμα το οποίο είχε επιτευχθεί εκείνη την περίοδο, προς την κοινωνία, όπως προανέφερα, με επιδείξεις, με το ένα, με το άλλο... άρα ερχότανε τα παιδιά... και από την άλλη μεριά η συνδυαστική χρήση αθλητών, αν μου επιτρέπεται να το πω αυτό, που μετέφεραν, αποκτούσαν το πάθος, ενώ είχαν μια αθλητική βάση. Και κατά κάποιον τρόπο, αν πούμε ότι ένας αθλητής είναι προϊόν, πώς να το πω.... διαχειρίσεων, διευθετήσεων, κοινωνικών επενδύσεων και οικονομικών, γιατί, για να είσαι αθλητής, θέλεις τον στίβο, θέλεις να τρέξεις, θες τον προπονητή σου..., αυτά είναι....., τίποτε δεν υπάρχει δωρεάν.

-Ναι....

-Όλα κάποιος τα χρηματοδοτεί. Άρα, τι έκανε εκεί, πάρα πολύ έξυπνα, δεν ξέρω, ήτανε μια πράξη που προέκυπτε από την προσωπικότητα και του Σπύρου του Τσιμίνου, έπαιρνε μέρος των επενδύσεων άλλων. Για να δημιουργεί το αθλητικό και άνοιγε ταυτόχρονα στην κοινωνία το.... Αυτό μπορεί να γίνει στην κοινωνία, δεν χρειάζεται μεγάλους συλλόγους. Βεβαίως, κακά τα ψέματα, αν πούμε ότι το κοινό στην Αθήνα είναι μερικά εκατομμύρια, στην Κέρκυρα είναι μερικές, το πολύ λίγες χιλιάδες, που αυτό σημαίνει ότι το πούλ των ανθρώπων είναι πολύ συγκεκριμένο. Αλλά, δεν χρειάζεται να είναι όλοι παγκόσμιοι πρωταθλητές ή πρωταθλήτες Ελλάδος για να κάνουν ξιφασκία, αυτή ήτανε μια νοοτροπία, τουλάχιστον εμένα, που δεν θα την έβλεπα. Η ξιφασκία είναι κάτι πολύ ενδιαφέρον, κάτι πολύ ωραίο και όπως είπα έχει βαθιές ρίζες πολιτισμικές, οι οποίες δεν έχουν αποκαλυφθεί στην Ελλάδα, κατά την γνώμη μου, ξεκάθαρα ακόμα.

-Αυτό είναι το πιο σημαντικό νομίζω....

- Γιατί, η ξιφασκία είναι κομμάτι του πολιτισμού και σε άλλες χώρες... που είμαστε Ευρώπη όμως... δηλαδή, η ξιφασκία μας φέρνει κοντά και στην Ευρωπαϊκή σκέψη.... Η ξιφασκία μας κάνει, είναι κομμάτι.... Δηλαδή τα πάνε καλά οι Έλληνες, λίγο που παρακολουθώ, έτσι, από πολύ μεγάλη απόσταση πλέον, έχουμε και πρωταθλητές, Έλληνες και εκτός Ελλάδος. Θυμάμαι πρόσφατα και κάποιες κοπέλες που διαπρέπουν στο εξωτερικό και τα λοιπά... δεν είναι τυχαίο αυτό το πράγμα, δεν είναι κάτι το οποίο.... είναι κάτι το οποίο προσδιορίζει, όχι μια συγκυριακή σχέση,

κατά την γνώμη μου, μια πολύ καλή σχέση του Έλληνα με την ξιφασκία, η οποία μένει να καλλιεργηθεί. Αλλά, θέλει δύο πράγματα, για να καλλιεργηθεί, όπως ο αθλητισμός, θέλει και το σώμα και τον νου. Γιατί, αθλητής δεν γίνεσαι μόνον με το σώμα.

-Άρα, για ποιους λόγους θεωρείτε ότι το άθλημα της ξιφασκίας δεν είναι, ίσως, τόσο δημοφιλές στην Κέρκυρα όσο κάποια άλλα αθλήματα;

- Η Κέρκυρα έχει πολλά προβλήματα. Αυτό είναι ένα ερώτημα το οποίο δεν έχει να κάνει τόσο με την ξιφασκία, έχει να κάνει με το τι σημαίνει, πως έχουν αντιληφθεί τον αθλητισμό. Κατά την γνώμη μου, περί των αθλητικών αποφάσεων, εκεί συμμετέχοντες... συμμετέχουσες, και εκεί, κατά την γνώμη μου πάλι, τα στολίδια της Κέρκυρας, γιατί ο Κερκυραϊκός αθλητισμός είναι... έχει σπουδαίο παρελθόν, σπουδαίο, είτε με τον Γυμναστικό, είτε με τον ΝΑΟΚ, είτε πιο ιδιότυπα με την ξιφασκία, με την κολύμβηση... με τον Γυμναστικό μιλώ για τον στίβο, έτσι; Με τη Γιούργα και την γυμναστική, ενόργανη και ανόργανη. Έχει, δηλαδή, φοβερά παραδείγματα... παρόλα αυτά όμως αυτή την στιγμή βλέπουμε, τις αθλητικές εγκαταστάσεις ότι ήταν χειρότερες από την δεκαετία του ογδόντα...

-Ακριβώς.....

-Η στην ίδια κατάσταση. Ε, λοιπόν, η ξιφασκία είναι το πρόβλημα; Εγώ σου λέω, αν υπήρχε μια παρέα, που αγαπούσε το αγώνισμα και ήξερε, είχε αυτή την κουλτούρα, την οποία σου άνοιξα, κατά μια έννοια, και είχε και τον χρόνο, γιατί δεν μπορείς να τα απαιτήσεις εύκολα όλα αυτά... Εκείνη την εποχή υπήρχε ένα μίγμα ανθρώπων που δούλεψαν ανιδιοτελώς για να στηρίξουν έναν εξαιρετικό προπονητή και άνθρωπο του αθλητισμού, έναν πραγματικό sportsman, πάλι. Τον Τσιμίνο. Ο οποίος έφερε και είχε τα βασικά του και έκανε αυτό που ήξερε: Να μαζέψει τα παιδιά, αγόρια και κορίτσια σε αυτές τις ηλικίες, να φέρει στον κόσμο... Οι άλλοι του δίνανε ώθηση και πλαισίωσαν και τον βοήθησαν.... Και πήγε καλά. Άνετα πιστεύω ότι μπορεί να ξαναγίνει εφόσον υπάρξει μια αντίστοιχη παρέα, δεν είναι εύκολο όμως. Δεν είναι εύκολο, δυστυχώς. Κατά τα άλλα, στην Κέρκυρα, δεν έχουν προσέξει τον αθλητισμό, γενικά. Τόσο όσο, κατά την γνώμη μου θα έπρεπε, για λόγους που έχουν να κάνουν με τις προτεραιότητες των κοινωνιών. Και τις πολιτικές...

-Σήμερα η ξιφασκία στην Κέρκυρα καλλιεργείται από τον σύλλογο Κερκυραϊκός Αθλητικός Σύλλογος Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ. Γνωρίζετε κάποια πράγματα για τον σύλλογο αυτό; Και πως βλέπετε τις προσπάθειές του να καλλιεργήσει το άθλημα;

-Γνωρίζω λίγα και πολλά μαζί. Τα λίγα είναι τα λειτουργικά του και το πώς υπάρχουν και προβλήματα τα οποία διαπιστώνω, σε ό,τι αφορά στο λειτουργικό, τα πολλά είναι, αγαπημένους ανθρώπους από την παλαιά εκείνη περίοδο, τους οποίους ξανασυναντώ και φαίνεται ότι, το μεράκι και η αγάπη για την ξιφασκία με ανιδιοτέλεια τους ακολουθεί μέχρι σήμερα. Μεταξύ αυτών, ξεκάθαρα είσαι εσύ! Που αγαπάς το άθλημα, αγαπάς την ξιφασκία και ο αδελφός σου, ο Κώστας, είσαστε και οι δύο εξαιρετικοί, καλοί άνθρωποι και είσαστε στον ΔΑΜΟΚΛΗ. Και καλοί

αθλητές. Αυτό, από μόνο του είναι ένα τεράστιο προσόν για μένα. Από την άλλη και κάποιες νέες προσθήκες που δεν καταλαβαίνουν ίσως και τόσο καλά, το τι σημαίνει ξιφασκία, ως κουλτούρα, ως λογική, ως φιλοσοφία, ως, ως, ως..... Και μπλέκουνε και σε άλλα πράγματα, σε ένα κακό περιβάλλον, που δεν βοηθάει, εσάς, δεν μπορώ να φανταστώ ότι θα υπήρχε βοήθεια στον ΔΑΜΟΚΛΗ και να βλέπω εσένα, τον Κώστα και τον Μάχο... Σε εμάς, σε αυτή την ομάδα, του ΚΟΡΚΥΡΑ, έχει περάσει στο DNA μας η ξιφασκία, εγώ κάνω «έτσι» και τα χέρια μου είναι ακόμα από τις ασκήσεις, αυτό που λέω, εσύ, το καταλαβαίνεις. Άλλος δεν το καταλαβαίνει. Και την κουλτούρα του Τσιμίνου. Και πως θα χτυπηθούμε και τι θα κάνουμε και πως θα... τι σημαίνει... Αυτό το περνούσε άρρητα, δηλαδή το περνούσε από ένστικτο αυτός ο άνθρωπος, πραγματικός προπονητής. Όχι τα πιστοποιητικά... δεν έχουν νόημα όλα αυτά. Είναι πραγματικός, κατά την γνώμη μου, εμπνευστής της ξιφασκίας. Εμείς το έχουμε αυτό. Εγώ, έχω, δηλαδή νιώθω ότι το έχω, χωρίς να έχω τις γνώσεις, βέβαια, που εσείς έχετε.... καλλιεργήσει τόσα χρόνια. Αλλά το έχω στην ψυχή μου, όπως φαντάζεσαι....

- Ναι..(γέλιο)

-γιατί, τα χέρια μου κάνουν τις κινήσεις, έχω... μετά από τόσα χρόνια... και είμαι ακόμα.... δηλαδή αν μου δώσεις ένα σπαθί, νιώθω ότι μπορώ να κάνω πράγματα, το νιώθω, δεν μπορώ, το σώμα μου δεν μου επιτρέπει, αλλά... (γέλιο),... το νιώθω. Αυτό, δεν ξεπερνιέται. Ο ΔΑΜΟΚΛΗΣ λοιπόν, ο σύλλογος αυτός, έχει αυτά τα δύο χαρακτηριστικά. το πώς από τη μια ή την άλλη πλευρά θα γείρει... είδα και κάποια παιδάκια και κάποιους ανθρώπους που είναι πάρα πολύ σημαντικό και είναι έμπνευση, τα παιδιά είναι το μέλλον και είναι η έμπνευση. Αν, στοιχειωδώς, εκεί στο ανώγι, εκεί σε αυτό το παταράκι, το οποίο οριακά κάνει, γιατί δεν ήταν έτσι, οι εγκαταστάσεις οι δικές μας ήταν σταθερές....

- Ναι...

-ήτανε χαμηλά, ήτανε στα υπόγεια, κάπως, ήτανε πιο χαμηλά, κατεβαίναμε, ήτανε πιο πλατύ, πιο μεγάλο, είμαστε εκεί εμείς...

-Όντως....

-Δηλαδή, είχαμε τη δουλειά μας. Αυτό, οριακά, οριακά κάνει για προπονήσεις. Επίσης, χρειάζεται και μια αρωγή. Δεν ξέρω καθόλου, δεν έχω καμία εικόνα για το πώς λειτουργεί η Ομοσπονδία στις μέρες μας.

-Ναι...

-Οπότε, σε ένα πολύ πρώτο επίπεδο είναι ότι υπάρχει ελπίδα και τη βλέπω στα πρόσωπά σας, και σε κάποια νέα παιδιά που νιώθω ότι το αγαπάνε. Γιατί, μίλησα με ένα κοριτσάκι εκεί, με ένα άλλο αγοράκι που παίζανε, μιλάμε ότι το αγοράκι και το κοριτσάκι είναι δέκα, έντεκα, κάπου εκεί εγώ τα είδα τα παιδιά αυτά. Νιώθω ότι δηλαδή το αγαπάνε το αγώνισμα, είναι λογικό, γιατί είναι αγαπησιάρικο αγώνισμα. Κολλάς άσχημα με την ξιφασκία. Και..... αυτό είναι πάρα πολύ θετικό, οι

εγκαταστάσεις είναι άθλιες, είναι προβληματικές, στήριξη δεν ξέρω αν υπάρχει. Το γεγονός ότι υπάρχει αυτό το παταράκι εκεί, καλό είναι, από το τίποτα, αλλά δεν ξέρω αν τι γίνεται παραπάνω, οπότε.... μικτά συναισθήματα. Και πολλές ευχές, να υπάρξει η ξιφασκία.

-Εσείς, πιστεύετε ότι η ενασχόλησή με το άθλημα αυτό και με το αθλητικό σωματείο ειδικότερα συμβάλλει στην δημιουργία μιας μόνιμης μορφής κοινωνικότητας, ανάμεσα στα μέλη του, ανάμεσα στους αθλητές; Σχέσεις φιλίας, σχέσεις ζωής...

- Δεν υπάρχει σύλλογος αθλητικός, που να' χει στοιχειωδώς αθλητικές βάσεις, δεν μιλάω για περιέργες περιπτώσεις, ή για προβληματικές περιπτώσεις, αλλά, ο αθλητισμός και οι δραστηριότητες αυτές, είναι μαθηματικά βέβαιο ότι οδηγούν σε αυτό που μου ανέφερες. Τις σχέσεις τις καλές, εγώ βλέπω... εσένα για παράδειγμα. Και θεωρώ ότι σε ξέρω όλη μου τη ζωή και ότι είσαι φίλη μου. Και είχα να σε δω είκοσι χρόνια, σχεδόν. Τον Κώστα το ίδιο. Αυτό τι σημαίνει; Δε νομίζω και εσύ να έχεις διαφορετικά συναισθήματα έναντι μου..

- Όχι...(γέλιο)

- ...Η ο Κώστας, ή ο άλλος... αυτό λοιπόν το πράγμα, είναι η απόδειξη του τι μπορεί να κάνει ένας σύλλογος και μια αθλητική δραστηριότητα.

-Κλείνοντας, θα ήθελα να μας δώσετε μια συνολική εικόνα της εμπειρίας σας από την ενασχόλησή σας με την ξιφασκία. Ποιές πιστεύετε ότι θα ήταν οι δικές σας προτάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών και την ανάπτυξη του αθλήματος στην Κέρκυρα.

- Και πάλι, οι δικές μου οι εμπειρίες σκιαγραφήθηκαν... ειπώθηκαν... Το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι είμαι πολύ περήφανος και πολύ θετικός στον απολογισμό στη ζωή μου, όπου ασχολήθηκα με το άθλημα της ξιφασκίας. Μου έκανε μόνο καλό. Είναι πάρα πολύ ασφαλές και πάρα πολύ ωραίο να ασχοληθούν τα παιδιά, αυτό μπορώ να το πω ξεκάθαρα: ότι είναι ένα πολύ ωραίο αγώνισμά, το οποίο, ναι μεν έχει χτυπήματα και πράγματα.... Αλλά σου διδάσκει και αυτοσυγκράτηση και μια ευγένεια και μια ηρεμία, για όλη την ζωή σου, οπότε την ξιφασκία την αγαπώ πάρα πολύ. Τόσο, όσο παλιά! Παραδόξως, από τις σκέψεις τις δικές μου, σε ό,τι αφορά στο σύλλογο, χωρίς να γνωρίζω τα πράγματα καλά, νομίζω ότι, όχι για το συγκεκριμένο μόνον, αλλά γενικότερα, πρέπει, ή να ενταχθεί σε μια θεσμοποιημένη, οργανωμένη, ένα σύμπαν... το οποίο να μην έχει μόνον την ξιφασκία, διότι δύσκολα μπορεί να απορροφηθούν προβλήματα οικονομικά ή άλλα ζητήματα, από μια μονοκαλλιέργεια, πώς να το πω. Δηλαδή, η ξιφασκία λειτουργούσε τότε μαζί με τις δύο αιχμές του δόρατος, το μπάσκει και... πως το λένε.... τη γυμναστική....

- Την ενόργανη.

-Ναι, την ενόργανη και που οι Ομοσπονδίες πάλι παίζανε σημαντικό ρόλο εκείνη την εποχή, και η Ομοσπονδία της ξιφασκίας, αλλά θέλω να πω ότι, υπήρχανε, με

ανιδιοτέλεια και με ωραίο τρόπο συγκοινωνούντα δοχεία σε αυτή την σφαίρα. Αυτό πιστεύω ότι θα βοηθήσει πάρα πολύ, δηλαδή, όσο πιο πολύ περιχαρακωνόμαστε, τόσο πιο πολύ, υποτίθεται ότι εξειδικευόμαστε, αλλά εκεί ανακύπτουν κίνδυνοι βιωσιμότητας, οπότε η ένταξη της ξιφασκίας σε κάτι πιο ευρύτερο και οργανωμένο, με καλό τρόπο όμως..... διότι δεν μας ανήκει η ξιφασκία, ανήκουμε στην ξιφασκία. Όποιος έχει την αίσθηση ότι του ανήκει ένα αγώνισμα, μια επιστήμη, μια τέτοια..... νομίζω ότι είναι επηρμένος και έχει προβλήματα κακής κατανόησης του αθλητισμού... Υπηρετούμε δηλαδή τον αθλητισμό, δεν τον έχουμε για να μας υπηρετεί, εγώ έτσι το διδάχθηκα.

- Έτσι είναι.

- Και στην ξιφασκία, οπότε με ανιδιοτέλεια να βρεθεί καλύτερη λύση, μέσα από μια μελέτη ένταξής της σε πιο οργανωμένα σύνολα, που θα αγαπήσουν όμως, θα έχουν το πνεύμα αυτό, όχι θα το ευτελίσουν, αν μου επιτρέπεται αυτή η λίγο πιο ακραία έκφραση. Οπότε, μια λύση είναι αυτή, μια κατεύθυνση είναι αυτή, μια στρατηγική θα ήταν αυτή. Και... η δεύτερη είναι να υπάρξει η μαγική συνταγή της παρέας. Η οποία όμως δεν είναι εύκολο και δεν είναι βιώσιμη μακροχρόνια. Αλλά μπορεί να δώσει ώθηση, πνοή σε μεσοπρόθεσμες, βραχυ- μεσοπρόθεσμες, έτσι, λύσεις και εκλάμψεις και ζητήματα, για κάποιο αγώνισμα πιο ειδικό, όπως η ξιφασκία. Δηλαδή, μια καλή παρέα μπορεί να κάνει άνετα έναν σύλλογο, δεν είναι τίποτα, να βρει και χρηματοδότηση, να κάνει κάποια πράγματα, πόσο θα αντέξει είναι το θέμα....

-Ναι....

- Αυτά. Άρα ή να μπει σε κάτι πιο οργανωμένο, αλλά με σωστό τρόπο και εκεί πρέπει να γίνει μια διαπραγμάτευση, ή να υπάρξει εκεί η συνταγή, η οποία, αν δεν υπάρχει, δηλαδή: ούτε μας ανήκει, ούτε έχουμε εγωισμούς, ούτε αυτό... πάμε, το αγαπάμε και πάμε όλοι μαζί. Αυτό δεν είναι εύκολο, ούτε καν να το επιβάλεις, πρέπει να υπάρχει στην ατμόσφαιρα, αν δεν υπάρχει εκεί, αν δεν υπάρχει πριν ακόμα από τον σύλλογο....

- Έτσι είναι, έτσι είναι... .έτσι ακριβώς.

-Υπήρχε αγάπη, ας πούμε, μεταξύ των προπονητών και των ανθρώπων που βοηθούσαν, υπήρχε μια πάρα πολύ καλή επαφή και σχέση και λειτούργησε αυτή για πάρα πολλά χρόνια. Και αυτό... άρα είναι ή η μια ή η άλλη στρατηγική, εφόσον με ρωτάς τη δική μου γνώμη.

-Θα θέλατε να προσθέσετε κάτι άλλο;

- Ναι, υπάρχει και κάτι ακόμα...

-Ναι, ναι...

-Ότι την ξιφασκία μπορείς να τη δεις στο πλαίσιο ευρύτερων οργανισμών, για την Κέρκυρα ειδικά. Τι εννοώ τώρα με αυτό: Εννοώ ότι, λόγω της ίδιας της φύσης της

και στο εξωτερικό, η ξιφασκία υπάρχει στα Πανεπιστήμια. Θα μπορούσε ας πούμε η Κέρκυρα να πρωτοστατήσει, να γίνει ένα πανεπιστημιακό πρωτάθλημα ξιφασκίας.

- *Ναι....*

-Και αυτό είναι άλλη μια ιδέα, η οποία θα μπορεί εύκολα, εύκολα δηλαδή, σε εισαγωγικά... θα μπορούσε να είναι προς ανάπτυξη.

- *Πολύ ωραία ιδέα...*

- Δηλαδή, να βγει μπροστά το Ιόνιο, εφόσον έχουμε ιστορία ξιφασκίας και να είναι πιο μπροστά από άλλα Πανεπιστήμια, αλλά πάλι να υπάρχει μια ομπρέλα, μια ευρύτερη εκεί, θεσμοποίηση, νομιμοποίηση και βοήθεια και να βγει μπροστά, να κάνουμε το πρώτο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα, Πανεπιστημιακό Ξιφασκίας. Και μάλιστα στην Κέρκυρα.

- *Το σημειώνω αυτό ως πρόταση! (γέλιο)...Σας ευχαριστώ πάρα, πάρα πολύ για το χρόνο που μου διαθέσατε!*

- Συγχαρητήρια για την προσπάθεια καταγραφής αυτών των αφηγήσεων, συγχαρητήρια για την προσπάθεια καταγραφής της ιστορίας της ξιφασκίας, συγχαρητήρια και δύναμη για να βγουν αυτά τα πράγματα σε μια πιο ουσιαστική βάση, διότι η εποχή μας θέλει, εκτός από το συναίσθημα και ανθρώπους σαν κι εσάς, που θα' χουν τη γνώση να δώσουν την πολιτιστική και αθλητική διάσταση στα γεγονότα αυτά. Τα οποία δεν μπορεί να φεύγουν και να εξαφανίζονται. Δεν εξαφανίζονται γιατί υπάρχουμε εμείς. Εσύ, ο Κώστας, ο Μάχος, ο Προκόπης, και άλλα παιδιά.. έτσι; Αλλά καλό είναι να υπάρχουν και στο χαρτί.

-*Ακριβώς. Ευχαριστώ πάρα πολύ.*

- Μαρία μου, εγώ σε ευχαριστώ! Καλή συνέχεια.

